

Ferdinandus Lebs.
Anno 1722.

Post data P. Francisci Semler
V. Rectoris, Biblioth. Lemn. &
Magy. Orar. Scholar. Piarum.

 ein Best dich
 freu und lustig sein in
 meinen Zreuf und sein
 etc.

L. 11. 11.

Post fata P. Franc. Dav.
Semler V. Rectoris
Biblioth. homus M. Cvar
Scholar. Viarum.

Conventus S. Helene sup Baktornia

VITA POETICA^I_{43.}

PER OMNES ÆTATUM GRA-
DUS DEDUCTA, *Q. 11. 11.*
SIVE

POËSIS TOTA VITALIS,
Docens, canens, & ludens.

*Imbuta pijs, moralibus, Historicis, Poë-
ticis & curiosis eruditionibus,*

IN SCENAM DATA
Per Patrem Lucam à S. Edmundo è Scholis
Pjis Sacerdotem.

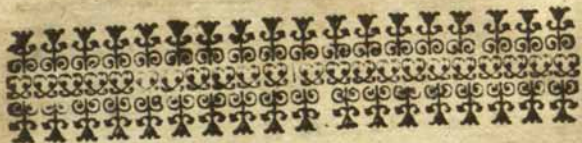
ANNO. *F.*

*â qVo DeVs hoMo, Vita nostra, In sCena pr-
sepli nobIs VoLVIt eXhIberI.*

Fris Georgy Logon
Poulin

comp. par. 1726
Contm J. Helene 1726

TRNAVIAE Typis Academicis per Joann.
Adamum Friedl. Anno 1693.

In Columbam Széchénianam.

Unica mortales devexit Navis; olivam
Quando columba ferens nuncia pacis erat.

UNIC qVantIs fessVs IaCratVr fLVctIbVs
orbIs!

Instat IaM nostrIs qVanta proCeLLa foCIs!

Sed felix omen, Széchénia namq; coronam
Cum ramis oleæ fausta columba gerit.

MAXIt, Vt hæC paCI, & regi VICTorIbVs Ipsa
serta CoLYMba ferens, nVnCIa paCIs eat.

Hæc pacis fuerit pretiosior una corona
Millenis; quales Græcia sæpe dedit.

Celsissimo & Reverendissimo Principi,
ac Domino, Domino

GEORGIO SZECHENY

Miseratione Divinâ Ecclesiæ Me-
tropolitanae Strigoniensis Archi-E-
piscopo, Lociq; & Comitatus ejus-
dem Supremo & perpetuo Comiti, Pri-
mati Regni Hungariæ, Legato nato, sum-
mo & Secretario Cancellario, S. C. Rq;
Majestatis intimo Consiliario.

*C*currit ad sacras manus Cel-
situdinis Tux tenuis hec o-
pella, Vita poetica; admit-
ti rogat. Nec dedignare il-
lam, à Tuis gratijs magis
animandam. Illustre Nomen
Tuum sua inscriptum fronti
preferre ambit, ab eo lucem habitura; à quo
pariter defendi rogat, & plus valoris expectat.
Ascipe Religionis mea in te observantia tesseram,
quantulacumq; sit: nec contemne munusculum,
Tibi Primati dedicatum. Pretium illi sat ma-
gnum; si à Procerum Regni Principe fuerit be-
nigne susceptum. Nec morietur, quod idem Nomen

& clarissima Tua vivent merita; quae tanta sunt
 in Ecclesiam, ac Rempublicam, tot stabilita
 munificentiae monumentis, Foundationibusq;: ut
 Aeternitati transcripta, immortalem sui me-
 moriam Posteritati relinquant. Quid non in
 Sponsam tuam Ecclesiam contulisti? Testantur hoc
 liberalitatis opera, & futuris loquentur saeculis
 Szechenianam in Deum pietatem. Ut sileam, quae
 bonus Pastor pro Gregis emolumento praestitisti:
 habes Tibi obligatum Clerum, & nullus propè
 per Regnum Hungariae Religiosus Ordo est; quem
 non vel amplissimis Foundationibus, aut ingenti-
 bus beneficiis cumulatam, Tibi perenni grati-
 tudine obstrictum reddidisses. In ipsum etiam
 Martempius, sed Christianum, pugnantem con-
 tra Tyrannidem Otomanicam militem, auro do-
 natum saepe animasti, imò iuvisti: ceu Ipse in Tur-
 cas decertares, ast precibus, & telis aureis. Li-
 terariae Juventuti munificis quoq; manibus suc-
 curristi: cuius instruenda Moderatoribus, quae,
 & quanta contuleris, cum Deus acceptum refert,
 ac praesentes depradicant; tum Posteris laureatiq;
 Palastrita, post superatas eruditas luctas, insi-
 gnes Patriae Cives, ac Ministri personabunt. Am-
 plissimo nimirum affectu in Pietatem, & Sapien-
 tiam propendes: cum apud Celsitudinem Tuam
 imis radicata sit sibilis validissima virtus, &
 Doctrina hospitium non jam querat, sed habeat,
 jamq; olim multo eruditionis complexu fixerit do-
 micilium. Verum cum varijs scientijs animum
 compleveris; etiam mansuetiores Musas non a-

Spornatus, sacra Poësi sacer Antistes delectaris;
 in hac post gravissima Ecclesia, ac Republica ne-
 gotia, quandoq; pulcherrimum otium ad laudem
 reponens. Hinc est, quod me hoc scriptum, ad Cel-
 situdinem Tuam, destinandum impulit: cum se-
 pius intellexerim, quam benignum Te Musis hu-
 manioribus exhibeas, & à sublimibus negotijs
 per eruditam animi relaxationem ad humiliora
 hac studia descendas. Non quod hic quidpiam oc-
 currat, quod doctum Tuumpectus singulari com-
 pleret delectatione; cum omnia pro Juventutis
 cultura, & quasi manu ductione, ad Dei laudem,
 facta scriptaq; sint: sed ut contester meam, Scho-
 larumq; Piarum observantiam in Celsitudinem
 Tuam, legantq; Posteris Széchénianas virtutes;
 quarum iubar quandoquidem pusillo hoc opusculo
 comprehendere nequivi; sparsim tamen presumpsi
 celebrare. Habe ergo Vitam Poëticam, debiti mei
 Clericorum Pauperum Matris DE Ierga Celsitu-
 dinem Tuam cultus vitale monumentum. Et si vi-
 lis sit opella; Tibi tamen advolvitur, uti Defen-
 sori, Artisq; Poëtice Fautori, minimè nescio, post
 ejus cortinas copiosam latitare sapientiam; quam
 erudita Verustas, non absq; multiplicis Doctrina
 fama, blandimentis fictionum voluit obvelare;
 atq; ita per illam suavius, adeoq; facilius, & feli-
 cius bonorum morum culturam exercere. Si quid-
 piam occurrerit, quo Tua opera & laudes mini-
 mè pro merito celebrantur; nè dedignare Celsis-
 sime Princeps: à me pro condigno nequiverunt
 illustrari, quae seipsis clarissime retucent, & ful-

gur evibrant. Nec averſare coram Te ſapientiſ-
ſimo Cygno me obſtrepentem ad Columbas Szé-
chéniânas: ſed fave, & fove ampliffimâ Tuâ gra-
riâ Scholas Pias, quâ tot proſequeris Tuos clien-
tes. Hâc fretus me Tibi cum quantumcunq̄, hoc o-
pusculo tranſcribo, Deo humillimis precibus ſup-
plex: ut valeas, & vivas in prolixos adhuc an-
nos ſuperſtes, ſemperq̄ Virtutum Tuarum gloria
perennet. Dabam Prividia in feſto S Georgij
Martyris.

PrInCeps georgIVs széChénII ArChI epIſCo-
pVs ſtrIgonſenſIs, PrImas regnI hVngarIæ,
Io VIVat ECCLeſIæ, patrIæ, & ſubl!

Ceſtitudinis Tuæ

Humillimus in Chriſto ſervus
Lucas a S. Edmundo
è Scholis Pijſ.

Facultas Patris Præpositi Generalis.

Joannes Franciscus à S. Petro, Clericorum Regularium pauperum Matris Dei Scholarum piarum Præpositus Generalis.

Um opus, quod inscribitur *Vita Poëtica* caper omnes etatum gradus deducta, sive *Poësis Vitalis* &c. P. Lucæ à S. Edmundo, Religionis nostræ Scholarum Piarum Sacerdotis professi, & nostri per Hungariam Commissarij, examinatum, & approbatum fuerit à duobus, quibus id curæ commissimus, ejusdem Religionis nostræ Theologis, testantibus, nihil in eo dissentaneum à sana Doctrina, sanisq; moribus se deprehendisse, imò eruditione homine Religioso dignâ refertum, facultatem facimus, ut in lucem prodeat, servatis servandis. In quorum fidem his nostro sigillo munitis subscripsimus Romæ in Ædibus nostris Scholarum Piarum apud S. Pantaleonem. Die 2. Martij 1693.

Joannes Franciscus à S. Petro, Præpositus Generalis.

Petrus Franciscus à Conceptione, Secretarius.

Reg. fol. 172.

Parad.

Paranesis extemporanea

*Patris Petri Francisci à Conceptione, Patris nostris
Frapositi Generalis Secretarij, dicta & dicata*

Auctori.

Ede mundi ad lucem

Opus non umbris regendum

Luca à S. Edmundo.

Non bene vivit, qui obicure vivit:

In lucem prodeat *Vita,*

quæ *Poëtica*

plura facit, quàm fingit:

Ipse, qui facis,

Π Ο Ι Η Τ Η Σ.

Quæ Docens,

ad vitales Pindi auras adducit:

Quæ Canens,

à mortifera Syrenum voce cavet:

Quæ Ludens,

ad Permessias Bœotiaë petras otium

illidit:

Poësis tota vitalis,

Cui nascenti vitæ Impertitor Apollo

medium illuminat Cœlum;

Vitales adstant Lucinaë Camœnæ:

Ut per omnes *Ætatum gradus deducta*

Eloquens in *Infantia* effecta,

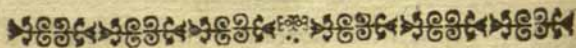
Lyraë ad contactum exultet:

In *Adolescentia* redolens,

quo semel pietatis imbuta recens,
reddat in *Virilitate* odorem:
Senectutis qua de re langvoribus liberam,
novus Phœnix in tumulo,
Mortem oppetat *vita* vitalem:

Quin
omni funere expedita,
Tota vitalis,
Immortalitate potiatur.
Vita da igitur *vitam*;
& quæ in *Scenam* dedisti,
compleant *Actum*.
Actum sequetur *Plausus*.

Vita Deus,
Io!
cum *Vita* vivas.

S Y N O P S I S.

Prologus docet scopum Operis.

P A R S I.

Prolusiones in Poësim, Species, Fictio, Inventio, Dispositio, & Elocutio.

Inductio I. Neo Poëta ediscit à Musa naturam, præambula, & subsidia Poëtica.

Inductio II. Poësis producit carmen, ejusq; accidentia.

Inductio III. Apollo dividit Poësim, ejusq; species ostendit, & inter Musas partitur.

Indu-

Inductio IV. Fictio Poëtica sub fabularum ludis, sinu conditam veritatem, & eruditionem pandit.

Inductio V. Inventio metrica suos indigitat fontes, quos Dispositio aptè in alveolos dirigit. Elocutio autem in publicum effluere facit, gemmas inde colligens ac virtutes Poëticas.

Chorus. Ad Christum Dominum, Deiparam, Sanctos Angelos Custodes, & Patronos Regni Hungariæ.

Interludium. Satyra carpit vitia Poëticæ Inventionis, Dispositionis, & Elocutionis.

P A R S II.

Infantia & Pueritia.

Carmina Genethliaca, Gratulationes Festorum, Laus innocentis pueritia, salutationes, ac valedictiones.

Inductio I. Lucina animat Poëtam ad illustres cunas celebrandas: qui cantaturus, prius Lyram instruit, methodum Carminis genethliaci exponens.

Inductio II. Poësis chelym, jam jam Genethlia lusuram, vario prius cultu exornat; supellectilem nempe eruditionum pro excolendo carmine suppeditat.

Inductio III. Poëta ad cunas Christi Domini canit, & modulatur.

Inductio IV. Hinc à pueritia provocatus, ejus laudandæ præcepta à Poësi accipit; discit gratulationes festivas, salutationes, valedictiones, & varias in his occasionibus eruditiones. *In-*

Inductio V. Poëta describit Divinissimum Jesulum; tum festa gratulatur Heroibus, eosq; salutat.

Chorus. Celebrat gloriam Augustissimi Leopoldi I. Rom. Imp. & inter solemnia vota gratulatur Serenissimo Josepho I. Romanorum & Hungariæ Regi, nec non Serenissimo Carolo Archiduci.

Interludium. Poëta variâ eruditione Historico Poëticâ imbuitur.

P A R S. III.

Adolescentia & Juventus.

Gratulationes Officiorum, Lusus & Artificia, Epigrammata, Elegia, Lyra, Allegoria, Narrationes, & Descriptiones.

Inductio I. Poëta Adolescens discit & canit gratulationes officiorum, atq; Deiparam laudat.

Inductio II. Mox animum utiliter relaxans, eruditis artificijs, & innocuis lusibus occupatur.

Inductio III. Poëta Juvenis festivos, serios, ac jocosos aggregat conceptus, Epigrammatis venas pandens, & salem spargit.

Inductio IV. Musa Elegias & Lyrica carmina exponit.

Inductio V. Delapsus ad Lyram Poëta Divos Juvenes Innocentiæ laude celebres floribus adornat; Elegijs decantat; Emblemata ipsis affigit; atq; demum in Venatorem evadens, innocuam Venationum lætitiâ describit.

Chorus. Ad Clerum Regni Hungariæ, qui
per

per illustres virtutes suas ac sapientiam, Animas
pro Deo venatur & lucratur.

Interludium Abundantiam & Defectum rerū
in Regionibus designat.

P A R S IV.

Virilis Ætas & Senectus.

*Epithalamia, Poëma, Panegyris, Satyra, Dra-
ma, Ethica.*

Inductio I. Hymenæus docet gratulationes
nuptiales; ferta nectit eruditionum, Poëtâ ac-
cinente solempne Epithalamium Unioni verbi
Divini cum Humanitate.

Inductio II. Musa instruit Poëmata, Panegy-
res, dedicationes, gratulationesq; dignitatum
& victoriarum, diversòq; accumulatur cultu.

Inductio III. Poëtæ modulantur canuntq; pa-
negyres ad Victorias Christi Domini Resurgenti-
tis, gloriámq; ac dignitatem virtutum celebrant.

Inductio IV. Satyra veteranos acuit dentes,
& Vitium specie virtutis velatum perstringit,
atque peccata exagitat.

Inductio V. Poëta senex Ethicum Drama in-
struit, & pulso vitio attollit virtutem.

Chorus Celebrat Pietatem & virtutes Heroi-
cas Magnatum & Nobilitatis Regni Hungariæ.

Interludium Senectus Ethicum fabularum
sensum ad mores & eruditionem exponit.

P A R S V.

Mors, Funera, Epitaphia.

Inductio I. Poëta ad funus invitatus discit
à tristi

à tristi Musa Nænia, Lessos & Epicedia.

Inductio II. Poësis illi porrigit eruditam suppellectilem funebrem, ad mores compositam.

Inductio III Poësis sacra Alumnum suum ad Crucem Christi deducit: ubi is creberrimis concussus singultibus, nænia congeminat, plangit, & feliciter emoritur.

Inductio IV. Poësis devoto suo Alumno Epitaphium constructura, ejus prius methodum docet.

Inductio V. Poësis Epitaphia varia ponit.

Chorus. Canit Virtutem immortalem; quamvis eam Invidia imperat.

Interludium. Poësis fabulosas Metamorphoses in moralem detorqueus sensum, alphabeticè producit.

Epilogus clausis jam tumultis vovet quietem à Deo, & omnia Bona: cum ipse sit optatissima nostra quies, unica requies, & ultimus noster

Finis.

P R O L O G U S

Ad Juventutem Poëticam.

IN scenam prodit vita Poëtica, vobisq³ destinatur non modo docens, verùm etiam canens, diversaq³ Eruditionum apparatus, hinc indè laboriosè collectarum, & in compendia redactarum, provisus. Admittite Alumni vitalem totam magistram: neq³ enim exit instructura eos, quò jam ante eruditissimis sapientia ferculis famem absumpserunt, nec leniori Poëseos cibo pascendi sunt nisi

nisi quòd etiam ad suas laudes resonandas man-
svetiorē Musam admittere non dedignentur: quum
licet quotidie sublimiorum scientiarum nectar
bibant; ambrosiam tamen Poëtarum non aspernen-
tur. Quod nisi perspectum habuissem, nunquam
viliorem hanc scenam in publicum protruissem:
quam sic quoq; fastidiente, ac indignante prope-
modum calamo in hoc compingo theatrum, alieno
magis, quam meo iudicio obtemperaturus. Venie
igitur ad vos, Neo-Poëta, Vita hac canens & lu-
dens; ut in multiplici occasione manuducat ad pi-
os civilesq; cantus ac Lyras. Variam secum de-
fert supellectilem; cuius subsidio à sumptuosa di-
versorum librorum comparatione eximere cupit.
Mores insuper bonos, ac pietatis culturam ubiq;
promovere satagit; adeoq; ex ipsis gentilium fabu-
lis, & ementitis fictionibus ethicum elicit sensum,
affectusq; humanos inter blandimenta figmentorū
contineri, & exprimi ostendit. Sed cum in scenam
prodeat; Actores etiam vos percipit, ô Neo-Poëta;
& dum subeundum theatrum, ipsa manus citha-
ris admovet, à fasciis, ad faces usq;, & funus car-
men modulaturas. Ne autem languide pulseris ly-
ram sacram, vitalis tota & activa instat Musa,
in ipsis quoq; tumultis resonans. Sales insuper adji-
cit: sed quibus non tantum animus mœrore leve-
tur; verum vita quoq; condatur honestâ utilita-
te, & vitiatum quandoq; radio ingenium perfri-
cetur, nè putrescat. Humilis quidem hac scena
est, sed Juventuti exposita, illiusq; quadam quasi
manuductio, & ideo innoxie ac decenter curiosa:
cum

cum hac sit facilior via; quod suavitate sua per-
mulceatur. Accipite, & presens hic quali cunq;
labor, hoc unicum a vobis premium ferat: ut quid-
quid ad pietatem, bonosq; & civiles mores Vita
hac Poetica suppeditat, animo prompto complexi,
entheog; sanctioris Muse agitati, in perennem
Dei laudem chordas, & corda intendatis, &
Lyram vestram concitetis.

P A R S I.

*Prolusiones in Poësim, ejus Divisio, Fi-
Etio, Inventio, Dispositio, & Elocutio.*

I N D U C T I O I.

*Neo-Poëta discit à Musa naturam, præambula,
& subsidia Poëseos.*

*Neo-Poëta. Io Commilitones! date celestima,
date fersa carinis; quando tristius Grammatica
salum emensi, ad fortunatas Musarum appuli-
mus Insulas, & jam Hippocrenis allapsi fontibus,
aquam dulcem libamus. In eas, ità favente Nu-
mine, devecli sumus oras; quas perpetua ambia
amœnitas, & sacra Lyra multiplici demulces
blandimento.*

*Divis pangite gratias;
Sat noster secuit mare
Lembus, littora contigit;
Portum mordeat anchora,*

*Io! Castalidum
Fontes attigimus.*

*Sertum ponite carbasis;
Flores spargite remiges;
Lauros Æthera fundite;
Et puppim rosa perplus.*

*Io! sacra Cohors
Salve sicelidum.*

*Sed Musa pande, qua Poësi natura, forma,
materia, objectum, finis, ac varietas?*

Musa. Poësis est ars liberalis metricè & verisimiliter canendi; quæ possunt, vel debent esse.

Forma illius, est fictio: *Materia* autem omne id, quod carmine exprimitur, aut exprimi potest: *Officium*, aptè fingere, & canere non absq; verisimilitudine. *Finis est*, quem Venerinus canit: & prodesse volunt, & delectare Poëta.

Poësis alia est *Naturalis*, quæ ingenita humanòq; illapsa animo spontaneos vates excutit. *Alia Artificialis*, quæ per doctrinam comparata, ad Artis trutinam appendit, quidquid in publicum protrudi debet.

Artificialem ab Hebræis inventam, à Græcis excultam, & conservatam à Latinis, constans fama est. A Pierijs tamen ad Musæum, & Orpheum, indè in Ægyptum deductam Homerus hausit; demùmq; Romæ Dominatum assumpsit.

Neo-Poëta. *Quid occurrit? quæ illa video satellitia? nempe velut præsidia latus Poëseos cingunt.*

Musa. Subsidia ipsius sunt: Judicium, Exercitatio, & Imitatio; nè Poëta omnia debeat naturæ.

Judicium: videlicet limatum, idq; non sine sale.

Sumite materiam vestris, qui scribitis, equam Viribus, & versate diu, quid ferre recusent, Quid valeant humeri? Hor. de Art. Poët.

Exercitatio: Auditione, lectione, & scriptione

ptione ad comparandam Poësim deservit; quæ tunc potissimum locum habet, quando animi impetus concitat.

Tu nihil invitâ dices, faciesq; Minervâ.

Hor. de Art. Poët.

Impetus hic, est animi impulsus ad eliciendos versus, quem veteres furorem Poëticum & Enthusiasmum appellavêre.

Est Deus in nobis, agitante calescimus illo;

Impetus hic sacra semina mentis habet.

Ovid. 6. Fast.

Imitatio: Elegantiores Poëtas non modo in verborum cultus, sed etiam rerum delectu consequi studet.

vos exemplaria Græca

Nocturnâ versate manu, versate diurnâ.

Hor. de Art Poët.

Subsidij quidem hujus adminiculo Tyrones restituant transpositos versus, eosq; mox recipient, ac velut ursinum relambant fœtum.

Sinè his nullus in Arte Apollinarem adeptus est lauream; nisi quem supra cæteros miraculo propius Deus voluit eminere.

I N D U C T I O II.

Poësis producit Carmen, ejusq; accidentia.

Poësis. Necdum me primis labris attigisti,

Alumne. Carmen discce, sinè quo nomen perdo; & quamvis fingant quidam non absq; verisimilitudine, & laudis fama; si tamen sinè metro fabu-

lentur, Apologorum duntaxat, non verò Poëtarum encomia consequuntur. *Alumnus. Producat Carmen, ejusq; siste accidentia. Poësis. En adest, & que secum ducit accidentia, exponet.*

Carmen à canendo, metrum à metiendo, versus à vertendo, est Oratio, certo genere, numero, & ordine pedum alligata.

Carmen. Ità est, hac mihi natura; si accidentia mea velis, sunt septem.

1. *Scansio*, quæ pedes metitur, & Syllabarum qualitatem perpendit.

2. *Cæsura*, est dependentia unius alteriusq; Syllabæ ex uno in alium pedem. Uti hîc in Signis † †. Dantur opes † nulli † nunc, nisi divitibus. Mart. Lib. 6.

3. *Figura*, quæ addit, vel adimit, aut mutat literam, sive integram Syllabam.

Figuræ autem hujusmodi quatuordecim recensentur.

Prothesis est adjectio literæ, vel Syllabæ in principio; Gnati, loco nati.

Aphæresis est ablatio literæ, vel syllabæ in principio: ut prehendo, locò apprehendo.

Epenthesis est interpositio literæ, vel Syllabæ in medio: ut Relligio.

Syncope est ablatio literæ, vel syllabæ in medio. ut pericla, puërtia.

Apocope est detractio literæ, vel syllabæ in fine: ut peculi, locò peculi.

Paragoge est additio literæ, vel syllabæ in fine: ut dicier, pro dici,

Imesis est disiectio dictionis : ut quo me
cunq; vocas.

Antithesis est positio unius literæ pro alia; ut
olli pro illi.

Ecclipsis est elisio literæ M. propter sequen-
tem vocalem : ut Italiam Italiam.

Synalophe est elisio vocalis, aut diphtongi
propter sequentem vocalem : ut ille ego.

Syneresis seu Crasis est contractio Syllabæ: ut
Dy loco dij.

Diaeresis est divisio syllabæ: ut aulai, pro aula.

Ectasis seu Diastole est productio syllabæ bre-
vis : ut Italiam fato profugus.

Systole est correptio syllabæ longæ: ut Ob-
stupui steteruntq; comæ.

4. *Genus*, sic aliud Carmen est Epicum, aliud
Dramaticum, aliud Lyricum.

5. *Dispositio*, quæ indicat finem metri, an
mutilum sit, vel integrum.

6. *Compositio*, conjungit diversa metra ei-
dem Poëmati, quod in Lyricis usuvenit.

7. *Reversio*, est reditus à stropha ad stropham,
& idem genus carminis.

Rudimenta hæc Poëseos sunt, prout illa quoq;

*qua in cognoscenda syllabarum quantitate, consi-
stunt. præludia verò hæc si summis tantum labris
libaveris, nunquam ore pleno bibes nectar Poë-
garum.*

INDUCTIO III.

Apollo Poësim dividit, ejus species ostendit, & inter Musas partitur.

Apollo. Adeste Musæ, delictum Nostrum Poësim, in tres species, *Drama* nimirum, *Epopæiam*, & *Dithyrambum* divido; quarum singulis tres e vobis præficio. *Dramati* præsideant, *Melpomene* Tragædias, & *Thalia* Comædias celebraturæ; *Terpsichore* verò Choros ad eruditionem cantatura.

Epopæiam dirigant, *Calliope* per Carmen Heroicum, & *Polyhymnia* per Panegyres; *Clio* demum celebres decantet Historias.

Dithyrambum *Euterpe* tibicina moduletur; *Ludat* *Erato* Præses chorearum; & *Uranie* cæli motus festivâ occinat descriptione.

Agite *Pierides*, & species has ostendite, partésq; explicate.

Melpomene. *Drama* est actus seu præsentatio Historiarum, aut Fabularum, exhibita per introductas personas.

Partes *Dramatis* sunt, *Tragædia*, *Comædia*, *Tragico-Comædia*, & *Comico-Tragædia*.

1. *Tragædia* est Poëma Dramaticum, introducens illustres Personas, à felicitate ad infelicitatem transeuntes, fine luctuoso terminatum.

2. *Comædia* est Poëma Dramaticum, imitans actiones viliores, læto conclusum fine.

3. *Tragico-Comædia* est præsentatio Pætica actio-

actionis illustris tantum, vel illustris ridiculæq;,
 à dolore ad gaudium terminata.

4. *Comico-Tragœdia* est Drama actionis levi-
 oris, & illustris, à lætitia ad luctum terminatum.
 Sistimus hic; Parte IV. Inductione V. Dra-
 ma cum omni satellitio producemus.

Calliope. Epopœja est Poëma, carmine hexa-
 metro illustres actiones per narrationē imitans.
 Hinc Poëta Epicus vel Heroicus.

1. *Forma Epopœjæ* Complectitur fictionem,
 mores, sententias, & dictionem.

Fictio est anima Epopœjæ; sinè qua jacet, &
 nuda tantum narratio est.

Mores comprehendunt virtutes, vitia, & af-
 fectus personarum.

Sententia est edictum sapiens, ad declaran-
 dum, qualiter aliquid est, vel non est.

Dictio est enuntiatio rei gestæ, in qua affe-
 ctus & Pathemata dominantur.

2. Partes Epopœjæ sunt; *Eccloga seu Bucoli-
 ca, Panegyris, Genethliacum, Epithalamium,
 Rapsodia, Parodia, Epicedion, Satyra,* & omne
 deniq; Poëma, quod carmine hexametro ex-
 primitur.

3. *Eccloga* canit res rusticas, similésq;

4. *Panegyris* seu *Epinicion* celebrat res il-
 lustres, uti *Epithalamium* seu carmen Hyme-
 næum, nuptias; *Genethliacum* verò nativitatē:
 licet hæc omnia Lyricis quoq; metris decan-
 tari possint, ac soleant.

5. *Rapsodia* & *Epopœia* versa, mutatis vō-
cibus serijs ad ridicula, vel è converso, atq;
Parodia nuncupatur. ut

Crispi Triumphos Caius in plausum vocat.

Cœtus bibaces Bacchus in iurgia vocat.

6. *Satyra* est Poëma, quod aliena vitia falso
lepidòq; dicendi genere perstringit.

7. *Epicedion*, sive *Nænia*, aut *Monodia*, lau-
des celebrat defunctorum.

Manum à tabula deduco, & quæ hic desunt,
Parte IV. Inductionibus præcipuè 2. 3. & 4.
inspicere svadeo. Nunc ad sis Dithyrambe.

Enterpe. Dithyrambus Lyricorum carminum
quondam celeberrimum, nunc omne melicum
carmen, *Odas*, *Hymnos*, *Epodon*, *Elegias*,
Epigramata, *Epitaphia*, & *Elogia* complectitur.

1. *Lyricum carmen* à *Lyra* nomen accepit,
ad istius harmoniam olim cantatum. Compre-
hendit diversa odarum seu cantuum gene-
ra, de quibus Parte 3. Inductione 4.

2. *Elegia*, si nominis etymon spectes, luctu-
osum est carmen. Verùm nunc etiam in gratu-
lationibus, descriptionibus, ac lætis adhibetur.
consule retrò Partem 3. Inductionem 4.

3. *Epigramma* est inscriptio metrica, illatum
cum clautula argutè componens; cuius fontes
Parte 3. Inductione 3. aperiemus, & salem di-
fundemus.

4. *Epitaphium* est inscriptio metrica sepul-
chralis, in laudem aut vituperium defuncti. Vide
Part. 5. Induct. 4. & 5.

See-

Scena autem hæc, nè prolixitate suâ tædium ingerat, clauditur.

INDUCTIO IV.

Fictio Poëtica sub fabularum ludis, sinu conditam veritatem, & eruditionem pandit.

Fictio. Vertumnus Poësi Genius est, fictionum gaudet blandimentis, & induit metamorphoses; quas ingenij prurigo acceptissimis evocat commentis. Hoc fucis tegit illa gravioris Eloquentia severitatem. suaviusq; isto nectare nihil habet Parnassus. Tollat me illi crudius in Artem caput; & non modo omnem Poësi gratiam, verum ipsam etiam animam sustulit, & indignam suo nomine mortuamq; reliquit: nisi tamen in Epigrammate, satyra, Elegia, & quibusdam Lyricis, ubi his ferme nuda fucis nihil decoris amittit, ut scias Poësin non in sola consistere fictione. Cum enim Epigrammata, satyra, & hymni alijs aspergantur floribus, plerumq; aspernantur jaëctationes fabulosas. Neo Poëta. Tantusne in Poësi his fallentis ingenij fœtibus, fabulis, inquam, subest decor?

Fictio. Ad invidiam magnus, ad delectationem suavis; ut sine hoc jaceat illa deformis, & emoriatur. Neo Poëta. Ergone nucum putamina tantopere conveniunt cum baccis lauri, & Poëticam atollunt Majestatem? *Fictio.* Indigna comparationi me involvis. Quasi verò puerilitatis nugamentum forem, que altam sinu recondo eruditionem. *Poësis.* Ità est: sine fictione jaceo; cujus naturam,

& ejus velamentis rectam sapientiam paucis exponam.

Fictio Poëtica est rerum verisimilium ad apparentiam excogitatio, sub falsitate includens veritatem.

Est autem duplex: *propria*, & *impropria*. *Propria* est, quæ non fuit, esse tamen potuit: uti Equus Trojanus. *Impropria*, quæ nec fuit, nec esse potuit: uti nativitas Palladis ex cerebro Jovis. Priori quidem in rei veritate Portam Trojanam Equi insigne, aut nomen exprimi, quæ Græci subierunt; altera verò scientiam, cujus Præsidem Palladem superstitione confinxit Antiquitas, esse partum intellectûs, si cortinam paulisper rejeceris, invenies. Proinde utrinq; veritas est, non quidem historica, sed Poëtica; quæ in verisimilitudine consistit.

*Exit in immensum fœcunda licentia Vatum,
Obligat historicâ, nec sua verba fide.*

Ovid. 3. Am.

Sed Poëta Christiane, aliter tibi fingendum: nè Paganorum deliramentis sacram depraves Artem.

Audi, ad Orphei cytharam saltâsse muros, & saxa, Poësis ego jam finxi pridem. Quis crediderit? si tamen continens pro contento intellexeris, hominésq; muris interclusos subsiliisse dixeris, verum esse quis negaverit? secûs nimis audacem, & sinè ratione licentiosam pronunciaris fictionem. Ostendi, tu altiùs penetra.

Ità

Ità per tres furias, significabis tres animi affecti-
ones; Iram, Cupiditatem, & Libidinem, acerbis
carnifices; quas nox intempesta, obtenebrati
videlicet hominis impetus, uno effudit partu.
Sic Hippocrenen Pegasi unguâ excussum con-
tingimus: quia Cadmus in Bœtia equo vectus
fontem illum primus invenit. Ità per Protheum
modò in hanc, modò in aliam mutatum formam
erudita Poëtarum Classis inconstantem hominẽ
indigitavit; quem nunc hic, nunc alius in di-
versa rapit affectus. Prolixiores in hac materia
sumus in Interludijs, post Partes 4. & 5.

Artificij igitur elegantia, & recondita veri-
tas, Fictionis non modò excusant vanitatem,
sed gratiam addunt, miramq; svavitatem: secus
justissimo risu explodendam. Sunt & hujusmo-
di commenta dulce condimentum, quo lan-
gventem jam gustum excitant, & sæpè post ab-
sumptam rudioribus metris famem, instar bella-
riorum evocant orexim; præterquàm, quòd
ipsis, faciliùs & feliciùs, disciplinæ bonarum Ar-
tium, & piorum cultura morum exercentur.
Nempe diversis motibus agitur animus, & pla-
cet varietas; ut mox seria, mox jocosa ap-
petamus.

*Neo-Poëta. Tu mihi Sibylla, vaticinijs prodis
adeò reconditas eruditiones; ex quibus jam trans-
fuga seriora quasiissem studia, nisi latentem pan-
dis ses sapientiam; sed profèquere.*

*Poësis. Fictionis, nè sua defint ornamenta, hoc
tribue*

tribue; ut laudanda amplifices, vituperanda ob-
scures, & demum jucundâ varietate, lusu con-
trariorum, & delectu comparationum in carmen
influas, & inde in animum. Imitari si placet?
compara expugnationem cum Trojana, fugam
cum Æneidibus; pro Invidia exhibe Genium
vitij, cohortes produc, describe harum inge-
nia, & quasi penicillo depinge pravitatem viti-
orum: sed è converso introduc amœnitatem vir-
tutis: ità tamen, ut omnis prorsus Fictio constet
verisimilitudine, nè in derisum veniat, quæ fa-
cta fuit ad delectationem capessendam. En
Virgilianum exemplum 1. Georg. quo sol, in
morte Cæsaris Eclipsim passus, ferrugineis ve-
lis involutus fingitur.

*Ille etiam extincto miseratus Casare Romam,
Cum caput obscurâ nitidum ferrugine texit,
Impiaq; aeternam timuerunt sacula mortem.*

I N D U C T I O V.

Inventio metrica suos indigitat fontes, quos
Dispositio aptè in alveolos dirigit; Elocutio au-
tem in publicum effluere facit, gemmas indè
colligens ac virtutes Poëticas.

I. DE INVENTIONE.

*Inventio mihi nomen; natura verò, excogitare
res, sive veras, sive verisimiles, ad ligatam Oratio-
nem. A soluta Orationis Inventionem uti metris,
itâ licentiosioribus conceptibus, & fictionibus discer-
nor. Major enim mihi luxus rerum, ac verborum,
liberi-*

liberioresq; tropi sunt. Neo-Poëta. sed è quibus fontibus bibendum? Aperi venas Hippocrenis.

Inventio. Fontes non alios tibi persuade, quàm locos communes, sive promptuaria argumentorum ac conceptuum, ex quibus carmen irriges. Profluunt autem.

A Definitione. Dum rei aut verbi natura explicatur. Ut Avarus est, qui oculis parcat, non sibi.

Amoris multiformis definitio.

Libertas, carcer, pax, pugna, dolenda voluptas;
Spes, metus, est fel, mel, seria, ludus, Amor.

A Notatione. quando tangitur vis & significatio nominis, quò spectant Anagrammata, & Paranomastiæ. Sic sol lucet solus. Sic Orcum dicis porcum:

Quod gratis quondam fuerit data, gratia dicta est.
Verùm nunc solis dantibus, illa datur.

Aurum & Argentum.

Mutnegra cum murva faciunt rectissima curva,

A Conjugatis. Dum orta ab uno variè commutantur. Ut ameris amabilis esto.

Cùm Vanitas sit vanitatis filia,

Et Vanitati Vanitatem procreet:

O Vanitas! quid vanitate vanius?

A Causis, ex quibus aliquid efficitur. sic mors à pomo nata fuit.

Mors mala, mors veritatis vitam sibi sumpsit ab escis:

Vis mors vitam tollere, pasce fame.

Ab adjunctis, quæ cum rebus cõnita sunt, ut gladius cruentus cum cæde. Adjuncta pulchritudinis.

Frons brevis, atq; placens, pariter sit naribus uncis,

Pastans rubeant amula labra rosis.

A Genere ad Speciem, & contra. Ut Phylus omnia novit: Ergo Grammaticum, quis neget esse Phylum.

A Differentia, per quam dignoscimus unam speciem ab alia. ut Non eadem ars est dicere, quæ facere.

A Simili, Sic Hor. in Art. Poët.

*Ut sylva folijs pronos mutantur in annos,
Prima cadunt: ita verborum vetus interit ætas,
Et Juvenum ritu florent modo nata, vigentq;.*

*A Dissimili. Ne sicus volvente rotâ crepet,
ungitur axis:*

Mos est causidicos ungerere, nè taceant.

Ab antecedentibus, quibus positus necessario aliud sequitur. Ortus est sol: Ergo est dies.

In stellam novam.

*Præscia dum Christi natalem stella præivit:
Phosphorus en solis nuncius iste fuit.*

A Consequentibus, quæ necessario ab antecedentibus proveniunt. Est magna copia frugum: Ergo & florum abundantia fuit.

Cibus & medicina.

*Sumpta cibus veluti lædit medicina salutem:
At sumptus prodest ut medicina cibus.*

A Com-

A Comparatione seu verisimilium inter se colatione, quæ fit vel à majori ad minus, vel à minori ad majus, aut à pari.

A majori ad minus. Ut potest conscendere Olympum: Ergò etiam Hyblam.

In Historicum contentiosum.

Pralia tu solus vis nosse, aliosq; refutas:

Mille tibi pugnas pugna vel una parit.

A minori ad majus. Ut Corpus excolitur, à potiori anima.

Sit nox centoculo quamvis oculatior Argo;

Plus uno cernit lumine lusca dies.

A Pari, uti de homine ex humili stirpe nato.

Mater erat netrix; Pater in mare retia misit:

Hinc tua condecorat linea longa genus.

A Partium distributione. Ut fuit in toto Orbe: ergo etiam in Europa, Asia, Africa, & America.

S. Sophia Mater Fidei, Spei, & Charitatis.

Te Sophiam vicisse sophos jam credimus omnes:

Cur? quia Virtutum cerneris esse parens.

Ab Oppositis, quæ in eodem genere differunt, ut virtus & vitium in genere qualitatis. Sunt autem quintuplicia: Contraria, Repugnantia, privativa, Relativa, & Contradictoria.

A Contrarijs, quorum alterum non admittit aliud, ut album & nigrum.

Pharmaca sunt potius, quàm vulnera, vulnera Christi:

Curat enim plagis vulnera nostra suis.

A Repugnantibus, quæ nec certâ lege, nec certo

certo numero inter se dissident; quò etiam spectant *Alienata*, & *Diversa*. Ut *Homo*, & *Arbor*,
Deus & *Chymicus*.

*Condidit ex nihilo Deus unicus omnia: Contra
 Tu facis ex toto quando Chymist: nihil.*

A Privativis, quando uno defice ente necessario sequitur aliud, ut nox diem.

*Mortuus ut vivas, vivus moriaris oportet:
 Unde prius discas, quàm moriari, mori.*

A Relativis, quæ ad se mutuò referuntur, ut magister & discipulus.

*Peiores Patribus sumus, ut majoribus illi:
 Peius erit nostrâ Posteritate nihil.*

A Contradicientibus, quorum unum negat id, quod affirmatur ab altero. Ut vult, non vult.

*Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
 Non possum tecum vivere, nec sinè te. Mart.*

§. II. DE DISPOSITIONE.

Dispositio. En quanta ubertas effluit ex venis; sed nè tota effundatur, sisto rivulos, qui Parte 3. Inductio 3. largius in re Epigramataria aperientur. Nunc autem disponendi sunt alveoli; ut ex illis fontibus, eleganti & recto manantes ordine. gratiam carmini advehant, & decorem. Neo-Poeta. Dirige rivulos, & quo ordine fluere debeant, dispone.

Dispositio. Ut primum ex Pierijs jam apertis hauseris fontibus, Alumne; nè statim carmen profundas in publicum: sed prius dispone
 priva-

privatim, & accomoda fictiones. Ut blanda initia ordinis amœnitate condiantur. In Poëmate quidem præmitte *Propositionem*, eamq; succinctam, tum *Invocationem*, quæ nobis Christianis ad Deum, & Cœlites destinatur. Nisi tamen ex abrupto subinde malis inchoare, modo his temporibus non inusitato. *Propositio* exponat argumentum Operis, & *Invocatio* pro ejus decantatione superos imploret. Sequatur *Narratio*, & ea quidem dilucida, aspersa coloribus, obumbrata fictionibus, distincta varietate; quæ multum commendatur, quando frequentius personæ loquentes, & agentes, cum expressione affectûs ac morum, introducuntur, quàm Poëta. Eam verò brevis enumeratio causarum non indecorè præcedere potest; ut Auditoris animum eò meliùs capias: quod ad laudis famam præstitit Virgilius, in *Æneidibus* causas, odij Junonis præmittens. Adverte autem, ut *Narratio* sit vera seu verisimilis, suis non destituta fictionibus; & sit conjuncta cum Religione, tritis procul rejectis. Dominentur præter fictiones, ornamenta comparisonum, Prosopopœjæ, tropi, figuræ, & imitationes. Verba adornentur verbis rarioribus, illustribus, perspicuis, aptis, & translatis epithetis. Adsint circumlocutiones, similitudines, dissimilitudines, & ad delectationem consignant

inter se contraria. Assiduitate compositionis Musam etiam quandòq; difficilem, in mitiorem coges naturam.

§. III. DE ELOCUTIONE.

Elocutio. *Dispositos ego Castalios alveolos in efflu-
vium destino; qui antequam manent, iniicienda sunt
gemma, quas Alumni studium piscetur, & quas deve-
huit virtutes, intercipiat, in ornatum metrorum,
Alumnus. Qua illa gemma, qua Virtutes?*

Elocutio. *Langvens omne carmen, quod rerum
aut verborum cultus non excitat, & cœni florum va-
rietate distinguit.*

1. *Rerum ornatus* Spectandus est in sententijs, argutijs, gravitate cum suavitate, comparationibus, fictionibus, similitudinibus, motibus, eòq; omni, quod lumen potest adaugere.

2. *Verba florida, suavia, tum gravia, & sublimia, selecta, fluida, perspicua, latina, colorata, translata, figurata, & aptissimus epithetorum delectus, mirum adferunt ornamentum.*

3. *Gravia* nè dicas tenuiter, nec levia ponderosè, aut prolixa breviter, Pingere hilariter læta, tristia lugubriter, jocosa facetè, lenia suaviter: ut pulchritudine capias, dulcedine retineas, & affectu moveas animum audientis.

4. *Affectus* celeres, & læti, dactilis, tardi &

di & difficiles, spondeis aptè exprimuntur.

Ut celeriter. *Ferte citi flammæ, date tela, impelli-
te remos.* Virg.

Tardè. *Adnixi torquent spumas, & carula
verruunt.* Virg.

5. Energia actionis ipsis pedibus exhibita, de-
corem dat eximium carmini.

Vastos volvunt ad littora fluctus. Virg.

Labor Cyclopû. *Illi inter sese multâ vi brachia
tollunt.*

Sonitus Tubæ. *At tuba terribili sonitu tarata
tara dixit.*

Glomeratio Equi. *Quadrupedante putrem sonitus
quatit ungula campum.*

Lotrices. *Conveniunt ad aquas, Ludmilla, Ca-
milla, Sibylla.*

Eduntur strepitus, & ab hac, & ab hac, & ab illa.

6. Cæsura, & conjunctiones encliticæ li-
gant versum ad ornatum.

Ovid. *Sole tamen, vinoq; carent, annosq;
sequuntur.*

7. Suspensa sententia, & post aliquot ver-
sus terminata, affert decorem.

Virg. 1. Æneid. *Ille ego, qui quondam graci-
li modulatus avenâ &c.*

Arma virumq; cano.

8. Carmini tribuuntur cum venustate pe-
des competentes, ut Jambi Jambico: quod ca-

men, Seneciano metro, & tragœdijs non competit; ut meri sint jambi.

Horat. *Beatus ille, qui procul negotijs.*

9 Congeminatio, & ejusdem dictionis repetitio, Elegijs amorem, vel dolorem addit, aut alios affectus.

*O mea tam placido, mea lumina mersa sopore,
Quid vos, quid varijs ludit imaginibus?*

10. Consolativum carmen, spondeo, vel dispondeo, aptè incipit, & dactylo excipitur.

Virg. *Sin absumpta Jalus, & te Pater optime Teucrùm.
Pontus habet.*

11. Excitatorium metrum dactylis delèctatur, ex dictionibus dissyllabis, imò & monosyllabis.

Virg. *Pone metum: feret hac aliquam tibi fama
salutem.*

12. Epitheta elegantius anteponuntur substantivis: & magno delectu comportata, variè interijciuntur.

Ovid. *Aurea purpuream sua neclit fibula vestem,
Propertius de Romulo.*

*Non quem sinè Matris honore
Nutrit inhumane dura pupilla lupa.*

13. Hellenismus exornat carmen. Abstinere irarum.

*Vipereas concussa juba, crinitaq; frendet
Angus caput, tristes, fera stix, agitata lacertos.*

14. Fabulosum nomen, non incongruè aliquando pro appellativo ponitur. Vulcanus pro igne.

Virg. *Vulcano decoquit humorem.*

15. Figuræ, & tropi melleum carmen, dignumq; Poëtico reddunt palato; si tamen non fuerint nimium frequentes; nè obscuritatem introducant.

16. Metaphora decorem dat, & Allegoria. Ut dilaniavit opes.

Virg. *Pontem indignatus Araxes*

17. Periphrasis efflorescit in carmine.

Ovid. 2. met.

Illâ forisè dis, casta de more puella

Vertice supposito, festas in Palladis arces

Pura coronatis portabant sacra canistris.

18. Anominationes, conjugata, & alia schemata tribuunt sruavitatem.

Virg. *Littora littoribus contraria, fluctibus undas,
Imprecor arma armis.*

Et. *Longa procul longis via dividit in via terris.*

19. Parenthesis non absq; laude quandòq; interponitur.

Non jaculo (neq; enim jaculo vitam ille dedisset)

Sed magnùm stridens contorta Phalarica venit,

Fulminis aëta modo.

20. Repetitio, quæ in principio eandem revocat dictionem, energiam habet, & affectus movet.

*Te dulces nati, te solo cordis amore
Te veniente ruunt.*

21. Epanalepsis eadem dictione terminat
carmen, quâ incepit.

Vidus amore tui, cognato sanguine vidus.

22. Complexio eandem in fine repetit di-
ctionem, habetq; plurimum acrimoniæ ac ve-
nustatis.

Janus Pannonius ad Fridericum III.

*Quod cesset phæbea chelys, quod carmine rupto
Aonia siluere Deæ: Mars impius egit.*

*Quod speretis audax Musis, petit arma Juventus,
Et volucres premere audet equos: Mars impius egit.*

23. Conduplicatio carmini quôq; (vavi-
tatem adfert.

Hæc si crimen erat, crimen amoris erat.

24. Regressio cum dulcedine redit ad
priora à postremis.

*Compuleruntq; greges Coridon & Thyrsis in unum:
Thyrsis oves, Corydon distentas lacte capellas.*

25. Traductio nomen seu verbum elegan-
ter mutat.

Rex regat solus, cum non regat omnia solus:

Qui regit, & regitur, rectius ille regit.

26. Disjunctio cum ornata reddit cuilibet
nomini respondens verbum. Sic de Virgilij
operibus.

Pastor, arator, eques, pavus, colui, superavi,

Capras,

Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu.

27. Affectus attollunt Poësim, sic afflictis tribuitur dolor, miseris timor, Juvenibus iracundia, svavibus amor, duris odium, bonis desiderium, malis fuga, lætis gaudium, adversis tristitia, ira contemptui & injuriæ, metus malis, spes bonis, subjectioni mansuetudo, superbis indignatio, miseris misericordia, prosperis invidia, pudor malis, &c. Virgilius introducit Æneam, viso Pallantis baltheo, subitâ irâ contra Turnum exardescentem.

*Ille oculis postquam sevi monumenta doloris,
Excuviasq; hausit: furijs accensus, & irâ
Terribilis, Tunc hinc spolijs indute moorum
Eripiare mihi?*

28. Literis quôq; infant suæ charites, & energia. Grandia per plures consonantes, lenia per vocales exprimes. Soni grandioris sunt A. & O. tenuioris E. & I. obscurioris V. Magnifici M. gravis Z. & X. levis N. asperi R. Flatum dat F. sed B. C. G. P. T. obscurè sonant.

Elocutio. Plura in exercitationem repone, Alumne. Nunc age sanctior Amphion, & citharæ tuæ emphasi da nova mœnia, & musam tuam excita. *Alumnus.* Jam ludo.

*At vos pieridum subdite nomina
Vexillis anima, quas agit entheos
Musa spiritus, annos,*

Et dextras date barbytis:
Qua tangit tremulo Thessala pollice
Victrix. Sicelides illa perenniter
Æternas meritura
Nam palmas adamantinis
Sulcabunt calamis. Ite Favonijs
Væli, nec caries invida temporis
Vnquam rodat honores;
Nomen suæra nesciat.

CHORUS post partem 1.

Ad Christum Dominum, Beatissimam Virgi-
em Mariam, SS. Angelos Custodes, & SS.
Patronos Regni Hungaria.

Sed Tibi primus, Tibi Christe noster
Nunc eat lætas Chorus inter aures,
Teq; Ductorem, facili celebrent
Pectine nervi.
Vita Tu nostram vegetas Poësim,
Quidquid & plectris animata ludit;
Id Tibi totum resonante buxo
Debita reddit.
Et mihi Partes caneris per omnes,
Inter & cunas, tumulos & inter;
Musa Te cœpit, modulata scenam,
Te Duce claudit.
Nempe Tu mundi jubar & polorum,

Patris

Patris æternas imitate luces,
Summa virtutum, mihi semper adsis
Ductor honesti.

Et Tuum nostris venerata Numen
Musa festivis resonando chordis
Accinet, dotes animiq; tecum
Pollice ludet.

En tibi collo sinuatus Hunnus
Supplici mecum, faveas, precatur:
Hoc Tibi pulso loveas dicatum
Bistone Regnum.

Pannonæ Pæan resonent beatæ,
Thracæ DepVLso resonent trIVMphos;
PaX beans agros, nI Vels reVIsat
Et IVga blgls.

An Cliens, mundi Dominam silebo?
Pauper in castris mereor *Maria*,
Et sub hoc dulci labaro merebor
Miles honesti.

Mellei Virgo tituli, *Maria*,
Numinis Mater, mare gratiarum,
Vellus auratum, Domus alma cæli,
Fæderis arca.

Panno Te matrem colit, & Patronam,
Ister effusis veneratur undis,
Urbium Te, Te juga montium q;
Hungara laudant.

Vt tVV's nobis pla Virgo paCeM

FILIVS Donet, ferat hoste strato;
 O párens! a Vres resonó benignas
 porrige VatI.

Vósq; Custodes modulata plectra
Angelos cantant, Domini choraulas;
 Celsa, qui nostri moderata Regis
 Sceptra fovetis.

barbaros InterpVgLI Venite
 ô DVCes regI, r Vat & ferus thraX:
 state pro nostris, generosa state
 agMIna spartis.

Hungaros nunquam, mea Musa Divos
 Barbito Reges sileat jacente,
 Præsules, & qui coluère Patres,
 Antra nemúsq;.

Martyrum flores tulit, & venustum
 Liliu tellus tulit ista Nostra
 Virginum; in sanctis Viduis roseta,
 Vidit & Orbis.

In choris, ac in solijs retulit
 Sanctitas nobis, meruitq; castris,
 Milites Sanctos tribuens Ducésq;
 Hungara tellus.

In Ducum virtus habitavit aulis,
 In tribunali radiata fulsit,
 Hæc & in vicis, verecunda sanctos;
 Intulit Orbi.

Urbibus solis minimè prehensa

Partis I

Sanctitas, campos, juga montiumq;
Per nemus, sylvas, latitans per ipsa
Antra refulsit.

Syllabum quisnam numeret tuorum
Panno sanctorum? quibus alma claris
Mater, & Divis facibus nitens Ec-
clesia fulget.

State pro Vestra patria patroni,
Deserat nostros fVglcVV agros
ThraX rVens, paCeM LYra gratioso
Insonet cestro.

INTERLUDIUM PARTIS I.

Satyra carpit vitia Poëticæ Inventionis, Dispo-
sitionis, & Elocutionis.

Satyra. O quoties pulcherrimum Carminis
florem inficit pestis, & luctuosa cultus Poëticæ funera
eduntur! Jacent sapè squalidissimo versus situ, me-
liorq; species deformata succumbit. Neo-Poeta. Quid
hoc luctu? quis carmini eripuit amœnitatem? Sa-
tyra. Inepta Versificatorum queror nugamenta, qui-
bus suavissimam inquinant Artem. Alius enim, ex
obvio quovis fonte desumptos versus inspergit conce-
ptus, & cum maximè debuisset delectare, nescio quid
horridum submurmurat. Alius nullo servato ordine,
confundit omnia, & Dispositionem pessumdat. Tertius
miserabile quid versibus asperat. Neo-Poëta. Re-
cense hac Vitia, eorumq; enarratione mecum paulisper
tempus falle.

Satyra.

Satyra. Carmen impingit in vitium diversis modis.

1. Quando absq; ulla necessitate nimis prolixum est, adeoq; svavitatem amittit.

2. Sine cæsura incultum est. ut
Nos Præceptor doctos iussit scribere versus.

3. Perturbatus sensus lædit carmen; nisi materia exigat, ut læta tristibus, & vilia sublimibus intermiscantur.

4. Ineptæ epithetorum, & monosyllaborum, jam, nunc, &c. adjectiones, nitore suo spoliant versum: quod etiam contingit, dum lugubria meris dactylis, & ad festivitatem aptis; læta verò spondeis exprimuntur.

5. Dictiones ab iisdem inchoatæ literis, in quas desierunt antecedentes, decorem tollunt metro.

Fraternas strages, pestriclāq; prata cruore.

6. Hemistichium non bene desinit in dictionem monosyllabam.

Catull. O Dy! reddite mî hoc pro pietate mea.

Nisi tamen excuset cursus, uti Ovid.

Magna tamen spes est in bonitate Dei.

7. Pentametrum hiulcè desinit in anapæstum, tribrachim, choriambum, monosyllabum, & participium.

Hic Juvenis, multum jam foret ingenuus.

8. Versus Macrocolus, & monosyllabus
offen-

offendunt, ille nimia prolixitate, hic brevitatem.

Perturbabantur Constantinopolitani

Innumerabilibus Sollicitudinibus.

Aut. *Non est ex his, qui se sanos vivere curant.*

9. Abundans versus, & dictiones divisæ gratiam tollunt metro.

Lucis octavum dedit alter hunc Diespiter ortum.

10. Epithetum statim suo nomini junctum, & repetita eadem syllaba quandoq; carmen dulcedine privant.

Sanguine fraterno primi muri maduere.

Melius ita: *Primi fraterno maduerunt sanguine muri.*

11. Versus Leonini, Echici, & Macaronici, in quibus videlicet patrij idiomatis dictiones latinis vocabulis permiscantur, nisi concinnè fiant, & cultu adornentur, non semper suavitatem consequuntur. uti

Leoninus. Si Troja fatis aliquid restare putatis,

Echicus. Exercet mentes fraternas grata malis lis.

12. Asperè commiscantur A. & O. Ora omnes, A. & V. Dura ulcera, O. & V Cœlo udo.

13. Syllabæ in se repetitæ insulsum faciunt carmen.

Otto tenet mappam madidam mappam tenet otto.

14. Nimis frequentes elisiones agonem inducunt versui, uti in hoc synalcephico

*Frustra ego opem omnem humi amo. Alia
babe*

*habe homo; ab q̄, hūmi ope omnem opem habebis.
Tu in me ita es, hem in te & ego; ut tam te ibi
amem, quam amo me hic.*

15. Dicitio obscure divisa indignam notam carmini inducit.

Ut Miles stultus obliviscitur sua calcaria.
Kyrie eleison canant, qui senuere in Aula.
Magister Bartholomeus ædificat templa.

Mi sua les stultus calcaria viscitur obli.

Kyrie, qui senuere, canant eleison in Aula.

Ter magis ædificat Bartholo templa meus.

16. Ineptè reducitur in carmen: Claviger unus erat, qui centum claves habebat.

Centum claves claviger unus habebat, erat qui.

Sed quid vitijs pluribus recensendis occupemur? Absit hæc lues à Poësi, cujus Partem primam hic terminatam volumus.

P A R S II.

Infantia, & Pueritia.

Carmina Genethliaca, Gratulationes Festorum, Laudationes Pueritiæ, Salutationes, ac valedictiones,

I N D U C T I O I.

Lucina animat Poëtam ad illustres cunas celebrandas; qui cantaturus, prius Lyram instruit, methodū carminis Genethliaci exponens.

Lucina. *Hic te imbelles vagitus in certamen
vocat.*

vocant, Musa. Nisi hâc tam blandâ cunabulorum spartâ excidere velis, ista tibi exornanda & defendenda est, non igneis telis, qua funestus Mulciberi focus submittit, sed delicatis affectibus, à fecundissima natis Poësi, & in tenelli amoris officina elaboratis. Sollicitant festiva Genethliâ, & plenissimi suavitate nutus tuam provocant Lyram. Age, & hac prima Generis humani conditoria, metrorum condias dulcore. Neq; enim hac initia Vita, obruenda silentio sunt; qua vix vocalia, jam molli vagitu tuam invitârunt humanitatem. Poëta. Ulro ab ipsis etiam innocentibus elegantis Infantia illecebris allectus, pareo, & ad bellissimas delatus cunas, osculum Sancta Innocentia defigo. Date hic plausum Musa, & resonate Lyra; pro quibus hac esto methodus:

1. Propositio quàm brevissima, more Virgiliano indè deduci potest, quòd magnum quidpiam Poëta sit decantaturus, illi ultra nimirum cunabula, tot nobilitata ceris; vel etiam à communi lætitia, aut circumstantia Familiæ, temporisq; defumatur.

2. Invocatio cum summa brevitate ad Cælitates, & maximè Christum natum, Deiparam, aut S. Patronum dirigatur.

3. Deinde enarranda erunt, & describenda natalitia, & lætitia publica exponenda: Describe anni tempus, temporisq; circumstantias, fausta ex eis omina, Christiano tamen more, deduc-

deducens; excurre in laudes parentum, & profapiae; alloquere Infantem; prædic, & precare felicitates; offer ei carmina, & vota; insperge frequentia blandimenta fictionum; adorna cunas flosculis Poëticis; efforma conceptus ex nomine, stemmate, & tempore; tandemq; inter festivas conclude apprecationes.

Speçant huc jucundiores descriptiones, blandiores Elegiæ, suaviores Odæ, festiva Poëmata; cuníq; Epigrammata, Emblemata, Anagrammata, Acrosticha, & Chronostica affigi possunt. Prout nos ex parte facimus in sequenti Inductioe 3. hujus partis, ac alibi, maximéq; Parte 111. ostendemus.

INDUCTIO II.

Poësis Chelam jam iam Genethlia lusura, vario prius cultu exornat; supellectilem nempe eruditionum pro excolendo carmine suppeditat.

Poësis. Suspende nonnihil Lyram, Poëta; antequam ludas, exornanda erit, ut suavius modularis. Comportatas habe eruditiones, ceu flosculos, quibus excolas nervos, ut dulcius sonent. Insperge frequenter cultum, ne tamen supra necessitatem.

Lucina quasi lucem dans: à superstitiosa antiquitate Nativitati præficiebatur. Potest sumi pro Gratia, aut Providentia Dei, sive pro Natura,

Pallade

Pallade natâ è cerebro Jovis, auream ceci-
disse pluviam non ineptè fingunt Poëtæ. Quia
sapientia invehit aurea quodammodo tempora.
Accommodari potest Christo Domino recens
nato.

Saturno genito auream fluxisse ætatem, nul-
lum fictionis dedecus est; si optima illius sæcu-
li tempora intellexeris. Ab eo autem natos ab-
sumptos fuisse, fabula est, & non est, si pro
tempore acceperis; quod omnia edit seu con-
sumit.

Ledam ex Jove in Cygnum mutato, Pollu-
cem, & Helenam, Castorem, & Clytemnestram
peperisse, si mutationem Jovis spectes, fabula
est; secus verum esse potest.

Seleucus cum impressa anchora natus; spem
boni ominis fecit.

Zoroaster ridens est natus, & gaudium com-
munibus lachrymis substituit.

Curius Dentatus cum dentibus prodijt ex u-
tero materno.

In ore S. Ambrosij Infantis, Pindari, & Pla-
tonis apes mellificârunt, præfagæ futuri eloquij,
ac sapientiæ.

Servij Tullij caput in cunis flamma cinxit,
Regiæ lucis præfagio.

Paridem Hecuba ceu facem intra viscera ac-
censam sensit, Troiæ tandem exitialem.

Augustum enixa mater, solem genuisse sibi
visa est; sub quo natus Christus sol Justitiæ.

Periclem Mater Agarista paritura, putavit se Leonem utero tulisse; omine virilis fortitudinis.

Semiramis infans exposita est, & educata ab avibus, præcipuè columbis.

Hercule in lucem prodituro, noctem in duas protractam fuisse fabulantur Poëtæ. Quasi in tanto Heroë producendo plus solito natura laborasset, qui adhuc infans in cunis angves elisit.

Vipera dum nascitur, occidit matrem, per ventrem erumpens in lucem.

Cacilius Agrippa vix natus, in pedes se erexit.

Vide Interludia sequentia, & præsertim post hanc 11. Partem; item consule Inductionem 4. hujus Partis, gratulationibus lustricis inscriptam.

Fortes creantur fortibus: & bonis:

Est in juvencis, est in equis Patrum

Virtus: nec imbellem feroces

Progenerant aquila columbam. Hor. l. 4. od. 4.

Es genus, & Virtus, nisi cum re, vilior algâ est.

Hor. lib. 2. sat. 5.

INDUCTIO III.

Poëta ad cunas Christi Domini canit & modulatur.

Poëta. *Adeste elegantes Poëseos comites, & vestro stipatam Satellitio Musam, ad imbelles Infantia cunas sistite. Elegia, hic pone luctum, & orissem exuta peplum, latiori te indue culu.* Poëta

ëma, graviores desige cothurnos, & majestatem tuam tenelle atatula inclina. Exere hïc sales, Epigramma, sed cum blando joco ad festivitatem & latitiam. Huc bella mentis imagines, Emblemata, & quidquid acumen ingenij transtulit in tabellas, eruditis coloribus distinctas. Adferte Musa Lyras, & quidquid nervi possunt, resonate, navigantibus pleçtris, barbitisq; rinnientibus. Sed procul hinc profana; nè mihi insonet buxus secularis; sacra canenda sunt, & cuna Salvatoris celebranda.

De Christo Domino recens nato,

Instrue Musa lyras, mecum cunabula Christi
 Concine, factus homo, quæ subit ipse Deus.
 Barbita cælestes date, stringite pleçtra Choraulæ,
 Nec pigra tam festum duc pia turba diem.
 Quem tacitis pridem venturum passibus Orbi
 Jessæus cecinit, nascitur ecce puer.
 Hic Puer ille, Charis quem formosissima mundi
 Edidit, hanc Nympham blanda nigredo tegit,
 Omnes, ista quidem superat celeberrima, formas;
 Sed, præ Matre tamen plùs nitet ore Puer.
 Ore super Charites, super omnia candicat astra,
 Quidquid & est pulchri, Populus almus habet,
 Piçta nitent stellis, & jactant sidera lumen:
 Flexerit hic vultum, nox teget atra polum.
 Explicat hortus opes, & florum gratia ludit;
 Condet ùt iste genas, nil feret hortus opum,
 Mellis Aristæi frutices dulcore redundant.
 Dum negat hic labrum, nonnisi fella dabunt,
 Orpheüs svavisonis ludit modulamina pleçtris;
 Barbita triste sonant, dum filet iste Puer.

Ipse super speciem, super omnia pulchrior ipse,
 Collocat in vili, membra tenella, thoro.
 Cujus planta polos sublimi Numine calcet,
 In stabulo potuit vix reperire locum.
 Cujus ad imperium diffundunt sidera lucem,
 Noctē subobscurā sol novus antra subit.
 Numine cuncta tegens, nudus perstringitur Austris.
 Quēis jaceat stipulis, non habet ille satis.
 Cærule qui stringit cælorum fulmine templa,
 Concutitur rigido tota per ora gelu.
 Dædalus, astrorum vili procumbit in antro,
 Exul in inculta Diva propago specu.
 Blandule delicijs, spargendēq; lectule pompis.
 Salve purpureis accumulande rosis.
 Ah nec liliolis, nec acalthis lectule strate!
 Liliolisq; tamen pulchrior, atq; rosis.
 Cesses, nec valido venias niger imber ab Austro,
 Deniq; nec tacitos imprime lana pedes.
 Nec Scythicis Borea baccheris in aëre buccis,
 Sithonio stabuli tunde nec imbre latus.
 O tuus, ô felix, si Jesu lectulus essem,
 Calfacerem fusô membra cruore tua.
 Me Tibi jam totum sed dedico, suscipe munus:
 Nec tibi, quod donet, plus mea musa potest.

*Poëma de Nativitate Domini, à cir-
 cumstantijs temporis, & loci.*

Fœdere jussa Dei festiva Genethlia, Vatum
 Decantata metris, infantilēsq; Tonantis
 Cunas, Bethlemijs impletas Numine caulas
 Concino. Cælestes Genij date plestra canenti,
 Illustrisq; mihi penetralia pandite caulæ;
 Lampade quâ flagrans Amor irradiaverit antra,
 Strinxerit immensum tenuissima fascia Numen.

Nox erat, & cæco stertebat lumine tellus;
Ignipedes demersus equos & Phœbus habenas
Condiderat pelago, fessum solatus Eoum
Abluerat. Tunc alta quies terrâq; mariq;
Strata piger tunc membra sopor langventia preffit;
Affulsiq; polus stellis oculatior Argo,
Nigra suo gaudens sudo nox vecta jugali.
Uda poli lampas, princeps argentea noctis
Cynthia, festinis pulsavit curribus astra,
Ætheris & candens implevit cornua mater,
Alma soror Phœbi procul hæc à Fratre refulsit,
Integra jam plenos vibrans nitidissima vultus,
Irradiata magis nunquam Cynosura nitorem
Diffudit, septem Berenice fulgida stellis
Iactavitq; comas, facibus redimita corona
Gnostia, prælambit quæ rustica tela Boötis.
Plaustra poli rutilo vexerunt axe serenum;
Ipse Draco medius prælongæ sirmate caudæ
Circupavit gyros, victoribus ora reclinans
Alcidis pedibus. septenis cornua Taurus
Incinxit stellis, magis & via lactea fulsit,
Pronuba sed cælo micuere parelia luce
Splendidius, nova dum iactavit stella capillos;
Nuncia facta Dei, Divinum nuncia solem
Præventura suum, ceu nati Phosphorus esset.
Quidquid habet fornix aurato lumine cæli
Nobile, stella rapit palmam nova; quidquid Orion
Poplite iactavit lævo, vel spica Puellæ,
Et Canis ore faces pumans vicinior Austro.
Non Lyra, non oculus Tauri, nec clara Capella,
Cor neq; sic Hydræ, nec Acarnar, cauda Leonis,
Non Paphiæ fulsere comæ, nec Scorpio corde,
Jupiter Arcturus, nitidi vel stella Canobi,
Pleiada, non Hyades, nec pulchra Lacinia cæli
Messoris, raptor Ganymedis, Calliopæa,

Angvicomi victrix colli, quas dextra Medusæ,
 Andromedæq; faces spargunt: nova Stella triumphat.
 Stella super cæli longè fulgentior astra,
 Nuncia prognatæ præcessit clara salutis.
 Ipsa quies noctem tenuit tranquilla beatam,
 Nec Scythicis sonuere tubis tunc agmina venti;
 Æolus ipse prior dederat piger ora sopori,
 Morpheus & buccas validi compresserat Austri.
 Nox tranquilla fuit, quâ post tot vota Parentum,
 Tandem post lachrymas, suspiria, funera, cædes,
 Ingenti postquam tremuissent corda pavore,
 Lethæis vinctus genuisset Mundus habenis,
 Postquam Tænarijs jacuissentmersa tenebris
 Pectora; Virgineos postquam subiisset in artus
 Divorum Rector, celso delapsus Olympo,
 Et vaga crispasset cum sphaeras Luna novenas;
 Nascitur in paleis hyemali tempore Christus.
 Quem prisca cecinere Patres, cecinitq; Sybilla,
 Enthea fatidico millenis carmine quando
 Cortinis velata suis oracula pandit.
 Hæc tibi præ reliquo fors facta est tempore, bruma,
 Tu patientis eras subiturâq; Numinis hospes,
 Argentis densata gelu, dum culmina terræ
 Stant, glacies, gelidasq; casas nix integit antri.
 Vile specus patuit. Dominumq; recepit Olympi;
 Non aulæa manûs Phrygiæ fluxere per ædem:
 Spreverunt talem ditissima Numina pompam.
 Murice Sidonio non tinctum splenduit ostrum;
 Hinc aberant auri pretiosa talenta rubentis,
 Magna flagellarunt ibi nec cimelia cistas:
 Fascia parva vices trabeati gessit amictus.
 Abluit Assyrius Pueri nec corpora nimbus;
 Non hinc Chloris humum violis, neq; textit acalthâ,
 Desuit affundendo rosas, Narcissulus autem
 Pusio totus erat, cunctis formosior Infans,

Sicq; jacens, sic ille manus, sic colla movebat,
 Sic oculos, sic ille caput, sic ora rotabat,
 Summis sic Matri figebat basia labris.
 Sed Styx infremuit: timor & percurrit in Orcum,
 Plena metu miseri tremuerunt ossia Lethi;
 Trux stomachante manu laceravit & ora Satelles
 Inferni, circum lymphaticus erro cucurrit,
 Percussusq; sinum, defædatusq; lacertos,
 Dentefremens, & damna dolens, ventura timensq;
 Orcus terribili laniavit pectora rictu:
 Quando recens natum victorem sensit Avernaus,
 Ingens qui Stygios Heros prosternit Alumnos.
 Pax nova jam canitur; cum Princeps cinctus oliva
 Venit, Achaja parit, quam nec sicyonia bacca.

*DE NOVA STELLA**Nato Domino exorta.*

Candida natalem Domini quæ stella prævit,
 Nuncia Divini fax nova solis erat.
 Sanctior est Christus sol mundi: debuit ergo
 Præcursor solis Phosphorus esse sui.

*Ad Jesulum infantem,
 Paleis impositum.*

Blande, quid in vilem descendis Pusio Caulam,
 Et nostro paleas ignis amore subis?
 Algida nostra cupis, flagrent ut pectora? cessa;
 Jam satis inflammas; perdor amore tui.

I. Emblema ad cunas Christi.

*Cunis illigatus, Infans, defluentibus è calo
 floribus, irradiatur à Spiritu Sancto.*

Lemma: Propago Tonantis.

Diva Dei soboles summiq; Propago Tonantis
 Indè rosis petitur, Pneumatis indè face.

Scilicet illustrat terras, & mulcet odore,
Fortior igne tamen, suavior atq; rosis.

2. *Emblema.*

Infans in stabulo jacens ex antro radios vibrat.

Lemma. Non conditur umbris,

Induit ut pullum nox obscurissima peplum,

Lux nitet hæc, tenebras irradiando fugat.

Nam clarum densis lumen non conditur umbris,

Plus, plus à nigra nocte, nitoris habet.

Clarius ut mundo fax ergò Christus adesset;

Ad noctem voluit nascier ille nigram.

Ad Jesulum in cunis Oda 1.

Ite vota Jesulo,

Rorata vates stillulas amoris.

Insuper nitentia

Manate cordis rivulo fluente

Verba. Musa bellulo

Huic Daphnidi, nunc Musa lude buxis.

Clariore Cynthiâ

Hic noster Infans luce totus ardet.

Puriore Cynthus

Illo refulgens arsit ore nunquam,

Memnonisq; vel parens

Aurora. Vates barbiton sonate.

Daphnidi, tenellulum

Vincite corpus fascijs Puelli.

Item Oda 2.

Te Mater paleis Pusio qualibus

Involvit; rigido subter & horrido
Cælo, frigoribus stramine pervio,
Et caulam Boreis concutientibus?
Hic valvæ stabuli jugiter asperi
Vulturnos patulæ faucibus hauriunt;
Tectum vimineo tegmine vile stat.
Stant densata gelu dura cubilia
Infantis, paleis undiq; pervijs,
Procumbit Dominus talibus in thoris:
Sed cùm totus amans igneus ille sit,
Æstu flammifero frigora perdomat.

Item Oda 3.

Huc pleetra Vates, huc Lyràsq; vertite,
In stabulo Puerum
Læto sonemus pollice.
Hic hic Camœnæ barbiton resumite,
Et Clariâ Citharâ
Cantate bellum Jesulum.
Cunas ligustris hîc, rosîsq; perplue
Turba nitens Dryadum,
Perfunde stratum Lilijs.
Huc tota florum tota pompa prodeat;
Ferte rosas calathis
Musæ repletis Jesulo;
Fulcite cunas svavibusq; floribus.
Inter odoriferam
Turbam jocetur Puffio.

Ad Jesulum in brachijs B. M. V. Oda 4.

Salve, jam Puer oscula

Blandus Virgineis vultibus imprimis.
 Tu sanctissima portio
 Tam casti rutilans pectoris incubas
 Ulnis, molliter optima
 Comittens Cycladi brachia Virginis
 Involvenda, premis sacris
 Et collum labijs Dulcis eburneum.
 Imple nunc mihi Pusio
 Has ulnas etiam. Totus amoribus
 Flagrabo super igneas
 Tædas. Arsero sic, bellule Pusio.

Ad Jesulum in cunis oda 5.

Hic ubi Divinos sacra carbasus integit artus,
 Qui levibus stipulis
 Incubuere, later supremi pignus amoris,
 Pusio mellifluus.
 Ora nitent albis cui candidiora ligustris,
 Lilia bella super.
 Colli formosum jucundè pallet eburnum,
 Quale tulit Lybia.
 Et facies pueri candens innubila fulget,
 Sidera clara super.
 Quas veterum Charites effinxit fabula vatum,
 Et species hominum,
 Bellulus eximijs vultûs Puer iste triumphat
 Purpureisq; genis.
 Alluit albentes & malas roscida nubes,
 sanguineusq; liquor.
 Hic majestati placidi copulantur amores,
 Nobile coniugium!

Hunc Polus, hunc tellus, cupit istum Pontus
Hunc subamœna juga; (Amorem,
Hunc Puerum Salomonis agri, Carmelus, &
Omnia percipiunt. (Hermon,
Engaddi montes illi sua culmina nutant;
Templa Sionis avent.
Sed Tibi complexo pia dextris basia figo:
Blande Puella vale.

INDUCTIO IV.

Poëta à Pueritia provocatus, hujus
laudandæ præcepta à Poësi accipit;
Discit gratulationes lustricas, & festivas saluta-
tiones, valedictiones, & varias in his
ocasionibus eruditiones.

Pueritia. *Habe etiam me, Poëta, ad cultio-
res literas ultrò properantem. Age, me veluti
ceram in obsequium blandiorum studiorum infle-
cte, & in perbellam effinge imaginem, ad secutu-
ras ætates permansuram. Poëta. Supte provocor
ad excolendum celebrandumq; Genium Tuum.
Impellis eò magis quò plus virtutis præfagâ in bo-
num indole præfers. Sed ô Poësis adesto, &
porrige regulas, ad quas Pueritiam exerceam.
Poësis: Mitissimâ disciplinâ ætatem hanc exerce
præceptor, cum videris ultrò in virtutis cultu-
ram flecti; educ eam non modò in scholis, verùm
etiam extra earum parietes in obrutum Illustri-
um personarum, in gratulationes festorum, simi-
liadq;*

liaq; exercitamenta; ut his ceu velitationibus superioribus, quondam studijs, & actionibus praeludat. Et nunc has accipe regulas sive instructiones.

I. LAUS PUERITIAE.

Lauda nativitatem; exaggera ejus tempus, & circumstantias; deprædica splendorem Familiæ, Parentes, & Antecessores; educationem, & institutionem commenda; recense capacitatem; prædica Indolis bonitatem ad virtutes proclivem; teneras enumera dotes; & quidquid in hoc ætatis crepusculo dignum laude occurrit, attolle, nullâ tamen adscititiæ gravitatis majestate intumescens; & inter, solemnia vota atq; appreciationes conclude.

Eruditiones pro hac materia.

Socrates instituturus Platonem puerum, visus est cygnum videre è gremio suo prodeuntem, qui cantu impleret orbem. Fulgos.

Temistocli sapius Præceptor dixit: Tu nihil mediocre es, sed omninò; vel magnum Patriæ lumen, vel magna pestis.

Cyrus puer inter coævus ludens, Rex à pueris creatus, jus regium exercuit.

Cato puer Legatos Latinorum ad Drusum Patrum suum venientes, & se ex joco rogantes, num eos apud Drusum juvare vellet, immoto, acriq; vultu perstrinxit.

Alexander Magnus adhuc puer, Legatos Persarum ad parentem suum venientes, eo absente excepit.

Inge-

Ingenium cæleste suis velocius annis. *Claud.*

Heroum, & Leonum filijparibus virium in-

crementis adolefcunt.

O formose puer, nimium nè crede colori;

Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra legun-

tur. *Virg.*

Consulatur Interludium post hanc partem II.

II. Modus gratulationum nominis, seu lustricarũ.

Gratulatio deducitur ex circumstantijs tem-

poris, vel loci, aut personæ; item ex nominis

etymo, aut gestis Divi Tutelaris, atq; insigni-

bis Familiæ; plausus excitatur, quòd incolumem

videas, cui apprecaris. Allusiones fiunt ad no-

men, ad stemma, ad tempus, personam, & Di-

vum Patronum. Demum festivi conceptus exe-

runtur; omina fausta capiuntur, & inter vota

concluditur.

Supellex erudita pro gratulatione nominis.

Nomen sinè actu & officio nihil est. *Salvianus.*

Discite omnia præter virtutem mutare no-

mina. *Sen.*

Principis nomen, omen esse solet felicitatis.

Alexander Magnus militi *Alexandro* in obse-

dione *Tyri* dixit: Aut nomen *Alexandri* immu-

ta, aut geras te *Alexandrum*.

Caro emitur nomen immortale.

Illis, qui nominis immortalitatem quærunt,

unica via est, laudabilis vita. *Antisth.*

S. Augustinus tria habebat in votis: vidisse

Christum in carne humana, *Paulum* concionan-

tem, & *Romam* triumphantem.

Au-

Augustus Caesar optabat fortitudinem *Scipionis*, benevolentiam *Pompeij*, & felicitatem *Cæsaris*.

Læticia loquax est, & ostentatrix sui. *Symmach.*

Nihil tam difficile, quàm differre gaudia.
Quintil.

Notationes Nominis sunt: *Adamus* à dando, *Clara* à claritate, *Constantia* à fortitudine, *Margarita*, felix unio, *Theodorus*, donum Dei, *Augustinus*, nunquam sinè incremento, *Ambrosius*, nunquam sinè neſtare, *Vincentius*, vinci neſcius niſi à ſe; *Cæcilia* umbras odit; *Ferdinandus* ſub quo ceſſabunt ferrea ſæcula; *Barbara*, plena humanitate, *Anaſtaſius*, apud quem ſemper anaſtaſis virtutum; *Nicolaus*, Sanctior *Midas*, etiam dies in aurum mutet. &c.

Anagrammata: *Leopoldus*; pello duos, *Maria Magdalena*, grandia mea mala; *Sebaſtianus*, ſubite ſanas. *Joachimus*, io hac imus. *Simon*, imons, *Ambrosius*, amor ſubis; *Georgius*, gregi ſuo. &c.

III. *Modus gratulationum pro feſtivitibus*
Nativitatis Domini, Novi anni, Paſcha-
ris, Pentecoſtis &c.

Pro novo anno fingi poteſt obitus anni elapſi, noviq; nativitas. Ubiq; explicetur communis læticia, & ei junge ſpeciale gaudium, quod ex perſona, cui gratularis, capis. Adjuncta feſti, circumſtantia temporis, & perſonarum, cum feſtivis conceptibus dilatantur. Itur in lætas acclamationes; acumina ex feſtis, & tempore eliciuntur

ciuntur; defiguntur vota; & faustissima omnia concipiuntur.

Supellex erudita pro gratulationibus festorum celebrium.

Pro Nativitate Domini.

Dî quoq; ut à cunctis hilari pietate colantur,
Tristitiam poni per sua festa jubent. *Ovid.*

Venit post multos una serena dies. *Tibul.*

Plures orientem solem venerantur, quàm occidentem. *Plutarch.*

Solicita magni pretia natales habent. *Sen.*

Luce sacrâ requiescat ager, requiescat arator,

Et grave suspenso vomere cesset opus. *Tibul.*

Nube solet pulsâ candidus ire dies. *Ovid.*

Die feriarum etiam lugentes rident. *Petron.*

Quilibet dies viro bono festus est. *Diog.*

Hodie sol Justitiæ inter Virginem, & Taurum oritur; quia ex B. M. V. præsentè bosculo natus fuit.

Fabula est, solem fuisse hospitem apud Ægyptios: hîc nobis sol Justitiæ Christus hospes adest.

In nativitate Palladis, & Saturni aureum imbrem & sæculum fluxisse, fabula est. Si tamen Pallas pro sapientia, & Saturnus pro patre temporum, sumantur, in Christo Domino veritatem vides.

Christus Dominus delictum est generis humani, non ille Titus.

Athenienses hoc tempore celebrabant festum Amoris: Amor noster est Christus.

In na-

In natali Domini sol inter spicas apparuit coronatus; fons olei Romæ erupit; Vineæ Engaddi floruerunt; tres soles sunt visi; saxa lachrymis similes guttas eliquarunt; Pacis templum Romæ corruit; Delphicum oraculum, & Hammon siluerunt; nova stella effulsit.

Alcyon in summa maris malacia nascitur. Pingatur hæc avis pro symbolo, cum lemmate: *Cælo concepta sereno.*

Pingatur Iris cum lemmate: *A magno maxima.* Quò enim altior est sol, eò major est Iris.

Pro Novo anno.

Annus Platonicus seu magnus continet nostros plusquam 25. millenos.

Janus biceps, à quo Januarius; quia & præteritum annum respicit, & præsentem inchoatum.

Xenia seu munera in novo anno & olim mittebantur amicis, & nunc dantur.

Nihil salubre, nisi quod toto anno salubre est. *Plin.*

In rebus humanis sæcula intereunt, causa recurrit. *Fam.*

Pingatur pura tabula cum lem. *Melior fortuna notabit, aut, Felicitati,*

Auspicio felix totus hic annus eat. Ovid.

Involent in te fortunæ cum Cræso; numeram candido cum Polycrate dies; influant dormienti etiam, ultroneæ victoriæ cum Timotheo; fiant aurei dies, quos attigeris; assurgat in rosas, quid-

quidquid calcaveris cum Persio, & in laurum,
quidquid palpaveris.

Allusiones fiant ad circumcissionem Domini,
quæ tunc celebratur.

Pro Epiphania Domini.

Sanctorum Regum munera exaggera, & al-
lude ad ipsa. Vide auriferos fluvios, & loca au-
ro, thure & myrrhâ abundantia in sequentibus
interludijs.

Allusiones fiant ad stellam novam, & quod
ex Oriente venientes Astrologi, quærant solem
nostrum Divinissimum Jesulum.

Pro Paschate.

Phœnix Arabiæ avis resurgit ex cinere suo
redivivus.

Pausanias scribit, Orphei sepulchrum produ-
cere cantu excellentes Luscinias.

Allusiones fiant ad transitum maris rubri, a-
gnum Paschalem, ad victorias, & triumphos
Christi Domini resurgentis.

Consulantur subsequencia Interludia.

Pro Pentecoste.

Huc spectant acumina in lingvas igneas, to-
nitru & nubes, pluviasq; flammeas, item in Amo-
rem, & Consolatorem cælestem.

IV. Modus salutationum.

Salutationes multipliciter absolvuntur. Com-
muniter tamen gaudium ex adventu conceptû,

& mœror ex absentia introductus explicantur. Exterorum locorum distantia, laus peregrinationis & Provinciarum, pericula aut felicitates, descriptio Regionum, facta illustria, combibitæ Artes, Hospitis apud externos amor, & similia exaggerantur. Hospes laudatur; amplificatur adjuncta personæ, temporis, & loci. Tandem inter gratulationes & applausus terminatur Poëma, à quibus etiam initium habere poterit, maximè si fuerint explicata vota, quibus adventus desiderabatur, & significatum fuerit, omnem diem tædiosam fuisse præ expectatione, adeoq; litatas Numini preces; prout tali principio inchoari salutatio potest.

Supellex erudita pro salutationibus.

Amicos incolumes cogitare & intueri, est melle frui. *Sen.*

Dijs thura, illustribus hominibus laudes debentur.

Lætitia loquax res est; & ostentatrix sui. *Sym.*

Bona valetudo blandissimum est condimentum. *Plutarch.*

Hospites à Jove sunt omnes. *Homerus.*

Memnonis statuas ad ortum solis vocales fuisse redditas, fabula est.

Ægyptijs fuisse hospitem solem, & mensam exceptum, fictioni debetur.

Ad Alexandri Magni adventum sudasse Libethris simulacrum Orphei, Scribunt.

Neapolis Pompeium obvijs lampadibus, & coronis excepit hospitem. In-

De Gratulationibus festorum.

51

Inhospitales Scythæ, Thraces, Polymnestor, Diomedes, & Bulyris.

Apud Jōnes statuæ transeuntibus dicebant: salve, responde. *Alex. ab Al.*

Olim in adventu Principum varij odores accendebantur. *Athen.*

Adagia. uti: *semper aliquis in Cydonis domo.* quia fuit hospitalis. *Scindere penulam; Fores habere tritas, ut pastorum casa sunt.*

Symbola. uti: sol vectus quadrigis, cum lem. Illustrabit omnia. Item corona laurea in annulū desinens, cum Lem. Hilaritas universa. Item Luna plena, cum lem. Visitavit nos oriens ex alto.

V. Modus Valedictionum.

Ponitur dolor, quem concepit animo Amicus, quòd Amicum debet deserere, in cujus laudes excursus fiat. Describitur necessitas aliò pergendi, gratiæ aguntur, & cum jam migrandum sit, vota promuntur, & protestatio fit; quòd ubiq; circumferenda sit recordatio amici, cui fausta devoentur, & Numinis dispositio dicitur esse, quòd ab Amico sit discedendum.

Supellex pro Valedictionibus.

Viri plurimi illustres extra patriam gloriosa fecerunt, ut Hercules, Theseus, Orestes & Pylades, Vlysses, Achilles, Æneas, Alexander Macedo &c. Et extra patriam obierunt, ut Pythagoras, Cicero, Virgilius, Alexander Magnus: Scipio, Hannibal, Ovidius, Seneca, &c.

INDUCTIO V.

Poëta describit Divinissimi Jesuli pulchritudinem, tum Festa gratulatur Magnatibus, & salutat.

Poëta. *Paucis instructus adsum, in laudes Pueritiæ excursurus. Subi scenam tenera Ætas; nec hic tantum intra parietes delitescere domesticos in apricum exeunäum est, & pulsanda Lyræ ad illustrium aures personarum. Pueritiæ. Præceptoriam manu in publicum prodeco; sed, ô Poëta! siste tenellam meam Musam, & exhibe cantantem. Poëta. Faciam: ast vos Auditores puerilia plectræ resonantia benevolis auribus excipite.*

Descriptio Pueri Jesuli inter Beatissimam Virginem Mariam, & Sanctum Josephum stantis.

Hic ubi conspicimus medium dare brachia Jesum,
 Hoc affert nobis munus uterq; parens.
 Virgo parens lævâ, dextrâ prænditq; Puellum
 Joseph: tres Charites quis neget esse simul?
 Stant simul, & jungunt dextras in commoda nostra:
 Quid non speremus talibus auxiliis:
 Quid non auxilijs conduxerit unica nobis,
 Quid non profuerit Gratia terna magis?
 Multa potest Joseph, poterit sed plura Maria,
 Plurima præ reliquis, Dive Puella, potes.
 Unica votorum Tu meta, voluptaq; cordis,
 Tu mihi delictum, Tu mihi solus honor.
 A capite, ad plantam superas miracula formæ,
 Quidquid & est pulchri, Jesule solus habes.
 In te junxerunt Charites se, quidquid amoris

Et meruit species, unicus ipse refers.
 Sidera stelliferis quamvis illustria gemmis
 Ad lucem niteant conditione sua:
 Et bellas telluris opes, pelagóq; repertas,
 Jactet divitias Mundus inanè suas:
 Nec mare, nec tellus, nec habent tamen astra decorem,
 Quem Jesu possent assimilare meo,
 Cujus mille caput species, & dona loquuntur,
 Aurea non vidit qualia mala solum.
 Sideris æthereas erectum suspicit aulas,
 Arx velut in blandis excubat alma jugis.
 Clara domus mentis, nullo quæ tubere surgit,
 Sorbet & eximium nulla vorago caput.
 Aurea flavicomas imitatáq; vellera solis
 Cæaries placido bella colore nitet.
 Ingenioq; tuo leviter gyrata capilli
 Blandities, crispas flectit amica rotas.
 Deflua per frontem postremis molliter alis
 Dulcè genas lambit, svaveq; colla tegit.
 Mox velut innocuè ludens demulsa flabellis,
 Imbelles Zephyri dissipat oræ globos.
 Et per sexcentos volitans implexa capillum
 Invehit errores, grata flagella serens;
 Opilus! ó nostri ceu bellula carbasa sponsi,
 His me demulce, Jesule blande, comis,
 Sangvineo niveas aures sinnavit in arcum:
 Audiat ut nostras acriùs ille preces.
 Læta nec in minimos ascendunt tempora clivos,
 Planum depressit nullus hiatus ebur.
 Frontis honos plusquam Lybico candescit eburno,
 Mixta tamen variat purpura sæpe nivem.
 Sangvineis ebuli quasi baccis lenè rubentem
 Lacte perunxerunt alba ligustra suo,
 Exporrecta, nitens, festivo splendida campo,
 Ridens in planos expatiatur agros,

Cygnæo placidè fulget candore serena,
 Blanda, benigna nitet; clara, venusta micat;
 Hæc est Divini frons perjucunda Puelli,
 Delicijq; soli, delicijq; poli.
 Rara supercilio species dehæxa per arcum,
 Aurea flavicomis lucet amicta pilis.
 Lumina crystillum superant, & solis ad instar
 Perpetuo fulgent plena nitore suo.
 O oculi! capitis stellæ, Cynosura carinæ,
 Ad quæ dirigimus sidera navis iter.
 Quàm puro semper suffecta nitore micatis,
 Et quæ fulgoris plus face solis habent.
 Splendida vos capitis, frontis vos astra serenæ,
 In nostrum, lucem spargitis, auxilium.
 Aspice me Divine Puer, quid dulcius optem?
 Sufficit, hæc unâ sorte beatus ero.
 Pusio, quem placidis minimùm dignaris ocellis,
 Melle saginabis totus; & ambrosiâ.
 Candidior pario pallefcit marmore nasus.
 Qui leviter Charites murice tinctus habet.
 Puniceæ rubicunda genæ Tibi poma refulgent,
 Hesperidum superant qualia poma domos.
 Distinctæq; rosæ placido discrimine pugnant,
 Totus in ore nitor, dulcis in ore Charis.
 Denteq; candidior Lybico, rubicundior ostro,
 Lilia bella super promicat oris honos.
 Sidonio tingit jucundas murice malas
 Gratia, tam teneris gratia digna genis.
 Purpureas induta rosas & labra renident,
 Ambrosiâ stillant, nectare plena fluunt.
 Mellea dulciloquis merguntur verba fluentis,
 Sævavis & in miseros vox tua blanda sonat.
 Hæc nos alloquere ô dulcor sævavissime Jesu,
 In quo dulcoris sola medulla viget
 O decus, ô pulchro ridentes ore lepores!

Quales tinxisset linea nulla manûs.
Non Te, mi Jesu, non Te pinxisset Apelles,
Nulla tuis esset linea digna genis.
Non Te Parrhasius, non hoc famosior ille
Zeuxis adumbrâisset, sponse, colore suo.
Gratia Tu cæli, Tu Numen deliciûmq;
O facer! ó summi Tu lepor ipse Poli!
Pusio, Tutotum es terræ quo vota feruntur.
Sed, quæ plus nequijt dicere Musa, tacet.

Pro Circumcisione Domini.

M Anè quid noster violatus ostro.
Phæbus affulget, rubicundiozem
Purpuram summit speciosa Divi
Forma Puelli.

Phosphorus quando redimitus ardet
Luce, confundit jubar, & rabeo
Sole vix orto; pluvijs serenum
Proluit axem.

Ergo jam ruptis cataraeta vinclis
Depluen: vasto nocitura Mundo;
Ergo sorte bit decus Orbis uno
Fluctus hiatu p

Machinan Qualis validam Noëmi
Detulit lasas humeris per undas,
Inter & calum Thetidemq; sola
Cymba volavit:

Qualis æquavit Macedum cacumen;
Quando sulmersus jacuit procellâ,
Haustus & magna gemuit sub unda
Celsus Olympus.

Carpathus Dacûm, gelidûsq; Ripheûs
Obruti pullâ jacuere nube;

Ipsæ quot flammæ vomuit, tot Ætnas
Naufragus hausit.

Insolens non jam cohibere portus
Æquor, aut claustris voluit domare
Fluctuum montes, tetigere qui jam
Vertice nubem.

Ergo candorem radiosa cæli
Astra, vel blandum variant eburnum
Tam cito; Titan ubi vix serena
Astra spondit?

Vix ubi noster nitidus refulsit
Phœbus, & nato tribuit peractæ
Lucis octavum celebrare vix Di-
espiter ortum:

Jam rubet læsus solymas ad aras
Phœbus, occasum subiturus annis
Undecim, postquam trieteris auctas
Verret aristas.

Pande sacretum mea Musa, pande:
Ergo quid nostro rutilante fausti
Sole speremus, radiantur à quo
Culmina mundi?

Imbuit sacri Noëgæa fufis
Sanguinis guttis, nitidum cruore
Corpus irrorat Generis Redemptor
Noster ad aras

Ominor, Divi rubicunda solis
Membra quid signent, solymæ periras

Quærens relicto, fluctuosus
 Auriferis resonabit undis?
 Se fortè Ganges insinuans Pado,
 Fundet superbi semina gurgitis;
 Jordanis aut ripas arenis
 Divitibus recreabit Hermus?
 Huc quando longis currit à maris
 Ad Bethleëmi limina finibus,
 Qualiq; pactolus redundat,
 Flavicomum natat huc metallum.
 Chaldæa Regum firmata scilicet
 Fulgent, & orto munera Principi
 Augusta ponunt, dant talenta
 Magnificis pretiosa dextris.
 Quamvis rigeret caula tapetijs
 Nullis, superbum qualia divitis
 Aulæa limen Regis ornant,
 Quando Domos opulenta Regum
 Obriza ditant: Qualibus Attali
 Postes tuebant ordine divite.
 Cingit Puellum nulla gaza;
 Ast oluère per antra nimbi
 Plusquàm Sabæi. Medus avarior
 Et quas aristas colligit, ædibus
 Invexit istis turba Regum,
 Assyriôq; rigavit imbre
 Cunas Arabs, cûi stiria ditior
 Destillat. Urgent ad cava sidera
 Nubes odoras ante Christum
 Munificis comitante Reges

Turbâ maniplis ; ante Puellulum
Et supplices stant , antrâq; poplite
Verrunt decoro ; Bractiana
Agmina stant venerata Numen.
O blande! dono Pusio dignior
Majore! nostri pectoris accipe
Interna. Do cor : sic ego excors
Vivo libenter amore Jesu.

AFFECTVS TRIBVTARII

*Debitæ obseruantie jaculis armati, ac
festiuis gratulationibus accincti,
NOMINI, ET HONORI*

*Celsissimi, ac Reverendissimi Principis, & Do-
mini Domini GEORGII SZECHENT
Archi-Episcopi Strigoniensis, Lociq; & comita-
tûs ejusdem supremi ac perpetui Comitis, Prima-
tis Regni Hungariae, Legati Nati, summi & se-
cretarij Cancellarij, S. C. Rq; Majestatis Inti-
mi Consiliarij,*

*In festo Divi Tutelaris sui, inter solemnes ap-
plausus, à tenerioribus scholis Pys
dedicati,*

POST QUAM

*AMOR DIVINVS se nobis In CVNIS eXhibV-
isset & obtVLisset.*

*Io Citatis per juga curlibus
Ferar Camœnæ ; per vada Castali
Cyrthæq; colles vectus ibo,
Aonijs resonabo plectris.*

Ibo, ibo faustis ibo Favonijs
 Sublimè ductus, barbata nomini
*Széchéni*ano festa tangam,
 Et citharâ meliore ludam.
 Huc huc sonoro flectite pollice
 Nervos, decoris mille *Georgio*
 Cantate metris, quæ sacratas.
 Castalides habitatis undas.
 Io novennum jam video Chorum
 Musas & ipsas inter Apollinem;
 Festivalætos turba plausus
 Et recinit modulata laudes.
 Totus serenâ fulgidus in face
 Parnassus ardet: tunc Aganippidum
 Gratos procellæ svayiori
 Dantq; sonos fluidæ susurro.
*Széchéni*ans Incola castalî
 Plaudit *Columbis* Cynthius, & cohors
 Lauro coronatis Olivas
 Verticibus celebrat novenna;
 Plauditq; tellus gratior Hungara,
 Natale votum personat inclyta;
 Jam totus inter fluctuosus
 Vota sonat, trepidatq; campus.
 Arridet astris festa *Georgij*
 Dies, sereno lumine promicans
 Et festiores semper urgens
 Lætitiæ modulos requirit;
 Et tu venustos huc Charitum Trias
 Induta vultus deplue gratias,

Accinge carmen, tange buxos,
Præfuleas celebrata mitras.
Huc flecte blandam Cynthie barbiton,
Felix magistro concine pollice
Festum Georgi, consonante
Pierides geminate nervo
Votiva dulces carmina. Jungite
Plausumq; metris, & choreas date;
Odâsq; doctis lætiori
Pectinibus celebrate pompâ.
Pæana Cyrrhæ culmina personent,
Litetq; cantus vertice consono
Parnassus exultans bicollis,
Laurigeris redimitus ipse
Florens coronis. Fons Aganippidum
Et ludibundis inclyte fluctibus
Allude; Musas in coronis
Sertigeras vehe per carinas.
Et vestra rostris musica cantitet,
Cyrrhæ volucres, verticis incolæ
Dulces, jocosam blanda vestram
Acceleret Philomela turbam.
Tunc, tunc canoras aëra fluctuent
Inter phonalcas in modulis aves;
Et stridulus tunc penniger grex
Aëreas fluat inter undas.
Széchéni Principis at prior
Columba plaudat, cûi famulantibus
Alis ministræ sint volucres,
Dux reliquis volitet *Columba*.

Huic huic suaves huic modulos date,
 Ejus coronas inter oliferas
 Deferte rostris vota, easq;
 Florigeris redimite fertis.
 Favete cæli, fundite Præfuli,
 Et mille faustas fundite gratias:
 Széchénius præclarus, euge;
 Vester agit sua festa Cultor.
 Virtus decoro cui residet throno,
 Cui mille dotes pectora possident,
 Qui largus in Divos venustâ
 Pectus habet pietate plenum.
 Audite Vatis carmina Cælites,
 Servate nobis incolumem diu;
 Qui templa vobis, & sacratas
 Magnificè redimivit aras.
 Huic Clerus, omnes quotquot & Ordines
 Panno sacratos munificus fovet,
 Huic nempè debent, liberali
 Quos cumulat Benefactor arcâ.
 Divos, & ipsis Cælitibus fovet
 Natos, thronos & Regia culmina
 Devincit, obstringit scholâsq;
 Munificis sibi sæpè dextris.
 Spectate tanti tanta palatia
 Erecta nummis sæcula Præfulis;
 Antistes ampli quæis repandit
 Magnificos animi recessus.
 Spectate quondam postera sæcula,
 Fluxisse tali magnificentiâ

Dicetis auro lætæ digna,
Hungarico rediviva Regno.
Præsul sed artes quid memorem tuas,
Edoctus omnes quando stagirias?
Platonis & totum volumen
Sidereâ quasi mente nôris.
Quamvis supernas ipse scientias
Complexus, humanas tamen interim
Musas benigno cernis ore.
Aonidum sonuere chordæ
Tuo magistro pollice sæpius;
Cum digne lauro Præsul Apollinis
Curas reclinans, pleetra sumens
Threiciam superas Thaliæ.
Hinc dignitates hinc famulantibus
Venere magnis tot Tibi passibus,
Nec non citatas obtulerunt
Promeritas capiti coronas.
Et venit amplis gressibus ipse honor,
Tuosq; crines cinxit honoribus;
Mitras reportas, & Columba
Serta refert volitans olivæ.
Sed Musa crines condecoret tuos
Lauris; sonora barbita gloriæ
Nomen refundent inter orbem
Dulcisono modulante pleetro.
Széchényiani gloria Nominis
Ascende felix inter adoras;
Et fama gratum nomen astris
Terrigenas resonet per oras.

Eveſta pennis fama volucris
 I perge, ſiſtris perge ſonantibus,
 Antiltitem produc ad aſtra
 Egregiâ recinente chordâ.
 Primatialis gloria Præſulis
 Aſſurgat amplâ nobilis Indole
 Ad purpuras, & glorioſo
 Acta ferat ſuper aſtra paſſu.
 Ad celta præſul porrige ſidera
 Nomen, remotis porrige Gadibus,
 Æternitatis facta libris
 Et Chronico recolenda ſcribe.
 Eſt penna, virtus eſt Tibi nobilis,
 Hâc hâc recenſes grandia Poſteris,
 Quæcûnq; feciſti, perennem
 Continuo meritura laudem.
 I, perge ſemper, perge faventibus
 Per læta Princeps veſte Favonijs,
 Piâſq; Præſul ceû Clientes,
 Magne ſcholas recrea favore.
 Aſt hic Apollo barbita conſonis
 Cum Gratijs inflecte ſonantia;
 Melôſq; vobiſcum canorum
 Laurigeræ reſonent cohortes.

AFFECTUS PRIMI

*Apollo cum Gratijs ternis, in Feſto S. Georgij Am-
 rem votis accingendum, & Celſiſſimo
 Principi offerendum decernit*

*Apollo. Quid facimus, Charites? hodiè fulgo-
 ribus ardet
 Pluribus, heſterni quàm nituère dies*

Lux hodierna ciet plausus, & gaudia dicit:

Ducite festivos tēq; quaterq; choros.

Nondecet hic manibus pigrū deponere plestrū

Nec finē muneribus pangere festa licet.

Munera nimirum plausu conjuncta meretur:

Festa dies, quando tota serena nitet.

Euphrosyne. Præsuleos Charites amplexus poscimus ultrò,

Nos & in obsequium Principis esse placet.

Largior & nobis quidquid donavit Olympus,

Hoc illi totum victima plena cadet.

Nostrorum reliqui partem sensere bonorum;

Integra sed Præsul munera nostra ferat.

Aglaia. Hoc jubet alma dies, festis celebranda Camænis,

Quam Charis exornet munere tota suo.

Gratior hâc nobis toto neq; mense refulsit:

Huic centum, reliquis Gratia terna detur.

Thalia. In nos quidquid opum, quidquid natura locavit,

In te prolixis conferimus manibus.

Hoc Tibi terna jubet vestigal Gratia poni;

Millenas Charites qui meruisse potes.

Apollo. Jungite, sed vestris Charites jungite donis,

Innocuo qualis pectore fervet Amor.

Hunc, hunc armatum largis producite votis,

Affectûq; suum cingat utrumq; latus.

Sed pharetrâ non ille ferat, nec tela, nec ignes:

Vota sagittarum sint numerosa locò.

Euphrosyne. Totus in votis pharetratus ibit;
 Hæ fluent molles humeris sagittæ:
 Ista nimirum redimita plausu
 Spicula figet.

Aglaja. His armis hodiè classica buccinet
 Indutus, manibus fulmina mollibus
 Dispergat. *Thalia.* Fabricant qualia dexteris
 Votivis animi: pectora svavibus
 Infestet jaculis. Heus Amor advola.

AFFECTUS SECUNDI.

*Amorem iamjam currentem in cultum Celsissimi
 Principis, Gratia votis exornant, seq; illi
 Comites adjungunt.*

Amor. Huc Gratiarum cælitus agmina
 Adelte, stellis æmula lucidis,
 Ornate fertis colla, Mitræ
 Præsuleæ celer ibo cultor.
 Cyrrhæ novenas huc Comites juga,
 Huc & quasillis agmina floridis,
 Fulcite vestrum nunc Amorem,
 Pierides onerate votis.
 Ibo, ibo, jamjam victima procidam,
 Huic destinatis illico cultibus
 Natale Mitris ibo vinculum,
 Sicelidum properabo pennis.

Euphrosyne. Quò citus pansis rapiendus alis
 Provolas? nullo pharetratus arcu
 Ibis in cultum, neq; dona gestans,
 Præsulis ibis?

Aglaja. Desfluant plenis pharetræ sinistris,
 Dexte-

Dexteris arcus onerent sonori,
Vota nimirum, ruitura talis
Victima perges.

Georgius. *Anagramma.* suo Gregi.
Præful GEORGIUS SZECHENY
Anagramma.

Huc, in Zelo egregius præsis.
Programma.

GEORGIUS SZECHENY Archi-Episco-
pus Strigoniensis, Regni Hungariæ Primas, &
Legatus natus, summus & Secretarius Cancel-
larius, S. C. & R. M^{ti}is intimus Confilia-
rius.

Anagramma Purum.

Gemma nitens Cleri hic, præclarus Numinis
hospes,

Zelofus Pastor stat Gregis hicce sui.

Vifis in meritis vincivit munere sanctos;

Virtutis census, Regia larga gerat.

Thalia. Sanctior thecam subeat sagitta,

Nesciat qualis furias Cerauni;

Nec velut duri tremebunda Martis

Sibilet hasta.

VIVE DIV festos CeLsIssIMePræVLIn annos,
et fortVna tibi prospera sVaVIs eat.

Quot jam vixisti, superes faustissima lustra,

Et nunquam veniat lora metuenda Tibi.

Si satur ast vitam pones, Tua nomina vivent:

Quæis Chronicon Mundi promeruisse potes.

Euphrosyne. Ibis his votis oneratus, ibis,

Part 2. Inductio 5.

Et locò teli, vice spiculorum,
Carmen accingeret latus, ibis, ibis,
Votâq; fundes.

Mentis adjunges simulacra votis,
Præfulis blando referes colore
Pictor hîc dotes, dabis & recessus
Mentis in umbra.

EMBLEMA I.

*Genij Pegasus volentem inequitantis capiti de-
fert Columba Széchéniana in sublimi coro-
nam oleaginam.*

Sed majora parantur.

Lemma.

Alato vectus pertingit ad astra caballo,
Nubes sublimis vertice tangit Eques.
In crines panfis oleagina ferta Columba
Alis deponens cingit ubiq; caput:
Indolis hæc magnæ via. sed majora parantur,
Præful cum tuleris plurima, plura feres.

EMBLEMA II.

*Dextra à calo patente porrecta, mitram & gale-
rum rubrum supra Cussum indigitat.*

Lemma. Pretium non vile laborum.
Hîc jacet impositis radians procul Infula gemis,
Murice purpureus pileus indè ruber.
Aurea stelliferi patet undiq; janua cæli,
Et Tibi pro meritis præmia dextra notat.
Hoc Princeps capias pretium non vile laborum:
Sic Tibi divendit cuncta labore Polus.
Aglaia. I serenatis cumulate votis,

Præsu-

Præfulis plantis cade gratulator ;
Gratiæ tecum ruimus faventes,
Pergite vota.

AFFECTUS TERTII.

*Ità adornatum magisq; vinciendum Amorem,
Gratiæ secum offerunt Celsissimo Principi Archi-
Episcopo, & diem natalem gratulantur.*

Gratiæ. Pessulo cordis remoto
Præful ostium repande,
Pande pectoris recessus,
Claustra leniter repone,
Solve vectes, funde portas,
Obices & qui morantur.

Amor. Sic in ima cordis ibo,
Mollis involabo fibras,
Obvium rimabo pectus,
Mille grandinabo vota.

Omnes. Obices repone cordis, pande fibras
pectoris.

Gratiæ. Jam patet medulla sensûs,
Jamq; pectus est apertum.
Ite circinata metra,
Liberales ite versus ;
Ite gratulationes,
Ima permèate cordis.

Amor. Versibus bacchator insto,
Atq; totis huc quasillis
Prodigales spargo versus,
Carminum sonans phalange.

Omnes. Nunc in ora, nunc in ipsum vota pectus
fundimus. E 3 *Gra-*

- Gratia.* Gemma Præfulum perenna,
 Hungaris & vive Regnis,
 Vive largis major annis,
 Imbre plenus gratiarum;
 Occupata semper astra
 Depluant Tibi favores.
- Amor.* Ibis inter lilieta,
 Inter albas I cohortes
 Gratiarum, digne cæli
 I coronis ambiende.
- Omnes.* Inter ipsa vive læta, longa vive sæcula
- Gratia.* Naufragum citumq; mortis
 Spiculum mergatur undis.
 Vive gratijs Tonantis
 Veste, tum vehende lætis;
 Vive felix, & furores
 Nescias adversitatis.
- Amor.* Vive Divum per favores,
 Seu per alba, seu per atra,
 Lavâ, seu vehende dextrâ
 Victor; hoc Chelys precatur.
- Omnes.* Hoc canunt & corda votum barbitosq;
- Gratia.* Sic canunt, sic fila strident, (personat
 Pleetra navigant sonora,
 Remiges & hocce buxi,
 Ludibunda sicq; Musa,
 Serta deferens olivæ
 Sic Columba comprecatur.
- Amor.* Omnis hoc canit volucris,
 Vota sic sonant scholarum,

Omniū sic vota currunt;

Ut perennes, & perennes, (lum.

Omnes. Præter ista tela nullum sentiâsq; spicu-

AFFECTUS QUARTI.

Amor in tributum datus, evocat Musas in gratulationes faciendas Celsissimo Principi.

Amor. Impigra Sicelides profundite vota Patrono;

Quem decet innumeris personuisse lyris.

I. CLIO.

Ferte Pæstanas Charites corollas,

Colla festivis redimite fertis,

Et diem calthis tulipisq; dignam in-

spergite gemmis.

Occinens festum celebra *Georgi*

Musa, natalem modulata lucem,

Tange jucundis animata dextris

Fila lyrâsq;.

Præsul & Tu flos melior perenna,

Æmulo plusquàm cyani colore;

Ast Hymettæo meliora colle

Munera fundis.

Non enim mentis caret hortus herbis,

Flore vel Divo, roseâq; pompâ.

Gratior flos ex animo redundat,

Svavior Hyblis.

2. MELPOMENE.

Et quis Camœnas entheus arripit,

Pectûsq; stringit molliter impetus,

Pallare cogit concitatis

Barbita pollicibus, lyrásq;?
 Est nempe Musis estq; furor suus,
 Illæ superni plus reliquis habent :
 Nec ad vigorem mentis unquam
 Pieridum tepuère venæ.
 Inusitatum dixeris asperos
 Hic esse cursus, se citò suscitant:
 Nec fessa nervis Musa stertit,
 Cui Chelys irrequieta cordi est.
 Nostram Thalam Præsul & evocas
 In vota, mixtis plausibus excitam.
 Io! secundis vive Princeps
 Ad placitum Zephyris vehende.
 Plausus frequenta; sic Polyhymnia
 Regina Cyrrhæ, sic Aganippides;
 Tuósq; cæli gratiosis
 Magnificos animi recessus
 Nimbis inudent. Munera jungimus
 Musæq; votis intima pectoris.
*Et grata res est sapè, donis
 Præ reliquis animo pacisci.*

3. THALIA.

Mecum Sicelides barbita stringite,
 Et chordâ modulus pandite personâ,
 Quæis in Pieridum culmine luditis,
 Quando carmina funditis.
 Jam metrum tenerâ Castalides Chely
 Natali celebrant, plestráq; navigant,
 Votum continuo pollice personant,
 Io vive perenniter!

Faustos vive dies, vive, per æthera
Quondam Cælicolûm veste Favonijs.
Præclarum Patriæ fidus adoreæ;

I, nunquam tenebras scias.

4. *EUTERPE.*

Ite, ite plausus, mille volantibus
Natate pennis; ite Favonij

Demulsa stabis vota, festas
Præsulis accumulate luces.

O Gemma Cleri lucida! Pannonum
Et vive sacræ fulgor adoreæ,

Te te Tibiscus, Têq; sanum
Latifonus veneretur Ister.

Tarpeja magnum Te celebrent juga,
Nec non decoris semper honoribus

Nativa donent Regna; grande
Vive decus Patriæ perennè.

5. *TERPSICHORE.*

Increpa Chelyn Camœna,
Et sonora tange pleetra,

Versibus succincta prodi
Musa barbiti magistra,

Huc veni Choraula Cyrrhæ,
Blanda versuum Phonsca,

Hoc & unum Musa lude: sæcla Præsul computet

6. *ERATO.*

Gratulantes innatate
Plausuum Musæ procellis;
Suppleant & pleetra remos,
Carbasum vota ministrent.

Ite Musæ, festiori

Aërem complete voto:

Auspicatâ perge Præsul luce per prosperrima.

7. CALLIOPE.

En Tibi succincta votis

Castalî relicta fontes

Persono solemne festum,

Et quod indè fert carina

Promo votum; vive Præsul,

Et libriâ Æternitatis

Facta Liberalitatis, atq; Nomen insere.

8. URANIE.

Gemmeis scribenda pennis,

Aureis pingenda filis,

Lucido spectanda sole,

Melleis canenda labris,

Svavibus sonanda chordis,

Dexteris prændenda totis

Præsul in crystalla scribe, facta linque posteris.

9. POLYHYMNIA.

Vive felix abs dolore

Prosperis accincte Præsul;

Nesciat Te mœror ullus,

Tristium fuga catervas;

Et Tibi dies amœni,

Et dies eant sereni;

Vive Præsul absq; nube, vive felix sæculum.

AFFECTUS ET VOTA

Sinè numero, sinè fine.

Ostij fortuna panis

Mitte largior cohortes,

Funde

Funde dona gratiarum,
Præsulem perfunde lætis,
Liberales, hospitaes

Nunc in ipsū mitte totū, mitte pectus dexterās.

Sparge munerum phalangas,
Prodigali funde dextrā;
Pande, quidquid obseratum
Pessulus reclusit arcis;
Principi natale munus

Profer imis è medullis, èq; fibra pectoris.

Euge barbiti Phonaica
Versibus succincta prodi,
Musa rursus gratulando,
Mille votorum procellis
Enata de fonte Cyrrhae,

Gestientes hic Camœnæ personate Præsulem.

Absq; sine vive Princeps,
Te volupta gratiarum
Cælico perfundat imbre,
Gratiæ fluant Olimpo,
Annis & tuum perennis
Pectus irriget fluentis,

O fluentis gratiarum, fluctibusq; Numinis!

SALUTATIONES.

1. Hospitibus eruditis.

Descende Cyntho Calliopes cohors,
Gemmâ pudoris Palladis æmulâ,

Huc verte plectrum, leniori

Hospitibus cane metra buxo.

Attinge docto pollice barbita

Thalia ; plausus jungite plausibus
Musæ corollas hospitales

Nectite, concumulate ferta.

Affurge plausus mille patentibus
Eveſte pennis ; ite Favonijs

Subveſta cordis vota. Salve

Veſte bonis avibus Patrone.

Tu tu decoræ fulgor adoreæ

Salve Stagiræ, quale Platonicum

Nunquam Lycæum, aut ambulator

Fessus habet, cumulande fertis,

Et digne lauris, dignèq; pallijs,

Et digne pompis: hanc Dialecticam

Conclusionem, Vivito ergo,

Suscipias brevitate grandem.

2. Hospiti, præcipuè militari Personæ.

Hospes Elei meritis triumphos,

Victor hostiles populatus agros,

Hic ades Cyrrhæ resonandus undis:

Accipe salve.

Tu chely plusquàm cecinit Quirini

Rebus Antonî Danaus colendus ;

Strenuo magnum Tibi qui trophæum

Marte parâsti.

In tuum pleno fluimus meatu,

Imus & cultum ; canimus celeusma,

Ponimus lauros reduci, rosâsq;

Serta carinæ.

Vive longævus senior per annos

Nestor, & canos inarrata vultus

Ruga dum sulcet, subigente vitæ
Vomere rugas.

Et trahat longæ tua fila vitæ

Parca, quæ ducat redimita sæclo :

Parca, quæ parcat, nec avara neſtat.

Stamina Clotho.

3. Hospiti Dithyrambus.

Nunc in ora, nunc in aures

Blandiens Camœna curre,

Nunc acalthas neſte thymbris,

Chloridis compone flores,

Ex roſeris carpe ſerta,

Sparge frondes, neſte bellas & corollas Hospiti.

Tange molliore chordas

Dexterâ, repone nervum,

Qui furenti currit œſtro ;

Metra vinclis alligata

Pone : ſed licentioſos

Liberalis Dithyrambos Muſa lude barbitis.

Blanda Cyrrhæ Muſa civis,

Bella carminum phonaſca,

Læta plauſuum Magiſtra,

Nota Cynthij Choraula,

Hospitalis Muſa prodi,

Clara luſuum ſatelles, & lyrarum Dædala.

Innatantes Hippocreni

Muſa jam collecta chordas,

Floribus ſuccincta prodit,

Præferens dextris corollas,

Hospitis ſalutat aures,

Spargit in Te metra, plausus datq; Musã suscipe.

Tu per arva, Tu per agros,
Saxa, frondium per umbras
Duçte, Tu per prata veçte,
Tu per undas, perq; centum
Montium proveçte rugas,

Tinniens cui salutem Cymba dicit obvia.

Ite fronte liberali
Vota; sæclum vivat hospes,
Et serenas ipse luces,
Absq; nube clariores
Sentiat perennè soles,

Prosperis & ducat annos semper in successibus.

VALEDICTIONES.

1. *Sodalis Patriam repetiturus commendat se
Beatissimæ Virgini Mariæ.*

Virgo dum clivos solymæ propinquos
Visis, agnatas properans ad ædes,
Arva felici recreata mulces

Poplite Virgo.

Me rota vectum volucris, recessus
Cinget haud unus nemorum jugiq;:
Junge Te Virgo Comitem Clienti,
Tutus abibo.

Osculo linget mea nam paterna
Tunc Domus plantas venerata divas,
Et Tuos lambet famulata tellus
Patria gressus.

2. *ITEM.*

Jam me severis solvere litteris

Virgo, Lyceum cui studiosius
Deservit, intendo paternis
Imperijs properans per agros.
Tuere nostræ præsidium viæ
Mater Clientem; Quercubus ut vehar
Me remo reddat cum salute
Incolumem senio nitenti
Tutus Parenti. Téq; viaticum
Adjunge nostrum. mille Favonijs
Provectus innectam sodalis
Te meritis Dominam corollis.

CHORUS post Partem II.

*Celebrat gloriam Augustissimi LEOPOLDI I.
Rom. Imp. & inter solemnia vota gratulatur
Serenissimo JOSEPHO I. Romanorum
& Hungaria Regi, nec non Serenissimo
CAROLO Archiduci.*

ET Te canamus, Maxime Cæsarum,
Regúmq; Princeps, cui famulantibus
Inclinat Orbis se coronis,
Austriadum **LEOPOLDE** culmen.

Sed gloriosos quis numeret Tuos
Passus, duobus quis Tua concinat
His gesta lustris, quis trophæa
Promeritis resonétq; buxis?

Ad usq; Gades provolet in dies,
Qui fausta, Princeps, ordine prælia,
Urbes subactas cum Tyrannis
Odrysijs, celebrare vellet.

Victorioso nomine culmina
 Mundi replēsti, fama volucris
 Cū n̄ gloriosos præliorum
 Infonuit celebrata gressus.
 Evecta pennis Littus ad Indicum;
 Et post remotos gloria Cæsaris
 Gades volavit, postque Thulen
 Brassilidum stupuere Regna.
 Grandem tulisti lætitiā pijs,
 Luctum dedisti Victor & impijs;
 Et ad Tuam famam jacentes
 Barbaricæ tremuere Gentes.
 Fundator arcto Julius Imperi
 Vicisse tali tempore nescijt:
 Rhenum coactus sæpè liquit,
 Quem toties repetivit armis.
 Tot, sæculari Musa volumine
 Vix cantet, annis quot modò prælia
 Paucis recenses Victor, ipse
 Bistonio tremebundus hosti:
 O quot manípulos, auspice Numine,
 Stratos Viennæ vidimus hosticos;
 Et quam Molossus spe vorârat,
 Cūmq; suis catulis coactus,
 Prædam Gelonus perdere debuit,
 Turpis salutem perfidus in fuga
 Totam reponens, deserendo
 Castra, Tuis capienda signis.
 Victore vestro Milite sæpius
 Prostrata Thracis vidimus agmina,

Projecta nostris sæpè signa
Extulimus metuenda dextris.

Longo cruentas ordine vidimus
Jacere strages, quas Tuus edidit
Mars in Gigantes, prata clade
Sanguineis maduère rivis.

Hostes relictis & quoties suis
Errare castris vidimus impios,
Et ferre nostri sæpè colla
Principis imperium superba.

O quot jacentes ad Tua vidimus
Vexilla Turcas: stabat in ordine
Captiva longo turba, vitam
Supplicibus cupiens ruinis.

Victoriosis Odrysius Tuis
Armis in undas Danubij ruens,
Pulsusq; Savum, sæpè Dravum,
Barbarico fluvios cruore

Tinxit; natantes indè manubias,
Et purpuratas è spolijs manus,
Undis revolvi tunc trophæa
Vidimus, Ô *LEOPOLDE CÆSAR,*

Ultore nostro Cæsare vidimus
Everfa Thracis sæpius agmina,
Tunc tunc apertis & Gelonos
Abs tumulo jacuisse campis.

Spectavimus Te vindice mœnia
In juratandem cedere Pannonum,
Assveta quondam Barbarorum
Ipsa truces tolerare vultus.

Ad arma fractum tunc Asiæ Tua
 Robur filebat; ceu tacei Æolus
 Impactus Alpi, mitiori
 Quando cadit, resonatq; flatu.
 Te Regna prono poplite vidimus
 Avere, quondam subdita Thracibus,
 Accepta posthac cum coronis,
 Hungaricis socianda sceptris.
 Tu liberatos Christicolas Tuis
 Auges trophæis, & bene pristinum
 Iphis decorem reddis aris,
 Bistonio fugiente mystâ.
 Tu vindicatis Hungariæ plagis,
 Et restitutis, gaudia concitas:
 Nunc ad paternas tutus ædes
 Ipse Deum veneratur hospes.
 Tu liberatos tot pueros, suo
 Reddis parenti; Thraxq; minax juga
 Et vincla debet ferre, quondam
 Christiadûm fabricata collis.
 Ductore Miles Numine sic Tuus
 AUGUSTE vicit. Sed Tua dextera
 Est miles, & de brachio, quæ
 Ipsa Tuo generosa pendet.
 Virtutis autem quid memorem jubar?
 Quali refulges inter adoras,
 Thronos & inter, Gemma Regum,
 Sol nitidâ redimite luce.
 Victoriosis perge volatibus,
 Trophæa semper concumula nova:

I pascite victor gloriosis
 Magnificè radians triumphis.
 Victoriæ sint, sint Tibi semina
 Victostrarum, Pacèq; Martèq;
 Semper perennatura pone
 Perpetuæ monumenta famæ.
 JOSEPHÈ, Regum maxima Portio,
 Hæres paternæ Tu quoq; gloriæ
 Carmen replebis, gloriosis
 Nominibus citharæ sonabunt
 Regem Quiritum; pollice pulchrius
 Pulsata si quid ludere barbitos
 Nosti; Quiritum, Pannonumq;
 Delicio cane blanda Regi.
 Tu, Tu paternas fulgor adoras
 Rex ampliabis, pluribus ambient
 Et Te coronis Regna, non sunt,
 Quòd dederint, satiata binis.
 Nam sceptrum Princeps mellea dexteris
 Contacta reddes, totus mabilis,
 Servire cui prægrande semper
 Delicium fuerit jubenti.
 Te Rege cives aurea sæcula
 Ducent, procellis & Tua dextera
 Saltabit amplis, divitemq;
 Muneribus referendo Gangem.
 Tunc tunc secabunt gemmiferis soluta
 Rivi fluentis, messèq; fertili
 Tectum colonus tunc replebit,
 Viriferi salientq; montes.

Nec Te laceffant arma fonantia
 Impunè; dextrâ vindice fulmina
 Stringes in hoſtes; proſecutus
 Magnificè Patrios triumphos.
 Cæleſte Princeps ingenium Tibi
 Natura largo contribuit ſinu;
 Ad ſumma nam Te prima virtus
 In teneris animavit annis.
 In faſcijs jam cernere Te fuit
 Princeps Achillem. Barbara dexteram
 Joſephanam pertimete
 Regna; minas generoſa veſtras
 Irridet; armis illa ſonantibus
 Proſternet hoſtes, Biſtonijs agris
 Ponétq; lauros, & peregrè
 Cum pugili volitando ferro
 Viſtorioſæ nomina gloriæ
 Extendet; Ultrix lumina Tauricæ
 Tollétq; Lunæ, tunc triumpho
 Subijciet monumenta Thraces.
 JOSEPHÉ, pronus ſit Tibi Cæſari,
 Quondámq; totus ſerviat Occidens;
 Ceu Phœbus Orbis Principes Dux
 Fulgidus irradiet perennis.
 Et vive ſanguis CAROLÉ Cæſarum,
 O Gemma Patris Nobilis Archidux,
 Inter Paternos I triumphos,
 Auſtriadum referens trophæa,
 Te Te coronis ambiat æſtuans,
 Et ſceptra det ſupplex Oriens Tibi;

Extende victor, Thrace pulso,
Imperium referens ad Indos.

Occasus ergò sic Tibi serviat

JOSEPH, & ortus CAROLE sit Tuus:

Magnisq; Vobis indè totus

Principibus famuletur Orbis.

INTERLUDIUM post Partem II.

Alphabetum imbuit Pueritiam Poëticam variâ eruditione.

Alphabetum. *A me originem literata traxisti Pueritia; sed cum fundamenta acciperis, ampliora habe. Hic Tibi in copiosissimam materiam, & comparationes patefacio scenam; ut prodeuntis ingenij inopiam excolas. Pueritia. Qui hoc? exemplo doce.* Alphabetum. *Abstemius producendus esto, & sub litera A. Apollonium Thyaneum introduc. Quamvis nobis Christianis numerosissima exempla sint sanctorum, qui Posteris virtutis monumenta reliquerunt. In fures stringendum sit plectrum, & furem ipso Autolyco, in litera F. reperto, dic furaciorem. Fustior in his est Ravisus Textor in suo Theatro Philosophico, nosq; nonnihil, quod hic desiderari videbitur, Interludio post Partem 4. exhibebimus, moralitatem attendentes.*

Abstemij. Locrenses, Zephærij, qui vino uti capitale ducebant: Anchimolus, & Moscus Sophistæ Elienses, totâ vitâ sicubus, & aquâ vixisse scribuntur: Apollonius Thyaneusâ vino & carnibus abstinebat. &c.

Adulatores. Timagoras, Philoxenus, Parasitus, Aristippus, Patroclides. &c.

Ædificia magnifica, Obelisci, & Pyramides Ægyptiorum, Ambitus Memphis continebat 150 stadia, Amphitheatrum Pompeij capiebat 40. millia hominum. Domus aurea Neronis. &c.

Æmuli laudis, ut Theseus imitatus est Herculem, Themistocli excutiebant somnum trophæa Milciadis. &c.

Amore in Patriam conspicui, Codrus Atheniensium Rex, amore Patriæ se ultroneè hostibus occidendum objecit: Agesilaus filium Pausaniam inediâ confecit, quòd pecuniam à Xerxe pro prodenda Sparta acceperit: Menœceus Thebanus, patriam suam obsidentibus Argivis, pro ejus salute se præcipitem dedit: Ulysses, Camillus, Atrilius Regulus, Scævola, Horatius Cocles, &c.

Amor conjugalis, ut Orphei & Eurydices, Alcestis & Admeti, Artemisiæ erga Mausolum, Penelopes erga Ulyssen, &c.

Amor Parentum in liberos, Niobe fingitur in saxum versa ob defletos liberos, ab Apolline inter imptos.

Amor liberorum in Parentes. Atys filius Cræsi alias mutus, parentem suum percussuro Cyro dixit: Nè feri Regem: Antigona, cæcum Patrem Oedipum ducebat: Scipio Patri quasi fulcium fuit, unde nomen accepit. &c.

Amor Fratrum & sororum, Hyam à Leone inter-

interfectum in sorores Hyades ad mortem luxerunt, uti Heliades Phaëthontem: item Castoris & Pollucis amor. &c.

Amici veri, Nisus & Euryalus, Pylades & Orestes, Theseus & Pirithous, Æneas & Achates, Achilles & Patroclus, Menelaus & Agamemnon, &c.

Animalia homines atuerunt: Capra Jovem, Lupa Romulum & Remum, Equa Pelliam & Camillam, Cerva Telephum, Ursa Paridem, Canis Cyrum, Avis Semiramidem, &c. Sed etiam in his fictionum sunt involucri; cum Lupa. Acca prostitutæ famæ mulier Romulum aluisse perhibeatur. &c.

Animalia hominibus servierunt, ut Corvus S. Paulo Eremitæ, Draco Heraclidi Philosopho, & canes quotidie nobis, Equi, &c.

Animalia olim apud Ethnicos sacrata: Apollini accipiter, cicada, Lupus, corvus, Cygnus, & Gryphes, *Theïdi* Halciones, *Veneri* Cygni, & Columbæ, *Junoni* Pavo, anser, & agnus, *Minerva* noctua, Gallus, & Draco, *Jovi* Aquila, *Marti* Vultur, canes, Lupus, Gallus, & Picus, *Soli* Phœnix, & gallus, *Cereri*, *Baccho*, & *Esculapio*, Draco, *Vulcano*, & *Cybeli* Leones, &c.

Architecti, Spintharus à Delphico templo extructo, uti Ctesiphon ab Ephesino clari, Dædalus, Menecratus, Epeus, Archimedes, &c.

Argonauta, Jason, Tiphys, Zetes, Calais, cum 52. socijs.

Aruffices notiores, Tages, Tiresias, Amphiarus, Calcas, &c.

Astuti & fraudulentī, Ulysses, Sisyphus, Sinon, Cyrus, Annibal. &c.

Aves monstrosa: Harpyiæ, seu Stymphalides.

Avari: Pygmalion, Polymnestor, Tarquinius, Ochus Rex Persarum, Nero, Caligula, Vespasianus, Domitianus. &c.

Baccha Ethnicorum tres fuere: Ogygia, Mænas, & Thyas.

Belluarum domitores. Hercules, Perseus Medusæ, Apollo Pythonis, Bellerophon Chimæra, Cadmus Draconis, &c. Significantur Heroës, qui belluina vitia, aut adversitatum monstra vicerunt.

Canes fideles, Argus Ulyssis, Aura Atalantæ, Chiron Codri, Mera Origenis.

A Canibus occisi: Actæon, Neanthus, Euripides Poëta, Diogenes Philosophus.

Casti, Hippolytus, Diana, Daphne, Pallas, Lucretia, Bellerophon, Democles &c. Sed quos Christianorum Virginitas, innumerorum Sanctorum virtute exhibita, ingentibus parasangis superavit.

Claudi, Vulcanus, Epictetus, Cocles, Perdix Caupo. &c.

Cæci, Tiresias, Thamyras, Phineus, Oedipus, Polymnestor, Polyphemus, &c.

Clementes, Titus, Alexander Magnus, Darius, &c.

Columna Herculis, Abyla & Calpe, haud procul à Gadibus.

Coci, Phyrnis, Mystillus, Taratalla, Perdix. Conditores locorum, Neptunus murorum Trojæ, Diomedes Argorum, Cadmus Thebarum, Dido Carthaginis, Romulus Romæ, Amphion murorum Thebanorum, Semiramis Babylonis, Dardanus Trojæ, Danaë Ardeæ &c.

Convitatores: Harmodius, & Aristippus. &c. Corona militares gemmatæ, auratæ, vallares, murales, rostrales, civica, quercinæ, & castrenses.

Crapulâ perierunt, Archesilaus nimio vino, Domitius Aphrus nimio cibo, &c.

Crudeles, Nero, Progne, Medea, Gerion, Dirce, Phineus, Atreus, Phalaris, Bulyris, Dionysius Siculus, &c.

Cursor, Hippomenes, & Atalanta, Diore, Salius, Camilla, Patron, Panopes, Perseus, &c.

Deformes, Vulcanus, Protheus ejus filius, Corytheus, Æsopus, Socrates, Epictetus, &c.

Denominationes hominum à genere & persona.

Abavus Pater proavi.

Amita Soror Patris.

Avunculus Frater Matris.

Consobrini geniti ex duabus Sororibus.

Fratræ uxor fratris.

Fratrueles filij duorum fratrum.

Gener maritus filiæ.

Levir Frater Mariti.

Matertera soror matris.

Nepos & neptis Proles filiorum.

Nurus uxor filij.

Patruales, fratres & sorores Patruorum.

Patruus fater Patris.

Progener Pater generi.

Prolocer avus uxoris.

Socer Pater uxoris.

Socrus Mater uxoris.

Dij & Dea superni olim apud Ethnicos, Saturnus, Jupiter, Apollo, Bacchus, Mercurius, Mars, Vulcanus, Hercules, Cybele, Venus, Themis, Juno, Ceres, Minerva & Pallas, Diana, &c.

Dij & Dea Inferni apud eosdem, Pluto, Cerberus, Minos, Æacus, Rhadamanthus, Proserpina, Megæra, Chimæra, Tisiphone, Clotho, Lachesis, Atropos. &c.

Dij & Dea Maris apud illos, Oceanus, Neptunus, Palænon, Pollux, Castor, Nereus, Protheus, Phorbas, Glaucus, Melicerta, Amphitrite, Thetys, Doris, Nereides, Leucothoë.

Deos autem supersticiosos, & miserabiles Deas suas, præficiabant Ethnici, Martem bello, Neptunum mari, Vulcanum igni, Mercurium furibus, Apollinem doctrinæ, Plutum divitijs, Plutonem inferno, Palladem Sapientiæ, Dianam sylvis & Venationi, Talasiam seu Hymenæum nuptijs, Cererem frumento, Bacchum
vino,

vino, Porum abundantia, Peniam Paupertati, Faunos & Satyros Panesq; sylvis, Heben juventuti, Libitinam sepulchris, Æolum ventis, &c.

Vehi fingeantur, ut Jupiter aquilis, Bacchus tygribus, Cybele Leonibus, Ceres Draconibus, Venus columbis, Juno pavonibus, Sol equis, Luna bobus, Triton Piscibus, &c.

Divites, Salomon, Crælus, Sesostris, Midas, Tantalus, Cyrus, C. Crassus, Lucullus, &c.

Effæminati, Bacchus, Sardanapalus, Sybaritæ, Heliogabalus, &c.

Equi celebres, Cyllarus Castoris, Pegasus, Lampon, Bucephalus Alexandri, &c.

Equi Solis apud Poetas 4. Æthon, Pyrois, Phlegon, & Eous.

Equi Plutonis apud eosdem 4. Orneus, Nycteus, Alastor, Æthonis.

Equorum domitores, Phaëthon, Idæus, Metiscus Turni, Erichtonius, Astir, &c.

Fabri, Vulcanus, Dædalus, Phereclus, Myron, Perillus, Lycaon, &c.

Fames seu bulismus, ut Sagunthina, Erifichthonis, Harpyiarum, &c.

Felices, Gyges, Policrates. &c.

Figuli, Praxiteles, Turianus, Thericles, Gorgasus, &c.

Flores suaves & Herba, Tulipanus, Caltha, rosa, lilium, bacchar, lothos, acaltha, Cyamon, Thymus, Cythemis, Thymbra, Casia, Narcissus, Hyacinthus, viola, Ligustrum, Melilotos,
Sol-

Solsequium, Lyrium, Lichnis, Cyanus, Anemon, Cherintha, Polion, &c.

Fontes, Castalus, & Aganippe Musarum, Cabura olet jucundè, Cistula Bacchi, &c.

Fluvij Auriferi, Tagus Hispaniæ, Hermus & Pactolus Lydiæ, Idaspes & Ganges Indiæ, Arimaspus, Padus Italiæ, Rhenus, &c.

Fluvij infernales apud Poëtas, Styx, Lethe, Cocytus, Acheron, Phlegeton.

Fures, Autolytus, Cacus, Harpyiæ, Deryclus, Eryx, Mercurius, Mestra, &c.

Frutices, Nardus, Cythisus, capparis, Myrica, erica, lentiscus, tamarix, &c.

Gladiatores, Bithus, Bacchius, Sparthacus, Pacidianus, Ersenius, &c.

Gorgones tres, Euryale, Sthenyo, & Medusa.
Gratia tres, Euphrosyne, Aglaja, & Thalia.

Gulosi, Sybaritæ, Heliogabalus, Domitius Afrus, Vedius Pollio, &c.

Gymnasia, Craneum Corinthi, Lyceum Aristotelis, Academia Platonis, Prytaneum Canopum, Pœcile, & Tempe Athenis.

Harpyia tres, Aello, Occipetes, & Celæno.

Histriones, Thymele prima docuit saltum, Roscius, Polus, Æsopus, Cytheris mimus, &c.

Horti insigniores, Phæaci, Pæstani, Hesperidum, Adonidis, Mecænatis, Babilonij, &c.

Hospitales, Ariadne erga Theseum, Philemon, & Baucis, &c.

Ingrati.

Ingrati, Theseus erga Ariadnen, Paris erga Menelaum, Cræsus erga Cyrum, Jason erga Medeam, Æneas erga Didonem, Hercules Linum, & Nero Senecam Præceptores, interfecerunt. &c.

Inhospitales, Thraces, Polymnestor, Diomedes, Bulyris, Scythæ.

Injusti, Midas, Sisamnes, Tarquinius ultimus, &c.

Inventores rerum, Pan fistulæ, Minerva olivæ, Ceres frugum, Triptolemus, & Olyris aratri, Arachne Lini, Jason, & Tiphys navium, Mercurius Lyræ, Perillus tauri ænei, Atreus Eclipsis, Cadmus Lapidinæ, Dædalus artis lignariæ, Endymion cursûs Lunæ, &c.

Invidi, Ajax, Drances, Dedymus, Bavius, & Mævius, Juno, Circe, &c.

Judices inferni apud Poëtas, Minos, Æacus, & Rhadamanthus.

Lacus apud Poëtas, Avernus, Lerna, Acherusia, &c.

Lanificij perita, Pholoë Cretica, Pamphile, Arachne, Minerva, Penelope, &c.

Latrones, Cacus, Autolytus, Procrustes, Scyron, Harpalus, Bargalus, Sanctus Dismas, & reprobus Gesmas, cum Christo Domino crucifixi.

Legislatores, Draco, Solon, Charandes, Lycurgus, &c.

Libidinosi, Sybaritæ, Sardanapalus, Heliogabalus, Semiramis, Pasiphaë, &c.

Liberales, Dido, Alexander M. Titus, Mæcenas. &c.

Liberorum multorum Parentes, Thespis Atheniensis habuit 50. filias, & totidem Danaus, Ægythus 50. filios, Combe 100. proles, Scylurus Rex Scytharum 80. filios, & Herotymus, quod vix credibile, 600. proles.

Literarum osores, Philonides, Licinius Imperator.

Loca apud Ethnicos Poëtas sacra, ut *Apollini* Parnassus, Gryneum nemus, Cynthus, Delos, Tenedos. Cyrrha, Soraëte, Claros, Miletus &c. *Baccho* Thebæ, Nyssa Lydiæ, & Naxum; *Cereri* Eleufis. & Ætna; *Cybelæ* Ida, Dindymus, Berecynthus, Reate, &c. *Diana* Parthenius fluvius, Cynthus mons, Ephesus, Aventinus, Delos, Taurus, nemora, &c. *Herculi* Gades, Tyrintha, &c. *Isidi* Pharos, Memphis, &c. *Jovi* Creta, Ida, Lydia, Elis, Homole, &c. *Junoni* Carthago, Argos, Mycenæ &c. *Latona* Delos; *Marti* Aracynthus, Cyclades, Athenæ; *Musis* Sicilia, unde Sicelides, Libethris mons, Hippocrene, Aonia, Helicon, Pimpla, Parnassus, Aganippe fons, &c. *Nemesei* Rhamnus; *Neptuno* Tænaria; *Plutoni* Elis; *Palladi* Athenæ, Cectopia, &c. *Veneri* Paphos, Cyprus, Gnydus, Cythera, Idalium nemus; *Vulcano* Lemnos, Terasia, &c.

Loquaces, Lara Nympha, Tantalus, Corvus, Oiscus, Ælopus, &c.

Luctatores, Amyllus, Butes, Eryx, Milo, Crotoniades, Dares, &c.

Maris pericula, Charybdis, Scylla, Syrtes, Malea, &c.

Mathematici, Thales, Zoroaster, Theon, Conon, Protagoras, &c.

Medici, Apollo, Æsculapius, Pæon, Machaon, Podalirius Galenus, &c.

Memoria præstantis homines, Themistocles, Carmides, Theodectes, Cyrus, Cyneas, Mithridates, &c.

Militia numerosa, Sesostris contra Arabiam duxit sexcenta & viginti quatuor millia Militum, octo millenos & viginti currus; Xerxes supra millionem militum, & tria millia navium contra Græcos habuit.

Miracula septem antiqua Orbis Pyramides Ægypti, Pharos, Muri Babylonici, Templum Dianæ Ephesinæ, Mausoli sepulchrū, Colossus Solis apud Rhodios, & Simulachrū Jovis Olympici.

Miracula vel prodigia in hominibus, Anaxagoras Clazomenius, Caro, & M. Crassus, nunquam riserunt; L. Pomponius nunquam ructavit; Antonia nunquam expuit; Zenophantus, & Democritus continui in risu, Heraclitus in fletu; Mithridates veneno vixit, Marem ter mortuum, ter revixisse scribunt.

Montes flammiferi, Ætna, Vesuvius, Lypara Æoliæ, Chimæra. *Frigidi*, Ripheus, Alpes, Carpathus, Crinon, Peta. *Vitiferi* Cecinus, Caulon, Massicus, Surrentinus, &c.

Mortis varia genera, Et quidem occubuerunt aquis hausti, Hylas, Misenus, Palinurus, Læander, Ero, &c. Per equos Hippolytus, Glaucus, Diomedes, &c. Per apros Adonis, Anceus, &c. Per Leones, Hyas, Paphages, &c. Per serpentes Laocoon, Eurydice, Orion, Orestes, Cleopatra, &c. Per Canes Actæon, Neanthus, Diogenes, &c. Fumo Minos, &c. In latrinis Arius, Heliogabalus, &c. Gaudio, & visu, Chilo, Sophocles, Dionysius Tyrannus, &c. Fame Erifichtho, Paulanias, Thaletæ & Cleantes Philosophi, &c.

Fulmine Æsculapius, Enceladus, Zoroaster, Phaëthon, Semele, Salmonæus, &c.

Terra absorpti Amphiaræus Vates, Anchorus Midæ filius, &c.

Lapidibus obruti & muris Cycnus, Pyrrhus Epyreta, &c. Veneno Socrates, Annibal, Anaxagoras, &c. Jugulatione Dimachus, Sergius Galba, &c.

Excoriatione Manas Hæreticus, Marsyas, &c.

Inventis proprijs Busyris, Perillus, Phalaris, Pygmalion, Diomedes, Scyron latro, &c.

Scipios interfecerunt Pyramus & Thyse, Læander & Ero, Dido, Lucretia, Sardapalus, &c.

Longè à Patria mortui Pythagoras, Æneas, Cyrus, Drusus, Alexander M. &c.

In mortuos sevierunt, Achilles in Hectorem, Tomyris in Cyrum, Sylla in Marium, &c.

Uxores peremerunt Nero, Mithridates, Cephalus, &c. *Maritis verò* Circe, Clytemnestra, Semiramis, &c. *Liberos* Tantalus, Progne, Medea, &c. *Parentes* Orestes Clytemnestram, Alcæon Eriphylem, Niayas Semiramidem, Thelegonus Ulyssen, &c. *Fratres & Sorores* Typhon Osiridem, Medea Agyaleum, Polytes, &c.

Mulieres in veste virili Semiramis, SS. Theodora, Pelagia, Eugenia, &c.

Mulieres doctæ Musæ, Pallas, Tanagræa, Sappho, Aspasia, Cleobulina, Manto, Polla, Cornelia, &c.

Musa 9. Mnemosynes filia, seu Memoria: 1. Clio condidit historias. 2. Melpomene scripsit Trægædias. 3. Thalia præest Comædijs. 4. Euterpe tibias invenit. 5. Terpsichore præest choreis, & citharis. 6. Erato tractat Lyram. 7. Calliope carmen Heroicum reperit. 8. Uranie Astronomiam excoluit. 9. Polyhymnia præfidet Histrionicæ.

Musarum apellationes: Aônides, Heliconides, Sicelides, Castalides, Pierides, Cithariades, Thespiades, Pegafide, Pimpleiades, Aganippides, &c.

Musici Terpandes, Timotheus, Orpheus, Amphion, Orion, Pylades, Coræbus, Conus,

Muti Atys filius Cræsi, Ængeles Athleta, &c.

Nautæ Tiphys, Mnestheus, Segestus, Palinurus, Canopus, Charon apud inferos à Poëtis fingitur.

Noverca dura Ino Phryxi & Helles, Hippodamia Chryssippi, Juno Herculis, Phædra Hippolyti, Eribæa Mercurij. &c.

Nutrices Calphurnia Oceani, Melissa & Amalthea Jovis, Jno & Nyfa Bacchi, Beroë Semeles, Eupheme Musarum, Cajeta Æneæ, Acca Romuli. &c.

Obliviosi Atticus filius Herodis Sophistæ, qui nec elementa potuit discere; item qui ex Lethe bibebant, juxta Poëtas; qui etiam fingebant Nepenthe potum esse, per quem omnium adversorum oblivio induceretur.

Odium in Patriam Coriolani. &c.

Odium Fraternalium Romuli & Remi, Ethoclis & Polynicis, Atrei & Thyestis, Ætæ & Persei; &c.

Otiosi Domitianus Imp. Vatra Prætor, &c.

Parca tres apud Poëtas, Clotho, Lachesis & Atropos.

Pastores Apollo, Argus, Amyntas, Tityrus, Daphnis, Giges, Tilippus, &c.

Pauperes Hecale, Amiclas, Irus, Codrus, Diogenes, Plautus, &c.

Pictores & Statuarij Phidias, Cimon, Timantes, Callicrates, Myrmecides, Mycon, Crytias, Apelles, Zeuxis, Parrhasius, &c.

Piscatores Diëtys, Herminius, Calapiscis puer, &c.

Planta & flores apud Poëtas Ethnicos Sacratæ Abies Baccho, Plutoni Adiantum, Jovi Æscu.

Æsculus, Herculi Populus alba, Laribus allium, Eumenidibus alnus, cedrus, & crocus, Plutoni cupressus, Marti fraxinus, Baccho hederæ, Apollini laurus, & oleaster, Cybeli pinus Jovi quercus, Veneri myrtus & rosa, &c.

Pocula Aconita, anthlia, bacchar, calathus, capis, catinus, Phiala, Lecythus, &c.

Præceptores Chrysisippus Erasistrati, Asclepiades Temisionis, Anaxagoras Periclis, Possidonius & Molo Ciceronis, Seneca Neronis, Lyfias Herculis, Plutarchus Trajani, Chiron Achillis, Linus Orphei, Lyfimachus & Leonides Alexandri M. Silenus Bacchi, &c.

Prodigales Cleopes Rex Ægypti, Cleopatra, Sardanapalus, Heliogabalus, Sybaritæ, &c.

Proditores & perfidi Laomedon, Pelops, Ulysses, Helena, Harpagus, &c.

Pulchri Achilles, Achantus, Adonis, Alexis, Ægle Nympa, Amaryllis, Atys, Atalanta, Calypso, Cyllarus, Daphnis, Dejanyra, Deiopeja, Endimion, Galathea, Hyas, Hyacinthus, Narcissus, Amaracus, Apollo, &c.

Pyrata Cerpalus, Icaron, Mnas, &c.

Raptores Jupiter, Pluto, Apollo, Hercules, &c.

Sacrificia eruenta Tauricum Dianæ, Salaminum Diomedi, Rhodium Saturno, &c.

Sagittarij Apollo, Mnestheus, Acastus, Persæ, Scythæ, Cretenses, &c.

Severi Cato, & tres fabulosi Judices inferni

ferni, Minos, Æacus, & Rhadamanthus.

Sirenes Parthenope, Ligia, Leucosia.

Somnolenti Endymion, Epimenides, &c.

Somni ministri apud Poëtas Morpheus, Ica-
lones, Phantasus, Phabetores.

Stulti Choræbus, Melitides, Accon vetu-
la, Midas, Amphistides, &c.

Taciturni Pythagoras, Agatho, Hippocra-
tes, Areopagus, &c.

Temperantes Matlinissa, Mithridates, So-
crates, Diogenes, Pericles, Epictetus, &c.

Temerarij Icarus, Phaëthon, Dares, Mar-
syas, Arachne, Niobe, Jason, &c.

Tibicines Philistus, Marsyas, Euterpe, Agla-
is, &c.

Timidi Lycas, Cleonymus, Theagenes, Pi-
sander, &c.

Tubicines Misenus, Triton, Agyrtes, &c.

Tyranni Agathocles, Phalaris, Dionysius,
Nero, Busris, &c.

Vehicula Burdones pro uno homine, Carru-
ca, Cesium, Comba, Essedum, Lectica, Biro-
tum, Pilentum, Plaustrum, Rheda, Sarracum
pro lapidibus & lignis, Vehes, Thensæ erant
vehicula sacra, &c.

Venatores Actæon, Orion, Hippolytus,
Adonis, Cephalus, Endymion, Diana, Arethu-
sa, Atalanta, Britomartis, Laontodame, &c.

Venefici & Saga Onomacritus, Circe, Gu-
thrun, Medea, Erichtho Thessala, Dipsas vetula.

Venti Subsolanus, Circius seu Corus, Eurus seu Vulturnus, Zephyrus, Africus, Favonius, Trasias, Etesia, Boreas, Aquilo, Auster, Caurus, Afabalus, &c.

Vespillones Diaulus, Cympio, vocantur etiam Libitinarij, Sandapilarij.

Vestimenta & Calceamenta veterum.

Abolla vestis tragica, Cortynia seu venatoria, Cyclas fœminea, Adasus ab humeris confuta, Dalmatica à Dalmatis, Gabanium vestis Græca, Aulæa, Carbasus, Chlamys, Diphthera pastoricia ex pellibus, Lacerna militaris, Læna omnibus vestibus superjecta, levidense vile vestimentum, Limbus vestis muliebris, Multicia delicata, Nebrides ex pellibus, Otho alba vestis, Palla matronarum, Pallium Græcorum, Peplus pro viris, ac fœminis, Rhiza pro Thracibus, Sagum pro militibus, Syndones, Syrma, toga pro senatu, trabea, tyara pro capite. &c. Calceamenta erant cothurnus; foccus, Harpides, &c.

Viri in vestitu muliebri Achilles, Clisthenes, Sardanapalus, &c.

Viri fortes Hercules, Peleus, Theseus, Perseus, &c.

*

P A R S III.

Adolescentia & Juventus:

Gratulationes officiorum, Lusus &
 Artificia, Epigrammata, Elegia, Lyrica,
 Allegoria, Narrationes, & Descriptiones.

I N D U C T I O I.

Poëta Adolescens discit, & canit gratulationes
 officiorum, atq; Beatissimam Virginem
 MARIAM Laudat.

Poësis. *Valete nunc fascia, ite crepundia;
 in Adolescentia viretum depono Indolem Poëti-
 cam. Celebrabaris tu mihi hactenus Lucina;
 canebantur dies natales ac festi: nunc officijs non-
 nihil impendendum est, donec postea Musa con-
 verterint pleetra sua ad dignitatum subsellia
 celebranda. Poëta. sive infestiva, seria, aut in-
 noxiè jocosa vocaveris, præstò sum. Age Magi-
 stram, cupidamq; ingenij famem hisce cupedijs
 exple.*

Poësis. Adolescens gratulaturus officia Ma-
 joribus, vel Neo creatis Officialibus Sodalita-
 tum Marianarum, alijsq; exaggetat primò col-
 latum munus, gradum, merita quòq; illius, qui
 id muneris fuit consecutus. Insinuet deinde
 modum, quo id officium obtinuit, virtute ni-
 mirum, insignibus actionibus, fidelitate, favo-
 re promerito, &c. Demum dilaudet Officialem,
 applaudat ipsi, & muneri, majora devoveat, &
 appre-

apprecationibus terminet carmen. Vel ex ipsis officij insignibus, ex temporis circumstantijs, ex adjunctis personarum eruantur conceptus; fiant allusiones, inserantur comparationes; inspergantur eruditiones, &c.

Supellex pro hac materia.

Comendat repetitus honor, virtusq; reducit,
Quos fortuna regit. *Claudian.*

Ipla sibi virtus pretium non vile laborum.

Honor & gloria, est pedisse qua virtutis. *Tacitus.*

Virtutis umbra honor etiã invitos cõitatur. *Sen.*

Gloria est mater annorum. *Bion.*

Magistratus virum ostendit. *Bias.*

Vita brevis est, gloriæ cursus sempiternus. *Cic.*

Laudatãq; virtus

Crescit, & immensum gloria calcar habet.

Fructus honos oneris, fructus honoris onus.

Meliùs est civitatem regiã viro optimo, quã
ã lege optima. *Arist.*

Præfectũ Reipublicæ stante mori oportet. *Dion.*

Agathocles ex figulo creatus est Rex Sici-
liæ; Quinctius ex Agricola Dictator;

Tullus Hostilius Rex è rusticello. &c.

Herculem Atlanti in sustentatione cæli suc-
cessisse fingunt Poëtæ.

Romani præferbant magistratui faces ac-
censas: quòd alijs virtute præluere debe-
ant, qui præsumunt.

Thucydides Magistratum vocabat medicum ci-
vitatũ.

Archytas dicebat, Judicem, & aram idem esse,
utrūmq; asylum miserorum.

Zeno, Urbes non pretiosis ornamentis; sed illustribus viris decorari volebat. *Stob.*

Lacedæmonij habebant in senatu 140. sellas, & totidem Judices; sellæ fuerant eburnæ, Leonibus incumbentes. Leones uno pede sellam fulciebant, altero simiam proijcientes, cum lemmate: Cede, Leo hic sedebit. *Epit.*

Pro laude à virtute.

Omnia adsunt bona, penes quæ est virtus. *Plaut.*
Contra virtutem id possunt calamitates, quod nebulæ adversus solem. *Sen.*

Conscientia virtuti satis amplū est theatrū. *Cic.*
Ipsa quidem virtus pretium sibi, solāq; latè
Fortunæ secura nitet, nec fascibus ullis
Erigitur. *Claudianus*

Religio Regnorum basis est: sinè hac perpetuæ discordiæ, quia solia beat Regum. *Fam.*

Symbola sunt pro Religione, ut Cithara sinè fidibus, cum lemmate: Vis vitam tollere? tolle fidem. Item Chelys cum una fide rupta, & lemmate: Quò reliquæ? si me deficit una fides.

Constantinus magnus, Titus, & Mæcenas liberalitatis laude claruerunt.

Symbolum liberalitatis esto sol, cum lemmate:
Omnibus exorior.

Symbola pro officijs deservientia.

Ætna flamas eructans, cum lemante: Præluceamus.

Candela ardens, cum lemmate: Alijs serviendo consumor.

Pelicanus, sanguine pullos ad vitam revocans, cum lem: sanguis meus estis, vivite.

Horologium indicans horam 11. cum lemmate: semper sit secunda.

Vellus aureum, cum lemmate: pretium non vile laborum.

Huc spectant pariter Anagrammata ex nomine, vel ipso munere Officialis concinnata.

AD NEO-SODALES B. M. V.

Hic plusquam Stadium panditur inclytum

Elei, celeri quale iugalibus

Ingressus pede victor

Quondam præmia sustulit.

Nimirum gravidos hinc & adoreis

Campos accumulat dextera Virginis,

Victorem stygis, almis

Ornatura manubijs.

Hujus sub labaro, ferte paludibus

Bellum Tænarijs. Pollice corruet

Orci perfida, jactet

Quamvis arma, Potentia.

Tunc vester spolijs victor ubiq; pes

Insister; digitus fidereis decus

CrySTALLIS inarabit,

Illud funera nesciet.

Mariæ titulis subdite nomina

Felices adeo Virginis asseclæ,

Stylis pulchra Choraulæ.

Sulcabunt adamantinis.

Sed, nec fidereis indita paginis,

Annosi caries invida temporis

Unquam gesta vorabit.

Vivent clara perenniter.

Ad eosdem Neo-Sodales.

Bella quid nostris inimica tædis?

Sanctior festas Hymenæe pande

Nuptias, Clio modulata Divos

Suggere cantus

Increpa Sponsis citharas Mariæ,

Et lyrâ dextras cumulata lude,

Barbiton lætis & amica plectris

Enthea tange.

Huc chori, sponsis numerate sæcla;

Usq; vel canos inarata vultus

Ruga sulcabit, subigente vitæ

Vomere frontem.

Tum rotâ vectos voluceri per astra,

Osculo lingent speciosa Matris

Labra; cælorum dapibus beabit

Virgo sodales.

Ad promotos Officiales Sodalitatis B. M. V.

Solemne Divis ostia pandere

Ad summa, virtus quos vehit inclyta;

Necesse, cælum tangat ille

Vertice, quem pietatis agmen

Cingit. seipsâ majus habet nihil

Virtus, Tonanti propria cælitum;
Reptare nescit, nata cælo,

Et superûm cumulata plausu,
Et vos perennis Numinis istius
Ambit Satelles; cujus amoribus
Vincti, dicâstis jacta nuper
Vota choris paritura vestris
Insigne Culmen. Vivite nomina
Condigna cælis, æmula fideri;
Servire Matri quæis polorum
Supplicibus placuit ruinis,

Ad eosdem.

Ite, jam sacris redimita lauris
Colla, sexcentos meritura plausus;
Ite non fessi Mariæ Ministri,
Ferte trophæa.

Hinc & hinc palmis onerate dextras,
Floribus lenes redimite crines;
Gratijs illos Zephyrus superni
Mulceat axis,

Præsides casti superæ Lycei
Virginis, festo decet aura plausu
Plena, tum fufis super ora sertis,
Frontis honores.

Hic io pæan, ter io Triumphe!
Quando jam scandit Pietas alumna
Vestra, majores superanda sedes,
Dignâq; cælo,

ZODIACVS

Emblematico-Marianus,
Deipara Cultoribus inscriptus.

I. ARIES.

Aureo velleri gemmarum dispositione inscri-
ptum Sanctissimum Nomen MARIÆ. *Lemma.*

Pretium sublime decoris.

Non opus est pontum cupidis sulcare carinis,
Vellus ut auratum mille pericla ferant.

Nam meliora dabit virtuti præmia cælum,

Quæ modò virgineo nomine clara micant.

Hoc vobis pendet pretium sublime decoris:

Prændite, sic largas indè feretis opes.

2. TAURVS.

Bosculum infidet Beatissima Virgo, sinu fovens
Jesulum.

Lemma. Suetus amor semper dulcia ferre juga.

Bosculus immenso cæli cum Numine Matrem
Bajulat, & sacro pondere lætus abit.

Quid patimur? talis debetur sarcina nobis;

Hæc ferri à nostro pignora corde decet.

Noster amor meliùs Jesum vehet, atq; Mariam,

Illorum suetus dulcia ferre juga.

3. GEMINI.

Deipara complexa Jesulum brachijs stringit.

Lemma. Perfecti exemplar amoris.

Nè mihi Tyndaridù memorètur pignora fratrù,

Cor geminis unum quando vetusta dedit.

Cernite perfecti magis hinc exemplar amoris;
Qui non alternâ morte perire potest.

4. *C A N C E R.*

Beatissima Virgo intercipit Genium humanum
retrocedentem à cælo ad mundum.

Lemma. Retrogrados intercipe sensus.

Humanus quoties Proteûs sibi nullibi constans,
Volvitur ô nimum cancer ad astra retrò!

Sanctior ast refugû Dryas excipit huncce Maria,
Diva Dryas Triadi conciliâtq; reum.

Retrogrados ô Virgo meos intercipe sensus!
Non abit à cælo, quem pia Virgo regit.

5. *L E O.*

Deipara calcat Leonem infernalem.

Lemma. Et conculcavit Leonem, & Draconem.

Qui modò terribili rugijt Leo perfidus ore;
Mutus sub plantis Virginis euge jacet.

Cùm pressit jugulum pedibus, faucêsq; cruentas,
Robur, quo necuit perdidit omne suum.

Taliter hoc spectrû decet hoc tractare, sodalis:
Conculca jugulum; nè premat, & jugulet.

6. *V I R G O.*

Virgo Sanctissima sole stellisq; amicta, flores
spargit.

Lemma. Non imber gratior isto.

Sit licèt alma Parens stellis, præcinctâq; sole;
Sole tamen, stellis clarior illa nitet.

Insuper innumeris Charites pluit aucta quasillis;
Irriguo nostros ut beet imbre sinus.

O nimum felix, quem talis conpluit imber.

Imber

Imber, quo nunquam gravior alter erit!

7. *L I B R A.*

Regina cæli supra tres Charites picta, dextrâ
solem, sinistrâ gestans bilancem.

Lemma. Non est speciosior ulla.

Quidquid post Numē Domus exhibet Aurea cæli,
Cum Diva nullum Virgine pondus habet.

Nulla Charis similem, se nullâq; Gratiâ jactet;
Nam superat cunctas una decore suo.

Matre Dei Virgo non est speciosior ulla:

Terna alijs Charis, huic millia sunt Charitum.

8. *S C O R P I U S.*

Beatissima Virgo Scorpioni exprimit spiculum.

Lemma. Cunctas Hæreses interemisti:

Impia blanditias quoties jacit Hæresis ore;

Infensæ toties crede venena Nepæ.

Scilicet hostili pessumdat pectora caudâ,

Sævâq; decepto spicula corde locat.

Plaudite Mortales, stygis hanc nâ Diva Ministrâ

Virgo premit; caulas exprimit una necis.

Jam fremit atra quide, sed non valet Hæresis ulli

Amplius infausto figere tela sinu.

9. *S A G I T T A R I U S.*

Beatissima Virgo de Gratijs Sagittas confringit.

Lemma. Charites, non fulmina spargit:

Offensum quoties Numen justissima stringit

Fulmina, de manibus sæpè Maria rapit.

Tela vibrat quoties, quoties mortemq; minatur;

Virgo stat, & Charites impetrat, ac veniam.

Hæc nobis semper Charites, non fulmina spargit:

Ultra

Ultra satis, veniam quando precata fuit.

10. CAPRICORNUS.

Genius in Hæreses certans, accipit à Deiparâ
Capricornum, qui eas cornibus & caudâ ferit.

Lemma. Da mihi virtutem contra hostes Tuos.
Fabula Phlegræos quondam certâsse Gigantes
Dixerat in cælos, impia bella nimis.

Monstra sed hæc etiam monstro superata fuisse
Addidit, horrendus qui Capricornus erat.

Hæreleos quoties monstrum decertat in astra?
Cûi jugulum posthæc fulmina, spectra secant.

Da mihi virtutem Virgo, bellator in hostes
Ibo tuos, robur da mihi, Virgo, manum.

Hæresis ut proprio succumbat fracta veneno,
Infelix spectris concidat atra suis.

Monstra decet monstris, & clavû pellere clavo,
Hæresin & spectris interiisse suis.

11. AQUARIUS.

Beatissima Virgo Maria fundit mel ex crystallo.
Lemma. Dulcissima gutta.

Ambrosiam fundit duntaxat gratia Divûm;
Mella dabit mundus felle linita suo.

Si placet irriguo perfundere nectare guttur;
Ebibe, quod fundit Diva Virago manu.

Istinc gutta fluit toti dulcissima Mundo:
Felix, quem talis compluit ambrosia!

12. PISCES.

Beatissima Virgo insidens naviculæ vehitur ge-
minis piscibus per aquas.

Lemma. Natâtq; salo meritura salutem.

Aspi-

Aspicis, ut vehitur gemino sacra pisce Virago,
Per juga cærulei vix numeranda maris.

Obsequium præstant Dominæ tellure mariq;
Omnia, Reginam totius esse sciunt.

Diva natâtq; salo nobis meritura salutem:
Cum nisi per syrtes sit via certa Poli.

PLANETÆ EMBLEMATICO-
Mariani, tanta tamq; magna Domina Ministris.

DEDICATI.

1. SATVRNVS.

Moribundus ad Cæli Reginam extendit bra-
chia, falcato Saturno clepsydræ ostendente.

Lemma. Nos horâ Mortis suscipe.

Nascimur in vitam, venientq; tempore vitam
Ponimus, & tempus quod dedit, eripiet.

Unâq; mortales nos hora ministrat in ortum,
Altera in occasum fert properante pede.

Imò eadem nos sæpè rapit, quæ protulit hora;
Et metuenda jubet pergere: tempus adest.

Suscipe nos tali pia Virgo mortis in hora:
Mors isthæc vitam non rapit, at tribuit.

2. VPITER.

Beatissima Virgo pallio tegit Genium huma-
nam, stringente fulmina Numine, quæ
manu retinet.

Lemma. Refugium peccatorum.

Justa quot adversum nos stringit fulmina Numē,
Fulmina peccatis debita sæpè meis!

O quoties meriti Mortales vindice ferro,
Et fuimus telis, igne perire, mari!

Sed rapit ultrices en Virgo Maria Sagittas,
Illarum Charites substituitq; locò.
Tristis ad hoc fugiat semper peccator asylū: est
Certa salus, Matri complacuisse Dei.

3. *M A R S.*

Deipara, ambit Pacem oleagino seroto, Marte ex
curru deiecto.

Lemma. Funda nos in pace.

Quàm rigeat densis hìc, aspice, Marspiter armis,
Armis quem rigidum dura metalla regunt.
Ipse rotat gladios, & acutis sibilat hastis,
Inter sæva ferox Marspiter arma fremit.
Virgo sed hostili bellum exuit ense Maria,
Terribilesq; fero cum Duce, sternit equos.
Alma vide, in currum Pax illum Chara locatur:
Cujus blanda pium cingit oliva caput.
Nos in pace Dei funda sanctissima Virgo:
Quam dum fundabis, Pax ea firma manet.

4. *S O L.*

Beatissima Virgo tota radiata, Solem pectore
præferens.

Lemma. Electa ut Sol.

Diva gerit Virgo fulgentem pectore Phœbum;
Attamen est Solis clarius illa jubar.
Emicat, & rutilus vincit fulgoribus astra;
Virtutum cunctos irradiatq; face.
Quod sol est cælis, nobis hoc Virgo Maria:
Hâc face, quis rectâ nesciat ire viâ?

5. *V E N U S.*

Beatissima Virgo Jesulum complexa proculcat
Cupidinem.

H

Lemma

Lemma. Casta Parens hic est; ergò fuge fœde
Cupido.

Cur fovet ista sinu Divinum Virgo Puellum?
Talia nempè Deus basia semper amat.
Casta Parens hic est; ergò fuge fœde Cupido,
Noster amor Jesus Virgoq; sancta subit.
Mundani quoties pulsant, homo, pectus amores,
Protete, in amplexus qui cupis ire Dei.

6. MERCURIUS.

Angelus Gabriel lilia deferens salutat Beatissimã
Lemma. Ave Maria.

Hic Tibi promit ave cœlestis Virgo minister,
Dulcis & Orator Numinis ipse subit.
Qui licèt à celso Caducifer adsit Olympo,
Pro sceptro, manibus lilia bella, refert.
Hoc decet insigni Tibi dicat Virgo salutem;
Cujus mens supra lilia blanda nitet,

7. LUNA.

Luna sub plantis Beatissimæ Virginis Jesulum
gestantis.

Lemma. Pulchra ut Luna.

Cynthia sole procul pleno quæ lumine fulget,
Huic propior perdit dimidiata facem.
Justitiæ soli sed quò vicinior ardet
Virgo Dei, semper plus ea lucis habet.
Pulchrior est Lunâ, cunctis fulgentior astris,
Virgo jubar terræ, Virgo decusq; Poli.
Hinc Tibi sub divis procumbit Cynthia plantis,
A Te plus lucis, plus habitura facis.

INDUCTIO II.

Poëta Adolescens animum utiliter relaxans, eruditis artificijs, & innocentibus lusibus occupatur.

Poëta. In lusus prodeamus Adolescentia, & animum nonnihil relevemus, levioribusq; Artificijs ad festivitatem aliquantisper tempus fallamus. Adolescentia. Pralude, sequar. Poëta. Ordine Alphabetico ludamus.

1. Acrostichon, Onomastichon seu Paromaion est carmen, quod certum nomen, sive titulum refert. Fit multipliciter.

Primò Quando omnes dictiones carminis ab iisdem literis incipiunt, & nomen quodpiam complectuntur.

Maria	Mirarum	Mater	Mirissima	MatruM.
Astropotens,	Augusta,	Alma,	Admirabilis	A l t A,
Kité cui	Reges,	Reginæ,	Regna	RegūtuR
Judicis	In cælo gen	Itrix	Iustissima	I u st I,
AmplificA,	servA,	exornA	marianA	lyceA,

Secundò Quando eadem literâ terminatur carmen, quâ incepit; prout in exemplo superiori.

Tertiò, Quando initiales, & finales literæ carminum exprimunt aliquod nomen, sive sensum. Hâc verò ratione possunt ejuscemodî versus in varias figuras, uti Rosas, Stellas, Vexilla, Cruces, Enses, Pyramides, Obeliscos, Stemmata, Fructus, Flores, &c. disponi.

AVE MARIA.

Angelus ut sacro Dominæ fert ore salutem,
 Virgineis dextris dare lilia pingitur alba,
 Ejus mentis ebur nitido cùm flore notetur,
 Musa Tuo sed Virgo Rosam dat nostra pudori:
 Accipe Diva Parens, & gratâ suscipe dextra;
 Relligiosa simul Cultoris respice dona.
 In nostro defige rosas & lilia senſu:
 Ah meliore nequit mens nostra nitescere flore.

Hi versus in Rosam disponi possunt eo, quo vides, modo.

ROSA ACROSTICHA MARIANA.

RO DOMINE
VITESC

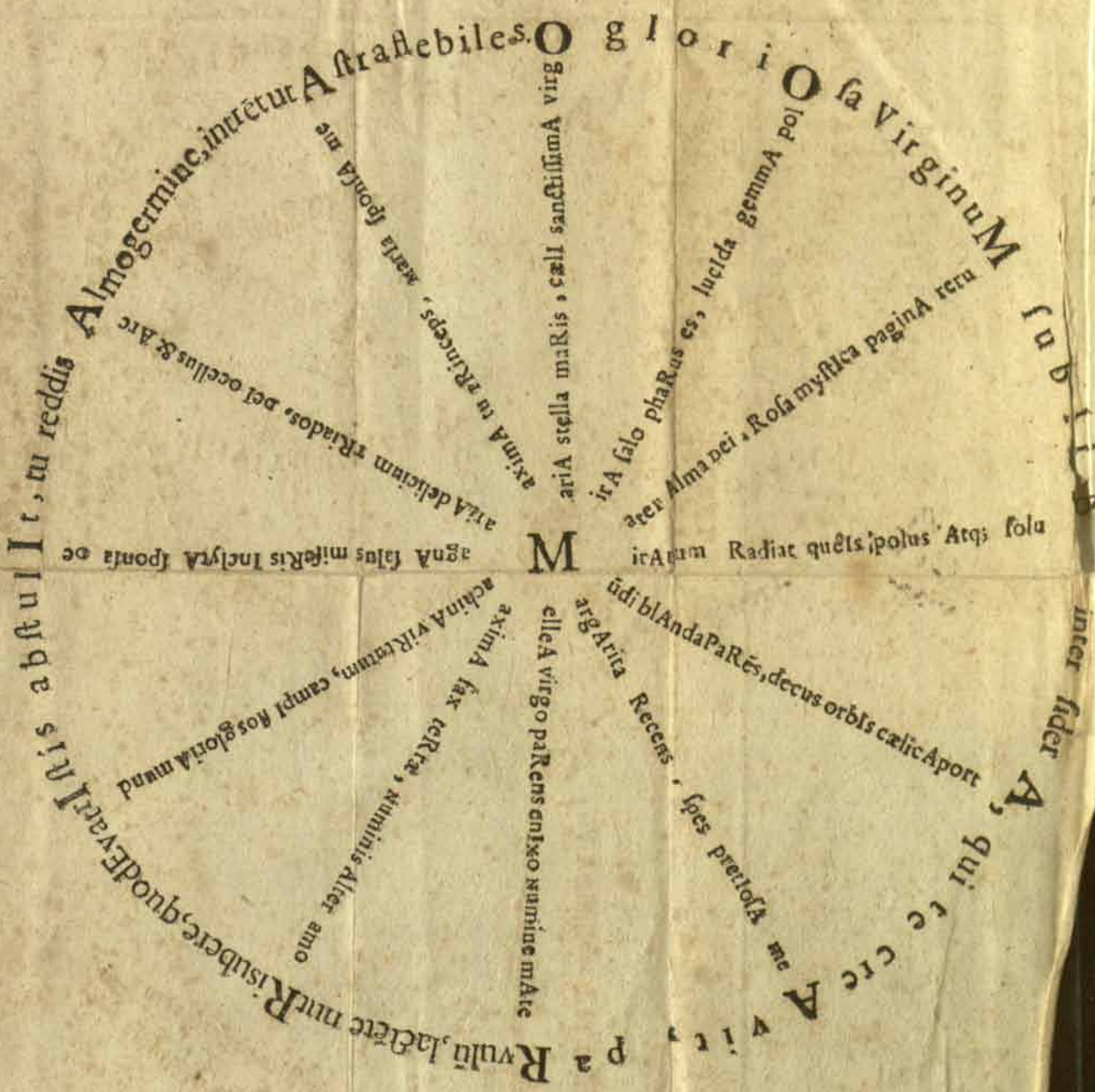
adiat quæls +

na Rēs, decus orbis, calic Apott

Recens, spes pretiosa me

A

Ejusdem stellæ acrostichæ versus ac similes ab una litera inchoati per rotam, atque hujusmodi rotundum stemma vel figuram exhiberi possunt.

I nelyra portamus sub Christi nomine signa,
 E jus & auspicijs prælia nostra sonant.
 S cilicet ille Ducis loca possidet omnia nostri
 V ixq; manum gravidam tollimus, hostis humi est.
 E t Tua Virgo volant nobis radiata trophæa;
 T ota sub his signis Tartara fracta jacent.
 M atris & auspicijs nati prosternimus hostes;
 A rmis tam sanctis vincere quisque potest.
 R obore Christiadam Divino cinge phalngas
 I nelyte Dux noster, quo Duce bella placent.
 Æ there sponsa Dei sacras submitte macharas:
 M undus, fracta caro, Seyx quôq; victa cadent.

I
L
L
I
T
A
M
U
S

ac similes ab una litera
di rotundum stemma

O r i O sa Virginum

It, tu, es, lucida gemma pol
Alma dei, Rosa mystica pagina reru

um Radiat quæts ipolus Atq; solu

Quarè

NA.

8

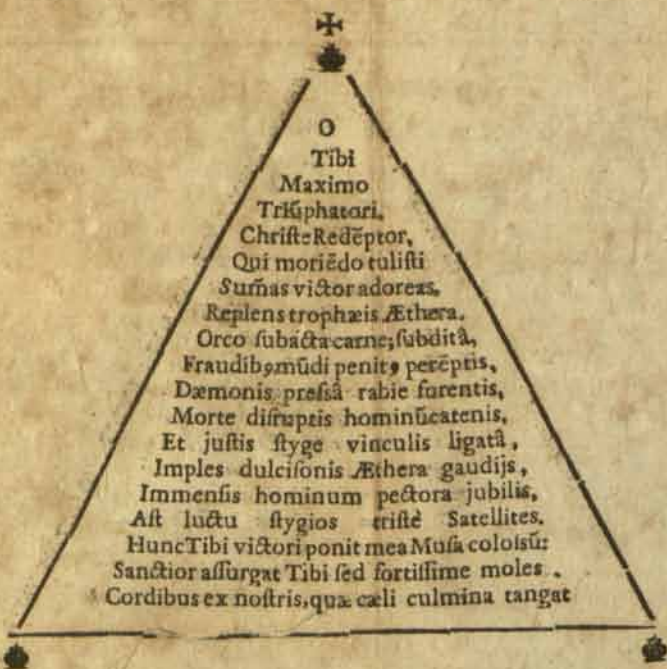
Quartò, ad Acrosthica referimus varias figuras, licet non exprimant nomen; sed veluti figura sint: Possunt tamen acrosthice nomina aut sensus quospiã referre. Hic diversa adhibentur; cum modò hexametra, modò Adonia, Glyconia, Sapphica, phaleucia aliãq; pro spatio-
riorum quantitate permisceantur.

In Cruce Christi
 Vera voluptas,
 Gloria summa.
 Gaudia certa,
 Omnia fausta,
 Nulla pericla.

O crux! deliciaj ledes, spes inclyta salve;
 In te fixa manent nostri solatia cordis.
 Tu mea sola geris, cupidus quæ gaudia speres;
 Quas ego delicias optem, fers unica cunctas.
 In cruce demoriar, qui de Cruce vivo beatus.

Cruce mea vita est
 Gratia tota,
 Deliciaeque,
 In Cruce nostræ.
 Illa decorem,
 Bajulat Orbis;
 Illa Polorum
 Gustat amorem;
 Omnia portat
 Gaudia Cæli.
 Illa coronas,
 Illa beata
 Præmia nobis
 Sola meretur,
 Et cumulabit

HÆC REQUIES MEA.

Quinto Acrostichâ in principio per omnium versuum decursum nomen exprimere solent, idq; etiam quandoq; in medio ac fine. Fiunt pariter ita, ut initiales carminum litera nomen, mediâ Anagramma, ultimâ verò ac finales votum quoddam referant. Prout hæc duobus sequentibus exemplis exhibituri sumus.

Ip si tres Char **I**tesvarescecine profan
Inumeras sed enim m **I**minime nuerabilis orbi
Omnia felici quand **O**nunc gratia nimb **O**
Alma rigat, magn **A**do spectat, secula nostr
Affulget semper pl **A**cidissq; favoribus au **A**
Amplisonum cum re teri **A**s age Tutelaria fest
Nobile per mudus parge **N**s amplissima lume **N**
Nomen tale fere **N**et sibi Gratia nome **N**
Natalem celebrans **N**unc imple nominis ome **N**
Nec sine laticijs f **N**te munere Nume
Eczlo Charites cap **E**prospera tepora viv **E**
Semper magnifico cum **S**stivos protrahe sole
Sic tibi vita fluat, **S**ic semper vive Joanne **S**

Nomen. Anagramma. Votum.

Gnarus Aristorides centeno lumine cernit,
 Est pro commisso nec Vigil usq; GregE.
 Odis Mercurij sOpitus gramine PastoR
 Rarus tamq; vigil concidit ille manV.
 Gnauius invigilas gRegib9, celebrâde GeorgI
 Irruat è cæco nE Leo fortè SpecV.
 Vafros nepelupos abiGis, Pater optime, caulA;
 Sic tua Plus Argo Lumina bina vident.

Ipsi tres Charites vates cecinere profani
 Innumeras sed eim modo spectant sæcula nostrA
 Omnia felici quando nunc Gratia nimbo
 Alma rigat, magnominimè nuerabilis orbi
 Affulget semper, placidisq; favoribus auctA
 Amplisonū cū re, retiNet sibi Gratia nomen
 MobilepermūduspargeNs amplissima lumen.
 Nomen tale ferens age tutelaria festa
 Natalem celebrans Nunc imple nōinis omen.
 Nec finè lætitijs festivos protrahe soleS
 E cælo charites cape, prospera tempora vive,
 Sèpermagnifico cūlEt te munere Numen
 Sic tibi vita fluat, Sic semper vive Joannes:

II. *Ænigma* rem obscuris amb-gibus, & allegorijs involvit. En pauca exempla.

Eva ex Adamo sumpta. Ex Oven.

Dic mihi, quæ fuerit, Matri quæ filia nupsit?
 Cujus erat Mater mascula, nemo Pater.

Glacies & aqua. Ex Diomede.

Quam Mater genuit, generavit filia Matrem.

Nix à sole consumitur. Ex Masenio.

Nuda suis plumis volucris sedet arbore nudâ,
Hanc veniens hospes, qui caret ore, vorat.

Somnus.

Quis sim, nemo videt, nisi qui sua lumina claudit.

Alphabetum.

Bis duodena regit mundi fastigia turba,

Non edit, atq; bibit; nec tamen emoritur.

Tempus Pluviosum. Ex P. Carolo nostro.

Quid benefacta juvant? dū vitā protraho cūctis,
Hoc magè turpe vocor, quò magè purgor
aquis.

De cæco, qui alteri excutit oculum

Ex eodem.

Hostem, dic mihi, quis timore nullo

Possit lædere talionis æquæ?

Lupum occiso agnello onustum, fugit Rusticellus,

Quadrupedē quadrupes, viventē mortuū urget;

Ostipedemq; fugit, dum videt hūnce bipes.

III. Equidicum carmen seu Paromæon est,
cujus singulæ dictiones ab eadem litera dedu-
cuntur.

CruX Christi copulat, conjungit corpora cælo.

IV. Equivocum continet lusum in nomine,
ex cujus divisione subindè etiam conficitur.

In sylvis lepores, in mensis quære lepores.

Quid facies, facies Veneris, si veneris ante?

Nè pereas per eas; nè sedeas, sed eas.

V. *Alphabeticus versus*, seu Pangrammaton, complectitur omnes literas.

Dux Zephyrus surgens permiscet flatibus æ quor.

VI. *Anagramma* est literarum in dictione, aut sensu contentarum commutatio, aptiq; sermonis, aut vocis constructio, in alium sensum ducens.

LEOPOLDUS. PELLO DUOS.

Quando Anagramma Epigrammate explicatur, dictiones conversæ metris interponi debent.

Anagramma aliud est *purum*, in quo eadem prorsus literæ retinètur. Joachimus Jo hâc imus.

Non purum, in quo literæ aliquæ intermittuntur, augentur, aut variantur, ut C. loco Z. item f. locò ph. &c.

Mixtum est, in quo literæ, vel diphtongi disjunguntur, aut copulantur, ut a. e. ex æ. item o. e. ex œ. sic c. s. ex x. & è converso.

Rariora sunt Anagrammata, quando una dictio permutata adstruit sensum. Mater armet, marte ratem, metra teram.

Ex titulo commutato adstrui vita potest, aut præsentia fieri; quæ deindè vaticina locò programmatis ponantur.

Programma.

Regina cæli lætare, Alleluja;

Quia, quem meruisti portare, Alleluja,

Resurrexit, sicut dixit, Alleluja:

Ora pro nobis Deum, Alleluja.

Anagramma mixtum contractis semel a. e. in a.

Enlquallor rabijt terræ, stygiæq; paludis
 Luxit aqua, è vili lare cum Deus exijt urnæ.
 Mella parate, colar rarè, volo lilia mille.

Programma.

Gaude, & lætare Virgo Maria, Alleluja:
 Quia surrexit Dominus verè, Alleluja.

Anagramma purum.

Mella Dei donas terris Galilæa Virago;
 Lux alta ure reum, I vivâq; , ritè vale.

Celsissimo Principi Archi-Episcopo Strigoniensi, ante aliquot annos sequenti artificio deserviveramus.

Programma ex Metaphraste.

S. Georgius Martyr è Cappadocia, Diocletiani Comes, Militiæq; Polemarchus; Zelosè arguens ejus sævitiam in Christianos, præ pectore lapidem gestans, calce in tres dies sepultus, sæpè â summo ima mucrone & incensis æneis calceis vitreisq; â ferris sævè scissus, mortuum resuscitans, â Christo invisus, immersis Numinum statuis, egregiè pugnans securi cæditur.

Anagramma purum.

Celsissimus & Reverendissimus Princeps ac Dominus, Dominus GEORGIUS SZECHENY, Miseratione Divinâ Ecclesiæ Metropolitanæ Strigoniensis Archiepiscopus, Lociq; & Comitatus ejusdem supremus ac perpetuus Comes, Primas Regni Hungariæ, Legatus natus, summus

mus & secretarius Cancellarius, Sacratissimæ Cæsareæ Regiæq; Majestatis intimus consiliarius.

Illustrissimo Domino Georgio Fenesy Episcopo Agriensi ante complures annos, dum ageret suffraganeum Striogniensem, vaticinatus fui dignitatem, uti sequitur.

Programma.

GEORGIUS FENESIUS Episcopus Csanadiensis Abbas B. M. V. de Monte Zebegenij Ecclesiæ Metropolitanæ Strig. Canon. & Præptus Major, Cel. Princ. D. D. Archi-Episc. Strigoniens. in spiritualibus Vicarius & suffraganeus, ejusdemq; S. Sedis Generalis causarum Auditor, S. C. Rq; Martis Consiliarius.

Anagramma purum vaticinatum.

Sân vigens ibis numerosos semper in orbes.

Te Zelus fidei, virtus ac gloria vitæ

Præsuleis vittis condecorantq; pedis.

Hinc & in Agriacis effulges sedibus, inter

Pannonicos plausus deliciâsq; Gregis.

Ecce scias, majora parant cum Cæsare Roma,

Gens, Princeps: Virtus sed Tibi summa dabit.

VII. Arithmeticum carmen est, in quo luditur in numero. Sic in sequentibus versibus, heroico quidem quadringenta & quatuor millia, in pentametro millio pedum reperiuntur.

Mille boves pascunt vitulorum millia centum:

Musca super vitulum quemlibet una sedet.

Enigma Arithmericum.

Poma Petrus carpsit, decerpſit & arbore Paulus ;

Pomorum numerum quis ſit utérq; , latet.

Petrus ait Paulo : duo des mihi poma tuorum ,

Pomorum numerus tunc mihi duplus erit.

Paulus ait Petro : tria des mihi poma tuorum ;

Pomorum numerus tunc mihi triplus erit.

Solutio.

Æqualem numerum pomorum carpsit utérq;

Sex etenim Petrus, ſex quóq; Paulus habet.

Litera vocabulorum.

Ter tria ſunt ſeptem , milium ſex continet unū.

VIII. Antithetum. carmē per contraria ludit.

Lex exlex , lux atra , via in via , ſerva poteſtas ,

Irrequieta quies , & malefida fides.

Turpis honos , pietasq; ferox ; odioſa voluptas ,

Pax diſcors , ſtatus mobilis , ægra ſalus.

IX. Brachicolon ſeu monosyllabicum carmen dictiones monosyllabas continet.

Pix, fax, fex, lex, lux, nex, nix, pax, Dux

quóq; , ſtyx , ſtryx ,

Et Rex , & grex , & crux habet iſta

cruceſem.

X. Caballisticum carmen eſt, cujus ſingulæ literæ numerum Arithmeticum exprimunt , anno vel alteri rei competentem.

A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 20. 30. 40.

O. P. Q. R. S. T. V. X. Y Z.

50. 60. 70. 80. 90. 100. 200. 300. 400. 500.

Panno-

Pannonicis redeas, age, Pax latissima sceptris.
summæ 342. 185. 13. 361. 355. 437.

Diphthongus æ, ex a. & e. efficit 6.

342

185

13.

361

355

437.

Summa exprimit modernū annum 1693.

XI. Cancrinus versus, retrogradus, reciprocus, Diaulonianus, Soradæus, seu metamorphosificus, cujus voces retrogradè enuntiatae eundem sensum retinent, aut alium adstruunt; quod idem in literis contingit.

Abel.

Sacrum pingve dabo, nec macrum sacrificabo.

Cain.

Sacrificabo macrum, nec dabo pingve sacrū.

XII. Centaurium carmen est, quod à minoribus ad majora metra ascendit, ut in Pyramidibus ab Adonio ad Glyconium, &c. usq; ad hexametrum.

XIII. Chronologicus versus, aut Chronostichon annum numero Ecclesiastico, majusculis literis scribendo, exprimit.

VIVE DEI GENITRIX IŒ FAX PVRSSIMA CÆLI:

XIV. Correlativum carmen, alias parallelum & Palintromon est, in quo nomina & verba nominibus verbisq; ex opposito respondent.

Prin-

Princeps, nauclerus, pastor, rego, navigo, pasco,
Plebem, pontum, agnos milite, lintre, cibis.

XV. Dirhythmicus seu Leoninus versus est, in quo media dictio consonat cum ultima.

Qui pingit florem, non pingit floris odorem.

XVI. Echonicus versus finales syllabas repetitas habet.

Cernitur amicus amore, more, ore re.

Excipiunt Christi servos nisi prospera. Spera.

XVII. Emblematicum carmen est, quod symbolo seu picturâ tum lemmate, aut inscriptione, ac deniq; epigrammate ingeniosam moralitatem inducit. Alciatus impossibile expressurus, pinxit Æthiopem balneo utentem, cum lemmate: Æthiopem lavas.

Abluis Æthiopem quid frustra? ah desine: noctis
Illustrare nigræ nemo potest tehebras.

XVIII. Epitaphium est inscriptio sepulchralis in laudem, vel vituperium defuncti, cum morali doctrina ad lectorem directâ. Sic illud de Alexandro M.

Hic jacet, immensus cui non suffecerat orbis:
Hic est cui toto nullus in orbe locus.

Quærite Regna Duces per tela, per arma, per
ignes;

Unadies sepelit prælia, Regna, Duces.

XIX. Epomonion, seu carmen Metatheticum, in quo voces utriq; etiam versui deserviunt in sensu contrario.

Est canis venatur, servat.
in sylvis, & omnia

Est lupus nutritur, vastat.

XX. *Etymologicus* versus habet notationem
nominis.

Cum verbū sit Eras, Mus nomen: quid sit Erasmo,
Ingenio lector colliget indè suo.

XXI. *Fistulare seu scalare* carmen est, quod
syllabatim ascendit, vel descendit.

Ascensus.

Si cupis ornari virtutibus Heliodore?
Sit Deus æternæ stationis conciliator.

Descensus.

Veſtigalibus armamenta referre jubet Rex.

XXII. *Genealogicum* exprimit nominis ori-
ginem.

Etymo

Honoris *logia.*

Genea

Divitias, & opes Hon lingua Hebræa vocavit,
Gallica Gens aurum Or, indèq; venit honor.

XXIII. *Gryphus, & Logogryphus* est lusus ob-
scurus in nomine, & differt ab ænigmate, quòd
hoc fiat in sensu allegorico; ille autem in voca-
bulo.

Muscatum

mus.

musca.

Sume caput curret; ventrem superadde, volabit;
muscatum. *mustum.*

Adde pedem comedes: sed sinè ventre bibes.

AFE.

AVE.

Mitto Tibi navem puppi prorâq; carentem.

Angelus & Anglus.

Incola qui fueram cæli, filittera desit;

Incola telluris non adeundus ero.

C O R.

Luna mihi media est, tum sol, rabiesq; canina.

*CORONA.**C.**O.*

In facie mediam porto cum sole Dianam;

*R.**O.*

Iracunda canis, sol quôq; corda tegit.

NA

Et finem, quem Luna, gero; sum nîl tamen horû,

Sed plenum vento vas, quod ubiq; patet.

Castanea, Casta.

Arbor inest sylvis, quæ scribitur octo figuris;

Fine tribus dēptis, est mens celebranda per astra.

Corvus, Cor.

A nobis corvum finè cauda Numina poscunt.

Damasus.

In sylvis currit, domibus referatur abundè;

Adde simul: Papæ nobile nomen erit.

Sus, tinea, mus.

Furfur edunt, pannos & panes, sustineamus.

Argentum & aurum.

Mutnegra cum murva faciunt rectissima curva.

Felicitas.

In cælo est vox una, novem quæ scripta figuris.

Exuperat cunctam dulcior ambrosiam.

Est ca-

Est caput ingrata, sine quo neq; gratia voci est:
Cum post fel terræ det sua mella polus.

Gryphus anigmaticus.

Dic, quod non vivens vivum sit vertice dempto?
Id lapis est, dempto vertice, nam fit apis.

Inq; brevem si mutetur, quæ syllaba longa est,
Navis, & ablato vertice, fiet avis.

Sic paries aries fit, sanguis & anguis, at hamus
Mus, Magnes Agnes, Jaspis & aspis erit.

Imò, & quod vivit sine vertice vivit & ivit.

Sic & Erasmus mus, sicq; boves & oves.

Alleluja.

O sine, quinque; tenet vocales dictio, & unam
Ter liquidam. Quæ sit vox ea, prode mihi.

XXIV. Intercalaris versus post aliquot metra
repetitur *ut illud Virgilij.*

Incipe Mænalios mecum mea tibia versus, &c.

XXV. Macrologus prolixissimis constat di-
ctionibus.

Perturbabantur Constantinopolitani

Innumerabilibus sollicitudinibus.

*XXVI. Musicus, Hieroglyphicus, & Arithmeti-
cus*, notis, picturis, & numeris expediuntur,
ut: Mille boves pascunt vitulorum millia cen-
tum. Loco mille scribe M. dein pingatur bos,
& notetur verbum pascunt; rursus pingatur
vitulus, & demum C M.

XXVII Protheus versus est, qui manentibus
ijsdem vocabulis variè mutatur.

Rex, Dux, sol, lux, lex, fons, spes, pax, mons
petra Christus. Variatur 3618800.

Tot Tibi sunt dotes Virgo, quot sidera cælo.
variatur 1022. vicibus.

XXVIII. Pantophonianum carmen est in quo
certa vocalis dominatur.

Ad sacras agnam mactabat Balthasar aras.

XXIX. Philomelicum à syavitate nomen de-
duxit. (chrum

Sunt pulchri campi, sunt pulchræq; gramina, pul-
Est Pæstum, & toto semina jacta solo.

Sunt pulchræ gemmæ, sunt astra, & lumina pul-
chra,

Et pulcher ros est, lux quoq; pulchra poli.

Pulchrior est campis Christus, tū germine, Pæsto,
Semine, gemmâ, astris, lumine, rore, polo.

XXX. Polypticum declinat nomen per casus,
& verbum conjugat per tempora.

CruX erat ante crucem crucis, & crux de cru-
ce facta est:

Antea amaror, nunc dulcia cuncta cruci.

ET.

Ut legit, ut legis, ut lego, tertia, prima, secunda.

XXXI. Paronomasium dictionem inflectit, &
ludit in nomine, quod etiam notat,

Filia subtilia texit subtilia fila.

De Sanctis.

Clara, Agatha, Ambrosius, Stephanus Vincen-
tius Agnes,

Conveniunt sanctis nomina pulchra suis.

Barbara, Cæcilia, Urfinus, Lupus, Ursula, Afella,
En pugnant sanctis nomina prava suis.

XXXII. Quadratum seu Strichodialecticum.
Deorsum ac sursum legitur.

Nomen condecorant invicti stemmata Regis:
Condecorant potius Christi virtutis honores.
Invicti Christi decorant peramabile pignus,
Stemmata virtutis peramabile pignus amoris,
Regis honores, pignus amoris, Nomen Jësu.

XXXIII. Rapsodia est, cum versus ad imitationem respondendo detorquentur in aliam partem.

VENETIÆ.

Viderat Adriacis Venetam Neptunus in undis
Stare Urbem, & tori ponere jura mari.

Nunc mihi Tarpejas quantumvis Jupiter arces
Obijce, & illa tui mænia Martis, ajt:

Si Pelago Tyberim præfers, Urbẽ aspice utrãmq;
Romam homines dices, hanc posuisse Deos.

ROMA.

Quã mihi Rex Pelagi Venetã nunc obijcis Urbẽ,
Ergò potest geminum Mundus habere caput?

Imperium peperit Latio circumdata ferro,
Ferro non tumidis, Regia Martis, aquis.

Aspice victi orbis signa inclyta: dixeris illos,
Qui mare, qui terram perdomuere, Deos.

XXXIV. Serpentinus versus eãde dictione terminatur, quã incepit, & Epanalepticus vocatur.

Crescit amor numi, quãtũ mi ipsa potetia crescit.

XXXV. Sinalepticum carmen multitudine elisionum abundat.

Clam ipsi ei ego arma emam ibi apta, opo

equi hostem ut agro hunc abigam omnem.

XXXVI. *Silonianum* à Silone Hispano, qui sibi ejusmodi Epitaphium construxit, nomen habet. In eo debent esse literæ inæquales numeri, propter primam, quæ medium locum occupat; & requiruntur tot areolæ sive quadratula, quot sunt literæ. Legi potest in duplum pluries, quàm literæ in eo reperiuntur. Undè si carmen habuerit 33. literas, legetur 66. vicibus, ab eadem initiali litera inchoando. sic hîc esto *Silonianicè* disponenda hæc unâ alterâq; dictio ad B. M. V. *Sancta Maria*; quæ cùm literis 11. constet, viginti duabus vicibus ab S. incipiendo perlegi poterit.

a		i		r		a		m		a		m		a		r		i		a
i		r		a		m		a		t		a		m		a		r		i
r		a		m		a		t		c		r		a		m		a		r
a		m		a		t		c		n		c		t		a		m		a
m		a		t		c		n		a		n		c		t		a		m
a		t		c		n		a		S		a		a		c		t		a
m		a		t		c		n		a		n		c		t		a		m
a		m		a		t		c		n		c		t		a		m		a
r		a		m		a		t		c		r		a		m		a		r
i		r		a		m		a		t		a		m		a		r		i
a		i		r		a		m		a		m		a		r		i		a

XXXVII. Variabilis vox metamorphosin carmine facit. uti:

Cat. aibus in plenum scandat bo syllaba currū;
Carbones plenus tunc nisi currus habet.

I T E M.

Carbones fiunt, abeat bo syllaba, carnes;
Sed carnes fiunt r. abeunte canes.
Carnes carbones medians b. syllaba reddit:
At b. si pereat littera, carbo caro est.

I N D U C T I O III.

Poëta festivos serios, ac jocosos aggregat conceptus, Epigrammatis venas pandens, & salem spargit.

Poëta. *Ad Epigramma nobis iter; ut adeo festivi salis aperiantur fodina, quo Juventutis ingenium perfricetur. Et aculei hic depromendi; non quibus ceu dente cynico, aut nocivis spiculis pungatur fama: sed vitia expungantur, & virtutes plantentur. Juventus. Explica nomen, ostende varietatem & animum acue. Poëta. Accipe, & ex alienis, praesertimq; R. P. Jac. Masenij è Soc. Jesu. fontibus, meisq; tum aliena, tum mea propinquantem habe, & quidem methodo compendiosiori, quâ potui, incedentem. Adfero plura ex hortis Raconisij Emman. Thesauri. cum & ad mores sint, & ethice fabulas explicent ad instructionem.*

Epigramma est inscriptio metrica, in qua illatum cum clausula argute componitur,

Aliud est simplex, aliud compositum.

Simplex est, quo res nudè absq; argutia narratur. ut illud de Virgilio.

Mantua me genuit, Calabri rapuère, tenet nunc
Parthenope: cecini pascua, rura, Duces.

Compositum est, quod narrationi adnectit argutiam. *Mart. l. 5. ep. 47.*

Nunquam se cænâsse domi Philo jurat; & hoc est:
Non cænât, quoties nemo vocavit eum.

Hoc autem rursus vel est *Serium* & grave, vel *jocosum*. Istud urbanos & ingenuos absq; fannis & cavillationibus conceptus producit; illud *encomio*, vel festivâ argutiâ concludit.

Serium de S. Catharina.

Lacteus è jugulo Catharinæ exuberat humor.

Debet enim partos pascere lacte Sophos.

Jocosum ex Mart.

Lætuses, & rides, cùm cœnas Pontice mecum:
Si tecum cœnem, Pontice tristis eris.

Virtutes Epigrammatis sunt *Brevitas*, *Venusitas*, *Argutia*. Hinc rariùs ultra decem versus excurrit. Pulchrum redditur verbis, rebúsq; festivis, urbanis, tersis, blandis, amœnis, innoxie facietis, svavi verborum lusu, selectis epithetis, proprietate vocum, dulci sono, &c. sed de Argutia fusiùs.

Argutia est animi sententia, aliquid præter opinionem cum ratione adferens. Apellatur etiam conceptus, & acumen.

Argutia est duplex, festiva nimirum ac *seria*; tum *jocosa* ridiculâq;.

Seria

Seria ex Mart.

Nocte pluit totâ, redeunt Spectacula manè:
 Divisum imperium cum Jove Cæsar habet.

Jocosa arguria.

De mento tota est tibi, Mantale, barba relecta:
 Quis dementatum te neget esse modò?

*Fontes arguriarum, ex quibus desumi conceptus
 possunt, nonnihil indigitavimus superius Part. 1.
 Induct. 5. ubi de Inventione egimus.*

*1. A Definitione, cum natura rei explicatur,
 vel nomen describitur, idq; potissimum allego-
 ricè.*

Vita hominis est folium, flos, fabula, bulla.

SERIUM.

Forma quid est, quæris? lethalis vita, lucrosus
 Jactus, barbaries blanda, bonumq; nocens.

JOCOSUM.

Est figulus cunctos opifex mundissimus inter:
 Nam caput atq; pedes, brachia sæpè lavat.

*11. A Notatione, cum nominis vis & ety-
 mologia exprimitur. Ut si S. Margaritam vo-
 caveris gemmam, calo illatam.*

Serium de S. Barbara.

Barbarico Natæ Genitor vitam eripit ense:
 Barbara non Gnata est, barbarus est Genitor.

JOCOSUM.

Venter aqualiculus frustra tibi, Trulle, vocatur:
 A vino hunc debes dicere, non ab aqua.

111. Ab Inflexione, additione, vel detractione

vocis. Ut si dicas per inflexionem, potatorem esse Astrologum; sed qui observat influentias poculorum, non polorum. Item si per additionem enuncies, cor non esse debere ingratum, velut corvus. Et per detractionem navis velut avis apelletur. Ethicum *de fabuloso raptu Europæ.*

Thelanrus in hortis Raconisij.

Lætus Agenoreo ludit dum littore Taurus,
Taurus furtivo qui locat ora Jovi.

Infidet hunc, redimitq; rosis Europa Juvencû,
Nescia Raptorem se redimire suum.

Quid tibi Raptor opus Taurinos sumere
vultus?

Litterulâ Tauro detrahe, plus rapies. *Sc. auro.*

Jocosum Epitaphium ebriof.

Hic jacet intra urnâ, extra urnâ qui sæpè jacebat
Tunc temulentus homo, nunc tûlatus homo.

IV. A divisione, declinatione, & genere vocis. sic ille vere est venustus, qui à Venere non est ustus. Videtur in pedibus esse cor eis, qui delectantur Choreis.

SERIVM.

Lis genuit litem, legum lis filia: vivi

Non finè lite solet, nec finè lege potest.

JOCOSUM.

Miscebant vetulæ nova semper jurgia secum:

Pax apud has non est fœminei generis.

ET ILLUD.

Ducit, agit miserum, quò vult Quintilla maritû:

Gramatici fugite hinc; hæc vir & hic mulier.

V. *Ab Anagrammate.* ut Saulus saluus, esto
in verbis brevis.

SERIUM.

Plus noster cernit vigilatq; Georgius Argo:
Nempè suo totum se dedit ille Gregi.

Serium secundum

Munera nè numerata, miseris quæcunq; dedisti:
In cælis numerat, munerat illa Deus.

Jocosum in Chymicum.

Chymista hic mysta.

Aurum quando focis offert hic mysta Chymista;
Tunc bona dilapidat singula pro lapide.

VI. *Ab Ambiguitate vocis,* ut si dicas obæratum
eò minus habere æris, quo plus habet.

Serium suct. in Neron.

Quis neget Æneæ magna de stirpe Neronem?
Sustulit hic Matrem, sustulit ille Patrem.

Ethieum de Corona Ariadne seu boreali.

Thesaurus in hortis Racon.

Florentem baccis crebróq; adamante coronam
Hanc Bacchus sponsæ, sponsa dedit superis.

Fronte puellari nimis ambitiosa supellex,

Dignior est Divûm cingere visa comas.

Sola decet castas pudibunda modestia: sed nunc
Hæc gemma est gemmis rarior, Inde, tuis.

(*Lusus in voce gemma.*)

Jocosum ex Mart.

Litigat, & podagrâ Diodorus, Flacce, laborat;

Sed nîl Patrono porrigit: hæc chiragra est.

VII. Ab allusione ad Echo vocis. Si Erasmus mus erat? ergo erat participium.

SERIU M.

Gaudia nulla scias, nisi quæ dat Numen amanti,
Danti cor; hæc est victima grata, rata.

JOCOSUM.

En quid adulator Cymalus? malus, integer æger,
Ejus jus non jus, cor quasi stramen, amen.

VIII. A Proverbio, ut si dicas, accipere esse hominum, dare Dei; modò paucos esse, qui Numina velint esse. Itèm non omnes arbusta iuvant humilèsq; myricæ, ajt fur de trabe suspendendas. Sartor rem acu tangit.

SERIU M.

Pro patria sit dulce mori licèt, atq; decorum;
Vivere pro patria dulcius esse puto.

Thesaurus in hortis Ræcon. de Libra, signo Cælesti.

Ridebat Paphiam Juno, quod florea semper
Serta gerens, frugum semper inanis erat.

At Cypris assumptâ famulæ simulamine librâ,
Vendidit ignaræ non sua poma Dææ.

Quot modò consuêrunt frugi se fingere servos,
Qui Domino vendunt, quæ Domino rapiunt?

Jocosum ex Mart.

Accensâ de nocte soles dormire lucernâ:

An vis Marce oleum perdere, non operam?

IX. A Fabula. antiquitate, consuetudine, historia, &c. Ut si alludas ad tres Gratas; quòd beneficium dari, accipi ac reddi debeat.

Serium

Serium ex Mart.

Dædale Lucano cùm sic lacereris ab urso:
 Quàm cuperes pennas tunc habuisse tuas.
 Item Saturnus fingitur Infantes devorare,
 quia pro tempore accipitur
 Thesaurus in Raconisij hortis.

Annorum durus Pater, annorumq; necator,
 Quæcûq; ediderit tempora, tempus edit.
 Magnarum largitor opum, largitor honorum,
 Omnia, quæ donat, devorat iste senex.

Heu quid opes! quid Regna! tuû nihil est nisi virtus
 Hic vorat illa senex, hunc vorat ista senem,

Jocosum de Vespillose in sepulchrum lapsa.

Qui toties alijs foveam vespillo paravit:
 Ipsam jam vivens incidit in foveam.

X *Ab Allusione ad sententiam:* ut si dicas
 furem incarcerationum esse beatum virum; cùm
 procul sit à negotijs.

Ethicum de astro Hærculis Thes. in Racon. hort.
 Hic habet Alcides, quam nesciit ante quietem;
 Quæq; hūeris tulerat, nunc premit astra pede.
 Nempè quod infestum Junonis Numen haberet,
 Supra Junonis nam tulit astra Pater.

Principis egregia est virtutem attollere virtus;
 Surgat ut invisus celsior invidia.

JOCOSUM.

Non sua quærit amor: laqueis cur plectitur ergo
 Fur, quando quærit non ea, quæ sua sunt?

XI. *Acomparatis diversorum per sententi-*
am. Ut si dicas Tyrannum esse apem, sed
 sibi

143 *Pars 3 Ind. 3. Juventus Poëtica.*
sibi non alijs mellificantem, in damna proximo-
rum.

Ethicum de Persei astro boreali.

Thef. in Racon. hort.

Protinus horrendæ prætendens ora Medusæ,
Frigida spectantùm Perseus ora facit.
Squammifera hoc monstro lapidescere monstra
coëgit,

Nexuit hæc vivos mortua forma Duces.
Rex fuit hic sapiens: armis jura omnia cedunt;
Omnibus at sapiens imperat Armigeris.

Jocosum ex Oven.

Mors nisi mactaret Juvenes, Lanióq; Juvencos;
Plurima stultorum, plena bouúm; forent.

XII. *Ab allusione ad comparata earundem re-
rum, vel oppositarum.*

Ethicum de Urfa majore seu Callisto.

Thef. in Racon. hort.

Me castam castæ sacrâram sponte Dianæ;
Sed mea furtivus vota fefellit amor.
Sensit teste utero miserandum Cynthia crimen;
Sensit, & ex Nympha protinus urfa fui.
Discite, vel nulli quicquam spondere petenti,
Vel quam spondetis non violare fidem.

ITEM.

Nîl habet, ut vivat, si vocem exceperis, Echo:
Ut vivat speculum non nisi voce caret.

JOCOSUM.

Ebrius est Corydon, sed nec minùs ebria cõjux:
Quàm male conveniunt, tã bene conveniunt.

Item

Item ex Mart.

Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rafa,
Pars vulsa est: unum quis putet esse caput?

XIII. Ab allusione ad sententiam cum com-
paratione diversorum.

Serium ex Mart.

Rebus in adversis facile est contemnere vitam:
Fortiter ille facit, qui miser esse potest.

Jocosum in suspensum Judam.

Crux levis est forti: Judas contraria sentit:
Quo magis hic levis est, hoc magis illa gravis.

XIV. Ab allusione ad sententiam inexpectatæ
ac contrariæ illationis. Ut si dicas cum Mart.
Extra fortunam esse, quidquid donatur amicis;
cùm solæ possideantur opes, quæ illis dantur.

Ethicum de Arione à Delphino servato.

Theſ. in Racon. hort.

Jonium dives pelagum dum sulcat Arion,
Arma miser comitum perfidiosa timet.

Confugit ad Citharâ: citharæ modulamine captus
Per medias Delphin de nece servat aquas.

Divitiæ damno, virtus fuit una saluti,
Qua sine sunt inopes, quas colit orbis opes.

Jocosum ex Mart.

Quòd semper clamet, quod agentibus obstrepat
actor;

Non facit hoc gratis; accipit ut fileat.

XV. A Simili, ut si dicas hominem esse foli-
um, quod non perennat in arbore.

De imagine cerea Deipara ex Sarbiev.

Exprimit, & Divam non præbet cera Mariam:

Et docet, & verâ fallit imago notâ.

Materiâ peccat, non peccat imago figurâ:

Cerea materies, mellea Virgo fuit.

Ethicum de Astro Cassiopea. Thef. in Racon hort.

Hic sedet illustris luxu, radiata pyropis,

Nigrior at nigro Cassiopea viro.

Prava Virago quidem, potiusq; inferna virago;

Sed quia dives erat, vatibus alma fuit.

Turpibus insignes turpe est conscendere sedes:

Fœdius ascendit simia, quam jaceat.

Jocosum in Poëtam mordacem.

Quò magè salsa caro est, fœtet minùs: at tua tãtò

Plus fœtent, quò sunt carmina salsa magis.

*XVI. A privativis, ut dies & nox, cæcus & videns, mortuus & vivus, &c.**DE JESULO. ex Sarbiev.*

Quid nocti lumen, soli quid quærimus umbram?

Nocte dies nobis Jesulus, umbra die est.

SERIUM.

Ad mortem sic vita fluit velut ad mare flumen:

Vivere nam res est dulcis, amara mori.

*XVIII. A contrariis, quorum alterum ab altero expellitur, ut bonus & malus, niger & albus.**Ethicum de fabuloso Cygno, astro caelesti.*

Thef. in Racon. hort.

Se Cygnum simulans Aquilâ insectante fugacè

Ledam persequitur jupiter, atquè rapit.

Quid

Quid satis est cautum! quem nō præsentia fallat!
Si niger in niveo corvus colore latet?

JOCOSUM.

In bruma quidam puerum vetulum esse putabat;
Cum fuerint puero tempora tunc nivea.

XVIII. *A contradictorijs, cum negatur idem,
atq; affirmatur. Sic si de magnatibus Galliaë, qui
pares appellatur dixeris, multos esse pares; sed
nullum Regi parem*

*Ethicum de Sagittario vel Chirone bifirmi & a-
lato signo Zodiaci. Thes. in Racon. hort.*

Cur humeris alæ? quod mente ad sidera surgit.
Missile cur telum? mentis acumen habet.

Cur equus est partim? frænis obtemperat æquus.

Cur & Homo? humanum docta Minerva facit.
Talem igitur magni Reges meruere Magistrum;
Qui fera non est, hic sit licet ipse fera.

Jocosum ex Marti.

Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem:
Non possum tecum vivere, nec sine te.

XIX. *Ab impossibili, ut si dicas hominem pri-
us volaturum, quam amorem erga proximum
è corde tuo abiturum.*

AD JESULUM.

Ante leves celsò pascantur in æthere cervi:
Quàm Jesu è nostro pectore cesserit amor!

*Ethicum de sole seu Apollinè lyram tangentè.
Thes. in Racon. hort.*

Una chelys cælum est, septenâq; fila Planetaë,
Lux plectrum, numeri tempora, vita, melos,

Hanc

Hanc Sol concordi citharam modulamine solus
 Tangit, & Astrorum ducit in orbe choros.
 Una nequit gemino tangi lyra cælica sole;
 Unica nec Reges perferet Aula duos.

JOCOSUM.

Quem nimis ad largum duxisti sæpius haustum,
 Tandem acquisivit jam tua bursa phthysin.

XX. *A repugnantibus*, quæ nec certa lege,
 nec numero inter se dissident. Ut si dicas hominem
 non posse esse arborem. Sunt autem hæc
Repugnantia & aliena, ut si dicas æstate ningerere;
 & *diversa*, ut si dicas morbum alium esse
 animi, alium corporis.

SERIVM.

Cor nisi cura est; caro nîl nisi triste cadaver;
 Nasci ægrotare est, vivere sæpe mori.

Ethicum de Morte. Thes. in Racon. hort.

Hic licet infestis nunquam penetrabilis armis
 Mars, tutus propriâ conditione sedet:

At caput Ætneo munit, pectusq; metallo,
 Ceu mortem impavidus terreat ac paveat.

Consilium cauto Princeps à Principe carpe:
 Tuta licet tibi sint omnia, cuncta time.

Jocosum ex Mart.

Hoc mihi suspectum est, quod oles bene posthume
 semper:

Non bene semper olet, qui bene semper olet.

XXI. *A diversis*, ut abies & quercus, & si dicas
 de timido esse arundinem, & non quercum. Sic
 Cræsus semper erat sollicitus; quia erat dives. &
 Irus, quia fuit pauper.

Ethicum de scorpione, signo Zodiaci.

Thef. in Racon. hort.

Diffusus Getico Titanas figere cælo,

Hanc stygio mavors imbuit igne nepam.

Sic Genus indomitum quondam ferrôq; manûq;

Dissipat exigua flamma cauda fera.

Scilicet in superos dum perfida secta rebellat,

Parcendum gladio, bella gerenda face.

Jocosum ex Mart.

Nuper erat Medicus, nunc est Vespillo Diaulus;

Quod Vespillo facit, fecerat & Medicus.

XXII. Ab alienis., quando alicui tribuitur,
quod est illi alienû; ut si dicas hyemem procreâsse
rosas. Alienatio sumitur à tempore, modo,
re, persona, natura, legibus, ordine, à moribus,
à significatione: &c.

De Christo Domino nato.

Nato caula fuit, pastoribus illa patebat:

Sed tamen & patuit Regibus, aula fuit.

De S. Catharina V.M.

Dum vidit pugnans in Virgine terra viriles;

Lac nisi vidisset, crederet esse virum.

Ethicum de Ursa minori, scilicet astro caelesti.

Thef. in Racon hort.

Hirsutos effœta sinus scabramq; papillam

Fingitur in sylvis Ursa dedisse Jovi.

Hinc tenuisse ferunt primam inter sidera sedem;

Navibus irato suspicienda mari.

Dum utilis est, sit inops, sit agresti agrestior Urso,

Quem Regum attollit gratia, fidus erit.

Jocosum de moribus ex Mart.

Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit
unquam :

A cœna semper rettulit Hermogenes.

Item ab alieno à tempore ex Mart.

Hesterno fœtere merò qui credit Acerram,

Fallitur : in lucem semper Acerra bibit.

XXIII. *A lusu in litera, ut si dicas tria D. esse
spernenda, nempe Dæmonem, Divitias, & De-
licias.*

Ethicum de Delta vel Triangulo caelesti.

Thef. in Racon. hort.

Æthereum triplici radiatur sidere Delta.

Insula Niliacæ quod fuit alma plagæ.

Omnibus hoc Delta felices influit auras,

Omnis ab hoc, triplici lampade, vita calet.

Astra suum Delta, sed habent quòq; Tartara dirû,

Delta: Divitias, Dæmona, Delicias.

XXIV. *A consequentibus, sic noctem sequi-
tur dies.*

Ethicum de Equo majore seu Pegaso, astro caelesti.

Thef. in Racon. hort.

*Poëta fingunt cum eo præcipitatum fuisse Belle-
rophontem.*

Argolicâ tumidus palmâ, domitâq; Chimærà,

Summa per Isthmiacus sidera stabat Eques.

Jupiter in præcep Equitem deturbat, & Astris

Sacrilegi testem criminis addit equum.

Sic avidos sua sæpè Duces victoria perdit :

Qui

Qui cum vicerunt plurima, plura petunt.

XXV. Ab antecedentibus, quibus positus sequitur aliud, ut dies ortum solis.

Ethicum de Luna. Thes. in Racon. hort.

Candida fraternæ sectatrix Cynthia lucis,

Non eadem atq; eadem nunc fugit, atq; redit.

Hæc procul à Phæbo, plenô micat integra vultu,

At propior Phæbo lumina parva gerit.

Virginibus speculû: splendēt, si splendida vitet:

Si dant se in lucem, deficit integritas.

XXVI. A disparatis, ut si dicas bonos non peccare virtutis amore, sed malos formidine pœnæ.

Ethicum in Jovem Planetam.

Thes. in Racon. hort.

Munera cum toto diffuderit omnia Mundo

Rex superum, manibus fulmina sola tenet.

Et licet Archetypa tot pinxerit arte volucres,

Fulmen habens Aquilam diligit ultor avem.

Non pauci officijs, plures terrore moventur.

Fac ut amet populus, fac tamen ut timeat.

XXVII. Ab enumeratione, ut si dicas malum omnibus mundi partibus obesse, scilicet Europæ, Asiæ, &c.

Ethicum de Mercurio Planeta.

Thes. in Racon. hort.

Quadruplici excellit, que cernis dotè minister,

Velox, facundus, callidus, atq; rapax.

Huius ab ingenio quidam fluxere per orbem.

Quos & Mercurios Aula diserta vocat.

Tres possunt solidum dotes formare ministrum;
Si tres adfuerint, quartâq; non fuerit.

XXVIII. A Relativis, quæ ad se mutuò referuntur, ut Dominus & servus, Pater & filius.

Ethicum de signo Arietis. Thef. in Racon. hort.

Impia clamorâ fugientem Regna Novercæ,
Auratum Phryxum per freta vexit ovis.

Pòst ubi consedit securo in littore Phryxus,
Velleris ut pretium vellat, ovem jugulat.

Quâ potes arte stude cupido servire Tyranno.
Talia servitij præmia, crede, feres.

XXIX. Lusus ad naturam animalis, ut si dicas Adulatorem habere duo corda, unum pro mundo, alterum pro quocúnq;, imo nullum.

Ethicum de Geminis in Zodiaco.

Thef. in Racon. hort.

Hi sunt Tyndaridés, fidissima pectora Fratres,
Qui duo corporibus, corde sed unus erant.

Unanimi Regnum studio gessêre paternum,
Turbavitq; piâ nulla querela domum.

Sic olim gemino cor unum pectore Fratres,
Nunc uno gemina in pectore corda gerunt.

XXX. Acausis, ex quibus aliquid fit. Ut si dicastollendum esse vitium, per quod vitiantur Regna. Quod quidem per Epiphonema enunciando, acceptum magis reddit epigramma.

Ethicum de Leone in Zodiaco.

Thef. in Racon. hort.

Africa sidereo squallebat hiulca vapore,
Non imber miseræ, non dabat amnis aquas.

Horribilem Phœbi monitu mactare Leonem
 Consulitur, populi qui Leo terror erat.

Consilium sapiens: lætum vis copia Regnum
 Atq; quies recreet? talia monstra quate.

XXXI. *Ab effectuum diversitate ex eadem
 causa promanantium. Ut si dicas, Divitiæ bo-
 nis liberalitate cælum aperiunt, malis avaritiâ
 claudunt.*

*Ethicum in Pisces Zodiaci, à Venere gubernatos.
 Thes. in Racon. hort.*

Ut Venerem veherent, Triton auriga subegit,
 Hæc duo cæruleo lubrica monstra jugo.

Ipsaq; vectores exacto Cypria cursu

Grata per æthereas ludere jussit aquas.

Premia rara, duos tantum Venus illa ministros
 Dat cælo, reliquos Tartara in ima trahit.

XXXII. *A contrarietate prædicatorum ejus-
 dem subjecti. Ut si dicas custodem Legum esse
 & justum & injustum; dum servat legem, & infringit.*

Ethicum de Dracone, astro boreali.

Thes. in Racon. hort.

Circuit Hesperidum flavos Draco pervigil hortos
 Ne cupidæ rapiant aurea poma manus.

Pascitur ipse tamen servatis frugibus horti,

Quasq; alijs prohibet mandere, mandit opes.

Quam similes vigilant angves! quam sæpe severo
 Raptorum plectens crimina, Raptor e' it.

XXXIII. *A Diminutione vocis, uti etiam su-
 pra num. 3. Ut si dicas plus verba, quam ver-
 bera posse.*

Ethicum de Serpentario seu Phorba Rege, astro boreali Thes. in Racon. hort.

Theſſalus hic dulci docuit modulâine princeps
Ad ſua vipereos currere juſſa greges.

Vidiſſes humili criſtâ, poſitôq; veneno
Sibila Regales lambere monſtra pedes,

Mollia verba domant Angves, paritêr q; feroces
Blanda viros, pluſquàm verbera verba dōant,

XXXIV. *A negatione & affirmatione ejuſdem verbi.* Ut ſi dicas non indiget dives paupere, ſed pauper divite.

Ethicum de Equo minore, Cyllaro, à Polluce in ſeſſo, ſcil. astro boreali. Thes. in Racon. hort.

Fraternout junxit Pollucem Stelliper Aſtro,
Te quôq; ſidereis, Cyllare, junxit equis.

Atq; ibi tot feſſum ſtadijs, belliq; cruentum
Pulvere, cum Domino te quôq; neſtar alit.

Turpe eſt emeriti ſenium non paſcere ſervi:
Non eget hoc Dōinus, verū eget hic Domino;

XXXV. *Ab interrogatione & inexpectato reſponſo.* Quando eſt optimum natâre? cum deeſt aqua major; quia nullum periculum.

Ethicum de Astro boreali Andromeda.

Thes. in Racon. hort.

Hæc inviſa nigro Genitori candida proles
Irreparanda feræ præda natantis erat.

Perſeus hanc alto delapſus ab æthere ſolvit,
Atq; ſibi vinclo nobiliore ligat.

Sciâ miſeris quando ſint allatura ſalutem
Numina? ſpes quando nulla ſalutis erit.

INDUCTIO IV.

Musa Elegias, & Lyrica carmina
exponit.

Musa. *Etiannum Elegias cantabis, & Lyras
tanges, Poëta? Sed quid ordine prapostero progre-
dimur, & munia primùm exponemus, cum jã suprã
luserimus? Parcendum Amori, quem infantiles
Christi cunæ, & innoxia Pueritiæ blandimenta ab-
ripuerunt. Poëta. Pande, quidquid festivitatis jub
lugubri Elegia latet; & in ejus sacrarium amicã
manu introduc, cujus jam superiùs placidissimum
limen libavit. Musa. Sed non diu hïc immoran-
dum, cum ad alia properemus. Tu Juventus cu-
pidã aure accipe Elegiam, & Lyra diversitatem
addisce.*

1. *Elegia est poëma, hexametro & pentame-
tro constans, cum tristes, tum festivas res e-
narrans. Si verò nominis etymon spectes, la-
mentatio est; si usum velis, etiam Epistolis, Lau-
dibus, Gratulationibus, & Descriptionibus appli-
catur, & placidissimo incedens cultu in diversas
festivitates expatiatur.*

Partes ejus quator sunt, Propositio, Invoca-
tio, Narratio, & Conclusio, de quibus supra
Part. 1. Ind. 5. Ex abrupto etiam initium ducit.
Narratio descriptionibus, figuris svavioribus, &
affectibus exornanda est; qui motus in materia,
præsertim luctuosa, si absint; carmen ineptum
jacet, & ingratum est.

Stylus illi tenuis est, levissimus, affabilis, nitidus, fluidus, lenis, perspicuus, facilis, affectibus crebrior, quam sententijs, non gravis, multò minus inflatus. Abundant in hoc genere argutia, exclamationes, apostrophæ, blandæ allusiones & breves excursions; amœniores verò gratiæ dulces atq; festivæ descriptiones hîc mirificè delectant.

II Lyrica Poësis nomen à Lyris deduxit; quòd olim harmonica fuerit, & nunc hymni ejus ad modulamina musicalia concinantur. Lyrici Poëtæ dicti Melici & Logœdi quondam canebant odas, quas Citharœdi citharis, & Aulœdi tibijs ludebant.

Poriò adjunctus fuerat huic Poësi triplex saltus, & quidem primus à dextra in sinistram factâ conversione, undè strophe seu versio; alter viâ oppositâ à sinistra ad dextram factâ reversione, undè antristrophe; tertius subsistendo absolvebatur per Epodon.

Epos autem est carmen lyricum, comprehendens Divinas ac humanas heroicas laudes & res; in quo singulis versibus singulæ clausulæ accinebantur, idq; ferè alio ac plerùmq; breviori genere carminis.

Poësis Lyrica delectatur suavioribus translationibus ac tropis, volâtq;, & præter verborum luxum, sententiarum quòq; lumine illustratur. Stylum exigit floridum volantemq;, epitheta selecta, paraphrases, locò epithetorum, novata
suòq;

suóq; cultu & flore adornata verba, hellenismos & blandiores figuras; gaudetq; suo sale ac argutijs.

Species ipsius ex diversitate Reversionum varietatem suam consequuntur. Undè quæ Oda constat tribus carminum generibus, facta post quartum Reversione, Tricolos Tetraastrophos appellabitur. Et sic de alijs.

Genera Odarum apud Horatium, Catullum & Boëtium reperta sequenti Alphabeto exponimus.

Adonium — u u | — u

Alcaicus dactylicus hendeca syllabicus

u — | u — | — | — u u | — u u

Alcaicus dactylicus acatalecticus

— u u | — u u | — u | — u

Alcaicus trochaicus

— u | — — | — u u | — | — u u | — u | — u

Alcaicus Scazon u — | u — | u u | — u

Alcmanius trimeter hypercatalecticus

— u u | — u u | — u u | u

Alcmanius trochaicus

— u | — u | — u | — u

Alcmanius dactylicus — u u — | — u u | — u u

— u u

Alcmanius Scazon — u u | — u u — | — u u

u u

Alcmanius dactylicus hypercatalecticus

— u u | — u u | — | — u u | u

Alcma-

Archilochius jambicus dimeter hypercat:

$$\underline{u} = | \underline{u} = | \underline{u} - | \underline{u} - | \underline{u}$$

Archilochius jambico dimetro mixtus

$$- \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} | - | \underline{u} - | \underline{u} - | \underline{u} - | \underline{u} \underline{u}$$

Archilochius dactylicus

$$- \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} | - \underline{u} | - \underline{u}$$
Aristophanium $- \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} | - \underline{u}$

Asclepiadeum seu Choriambicum

$$- - | - \underline{u} \underline{u} | - | - \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u}$$
Dithyrambus $- \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} | - \underline{u}$

constat trochaico quadrato, de quo retrò,

Dactylicus alcaicus acatalecticis

$$- \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} | - \underline{u}$$

Dactylicus trochaicus

$$- \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} | \underline{u} \underline{u} \underline{u} | \underline{u} \underline{u} \underline{u}$$

Galliambicum

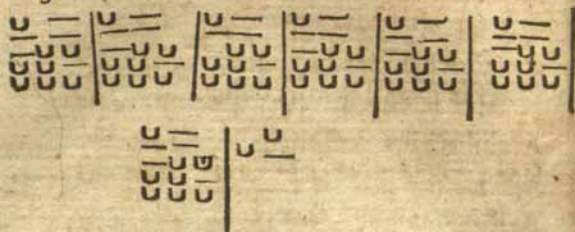
$$\underline{u} \underline{u} = | \underline{u} - | \underline{u} - | - \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} | \underline{u} \underline{u} -$$
Gliconicum $- - | - \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u}$ Heptameter $- \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u}$

$$\underline{u} \underline{u} \underline{u} \underline{u} | \underline{u} \underline{u} \underline{u} \underline{u} | \underline{u} \underline{u} \underline{u} \underline{u}$$

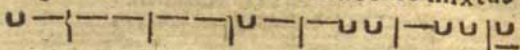
Hexameter

$$- \underline{u} \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} \underline{u} | - \underline{u}$$
Jambelicus $\underline{u} = | \underline{u} - | - | - \underline{u} \underline{u} | - \underline{u} \underline{u} | \underline{u}$

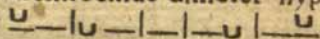
Jambicus octonarius

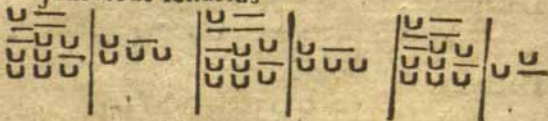
Jambicus dimeter Archilochio mixtus

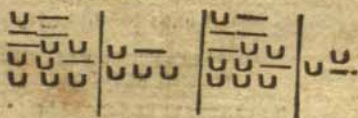
Jambicus Archilochius dimeter hypercatalecticus

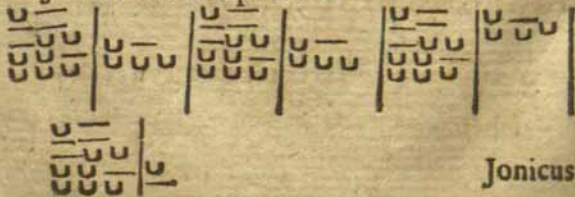
Jambicus senarius

Jambicus dimeter

Jambicus Aristophanicus

Jonicus

INDUCTIO V.

Delapsus ad Lyram Poëta, Divos Juvenes Innocentiæ laude celebres, floribus adornat; Elegijs decantat; Emblemata ipsis affigit; atq; demum in Venatorem evadens, robustam Venationum lætitiã describit.

Poëta. *Et quò me benignior impetus abripuit?
Ad modestos piosq; lusus, Lyras & cantus deveni.
Da mecum plausum sancta Juventuti Castalia co-
hors. Serenissimã frontẽ, & absterfo omni su-
percilio hìc cantabo; ubi ipsa Innocentiã integri-
tas, & serenatissima mentes nubem omnem di-
spungunt. Adeste mecum Juvenes, quibus candi-
da virtus cordi est, & florida Divorum arrident
dotes. Ego nunc ad Lyras, nunc ad cantus meam
Musam evocatam produco.*

H O R T U L U S

Sacræ Juventutis, Divis Floribus,
adornatus.

VIOLA MEMPHITICA

D. Joseph Patriarcha

Juvenis, relicto pallio fugit, nè castitas violaretur.

Sapphiro specie gratior æmulã
Joseph surge, nitens flos violas super
Non telis violate
sævi, Dive; Cupidinis.

Tu Tu Putypharæ spicula Memphiæ
 Fregisti; Veneris fulmina subdolæ
 Flammæ fugitivus
 Pressisti vaga pallio.

Jam friget medijs Cypris in ignibus,
 Turpis flamma perit Gorgoneæ facis:
 Jam victor pudor orbem
 Implét plenus adoreis.

Sic es flore Tuæ pulcher amabili
 Mentis, quæ facibus marcida Cyprijs
 Non est; perdere nescit
 Florem. syavis odoribus

Sic cordis violis blandior omnibus
 Josephus Charites vincit amœnior
 Flos cæliq; colorem
 Excedens hyacinthinum.

Et dum Te Violam quærimus auream,
 Virtutum rutilas aureus ignibus;
 Quæis carbunculus ardet,
 Obriziq; nitet decus.

Hanc ergò Violam sidera dicite
 Formosam: superat flava topazium,
 Gemmam cærulea Turcam. Huic
 Flores cedite Chloridis.

ROSA CASSINENSIS

S. Benedictus Juvenis,

pro castitatis amore hyeme inter vepres volutatur

Hospites necdum fugiunt Geïoni
 Asperæ canos hyemis sodales;

Sidus Arcturi rutilum per agros
Frigora densat.

Et tamen Chloris roseis amicta
Objicit collum Zephyro corollis;
Antequam yer sit, glaciale ridet
Floribus arvom.

Non adhuc glebas nivibus rigentes
Ruga sulcavit, neq; sensit ictum
Voveris tellus: redimita fertis
Flora superbit.

Qualis hic flos, vel Dea flore cincta,
Terra vel quamnam meliore dives
Dote? nodosæ metra solve rursus
Oedipe Sphingis.

En feras inter vagus osse spinas
Acre titillat Venerem sagittis
Veprum, toto Benedictus ore
Spicula figit.

Ipsè perfusus rubet imbris ostro,
Purpuram verni referens roseti;
Sanctius spinâ meruit Rosarum
Vindice nomen.

Hujus è fertis caput Orthodoxa
Sanctior cingit pietate Chloris;
Illa quot Divis opulenta, tot fert
Alma corollas.

Hic super Pæsti Juvenis colores
Muricem fundit; nova per ferocis
Terga dumeti Rosa gratiosum
Spargit odorem.

Et Rosæ blandus bicolore vultus
 Tingitur pulchro ; varius nitore
 Albicat , tum mox Tyrio refulget
 Murice pictus.

Alba nimirum Rosa virginali
 Mentis est cultu , Lybicòq; pectus
 Dente candescit magis & ligustris,
 Marmore , lacte.

Ipsa dilutas etiam cruoris
 Fert genas ostro , satiata conchis ,
 Purpuram largi vaga per vepretum
 Evomit imbris.

Pinniger lambit chorus hanc Favonî ;
 Hic Deus ventis ubi gratiarum
 Flante seclusos animi recessus
 Pneumate mulcet.

O rosis Pæsti , Charitumq; fertis
 Blandior ! crines quibus aut Camœna,
 Victor aut Pæni galeas suorum
 Scipio cinxit,

Non pari scutum rubuit superbum,
 Quod rosâ comptum Priamis Achilles
 Intulit Regnis , galeas vel atrox
 Vestijt Hector.

*Mentis augustos etiam Penates
 Colligant flores, ubi tot Rosarum
 Serta, quot dotes animosa spiras
 Pectore virtus.*

Lilij candor nitet , hic ligustra
 Mille miratur sine fine Phœbus:

Mens habet calthas, violas; rubent vae-
cinia cordis.

Sed super flores redolens Hymetti
Trinacres vincit Benedictus Hyblas;
Et super Floram redimitus omni
Fulget honore.

Hanc Rosam Virgo niveo Maria
Lacte distinxit, sibi puritate
Jussit & sacram, sociata cui nunc
Plaudit in astris.

Dives hæc semper pia fert odores;
Hæc & in bruma viret æviternum.
Qui rosas ergo cupit anteponat
Millibus istam.

LILIVM INDICVM

*Divus juvenis Iosaphat
immissam impudicam fugat puellam.*

TArpeja quondam limina Cæsarum
Luxu tegebat floris amœnitas
Intus rosarum sorte, brumã
Frigoris exterius rigente.
Vestivit ostro sapius atria,
Quo gaudet hortus, Roma superbior;
Cum purpuratur Ver serenum
Punico cytini rubore.
Nec pompa brumæ defuit hospiti;
Dum pinxit albis ostia Lilijs,
Totòsq; cinxit flore postes
Prodiga Romulidum voluptas.

Plüs nostra Divis Floribus emicat
Magisq; tellus: quando nitentibus
Venuſta mentis lilietis

Progenerat meritura cælum.
Tot ſerta, virtus quæ cupidâ manu
Nectit. Paternæ gloria Joſaphat
Domus, nitenti floris inſtar
Peſtore lilia bella vincit.
Gypſo quieſcit luminibus fames
Ipfius; Indis candidius nihil
Effulſit unquam; quo nitore
Plüs radiant animi reſeſſus.
Oblanda noſtri gratia Liliſ!
Fulgore ſtellas vincit & æthera;
Mens ſuda nullis jaçta cauris
Et Zephyris agitata candet.
Lac mentis atro non notat illius
Carbone quidquam; tinçta ſed integro
Candoris auget corda flore,
Æmula quæ nivibus laceſſit.
In hujus Divi floris adorem
Adjunge Cultor ſerta frequentior:
Cujus nitori plaudis, illum
Indicio venerere tali.

Programma.

Divus Thomas de Aquino Eccleſiæ Doçtor.

Anagramma purum. a. e. ex a.

Doce, quid hoc? acſi Roſa Tui oles ante Deû.
Oedipe, difficilis rursus paradigmata Sphingis
Solve; vide nobis hîc paradoxa dari.

Aut magè Dive doce Thoma penetralia: quid sit
Hoc, quòd transmutes floris in ora genas?

Ac si verna Tui Rosa gratos fundit odores;
Ante Deum quando cèu Rosa *svavis oles*,
 Cùm Juvenis tales spargas virtutis odores;
 Fragrabis senior quantus odore bonis?

Programma.

Divus Thomas de Aquino Doctor Ecclesiæ.

Anagramma purum.

Hem doce: quasi violæ odor adest cunctis.
 Hem me Musa doce: num totus vertitur annus,
 Frigida in æstates ergone transit hyems?
 Nam quasi adest violæ cunctis odor æmulus hortis.
 Sic est. Virtutes semper ubiq; virent.

D. Thomas de Aquino juvenis Salaciam
ritione fugat.

Castus ut intravit Thomas ergastula Fratrum,
 In Juvenem stygias fert Venus atra faces.
 Ast ubi fallacem subrepere Thaida sensit,
 Virgineosq; suos sollicitare sinus:
 Ambustas rapit ille sedes, & Cypridis ignes
 Ignibus armatâ depulit inde manu.

Quis credat Veneris Vulcanum conjugis hoste?
 Illius tædas supprimit igne Cyclops.

S. Bernardus juvenis clamore defendit castitatem.
 Impia non haustas accenderat hospita tædas,
 Bernardi cupiens igne cremare sinus.

Hic fugat, illa redit, damnòq; ferocior instat,
 Sola, faces soli, posse nocere putans.

Quid faceret Juvenis? clamat, Latrone penates

69 Pars 3. Inductio 5. *Juventus Poëtica*
Horrent. Latronem sic fugat ille animi.
Sic inclamaret Paphiam si sæpè Juventus,
Non raperet toties Cypria mentis opes.

S. Joannes Calybita Juvenis, propter con-
servandum castitatis florem, è Patria profugus,
in Domum deindè rediit Paternam, delitescit.

Exul quando Patris Calybita palatia fugit,
Hæsit mente tamen sæpè relicta Domus.
Hic Pater, hic Mater, vernarum longus & illic
Ordo, sub aspectus hic subiêre sales.
Cur, ait, ergo Patris profugus circumgero tectû?
Exilium in Patria quærere forte juvat.
Sic ait, atq; domi latuit non cognitus hospes.
Hoc est exilium repperiisse domi.

S. Alexius Juvenis à sponsa fugit.

Sanctus Alexius *Anagramma*. En lux casta suis.
Nocte Maritales cùm tædas fugit Alexis,
Jam vagus obscuros quæsiit Orbe lares,
En lux casta suis sed enim fulgoribus orbi
Prodiit è Patrio clarior alma specu.
Patritias jam clara faces extingve Propago;
Nam plus à tenebris lucis Alexis habes.

S. Edmundus Juvenis ingeniosè tuetur
Castitatem.

Sæpiùs Edmundi dum gratis Cypria pectus
Oppugnat, semper fert nisi damna Venus,
Idaliam festina jubet properare ministram,

Qua

Quæ Paphiâ posset vincere fraudem sinum.
 Virtutis scuto Juvenis quia pectora texit,
 Tela luis purum non subiêre latus.
 Têrqu; quaterqu; salax Juvenem tentare puella
 Ausa, repulsa tamen terqu; quaterqu; fuit.
 Sed toties contempta redit; nova prælia clamat,
 Blanditias multis jungit ubiq; minis.
 Pugnaret jaculis Edmundus, mille machæras
 Spargeret in Veneris têrqu; quaterqu; caput.
 Mergeret æquoreas fugitivum corpus in undas?
 In flammâ præceps pergeret inq; rogos?
 Sed quia nulla fugæ patuerunt ostia Divo,
 Intentat pravos ludere fraude dolos.
 Impuros simulat quasi consensurus in æstus;
 Mox ferulâ Paphiæ vindice terga quatit.
 Sic fugat inferni fraudes ultore flagello,
 Integritas animi sicq; trophæa refert
 Nunc alij per aquas fugiant, per tela ,per ignes:
 Edmundi flagro Cypria victa fuit.

Narratio facti Nicetæ Juvenis Ægyptij, Præscissâ linguâ Castitatem propugnantis.

Oris honestatem Nicetæ Memphia vidit
 Fortè Venus, Charites quas & in ore tulit.
 Castas virgo genas custos verecundia compfit,
 Integer in nitido mentis amore pudor.
 Ergo ait: hic vindex ultrices instrue tædas,
 Ure Cupido sinus, ure Cupido latus.
 Non mihi Virginitas victricibus inclyta palmis
 Posthæc assurget per meâ damna potens.

Sic agit Idaliam jubet ac festina ministram
Purum Nicetæ sollicitare sinum.

Ista suis instructa dolis ; imbuta veneno
Blanditias oris subdola melle linit.

Nunc tentare latus , nunc ausaq; tangere malas;
Mox tereti fucos vendidit ore suos.

Hic ruit in vultus, hic figere basia tentat,
Hic mulcere audet dextra repulsa genas.

Sæpius illa manus injecit , sæpius ille
Reppulit injectas dente manūq; manus.

Irruit illa ferōx , jam molles nescia dextras
Fingere, blanda Venus jam violenta furit.

Inijcit in stratum Juvenem furiosa cubile.
Et bombyce manus colligat atq; pedes.

In vinculum subiēre pedes , subiēre lacerti;
Est libertatis spes modo nulla super.

Ipse super Paphiam locus invitabat amorēs,
Urgebat Juvenis dira volupta sinum.

Multo lectus erat leviter suffultus olore,
Assirij qualem Regia nulla tulit.

Hos Sybarita suos thalamos optasse valebat,
Mollis & hos melle ipsa Volupta thoros.

Arboris hinc ramos extremis blandior alis
Mulcebat Zephyrus, lenior aura fuit.

Et frondosa thori culcitrās umbra tegebat;
Exhilarans uistas suaviter indē genas.

Huc plantasse suas visa est redimita corollis,
Quas habet in Pæstis Orbeq; Chloris opēs.

Narcissi eandor nivis æmulus, æmula Lunæ
Lilia, purpureo fulserat ore rosa.

Indè loquax nitido saltarat rore fluentum,
 Urserat inflammans indè Cupido latus.
 Quid facies captive pudor, clamare quid arma
 Quid juvat? hæc Cypris clasfica nulla timer.
 Ipse quidem corpus tumidis immergeret undis,
 Ætneo Juvenis mergeret igne caput.
 Saxis, igne, undis, jaculis certaret in hostem,
 Si libertati si foret hicce locus. (est:
 Sed dedit arma pudor. Telum mihi, dixit, in ore
 Dixit, mordaci mōx quōq; dente secat.
 Præscissas Paphiam lingvas jaculatur in hostem;
 Et Venerem victrix ista sagitta fugat. (ras?
 Quis neget ora suas, quis credat habere machæ-
 Telum Nicetæ nobile lingua fuit.

EMBLEMATA

FLORIDÆ INNOCENTIÆ AP-
PENSÆ.

1. *Genius floribus redimitus, & mul-
 tā cinctus fronde, in amœno positus horto,
 sparsis de cælo fertis compluitur.*
Lemma. Deliciæ majales virtutis.
 Innocuus multo redimitus florè Puellus
 Hic pæstana super prata beatus habet.
 Et frons delicias cumulat densissima palmis,
 Indè caput species fulcit, & indè latus.
 Clarior aridet Phœbus: quasi tractus odore,
 Luminè diffundens nobiliore jubar.
 Lene flabellā comas super hæc & Etesia mulcēt,
 Fons placidas flexus circumat indè rotas.

173 Pars 3. Inductio 5. *Juventus Poëtica*

Irriguâ cælum superaddit grandine flores,

Quando pluit fertis, divite quando rosâ.

Ecce typum May Virtutis; suspice flores;

Recti majales deliciâsq; vide.

Sic florent, Virtus animo quæ germina manda:

Nunquàm flore carent, nec finè vere vigena.

2. *Hortus radijs circumfusus, virtutum insignijs per areolas adornatus.*

Lemma. Nunquam formosior annus.

Hortus ubi pulchro radiatur lumine circum,

Quis dubitet sancto fertile flore solum?

Hic dant virtutis meliores stemmata plantas,

Fœcundissq; viret classibus iste locus.

Scilicet hoc nunquam fuerit formosior annus,

Germina de cujus semine diva nitent.

Virtutis florem cordis defige per hortos:

Flos alium talis nescit amare locum.

3. *Cornucopia Rosarijs librisq; precum refertum,*

Lemma. Flores pietatis.

Dum rapit Alcides Acheloo cornua tauro,

Qui variâ fortem luserat arte virum.

Primitijs isthæc frugum mox Naiades implent,

Et sibi sacratum Copia munus habet.

Ite procul veterum mentitæ munera laudis,

Flore precum cornu nobiliore fragrat.

Scilicet hic bellos Pietatis cernite flores,

Quos cæli ad plausum copia nostra tulit.

Impleat his pectus, quemcûnq; fragrantia cogit:

Credite, flos hujus nullus odoris erit.

4. *Rosa.*

4. *Rosarium precatatorium inter varios flores pendulum,*

Lemma. Rosa sinè spinis.

Sanctior hæc vario Rosa stat circumdata flore,
 Quæ sinè spinarum tegmine tuta viget.
 Non flaccet, toties quamvis in pollice currat;
 Imò frequens vires addit ubiq; manus.
 Optas compungi, & nunquam marcescere pectus
 Abs spinis roseus flos hic utrùmq; dabit.

5. *Lilium in medio horti supra colliculum, tripudiantibus Genijs.*

Lemma. Innocentissimæ Voluptatis eminentia.

Plurima jucundos hic ornat gratia campos,
 Et longo pompas agmine Flora trahit.
 Insuper assurgunt medio juga leniter horto,
 Qualia Parnassi non viruere juga.
 Candida sed pretium dant illis lilia primum,
 Quæ fœcunda suâ culmina prole tenent.
 Alliciunt floris Genios tam svavis odores,
 Et largo plenus flore quasillus adest.
 Itur & in saltum, nec luctus gaudia miscet,
 Innocuos ducit casta Volupta cohors.
 Ecce voluptatis sanctæ fastigia cerne:
 Tuta sui Virtus gaudia semper habet.

DITHYRAMBUS

Juventuti innocenti sacer.

PLaude, quæ nunc innocentem
 Diligis Juventa vitam,

Te canendo metra fundam,
 Musa cantus infer astris
 Cinge flore te rosarum,
Tange pleetra, molliori finge metra pollice,
 Nulla par honore virtus
 Innocenti mentis auto ;
 Forma cujus gratiosa
 Chloridis vincit corollas,
 Æmulos nec ulla dotum
Tendet ore, voce vultus : est decoris ectypon,
 Hinc procul cultus Dianæ,
 Cynthium decus genarum,
 Hinc procul Junonis ora,
 Cypriæ turpis venustas,
 Hinc Adonidum cohortes,
Ora fœditate plena taliûmq; Numinum.
 Daphnidi & quidquid decorum,
 Castoriq; Latmióq;
 Chorda Polluciúq; lusit,
 Insolens metro Verustas,
 Comparanda non tulere,
Comparanda tam venustis non dedere mentib9.
 Illa Virtus innocentem
 Pulchritudinem revelat,
 Candido nitet ligustro,
 Purpuras in ore gestat.
 Nulla dotum concolori,
Nulla virtus pulchriori candet isto Lilio.
 |Eleganti fervet æstu,
 Quando vota crispas alis,

Mille plummatásq; pennis
 Diva grandinat sagittas;
 Ima rimatur medullæ,

Intimas voto Tonantis mollè venas lancinat,

Puritate mentis urget
 In triumphos, in trophæa
 Cælitum sinus, pharetris
 Criminum petita nunquàm,
 Innocens Regina dotum,

Innocens Princeps decoris, puritatis artifex.

Hanc ministris irrigate
 Laudibus, sonate chordis,
 Remiges movete pennas,
 O Poëtæ? quæis Thalia
 Entheos immisit olim,

Hanc per auras, hanc per astra barbitis educite,

DESCRIPTIO VENATIONIS

Innocuæ jucunda cano, cano bella Dianæ,
 Classica Mænalias circum quatientia sylvas;
 Quando tubæ vocale chaos nemus insonat òne,
 Vestem cincta levem per agros Dictyña melâpos
 Inclamat sparsos, velutiq; Phrenetica currit.
 Huc accincta latus nemoris Regina triformis,
 Latonæ soboles, victricibus inclyta telis,
 Et quos delectat venatio longa ferarum:
 Prælia sylvarum, licitas mihi pandite cædes;
 Retia venator quæis fraudibus aptet Orion,
 Ordine quo currat nemorum robusta voluptas:
 Qui celer â vento Venator nomina duxit,

Non

Non segnem triplici vitam solamine fallit.
 Aucupis aut setâ captus, leve civibus infert
 Aëreis bellum, nunc fraude vel arte volucris
 Subdola nodosis extendens retia filis.
 Vel later æquoreis alios neq; tutus in undis
 Pinniger immensi piscantes incola ponti:
 Sed rapit his palmam nigræ venatica sylvæ.
 Itur in umbrosos stipantibus agmina saltus.
 Retibus & sudibus, telis rapidisq; melampis.
 Suspiciosus Hylax naso, Dictæus & alter
 Dromas, prognatus quôq; matre Lycisca Britanâ,
 Et pumili veniunt ad classica festa catelli.
 Involutra plagæ mox evolvuntur, amœnis
 Castrâq; figuntur clivis, & cædua ramis
 Tecta; nemo posthæc velut Urbē textilis âbit
 E laqueis murus, cingunt hæc mœnia sylvas.
 Cuiq; virens humero leviter cortynia pender,
 Sylvij ipse prior surgens vocat agmina Ductor.
 Tessera dividitur nemorosæ sacra Tribunis
 Militiæ, tum rauca vagos ad prælia, cogit
 Buccina. Spe flagrant alij, prædæq; cupido
 Sollicitat cunctos, & dudum pectora pulsat.
 Nare sagax obscura canis delatus in antra
 Excitat hostili latitantes ore colonos
 Sylvestres, genus acre canum, rixosa propago,
 Quamvis pygmæus, magnâ tamen evocat irâ.
 Summa lues vulpi est, medias intrare Phalanges
 Latratu cogit: subit & vulpecula scenam,
 Mille dolis armata suis, astuta Melampi
 Victima. mordaci feriens nunc dente Lyciscas,
Nunc

Nunc iētum lepido cūm tentat fallere saltu,
 Subfilit, inq; plagas recidens necis hostia gānit.
 Sollicitus mox Actor adest Lepus, inq; recessus
 Mille ruit timidus: pernicibus anxius herbas
 Involitat pedibus, facit in discrimine gyros.
 Lælapis ille pedes rapidus faucesq; fatigat
 Lapsus in anfractus, nunc cominūs eminūs hosti
 Eripit infenso vitam, fraudatq; latronem:
 Donec præveniat canis, aut in tergo prædam
 Prendat, & in morsum lanietur victima dentis.
 Ordine quisq; suo currit, facit ordine cuncta;
 Omnia præceptis fieri conformia debent;
 Verba suas & habent, & habent proverbia leges;
 Transgredier nulli quales impunè licebit.
 Sylvicolæ renovant iterum festiva theatra
 Cervi, non segnis jam jam quibus instat Orion.
 Omnia nare sagax oris scrutatur amussi
 Leucon, ramosæ lambens vestigia prædæ.
 Cornigerum violenta canum deïn libera frænis
 Invadit rabies, sævus quóq; prædo subire
 Mille pericla facit; timido ruit agmine cervus.
 Omne nemus resonat, resonat clamorib; Echo;
 Terga pavore madēt; cupidus subsessor adurget;
 Septa plagæ prohibent, pedib; spes nulla salutis;
 Plumbea sulphureis grando quatit aëra nimbis;
 Moxq; tripes cervus collum rapiente Melampo
 Saucius in pedibus succumbit præda sagittis.
 Vel gregis agmē aquas subit undarūq; procellas,
 Spē locat in Nymphis, denso quasi sylvula cornu
 Ausa natate, putes erectos pergere ramos:

Glans immisa caput donec petat, ille repente
 Subsiliat, fluitas per aquas vaga corpore strages.
 Prælia sed graviora movent abdomina sylvæ
 Grex ferus Aprorum, non est ignava voluptas,
 Seria tela petit; duro venabula ferro
 Ursa ferox armare jubet; Lupus ante minores
 Spernit latratus, nisi sint in aure Britanni,
 Nil timet, inq; canes irâ crudelior ardet.
 Turbinis instar agens Aper obvia perfurit ore,
 Dente fremente canū confundens cominus ictū,
 Donec ab innumeris circumdata præda Melampis
 Terribilem frendens furijs volvatur in hastam,
 Imbuat horrificis trepidans venabula setis,
 Cūmq; cruore feras animas eructet in agrum.
 Curritur erranti per devia saxa cothurno,
 Præda cadit ludibus, telis promiscua morsu.
 Euge canes, instate canes, huc terga Lycisca,
 Sta puer, ecce puer, salit hic modò cervin ūbras,
 In lepores nunc ille vagos, nunc alter in apros
 Ardet in ambages ramosi cornua cervi;
 Cogit hic, iste teras latitans ad retia stringit:
 Omnis sylva latrat, boat Echo, mugit & aura.
 Post ubi præcessit nocturnas Hesperus umbras,
 Militiæ sylvana vagos ad præmia cogit
 Buccina, mercedis canibus præludia dantur
 Laudes, & redeunt ad frondea Castra Tribuni,
 Risibus atq; jocis iter & fallendo cachinnis,
 Tempora succincti ramis. Venit ordine longo
 Grex prædæ per equos, per plaustrâq; tergâq; pè-
 Pompa necis trahitur multâ cōitâte cohorte (des
 Fusti-

Fustibus ac humeris referunt, & retia ponunt.
 Arbore sub viridi longo jacet ordine strages.
 Viscera Deliaco solvunt trepidantia cultro,
 Et patulas vindex scrutatur dextera fibras.
 Victima prima famem sedat projecta Melampo,
 Sunt epulæq; canum transfixa per ingvina telo
 Intestina feræ, nec avara affunditur ossa.
 Post ubi compositus prædam prior ignis adussit
 Frondosis fessus domibus convivium ponit
 Venator, lanians verubus sylvestribus assa,
 Et sapido lacerans castrensia fercula dente.
 Deinde sitim lymphis, pingvi vel lacte repellit,
 Aut etiam quando placidi clementia Bacchi
 Indulset, largo mergit præcordia vino.
 Jam post errores comitum miscere cachinnos
 Incipit ipse chori Præses, sequiturq; Tribunal
 Turba suum, falso resonant sylvestria risu.
 In lustris etenim non aspernanda voluptas
 Illice sub viridi est fessum componere nervum,
 Ductor ait, nodosa levi distingvere dextrâ
 Retia, mixta jocis convivium ponere sylvis.
 Credite militiæ comites, non milito brumâ
 Hic unâ, melior mihi fluxit portio vitæ;
 Cum densata gelu rigidi stant culmina montis,
 Et lento stertunt Riphæi frigore campi,
 Ditiore ex præda redijt Venator Orion.
 Nam calor æstiferi defessum Lælapa cancri
 Interimit, saltemq; licet venatica, Phœbi
 Quando diem necdum medium persensit Horizos
 Vespertina nocet canibus lustratio veris.

Autumnus mediæ tibi sæpè, Lycisca diei
 Obsuit, & raram capiunt venabula prædam.
 Ast brumâ tutò cunctas venamur in horas,
 Certior insequitur fugientia monstra Melampus,
 Impressit nivibus fera nam vestigia, densis.
 Tunc arbusta, sudes, laqueos, venabula, casses
 Instaura; telis Dromâ, tunc glandibus urge.
 Nomina si dederis canibus monosyllaba tantum
 Præstat, & errantes citò sic ad bella vocabis.
 Candentes nimium non multum indagine possunt:
 Pes rubet & nigrum cum ventris murice dorsum.
 Omnia certa placent; auris quoq; longa sagacè
 Pendula, sed celeres diversa per arma probatos
 Fulgentes oculi, tetrum nigredine rostrum.
 Venter inanis erit, protensa per aëra cervix.
 Innocuos alii ludos, & somnia narrant,
 Absq; supercilio læti convivia miscent.
 Alter ait, fessum nuper dum corpus in herbas
 Prostrâssem, Morpheus noctu mihi prælia dixit,
 Ad mortem me cæsa feræ, me præda vocabat,
 Dente laceffitos ulcisci iussa recessus.
 In vultus instabat Aper, mihi sæpè minatus
 Vulnera, vel Comitem magni me spernis Ulyssis
 Cui magica incauto nocuerunt pocula Circes?
 Et lupus à dorso prædebat colla Lycaon,
 Arcadici quondam jactans fastigia Regni.
 Cinctus adhuc pharetris Actæon cornua tollit,
 Et velut hostili cervus petit in prima ramo.
 Ungvibus indè ferox Callisto attollitur Ursa,
 Virgo puellaris minitans oblita pudoris,

Parhasijs armata latus rigidissima telis.
 Corvus se quondam Juvenem, perdixq; puellum,
 Se Regem Nilus, Scyllam le dixit Alauda.
 Sēq; Gerâna gruem, se falsa monedula cultam
 Arnen, Phineûs accipitrem, se cætera turba
 Mutatam cecinit, contra me læsa ruendo,
 Vindictâmq; urgens ex me vobisq; sodales.
 Excitor, & trepidum timor undiq; pulsat inanis;
 Sed sopor ex oculis cum somno somnia cessant,
 Gaudeo, nocturnâ fuerim quòd imagine lusus.
 Tertius, in somno, dixit, me cædua ramis
 Ponere dissectis è truncis tecta putabam;
 Quòd mea læsisset robustas ascia quercus,
 Frondea vulneribus me faucia turba petebat.
 Se Laurus Daphnen, Pinus se dixerat Aryn;
 Hospes erat superùm quondam Pannutia Baucis,
 In tiliam subij, in quercum subijtq; Philæmon,
 Hospes & ipse Jovis; quondâ Cypariss; arbor
 Sum modò cupressus retulit, populûq; dolentes
 Heliades Fratris casum plangendo subintrant.
 Romulus in cornos telum mutavit, & olim
 Pastor erat; sed nunc oleis gravis Appulus arbor.
 Et nos præsumis temerâ violare securi?
 Jamq; meum petitura caput jam tela putâram,
 Eripuit fulgens donec me Cynthia morti.
 Fabellas alij plures & somnia narrant.
 Quartus ait: fessum lymphis immergere corpus
 In somno volui, & querulas vexare procellas;
 Hanc Acis, hanc Cyane certârunt cominûs undâ
 Ex se mutatam, crebrum lambisseq; littus.

183 *Pars 3. Inductio 5. Juventus poetica*
Byblis ait; quæ Nympha fui, sum flumen amœnũ,
In fontes Arethusa leves, abijq; fluenta.
Cumq; mihi reliqui fontes & flumina dicunt
Principium casusq; suos, me somnia linqunt.
Sichi, sic aliud confingit cætera turba,
Et fallunt multo prostrati tempora lusu.
Post ubi defessos udo nox veſta jugali,
Axem jamq; rotas plauſtri deflexerit Urſa,
Pax dormire jubet, pingvemq; reponere capſa;
Sub viridi ſpiſſum proſternunt arbore ſomnum,
Stertunt, & rauco ludunt modulamina naſo.

CHORUS Post Partem III.

*Ad Clerum Regni Hungariae,
qui per illuſtres virtutes ſuas, & ſapientiam Ani-
mas pro Deo venatur ac lucratur.*

Purpuras inter trabeas & inter,
Grande quas Virtus jaculata tulgit
Hinc & hinc lucis radiavit oſtro,
Ibis Apollo.

Ibis, & Patres citus Infulatos,
Principes Cleri veneratus ibis,
Stalla, Prælatos, Patriæ ſonabis
Cynthia Clerum.

Et Tibi Virtus animo relucens,
Præſulum Primas, Procerumq; Princeps,
Quanta *SZECHENY* tulit Archi Præſul.
Quanta feretq; ?
Dignitas ultrò Tibi candidata

Detulit clavis gravidas Pyropis
Non semel mitras, Tyrioq; fasces,
Compluit ostro.

Et merebaris, saliente cujus
Dexterâ Ganges toties procellas
Gemmeas aris, trabeis arenas
Attulit auri.

*Quod manus sœvit dare liberalis,
Deficit nunquam; meliore censu
Afferunt plures generosa semper
Munera fructus.*

*Quidquid in sacras dedit arca causas,
Contulit celo, tribuitq; fama;
Quæ sibi posthac monumenta laudis
Gloria fulcit.*

*Aureo templis quoties pluisti
Imbre? sacratas quoties in ades
Et Tuis rivus manibus revolvit
Gemmeas undas?*

KOLLONICZ Princeps Tibi purpurate
Et mæx pensum resonant Camœnæ,
Jaurium cujus capiti deditq;
Coloca Mitras.

Cùm per insignes graderêre fasces,
Inter & laudes, recinentis inter
Orbis applausum, rubeo revinxit
Roma galero.

Hic Tuis Præsul meritis tributum
Debit murex, Tyriamq; summus
Contulit Zonam Moderator Orbis
Urbe Quiritum.

Gesta vix amplis capienda fastis
 Quis canet Vates Tua, vel decenti
 Quæ satis buxo modulata tandem
 Musa sonabit?

Præsulad nullam facilis quietem,
 Exulempaucis revocare somnum
 Assolens horis, Patris ac asyli
 Munia complēs.

Largior flammās imitaris Ætnæ
 Quas ubi cæpit, cohibere nescit:
 Aut velut Nilus cataraeta rumpens
 Irrigat agros.

Hinc Tuum hinc ostrum magis erubescit,
 Plura quod necdum dederit coruscis
 Dotibus tantis, quibus obligata
 Sceptra recensēs.

Te parem summis animo gerendis
 Quis satis chordâ saliente ludat?
 Quisq; gestorū subeat Tuorum
 Ampla theatra?

De Deo quantum meritis sacrifq;
 Quanta de Regnis? Chelys explicare
 Nescit, hinc hinc Te rutilante vexit
 Gloria curru.

Nomen in mundi Chronicum tulisti,
Faustus heredem bene qui merito
Scripserit famam, moritura nunquam
Nomina scripsit.

Jugiter Vati celebrande Præsul,
FENEST carmen subeas sonorum;

Cui nitet virtus, volitatq; panfis
Gloria portis.

Thrace depulso melior cathedram
Occupas Hæres *Agriensis* oræ,
Inter & plausus Populi sereno
Cingeris ostro.

At citis ultra properando pennis
Gloriæ grandes equita curules,
Et Tuæ semper monumenta famæ
Prædicet Orbis.

Ast Tibi *JAKLIN Nitria* corusco
Præfuli, Regni merito sigillum,
Obvias sternit modulata sistris
Musa corollas.

Jam pedum fervens honor, & tiaras
Attulit caris nitidas smaragdis:
Plus det; extendat famulante plausu
Nomen in ævum.

Ac Tuumnomen recinat perennis
Fama *SZECHENT*, canat illud ævis,
Cuiq; *Vesprimum* meritam retinxit
Murice vittam.

BENKOVICZ sacras referens tiaras
Varadi, nostris fidibus sonande,
Vive, Virtutes recinat Tuasq;
Fama per orbem.

Insulas & qui meruere *Vaci*,
Czanadam mitræ quibus ambiuntq;
Verticem, festus sonet inter amplas
Cynthius Odas.

Ille *Tinnenses, Novicas, Rosenses*
Dacicas plaudens recinat *tiaras*,
 Quémq; mitratum redimit sacris Ec-
 clesia vittis.

Præfulum pulchras resonante laudes,
 Castali fontes *Aganippidumq;*
 Musa festivis redimita sertis
 Barbita tange.

Increpa chordas modulo decenti,
 Et pudor cingat Tibi, Musa, vultum;
 Nempe vittatas celebrat *tiaras*
 Nostra *Camœna*.

Ergo dum Regni cecinit mitratos
 Vertices, nullum dabit hic tributum
 Musa *Prelatis?* renova canoras
 Cynthia buxos.

O faces Cleri pietatis igne
 Et serenata rutilante mente
 Funditis flammæ, radijs repletis
 Hungara Regna.

Non pari vobis micuere luce,
 Quotquot in cælis spatiantur astra,
 Et nitent Austrum Boreamq; versus
 Solis Ephæbi,

Quidquid in Zonis rutilat polorum,
 Hinc & hinc circum radiatur axem,
 Vestra virtutum benefacta multo
 Lumine vincunt.

Fulgor hic vobis dabit & *tiaras*,
 Faustitas largo famulata censu

Deferet fasces, feret infulata
Præmia dotum.

*Pannonis summum decus erudita est
Sanctitas, quando caput occupavit
Artium tumen, nitidq; Virtus
Corde refulsit.*

Has faces virtus jaculatur illa
Vestra *Pralati*, quibus in decora
Mente tot dotes quot Apollo claris
Ignibus, ardent.

Quid Pastores *Parochi* excubantes
Pro Gregis cura vigilatis Argi,
Et Lupos inter sed oves & inter
Lumina statis.

Robur & Zelum Fideiq; tela
In Stygis dirum caput evibratis,
Ense Virtutum, face veritatis
Perditis Hydram.

O Patres Regni, Gregis & *Magistria*,
Pro Dei cultu sociate vires:
*Tutius centum meliusq; fulcris
Templa recumbunt.*

Nunc io! vivat Sacer Ordo Cleri,
Sic aquæ lætis sonuere lymphis,
Sic nemus, montes saliére, valles,
Mugijt Echo.

Jam salus & pax fugiente Marte
Pannonis Regnum niveis revisant
Curribus, læto recreetq; vultu
Gratia campos.

INTERLUDIUM,

Curiositas abundantiam & defectum rerum in Regionibus alphabeticè designat.

Curiositas. *Quid prodest domesticis occultari laboribus? In apricum prodeundum, & quod in altera non reperitur, in altera quarendum est Regione, ac discendum. Neq̄, enim omnia eadem protulit tellus: ita disponente admiranda Numinis Providentiâ, ut qualibet tamen habeat, quod ad necessitatem exigitur. Sed audite, quid compendiosè ex Textore collectum proferemus.*

Loca diversis rebus abundantia.

Absynthio Pontus, Macedonia
Ære Corinthus, Dodona.

Accipitribus Massilia.

Aloë India, Arabia,

Alumine Melos, Ægyptus.

Alabastro India, Damascus, Sparta.

Amomo Assyria, Armenia, Media.

Amaraco Cyprus,

Aniso Syria,

Angvillis Ganges,

Apibus Hybla, Hymettus.

Apris Erymanthus, Mons Arcadiæ.

Armentis Galesum, Calabria, Augies.

Arboribus altissimis Insulæ fortunatæ &

India;

Arcu-

Arcubus Crefa, Armenia, Scythia.
Arundinibus Gnidus, India.
Arenis Ægyptus, Æthiopia.
Aromate India, Perfia.
Afinis Arcadia, Italia.
Asparagis Ravenna.
Aspidibus Ægyptus.
Attagenibus Jonia.
Auro India, Suani, Ganges.
Auripigmento Syria.

Baccis olivæ Achaja, Sicyon.
Balsamo Syria, Nymphæus mons.
Balœnis mare Indicum.
Beryllis India, Phœnicia.
Bifontibus Scythia.
Bobus Lybia, Phœnicia.
Bombyce India, Assyria, Arabia.
Bubalis Africa, Pœonia.
Buxis Olympus, Corfica, Cytorus.
Byffo Judæa, Elis.

Calamis Ægyptus, Gnydus.
Calce Tibur.
Canibus Canaria, Amyclis, Melita
Capparis Alexandria.
Carduis Corduba, Carthago.
Cannabe Scythia, Sabini.
Capris Capraria, Caspia, Cinyphes.
Caleis Parma, Batavia.

- Castiâ Arabia,
 Cancris Phœnicia,
 Carbunculis Carthago,
 Castaneis Neapolis, Tarentum,
 Cerusa Rhodus,
 Cerasis Lusitania, Cerasus mons Ponti,
 Cerâ Hymettus, Hybla, Ambra,
 Cedris Libanus, Ægyptus,
 Chalybe Norica,
 Cœpis Cumæ,
 Columbis Chaonia, Dodona,
 Corylis Avella, Pontus,
 Cochleis Baleares, Africa,
 Conchis Mare rubrum, Bibaga India,
 Cotoneis Cydon Cretæ,
 Coronis olim Elis Græciæ,
 Cotibus Taygetus,
 Coriandro Ægyptus,
 Cretâ Creta, Cymolus Insula,
 Croco Tmolus mons, Sicilia, Corycus,
 Crocodilis Nilus & Indus fluvij,
 Crateribus Corinthus,
 Crystallo India,
 Cucumeribus Africa,
 Cuniculis Baleares Insulæ,
 Cupressis Ida, Cyllene, Erymanthus,
 Cygnis, Cayster fluvius, Tamesis,

 Diētanno Ida Mons, Cretæ,
 Dipsadibus Lybia, Arabia.

Draconibus olim Æthiopia & India.
Equis Thessalia, Asturia,
Ebores Africa, Lybia.
Electro Mœsia, Æthiopia.
Elephantibus Lybia, Africa.

Fagis Chius.
Favis Hybla, Hymettus, Cyprus.
Felibus Tartessia Iberiæ.
Ferro Melita, Norica.
Ficubus Thessalia, India.
Figulis Pythecusa.
Flammis Ætna, Vesuvius,
Floribus Hybla, Hymettus, Paphos,
Fontibus Ida & Tomarus montes.
Formicis grandibus India.
Fraxinis Cous.
Frugibus Ægyptus, Sicilia.
Gallinis Gallinaria.
Gagate Lycia ad ostia Gagatis.
Gemmis Taprobanes, Idaspes, India.
Glandibus Dodona.
Graculis Adria.
Gruibus Strymon & Biston fluvij.

Helleboro Oeton, Helicon montes.
Herbis veneficis Colchos, Caucasus.
Hircis Africa.
Hortis Phæacia, Syria.
Hyacintho Æthiopia.

Hydris Nilus.

Jaculis Gnosos Cretæ.

Insulis Ora Illyrici.

Larice Ida mons:

Lacertis Arabia, Nyssa mons.

Lanâ Calcedonia, Miletos.

Lauris Olympus, Parnassus, Sicyon.

Lentisco Campania.

Lente Ægyptus.

Leonibus Lybia, Caspia, Parthia, Marmaria.

Leporibus Athos, Baleares.

Lilijs Susa Persiæ.

Lupis Crotoniata.

Lyncibus Æthiopia.

Magnete India, Ægyptus, Siphnus.

Malis punicis Carthago.

Marmore Paros, Chios.

Mastiche Chios.

Melle Hybla, Hymettus, Attica.

Metallis Amathus, Temesis.

Membranis Pergami.

Minio Minius fluvius, Colchos.

Mulis Italia, Hispania.

Muribus Ægyptus, Cosa ab ipsis obruta.

Murenis piscibus mare Siculum.

Murice Tyrus, Sydon, Assyria.

Muscis Cyreniaci, Megarenses.

Myrrhâ Arabia, Assyria, Orontes.

Narcisso Lycia.

Nasturtio Babylonia.

Nardo India, Persia.

Nemoribus Arcadia.

Nitro Epyrus, Ægyptus.

Nivibus Taurus, Alpes, Carpathus.

Nucibus Tarentum, Persia.

Oleribus Syria.

Olivis Sicyon, Venafrum Campaniæ.

Ostreis Bajæ, Abydus Lucrinus lacus.

Ostro Sydonia, Tyrus, Phœnicia, Assyria.

Ovibus Galesus Calabria.

Palmis Ægyptus Babylonia.

Pantheris Hircania.

Pardis Lybia, Caria.

Perdicibus Paphlagonia.

Phasianis Phasis Colchorum.

Plumbo Cantabria, Miētis Angliæ.

Pomis Tibur, Phæacia

Portis Thebæ Ægyptiæ ubi 100.

Procellis Syrtis, Charybdis, Scylla.

Pruinis Ripheus & Caucasus montes.

Prunis Damascus.

Pfittacis India, Æthiopia.

Quercubus Dodona, Chaonia, Ossa.

Rappis Nursinus ager.

Resinâ Ægyptus.

Rosis Pæstum, Prænestum, Cyrenis.

Saccharo India, Arabia.

Sale Hamanienses domos ex sale habebāt.

Scorpionibus Africa.

Sma.

Smaragdis Erythra, India.
 Stanno Britannia.
 Struthio-Camelis Africa.
 Suibus Arcadia.
 Sulphure Melos, Insulæ Æoliæ.
 Talpis Bæotia.
 Terebintho Syria, Damascus.
 Thure Sabæa, Arabia.
 Thymo Hybla, Hymettus.
 Tigribus India, Parthia, Caucasus.
 Topazio Chytis, Arabia, Topazios.
 Ventis Gonoëssa Ætoliæ.
 Vino Tmolus, Falernus, Massic⁹ &c. mōtes
 Vnguentis Cous, Rhodus, Phalelis.
 Vnionibus Ganges fluvius.
 Vrsis Mysia, Moscovia.
 Vulturibus Caucasus.

**LOCA DIVERSIS REBUS CA-
 RENTIA.**

Ære India.
 Animalibus noxijs Creta.
 Apris Africa.
 Aquilis Rhodus.
 Asinis Pontus, Scythia.
 Avibus Insula Ponti, in qua sepultus ja-
 cet Achilles.
 Canibus Siganon Insula Arabiæ.
 Capris Africa.
 Cerasis Ægyptus.

- Cervis Creta & Africa.
 Cornice Athenæ.
 Cuniculis Ebusum.
 Hederâ India, nisi in Mero.
 Hirundinibus Thebæ & Biza Thraciæ.
 Leporibus Ithaca.
 Lupis Creta, Olympus.
 Luscinijs Daulis ad Delphin.
 Mulis Scythia.
 Muribus Parus Insula.
 Muscis Carina Cretæ.
 Mustellis Lebadia Bæotiæ.
 Noctuis Creta.
 Oleâ Partes boreales.
 Perdibus Bæotia.
 Plumbo India.
 Porcis Arabia, præsertim Scænita.
 Scorpionibus Clupea, &c.
 Serpentibus Tendyra, Creta.
 Talpis Coronea Bæotiæ.
 Thymo Arcadia, &c.
 Tineis Phrygia.
 Ursis Creta & Africa.

P A R S IV.

Virilis Ætas, & Senectus.

*Epithalamia, Poëma, Panegyres; Saty-
ra, Drama, Ethica.*

I N D U C T I O I.

Hymenæus docet Gratulationes nuptiales; ser-
ta necit Eruditionum, Poëtâ solemne Epi-
thalamium accinente Verbi Divini
Unioni cum Humanitate.

Hymen. *Redimite me amaraco, fulcite fertis,
date faces nuptiales, & canite Hymenæum, sed
Divino sacrum Amori, Poëta. Io Hymen! io
Talasio! tu prior accende tadas; quibus sanctior
Amor perenne suppeditet fomentum. Hymen.
Pro Epithalamio decantando, hac breviter ha-
be, ô Poëta!*

Inprimis exaggeratur laus Connubij, vel
communis lætitia celebratur. Fiunt etiam
discursus de felicitate ejus, qui invenit Ami-
cum fidelem. Familia pariter Sponsorum depræ-
dicatur, & apta verisimilîsq; fictio prætextitur.

In Poëmate deducitur propositio à compen-
diosa descriptione nuptialis pompæ. Invoca-
tio fit ad Sanctos Angelos Custodes, vel ipsum
Deum. Narratio ceremonias solemnitatésq; nu-
ptiales recenset à circumstantijs personarum,

Familia

Familiarum, Officiorum, Loci, temporis; & plurimum in laude Neo-Sponsorum occupatur. Festivæ dominantur descriptiones; acumina ex stemmate, & circumstantijs eruuntur! felicia omnia concipiuntur, & prolixæ fiunt appreciationes.

Supellex Eruditionum pro hac materia.

Qui invenit Amicum, invenit thesaurum: sed qualem nec in Gange, nec in divite quærat Idaspe.

Amicitia est divitibus pro gratia, pauperibus pro censu, exulibus pro Patria, imbecilibus pro virtute, ægrotis pro medicina, mortuis pro vita. *Petr. Bles.*

Amicus est animæ custos. *S. Greg.*

Mulier est aurata pilula, formosa ad videndum, æcerba ad sumendum. *Aurel. Imp.*

Atalanta nulli voluit nubere, nisi à quo cursu superaretur. Ergo Hippomenes projectis aureis pomis, cum ea illis inter currendum elevandis occuparetur, quæ erant ex hortis Hesperidum, vicit, & duxit Atalantam.

Phocionis uxor interrogata, cur gemmis, & auro non uteretur? satis inquit magnus uxoris ornatus est virtus viri. Phocion enim vicies fuerat Imperator Græcorum.

Artemisia Mausolo Marito defuncto Cariæ Regi, sumptuosissimum illud Mausoleum extruxit, inter septem Orbis miracula numeratum.

Portia ad finem vitæ deflevit maritum mortuum.

Democritus interrogatus, cur pusillam duxisset uxorem? respondit ex omnibus malis se minimum elegisse.

Tota domus duo sunt, iidemq; paréntq; jubentq;. *Ovid.*

Satis magnum Regnum est marito Uxor & Liberi. *Eurip.*

Sponsæ olim necébant pro viris corollam ex verbena & floribus, quæ pancarpia dicebatur.

Olim apud Lusitanos ferta Neo-sponsorum, ex solis texebantur rosis. *Strabo*

Apud Macedones panem gladio divisum libabant Neo-sponsi. *Curt.*

Apud Romanos sponsa portabatur per limen: ceu coacta nuberet, & ex Domo Paterna prodiret. *Livius.*

Apud eosdem postes ornabantur lanâ & lauris, & oleo vel adipe per sponsam inungebantur. Hinc Uxores ab ungerendo. *Plin.*

Apud eosdem cibus primus Neo-sponsorum erat succus papaveris lacte, & melle linitus.

Symbola Nuptialia.

Duæ palmæ ad se invicem inclinatæ. *lemma.*
Amor distantia jungit.

Stemmata sponsi à dextris, & sponsæ à sinistis cum lem: *Pòst animos sociâsse juvabit,*

Gemini seu Castor & Pollux amoris symbola sunt.

Columbæ duæ rostris unum tenentes annulum cum lem. *Concordia mutua.*

Anna Regina Hungariæ Conjux Ferdinandi I. Imp. habuit pro symbolo amoris duas manus connexas cum lem: *Sic in perpetuum.*

Isabella Caroli V. Imp. uxor habuit tres Grattias, quarum prima rosam, altera myrrham, tertia glandem ferebat cum lem: *Has habet, & superat.*

Arbor fructifera, in quam fulmen cadit, cum lem: *Sola Mors spoliat munera nostra.*

Aureus nummus ad lapidem Lydium probatur, cum lem: *Sic spectanda fides.*

Sed à profanis ad sacra convertamus Musam, ad decantandam sanctissimam copulam Verbi Divini cum Humanitate.

E P I T H A L A M I U M.
U N I O N I V E R B I D I V I N I
cum Humanitate
S A C R U M.

PRonubus Cæli Choraula
Nuptijs accendit ignes,
Serta gestat; fertq; tædas,
Meliora tela cordis
Fert amoris & sagittas,

Quas Deus plumavit alis; totus Hymen personat.
Nempè Verbum quando Patris
Æstuans amore nostro,
Carnis Unione Nostræ

Vinciendum, per tot ante
 Sæcla Mundo nunciatam
Unionem per Ministrum Gabrielem concinit.
 Divus hic Amor canetur:
 Cypridis procul Satelles
 I fugax, & merge tædas,
 Æstuentes, & sagittas
 Quas Venus succinxit alis,
Spiritum fugax ferocem cum medullis evome.
 Hinc voluptatis Minister,
 Tædifer procul Cupido,
 Latro mentis, & pudoris
 Prædo, castitatis hostis,
 Artifex impuritatis,
Turbo cordis & charybdis, hinc amoris carnifex
 Turba præceps hinc profana,
 Inferæ Junonis atras
 Sperne tædas & supernæ;
 Nuptias Jovis filete,
 Pronubi Nymphæ ministri,
Tænaras Hymen sub undas, ille vel Talasio:
 Nam suos Amor Tonantis
 Sanctiores armat ignes,
 Inijcitq; ferra tædis,
 Tela blandis crispat alis,
 Mille flabris innocentes
Grandinans cælo sagittas mollè corda sauciat.
 Ille sancto flagrat igne,
 Cordis ostiumq; pulsat,
 Involatq; iyave pectus,

Blandus artifex amoris,
Innocens Dei satelles,
Puritatis & minister, Castitatis armiger:
Ille molliter pharetris,
Pneumatifq; cinctus igne,
Mille stipatus sagittis,
Fulgidusq; mille tædis,
Blandiens Æternitatis
Florè vinctus in polorum vibrat ignes arcibus.
Hic amores nuptiasq;
Grandinat, quis credat, ardet
In thoros, & provocare
Numen audet, Unionem
Ille cum mortalitate
Audet, ac cum carne nostra postulare vinculum.
Jam sinum Divinitatis
Prændit, inq; corda Verbi
Suaviter detorsit ignes,
Dulcè vibravitq; tædas:
Quæis medullas ille sanctas
Filijs succendit, ire jussit inq; nuptias.
Ipse siderum voluptam
Posthabens, amore nostrî
Liquit, inq; carne cælo
Defluens thronum locavit,
Mortis expers, spiritalis,
Incapax doloris intrat carneus suspiria.
Astra cujus sunt scabellum,
Turba cujus est ministra
Mille cælitum Choraulæ.

Vita servit cūi polorum,
 Vita dulcis, sancta vita,
 Irrigata gaudiorum tota plena jubilis,
 Unde nunc Hymen sonandus,
 Sanctus absq; fictione,
 Castus atris, absq; tædis,
 Melle saccharoq; plenus;
 Quando Dux Aeternitatis.
Hic datus cum carne sancit dexteris conubium,
 Alites Dei Choraulæ
 Remiges vibrare pennas,
 Aëris sulcate pontum,
 Circulate mille gyros,
 Turbines rotate molles,
Nuptiale voce carmen barbitisq; ludite.
 Turba fiderum canora,
 Pronubi Divūm Phonsci,
 Vos & aulædi Tonantis,
 Innocentes gaudiorum
 Dulces Illices amoris
Aureo crispate sancta mollè fila pectine,
 Huc jocantes inter odas
 Turba Cælitum beata,
 Flecte pollicem Magistrum
 In Cheles blandè sonoras,
 Increpa plestrum Lyristes,
Sparge metra, funde flores, & coronas nexiles.
 Cincta fertis Musa prodi,
 Frondibus vestita bellis,
 Lilijs crispata crines,

Et rosis amicta collum,
Mille circulata calthis,
Circinata flore pectus, tota veris æmula.
Verba plus ornentur Hyblæ,
Gratias spirent Hymetti,
Chloridis venusta dote,
Pulchriora sint acalthis,
Blandiora sint ligustris,
Dulciora melle Cyni, suaviora saccharo.
Huc Poëtæ plectræ ferte,
Alites huc inquilini
Aëris jucunda turba,
Cygne Mincij voluptas,
Penniger grex subvolando
Musicafter crispet odas, crispet odas Jesulo.
Jam canunt, jam fila strident,
Plectræ navigant sonora,
Remiges luduntq; buxi,
Ludibunda spargit imbrem
Flora, depluit corollas,
Tela fulminat rosarum, flore cingit tempora.
Rubra pingit arva nubes,
Elegantis irrigata
Penicilli largitate,
Grata tempestatas jocatur,
Criniuntur ferta sponso,
Purpurantur & coronæ, dextra ludit artifex.
Ite Martis hinc Machæaræ,
Ite bella tot dolores,
Quidquid insolens Averni

Turba mœsti præparavit,
 Hinc procul stygis catervæ,
 Hæc catenas, hæc & Orci vincla solvit Unio.

INDUCTIO II.

Musa instruit Poëmata, Panegyres, Dedicationses; gratulationesq; dignitatum & victoriarum, atq; diverso accumulatur ornatu.

Musa. A festivis sedis ad Panegyres dignitatumq; gratulationes venimus, ô Indoles heroina. Hic in sublime etiam eluctandum, & magna celebranda sunt Anima, quas Virtus gestorumq; gloria in altum provexit. Genius. Age omnia ex ordine, & in publicum educ Panegyres.

Musa. In Epopœiæ sive poëmatis Propositione expone breviter argumentum Operis, prout alibi jam dictum fuit. Sequatur Invocatio ad Deum, ad Cælites. Narratio gravi exulta varietate incedat, describat, exornet, & illustret rem, personasq;, de quibus agit. Sit autem vera seu verisimilis, Fictionum elegantijs conspersa, attamen conjuncta cum Religione, neq; trita nimium. Dominantur in hoc Poëmatis genere comparationes, similitudines, descriptiones, tropi, figuræ graviores, imitationes, verba illustria, perspicua, adornata, apta, rara, Epitheta cultiora, circumlocutiones, eruditiones, Phrases, & quidquid est ad pompam & magnificentiam.

1. *Dedicatoria carmina* possunt deduci à circumstantijs loci, temporis, stemmatis, Officij, personæ; &c. Deindè exaggeratur tenuitas muneris, motivâq; exponuntur, quæ ad faciendam dedicationem induxerunt, esseq; solent virtutes illustriores Patroni, liberalitas, doctrina, amor artium, &c. Seu queratur statim patrociniû rei dedicandæ, in qua occasione virtutes gestâq; Mecænatis, cui id operis offertur; prædicabuntur. Votis deniq; concludendum erit, postquam Patronus pro merito fuerit dilaudatus.

Supellex Eruditionum pro oblatoriis carminibus.

Extra fortunam est, quidquid donatur amicis:

Quas dederis, solas sepe habebis opes. *Mart.*

Tibijs canunt, qui tuis nequeunt; ac minoribus hostijs placant superos, quibus non sufficit hecatombe. *Steng.*

Liberale officium est serere beneficium; ut possis metere fructum. *Cic.*

Plures honorare est multos ad benemerendum provocare. *Demosth.*

Thesaurus pulcher est gloria pulchrè collata. *Eurip.*

Corpus alimento nutritur, animus nobilis laude, honore, & præmio. *Xenoph.*

Multo præclarius est beneficium, quàm trophæorum memoriam relinquere. *Idem.*

Liberalitatis aureum semen producit auram favoris, ex qua prodit messis honoris. *Sophoc.*

Nutriunt præmiorum exempla virtutes. *Plin.*

L. Lucullus fuit liberalissimus in doctos. Hinc ejus domus dicebatur portus Græcorum Romam venientium.

Flavius Vespasianus constituit Rhetoribus annua centena.

Mecænas liberalissimus fuit in literatos.

Menecrates eâ conditione sanabat gratis plurimos; ut insuper ab eo vestem acciperent, & se ejus Clientes faterentur. *Plus.*

Sed prolixius inferius paragrapho sequenti: undè sententia & eruditiones pro Dedicacionibus & laude Patroni accipi possunt.

11. *Pro Panegyricis, Gratulatorijs dignitatum & Epinicyjs hæc pauca habe.*

In Gratulatorijs dignitatum explicatur felicitas, quæ obtigit; & communis omnium lætitia exponitur. Indè meritorum ac gestorum præclara mentio ingeritur; quibus hic honor in tributum venisse dicitur. Attolluntur Majores totiûsq; Familiæ splendor. Gloriosa facinora ac virtutes describuntur & enarrantur. Amplificatur honor ab adjunctis personæ, in quam collatus fuit, item à circumstantijs loci & temporis, rursus ab adjunctis illius, qui contulit dignitatem adeò merito viro. Effingi potest desiderium, quo honor ferebatur; ut tali viro tribueretur, à quo plus fulgoris expectaret.

Et arât. Excitatur animus ad gaudium ac plausum. Omnes ad gratulationem invitantur, idq; per enumerationem; quod quidem etiam statim in principio fieri potest. Festiva depromuntur vota, & communibus populorum plausibus concluditur.

Comparationes in hoc genere plurimum lucis afferunt, factæ præsertim cum exemplis Majorum. suffragia quôq; eligentium extolli debent, & conceptus deduci ex Insignibus honoris ac Familiæ. Virtutum dignitatîsq; ornamenta frequentius attolluntur.

In Epinicijs vel gratulationibus victoriarum, producitur difficultas belli; hostium crudelitas, arrogantia, robur & copia amplificantur. Timor populorum, gravitas periculorum & impendentia mala exhibentur. Describuntur præliorum magnitudo, Ducis virtus, Dei auxilium; causæ antecedentes, militum fortitudo, belli adjuncta & circumstantiæ. Numen adoratur; Victor celebratur per enumerationem; Victoriæ laus augetur per locos communes à causis, à publica utilitate, à personarum adjunctis, à felicitate, à tempore, à loco, ab applausu, tripudijs & gratulationibus Populorum. Apostrophe frequenter fit ad victorem; decantantur elogia Exercitûs, gloriâq; exaggeratur. Patriæ salus, commoda, Ecclesiæ emolumenta aliâq; prolixè proponuntur. Tandem Deo omnia accepta referuntur & inter præconia Victoris concluditur.

Supel.

*Supellex eruditionum pro Dignitatibus
& Epicurijs.*

Virtutis umbra honor etiam invito comi-
tatur. *Sen.*

Gloria est Mater annorum. *Bion.*

Sola dulcedo gloriae non senescit. *Thucyd.*

Fructus honos oneris, fructus honoris onus.

Virtutem actusque priores

Commendat repetitus honor, virtusque redncit.

Quos fortuna regit. *Claud.*

Honor & gloria sunt pedissequae virtutis. *Tac.*

Magistratus virum ostendit. *Bias.*

Virtutis uberrimum alimentum est honor.

Val. Max.

Velut thus Deo competit, ita laus bonis tri-
buenda est. *Stob.*

Magnae Virtutis est, cum felicitate luctari. *S. Au.*

Eximiam virtutem sponte sequitur suum de-
cus. *Plaut.*

Recte victoriae uti, clarius est quam vince-
re. *Plaut.*

Non in armis, quam pietate paratur victo-
ria. *Agath.*

Si vis vincere, clementer age. *Vopisc.*

Justum bellum tutius suspecta pace. *Tacit.*

Adversus inferentem damna justa est ultio. *Fab.*

Bellando faciendum, ne semper sit bellan-
dum. *Dio.*

Pacem reduci velle victori expedit, victo
necesse est. *Sen.*

Fam

Famâ bella constant. *Curt.*

Non est belli societas ineunda cum Dei hoste. *Gratian.*

Malè vicit quem pœnitet victoriæ. *Sen.*

Carolus M. illos Imperio dignos judicabat, qui Augustum solio, Periclem Iudicio, Alexandrum bello adæquarent.

Apud Romanos olim non nisi per templum Virtutis, introitus patebat ad templum honoris
Alex ab Alex.

Caroli V. dictum erat: Veni, Vidi, Vicit autem Christus.

Alphonfus Rex vocabat Magistratum cotem, quâ hominum virtutes probantur.

Chrysippus interrogatus, cur nollet Rempublicam gubernare, respondit: si malè rexero, displicebo Deo; si bene, hominibus.

Alphonfus Rex dicere solebat: Bonus est Princeps, qui subditos suos habet in capite; melior, qui in corde; pessimus, qui in ventre.
Panorm.

Timon Philosophus interrogatus, quid interesset inter Principem & Populum? Respondit: quod inter unum & omnia; cum omnes unum spectent. *Frison.*

Tacitus dicebat: Quemadmodum egregium est hostem devincere; ita non minus laudabile infeliciam misereri.

Cum Numantinos à Scipione in fugam actos sui arguerent; quod eos fugerent, quos toties fuga-

fugârant, respondit quidam : pecus idem est, sed mutatus est pastor. *Briffon.*

Alphonsus Castellæ Rex dicere solebat; probos milites gemina manus armat, fortis & iusta : fœdifragos terna exarmat, Pia, fida & strenua. *Avent.*

Olim Cimbri contra perfidos educebant quatuor cohortes, primam puerorum, alteram Juvenum, tertiam virorum, quartam senum. primis tribus spectantibus, senes decertabant: quod crederent, à Deo deseros perfidos debilibus viribus sterni posse. *Politian.*

Alphonsus Arragoniæ Rex non tam gloriabatur, quod hostes vicisset quàm quod didicisset consulere victis. Illud enim dicebat fortunæ munus esse, hoc verò semper suum. *Panorm. l. 2.*

Alexander M. svadenti Parmenioni, ut noctu inopinatò Darium invaderet, respondit: malo, me fortunæ pœniteat, quàm victoriæ. Nolo victoriam furari.

Fridericus Imperator debellatis hostibus ad suos conversus ait: Magnum opus actum est, Milites: nunc autem majus restat; ut vincamus nos, & avaritiæ ac cupiditati fræna imponamus. *Æn. Sylv.*

I N D U C T I O III.

Poëtæ ludunt canuntq; Panegyres ad victorias Christi Domini Resurgentis, gloriâmq; ac dignitatem Virtutum celebrant.

Musa. Hic vobis latepatentissimus aperitur
campus, O Poëta. Sed profana abiicite pleetra;
sistra Divinas laudes & sacram sonabunt virtu-
tem. Panegyres in encomia Heroum constructas
porrigit Claudianus elegantissimus Poëta; &
Virgilius, Lucanus aliq; multum commendati
cecinerut facta Ducum & bella. Non immore-
mur his: ast Victorum maximo, & omnium Tri-
umphatorum Principi Christo Domino Epinicia
cantemus. Poëta. Nil moramur, audi Musas
resonantes.

DE RESURRECTIONE DOMINI.

Funebrem Clio modulata lessum
Pone, dispersos Cyanis capillos
Necte; festivo citharam fidesq;
Pollice tange:

Dic io pæan, redimita fertis
Castali doctas propera per undas,
Barbiti cymbâ levè tiniente,
Remige plectro.

Ultimas mundi resonent ad oras
Sistra, permixtæ recinant & odæ;
Increpans chordas digitus nitente
Crispet eburno.

Nam Triumphator Stygiæ paludis
Gemmeo surgit cumulatus ostro;
Esseda illius comitata Divûm
Gloria cingit.

Imbre qui nuper maduit dolorum,

Horridâ Justus trabe dum pependit,
 Vepre crinitus · modò luce cinctus
 Sidera vincit

Tenarîs quando specubus virentes
 Intulit palmas, oleis comatus,
 Cerberi fortes adamante postes
 Impete rupit.

Nullus hîc veētis Domitoris Orci
 Obstitit dextris; sed athena spontè
 Claustra mollito cecidêre ferro,
 Vincîaq; portæ.

Nam seris quamquàm riguêre diri
 Januæ Lethi; simul ac Avernum
 Victor intravit, quasi cera fluxit
 Janua Ditis.

Æneum mollis velut unda limen
 Lenè manavit, subitòq; solvi
 Jussa compago; patuêre laxo
 Ostia tractu.

Et statim Patrum cecidêre vincîa,
 Compedes ruptæ, manicæ solutæ;
 Liberos Vates superis in auris
 Vidit Olympus.

Christus è limbi tenebris parentes
 Intulit luci veterumq; manes,
 Damna per mortis stygiasq; veētus
 Nobile strages.

Janitor nigri tremebundus orci
 Devorans iras siluit; Megæra
 Strata ferali proprium perussit
 Lampade vultum,

Turba Lethæi furiosa claustrum
Frendit, turpes agitata crines,
Et jubas lugens posuit nocivas
Terror Erinnyes.

Insidens sellæ Domitor curuli
Duxit è stagnis Erebi Prophetas,
Antra devicti spolians superba
Christus Averni.

Tunc triumphalem comitata currum
Turba Divorum: secuere frontes
At suas tristes Furiaë sorores,
Ditis alumnae.

Orcus ad currum trahitur catenis
Vinctus Aetneis, stygis & ministris
Per rotas rapti lacerant rapaci
Dente lacertos.

Victor ast læto redimitus ore,
Fronte plus Phœbo rutilante clarus,
Parta jactavit manibus trophæa,
Mille triumphos.

Turba sanctorum cecinistq; Pæan!
Millies pæan! sonuere cæli,
Millies pæan! cecinere Tellus,
Pontus, & Aër.

Tange jam chordas Erato sonoras,
Lude victori: validæ Tyranni
Corruunt vires, pietas perennes
Jactat olivas.

Item de Resurrectione Domini.

Demens feroces non agitet iugas,
 Truces Enyo nec gladios rotet:
 Bellona fractis nam cruentæ
 Viribus incubuit macharæ,
 Quam nuper in nos invida strinxerat;
 Quando phalanges Ditis aheneis
 Accinxit armis, quæq; nostris
 Sangvineis maduere rivis,
 Postes Averni, telaq; jam jacent
 Confracta, sævi fulmina Tænari
 Contrita, diri carcer Orci
 Tristibus incubuit ruinis.
 Jam Regna Lethi funditus occidunt,
 Everfa victas dant modò dexteras:
 Cinctum trophæis quando Christum
 Aspiciunt stygiæ paludes.
 Victoris autem millibus effeda
 Cingunt catervis lætitiæ patrum
 Cæliq; plaudunt, & choraulæ
 Siderei resonant triumphos.
 Præna Musæ dicite culmini
 Victoris; hic dum per capitolia
 Surgit polorum, gloriosus
 Colla necis pedibus premendo

Item pro Resurrectione Domini.

Elei stadium non tulit inclytum
 Tot palmas, decoris præmia Nobilis

Victori, quot abundat

Lauris Dux modò sideris,

Nunquam proposuit Mars tot adorea,

Cæsar cum subijt vel Capitolium;

Nec, tot Romulidum plebs

Vidit laurigeros Duces,

Quot cingunt hodiè de tumulo latus:

Dum Christus celebres inter adest Patres,

Heroasq; tot inter,

Nec non agmina Principum,

Crinalis radios culminis evibrat;

Qui nuper solymis incubuit jugis

Despectus, ceciditq;

Pressus, mille doloribus,

Discussit nitido nubila lumine,

Ergo Musa metris lætior insona,

Et plectro quatiente

Chordas accine. Vel file.

Non quamvis fidicen pollice moveris

Arguto citharam, non tamen occines

Dignum, parq; triumphis

Carmen. Plaudite silentio.

P O E M A

De Resurrectione Domini.

Augustum Victoris opus, Regisq; trophæa,
Et plenas lauris dextras, palmaria Divûm
Colla Ducis nunc Musa jubet depromere versu:
Quamvis magnifici nostris celsissima metris
Majestas operis non eluctabilis obstat.

Ad pompam & plausum cæli victricia plusquam
 Murice signa rigent, fulgentibus æmula gemis
 Auro tincta cohors, quæ post populata nefandæ
 Antra stygis, non plus ululata trophæa lacunæ
 Plutonis, gaudet: spolijs dum Christus Avernū
 Exhaustit, captum solidisq; coëgit habenis.
 Vos animæ Divûm, quibus hósce subire triûphos
 Contigit, & claustris Erebi trepidantibus ora
 Solvere, depositos in gaudia vertere luctus,
 Mecum festivas Vates impellite chordas.
 Fegmata victori quia non fulcire colosso,
 Æmula nec summis educere marmora cælis
 Purpureis violata notis, variare Pyropis
 Illustres possum currus; vos pandite colles,
 Ex quibus aönio celebrem solemnia cantu.
 Tertia lux fuerat, quadrigam phœbus in orbem
 Cogere debuerat; quâ post prælagia, terræ
 Visceribus contacta salus educeret ossa;
 Dilaniaret humi simul intestina Redemptor;
 Solveret obstantis ferrata repagula saxi;
 Quæ vallata seris & aheni vecte coibant.
 Hinc oblessa truci squallebant ense, globato
 Milite, nè foret ulla fugæ via tota rigeant
 Circumsepta. Themis cecinit, sic jussa Tonantis
 Cælica fatidicis olim voluère figuris:
 Ut post squallores sacri nitor aureus aris
 Prodiret; divo corpus fulgoris amictu
 Mutaret speciem; pulsâ caligine vultûs
 Pristina lux iterum radijs miranda niteret;
 Frontis honos, oris Charites dulcesq; lepores,
Gra-

Gratia laborum, capitis fulgorq; redirent;
Pulcher & excussâ malas color illicò nube
Comeret, inq; genas radians lux cuncta migraret;
Quas tristi nuper fœdârat imagine lictor.
Tunc vitiata sinûs plangebat gloria ferro,
Exedit flagrum laniatâ pelle lacertos;
Taliter ut vix ille suî fluxisset in umbram:
Undiq; laxatis aderant contraria portis,
Agmina mœtoris cumulabant ora dolore.
Tunc etenim postes Prætoris cæde madentes,
Sanguineis violavit ebur tunc purpura guttis;
Concussit timidq; fremuit quòq; sedibus Hebrò;
Nutantem dum colla neci Calvaria vidit.
Rursus at ex tristi redivivus funere phœnix
Surrexit. divas animam transmisit ad umbras,
Tænarium palmis intrans victricibus antrum.
Jam Styx immani laniavit pectora rictu;
Sed radiata novo fulsit splendore caverna
Plutonis, spumans Erebi retroivit Avernus;
Ipsèq; damna dolens furiosa remugit Orcus
Classica, lethiferas in bella coëgit alumnas.
Inferni tremuère fores, & janua Lethi;
Nox stomachante latus currens lymphatica totû
Percussit clavâ, jam jam trepidantia pressit
Ostia, nè Christo via circumcincta pateret.
Styx ergo truculenta nigros ad pallida manes
Castra ciet, veniunt è lævis monstra cavernis
Plena metu, Ditis tremescunt murmure valvæ;
Implicitos gyran capulo tenus angvibus enses,
Vipereas concussa jubas peccata. fremuntq;.

Impius ardenti fauces immanè tumentes
 Instruit igne furor, toto ruit agmine præcep
 In clades barathrum; dextras munita cupressis,
 Ac hydris crinita caput fremit invida turba,
 Inflammans dirâ feralis luce cohortes
 Pinûs, per totum rabidis fœdata lacertis
 Currit, & infauſtas tenebras insana flagellat;
 In Phlegetonte feræ titubant formidine classes.
 Prima necis raucam geminârunt guttura tuſſim,
 Et patulo sævas voïnuerunt mortis hiatu
 Gnatas: erupit morborum pallida turba;
 Collapsas sulcata genas, tunc vomere rugæ
 Agmina longævi lenij cariola steterunt;
 Cinxeruntq; latus pestes, lepra, febris & hydrops
 Infremuit terror, Lethargus somnia liquit;
 Feralisq; Phtisis, vomica, Podagraq; cohortes
 Concurrere; fames exedit viscera morbi;
 Concrepuere leues & mortis sæpè lacerti,
 Falcibus ipsa suas armavit pessima dextras.
 Præcipitem Ditis Libitinam spectra secuta,
 Funestis rigidum fremuerunt Tartara castris.
 Exesi macies palloris terga ferocis
 Indè secuta necis; mœror, dolor atq; timores
 Lutida non faustis subierunt castra manûplis.
 Tum peccata vias sepsere phalangibus omnes
 Inferni; conos agitans hæc turba procellæ
 Instar, de cæcis ruit indignata cavernis,
 Busta ferens. Misera septem delicta Tribuni
 Turpia militiæ duxerunt agmina, bellum
 Illatura Deo, sua defensurâq; monstra.

Christus at Inferni stravit quasi turbine castra.
Certatim subiêre jugum, subiêre catenas,
In manicas ivêre styges, in vincula lethum
Migravit, clausit ferratum Dæmona limen.
Humani nuper generis quæ busta volebat;
Strata jacet, clades & lamentatur Erinny.
Tartara sub trabeis ô quàm tremefacta Tonantis
Exululant! etiam semet replêsse trophæa
Facta Dei, fractas in vincula mittere vires
Se debere dolent; presso succumbere collo,
Spargere non faustâ langventes sorte lacertos,
Æternum post hac bustum mortisq; favillas
Se esse, suum robur cum fumo jamq; volâsse;
Vindictam vertisse Polos in colla Tyranni,
Inferni furias in vincula dira coactas,
Sub gemuisse jugo captivum Dæmonis astum,
Naufraga Letheæ sinè remige vela natate
Cymbæ, demergi lintrem remosq; Charontis.
Mox Limbum subijt rutili Dominator Olympi,
Et Phlegethontei victor sanctissimus antri.
Ocyus immanes Erebi patuêre cavernæ;
Claustra feris refugis fluxerunt mœnia limbi
Conquassata manu victoris ahenea Christi
Procubuêre; fores ceciderunt; Janitor Orci
Ostia vallavit nullus. Tunc lumina cœcis
Illuxêre locis, novus & penetralia fulgor
Deterfit, patres in basia mille ruerunt.
Hic Christus Vatum squallentem carcere vultû
Prælambit, nitido radiavit & ora colore,
Nexuit illa rosas, distinxit pectora gemmis,

Æquavitq; genæ sulcos ; quos vomere molles
 Foderunt lachrymæ, luctus in gaudia vertit ;
 Eduxit limbo plaudentes agmine longo.
 Nox fuit, & niveo pulsavit Delia curru
 Æthereas radiosa plagas, fulsere choraulæ
 Tunc noctis stellæ Phœbo inclinante quadrigas,
 Obnubítq; júbas Æthon caligine tectus :
 Terra diem luxit nigris vestita tenebris,
 Candidus & lunæ redimivit circulus orbem,
 Ille serenati jamjam prænuncius axis.
 Nox induta quidem nigrum faustissima peplû,
 Clarior ast omni lumen sparsura dierum
 Luce, facem terris, pelagóq; datura micantem
 Ipsa pharum, mundi pullum lugentis amictum
 Mutatura, novo cælos auctura nitore.
 Hinc Patrum comitata choris monumenta revisit
 Exultans anima, & maculas deterfit ab ore.
 Vulnera terribili nuper sulcata flagello
 In stellæ abiêre, super ful ère Triones.
 Spineâ regifico capitis diademate ferra
 Mutantur, roseo cervix splendore renidet,
 Et quidquid vel lucis habent, pulchriq; polorû
 Agmina, vel Charites, superat depasta decores.
 Reauditur auratis flavus color indè capillis,
 Intexuntq; decus; quibus ante impexuit atram
 Funestus speciem squallor; nunc & comâ fulget,
 Sertâq; fert aris totum redimita smarag tis.
 Frons nuper lacerata tumens, jam vincit eburnû
 Nubila detergens nunc cælis æmula candet.
 Dulce micant oculi, fundunt & lumine toto

Delicias; lachrymis qui nuper labra rigabant,
Implet odoratum suavis fragrantia cæli,
Et modulis aures demulcet musica Divûm,
Labràq; delicias patulo nunc ore resorbent,
Purpureo rident & grato murice splendent.
Reste ligata priùs jam colla coralia gestant,
Atq; paludato vestitur corpus amiètu,
Influit in dextras sceptrum, in crinésq; corona.
Sic exornâsset Domini dum gloria corpus,
E Limbo rediens subiit mox spiritus illud,
Divorum comitante choro, cæliq; ministris,
Extulit è turba Victor sua colla subastra.

V I R T U T I,

*quæ est dignitas, & gloria virorum,
ab ea nomen trahentium.*

Virtus per ardua eluètatur ad felicitatem.

Non saginatur generosa virtus
Prosperis; quando rigidis petita
Spiritus sumens animosiores
Mollia temnit.

Nescit Heroum vigor immorari
Dulcibus, non hoc capiet voluptas
Vilitas; qualis nisi tota novit
Lambere terram.

Suavis hand illos sopor, & sequetur
Molle pulvinar; per acuta somnum
Saxa prosternunt; rutilans jacentes
Integit ægis.

Arduis gaudent animi vigores;
 Celsa sectantur; super atra surgunt.
 Mentium vir:us nec humi jacendo ut
 Pū nilo reperit.

Semper adversis agitur armis,
 Et comes dextras inimica cingit;
 Dente ferales laniata fibras
 Invida frendet.

Tunc in Heroas furiosus ardet
 Orbis, insanit rabie tremendus
 Terror, & sævi metuenda belli
 Sibilat hasta.

Mars piter strictos riger inter enses;
 Ægidem crispis rotat in capillis,
 Atq; falcatis populator agri
 curribus instat.

Tunc vomit tristes Erebus ministros,
 Et furor cogit furias Averno;
 Angvium dextras chorus ille ditis
 Vellere cingit.

Spes vocat diras inimica turbas;
 Jam ciet scyllas; fremit & charibdis,
 Monstra telluris numerosa cogunt
 Agmine bellum.

Styx in Heroas malefana sortes
 Viget adversas; elementa multum
 Sæva bacchantur; petitur furoris
 Victimam virtus.

Tunc in Alcidem temulenta surgunt
 Monstra, crudeles agitata vultus;

Fata ballistis truculenta tundunt

Pectus honesti.

Sed tamen virtus superat furores

Sortis; in frænum revocat ministram

Divâ fortunam; cumulat trophæa,

Térq; triumphos.

Sic in adversis generosiores

Spiritus ducunt, animâtq; robur

Pectus Heroum; nocitura nunquam

Tartara calcant.

Jam licet multis fremebundus instet

Terror, & gyrent furia capillos;

Nisi time: Virtus ubi major illis

Fulmina ridet.

In laudem Innocentia animi.

Adeste dignâ sideribus chely,

O vos choraulæ, syave sonantibus

Mulcete chordis bis ter auras

Remige eelsa canente buxo

Trophæa. Sacrum tangite barbitum,

Quos innocentes corripunt sinus,

Et ima blandè corda vestit

Mentis ebur bonitate fulgens.

Virtutis ingens hîc super æthera.

Efferte culmen; quæ nihil impij

Sæcuta, nunquam pulchra gypsum

Ingenij violavit atro

Carbone. Plenos Numinis impetu

Sensus revolvit, nulla cupidinis

Quos fax aduulfit. Sacra palmas
 Innocuæ retulit Iuuentæ.
 O ter beatam! quæ speciem suam
 Candore mentis pulchrius eluit:
 Sincera virtus fraudis omne
 Vel minimum refugit venenum.
 Ignara crescit perfidiæ, sinum
 Mulcere fictis nec didicit labris:
 Excelsa cùm sit, fæce fraudum
 Non poterit tumulare grandem
 Virtus honorem. Nata perennibus
 Est rebus, altas ingenij legit
 Dotes, & ultrò mentis auro
 Addit opes opulenta semper.

Fortes surgunt aduersis.

Virtus Inuidiæ nobile pabulum
 Non dirum refugit vulnus ab hostibus;
 Et quamvis laceret, sors fera lancinet;
 Virtus integra semper erit.
 Centum pressa malis altius erigit
 Pectus, non rabie concutitur Itygis.
 Quamvis cum furijs marspiter intremat;
 Victas non dabit alta manus.
 Paupertas inopes crudior inolet;
 Illam læta feret frons patientior.
 A curis hilaris pauperies vacans
 Incedit generosa canens.
 Corpus mille secet vulneribus furor;
 In fibris gladios barbaries rotet;

Crispet tela, necis spicula sibilent;
Mars charos populetur agros;
Bacchetur Boreas, & Pelagus fremat:
Stat constans animo robur, & omnia
Virtutis Genius celsior æstimat
Grandis materiem decoris.

*PÆAN MAIALE**Flori virtutis ac scientiarum.**O D E I.*

Euge solemnè redimitus herbâ,
Flore crinitus, meliôrq; mentis
Majus incedat, virides corollas
Gestet honesti.

Ite Nysæi procul ite thyrsi,
Ite virtutes hederam recusant;
Signa nec doctis posuit camænis
Talia Phœbus.

Nec brevi carmen peritura Maij
Fama complebit: fugitivus iste
Menstruo Lunæ numeratus anno
Perdit honorem.

Ite majales sinè laude flores;
Sole prostrati nimio jacetis,
Torridis quondam folijs avaræ
Pabula flammæ.

Flora quid vanis opulenta fertis
Jactat horrorem miseranda pompam?
Quando mox siccis caput aret herbis
Absq; decore.

Litteris semper meliore Majus
 Flore succedit; peritura nunquam
 Serta fert virtus; viret ista semper
 Inclyta mundo:

Purpuras verni superat roseti,
 Et super Pæsti celebrè perennat
 Muricem; nec tunc sine fine circum
 Tempora fertum:

O D E 2.

Majus Thaliæ fert opulentior
 Pompas; recenti semper in hortulo
 Stat Flora; sævos nec timere
 Serta sciunt Boreæ tumultus:

Sublimè vectus non ferit acrior
 Sol, nec nocivis fixius ignibus
 Torrere flores novit; illos
 Ingenium fovet, & perennant:

O quæ rolarum gratia purpuras
 Hic jactat? albis lilia cultibus
 Candent, fragrantès hinc odores
 Indolis, ac alibi nitorem

Fulgurq; spargunt: Murice pulchrius
 Sidoniorum mens rubet inclyta,
 Ebúrq; supra Virginali
 Flore nitet speciosa cordis:

Huic scipionis det rosa gloriam,
 Qualis suorum casside sederat;
 Hinc ite susæ lilieta
 Chloridis ite caduca dona:

Pæstanus olli flos viget impari
Cultu; nec Hyblæ gratia svavior

Depromet unquam comparandum

Blanda decus; violis; ligustris;

Est estq; pulchra gratior in rosa.

Non sic Hymetti, sic nec Adonidis

Florent in agris gratiosæ

Deliciæ revirentis anni.

Hoc litterarum flore beatior

Nullus; perennat semper amœnior;

Semper venustis ad voluptam

Stat folijs, agitatus illinc

Celsæ flabellis laudes & elogi.

Tunc tunc odorem spargit in ultimos

Orbis recessus, & virendo

Continuò sine fine durat.

INDUCTIO IV.

Satyra veteranos acuit dentes, &

Vitium specie virtutis velatum perstringit,

atq; peccata exagitat.

Poëta. *Hactenus in laudum theatro versabamur, nunc ad vituperiorum scenam descendamus.*

Carpenda enim sunt vitia à probo dente, non ad exacerbationem, sed ad emendationem. Satyra.

Agam hoc, & munus meum pro virtutis con-

servatione implebo, dentes acuam; dum naturam

& carpendi methodum produxero.

Satyra est Poëma, quod aliena vitia ad emendationem falso lepidoq; dicendi genere perstringit.

Imitatur hic Poëta actiones vitiosas nunc cum vituperio, nunc cum joco; ut corrigantur. Absolvitur quandoq; integrâ narratione Poëtæ, vel etiam Dialogo, mutuisq; colloctionibus; qui posterior modus magis ad captum deservit. Cavendum autem, nè sordidum sit carmen; sed redoleat ingenuitatem. Stylus esto cultus, non autem nimium; ut facilius sit. Facetiæ sint jucundæ, sed tamen urbanæ, ridiculæ, non indecentes. Adagia, epitheta, & metaphora salem & festivitatem sapiant; non acerbos morsus. Sic satyricè latrantem stomachum, stomachantem gulam, gulosam culinam, plorans guttur, nidorem culinæ loco odoris, &c. nominamus.

Satyra hexametro absolvitur, quod ipsum hic infra contra vitium facimus. Sed licet etiam peccata alio carminis genere perstringere.

CONTRA VITIVM,

Quod specie virtutis ornatum, nocet.

QUÆ Species Vitium blandè furtiva coloret
 Cōcino, qui placeat monstrū sub imagine pul-
 Tæ nario deforme specu, Plutonis ab ūdis (chri.
 Extulerat faciem vitij funesta caterva,
 Obvia facta statim vultu mortalibus horror,
 Trux caput horrendum ceu detestabile spectrū.

Illic

Illico contemptum subiit, liménq; negatum
 Gressib9, hospitiū nec inepta domuncula mōstro
 Vlla dedit. Vicis, campis hoc atq; plateis
 Cederet urbanis, stygiásq; rediret in undas;
 Protinūs imperium tulit, ut raperetur in Orcū.
 Audiit, ac timuit, nec adhuc bene credidit ōne;
 Arrepto donec speculo sua iudice colla
 Vidisset tetrīs infamia nexa lacertis.
 Hoc oculis etenim subjecit monstra, paludes
 Deteriora quibus nec Averni claustra recōdunt.
 Corpus erat squalens, sinē forma forma tumebat
 Horridus aspectu vultus, putredine manans.
 Ignivomi, torvi, stillantes ac tremebundi
 Immanes oculi, tererrima frontis imago.
 Crudelis facies, tinēti fuligine crines,
 Implexi, turpes, & spisso glomere nexi.
 Colla nigras dispersa júbas accinxerat angvis,
 Squamea, vipereis circumdata torquibus, inter
 Tristē flagellantes serpentūm squalida caudas.
 Horror erat visu despumans sulphura vestis;
 Hæc artus injecta putres ambusta tegebat,
 Cingebántq; femur serpentes; scorpio sævam
 Mordebat vestem, patulo sed pectus hiatu
 Squamiferum stygiā reperabat corde mephitin.
 Unguiferæ tristes quatiēbant cuspide tædas
 Dextræ, quæ sædā claram caliginē lucem
 Bis ter inundabant; fundebat & oris Avernus
 Sulphureas nubes tempestatemq; nocivam.
 Trux, atrox, deforme caput, styx corpore toto,
 Illuvia plenum; quali jam morbida turpē

Ossa scatent, inculta caro, fera, terribilisq;
 Sic ubi se vidit, jam jam sibi credidit ipsi,
 Ingemuit, raucúmq; chaos sic mugijt oris :
 O Vitij Comites, ô unica turba sororum!
 Quas communis amor, genus & Plütonis origo,
 Deîndè animo jünxit, nunc tot comërcia jügüt:
 Quàm latè sparsas terrarum cernitis oras,
 Nos nisi turpe sumo quiddã, sūt cætera pulchra.
 Sors infausta mihi frontis decus omne negavit:
 Hinc mihi nulla domo, nullq; mihi mitior hospes;
 Hospitium natura negat, proscindor ubiq;
 O nostri sociæ spectri, comitésq; furoris,
 Quã sinè conjugio vestro ratione dolorem
 Exsuperem! sed adhuc placant squaloris alünæ.
 Tunc frago tinçta comas, maculas deterfa genarü;
 Fœda nigrü postquàm linxissent carbasa vultü,
 Sic ajt, & tereti crispavit verba labello :
 Gratis corripereis vano soror optima luctu :
 Consilijs deviçta meis has abijce curas.
*Fallaces hominum sensus discrimine rerum
 Sape carent; nec quid lateat sub imagine pulchri
 Inspiciunt semper; rapiunt externa frequenter;
 Sape ipsis mentita placent speciosaq; furtiva.
 Magno successu speciem mentimur honesti.
 Scilicet externi delectant sapè nitores;
 Interiùs quamvis scateant immania monstra.
 Ingeniosa placent furtiva regmina laudis.
 Triste volutatis verbis parere reculat
 Sed Vitium: frustra cantatur fabula nobis,
 Furta canis jucunda quidem, sed falsa, reponit.*

Nam velut è torno quamvis & eburnea colla
 Nostra forent; tamen illa meâ vitiata memphiti
 Turpiùs horrerent. Camarinis iniice stagnis
 Comotis cycladem; retrahes fœtore tremendâ.
 Non desperandum, tereti vocat ore sororem
 Fraus accincta dolis: etiam speciosior illis
 Obtendi fucus valet; ingeniola juvabunt.
 Turpia, crede mihi placidas assumere formas
 Posse pares stellis, virtutis imagine posse
 Vestiri Vitium, multòq; decore recingi.

*Quid Vitium, quid amor Virtutis? noscere cuncti
 Non sat agunt;* quando cõfundit dextra sinistris.
 His ubi se verbis compellavère vicissim;
 Virtus ducta levi transivit in æthera cursu,
 Atq; triumphatrix gemmis auròq; decora,
 Aëra sidereo fulgens implevit amictu.
 Ut fileam pompas, comitantùm mille coronas,
 Chordarùmq; sonos, socias, fulgore nitentes:
 Virgo fuit nitidum distingvens murice vultum;
 Fusus in ora pudor, Charitum subiêre colores.
 Frons variata rosis; lambebat purpura malas;
 Instar stellarum fulgebant lumina; stabat
 Pulcher in ore nitor; splendens in corpore forma
 Migrabat; claris rutilabat Virgo pytopis.
 Ipsa suos mirè flavos crispata capillos
 Gyrbat, blandum roseis ornata corollis.
 Tota nitens, & tota poli circumdata stellis
 Virtus fulgentes jactabat splendida vestes,
 Forma super formas, cycladis radiabat amictu,
 Alma micans gemmis Virgo plus lucida gemis,

Sardonychis phœbòq; pares assumpta smaragdos
 Auratòsq; rosis cinctos induta cothurnos,
 Cinnama spirabat totis & balsama labris.
 Sic ornata leves dum crispat in aëre gyros,
 Et jam remigio pennarum vecta per auras
 Pertransit ventos, tereti sublata volatu;
 Aurea gemmatam minùs ejus fibula Lanam
 Mordebat. Pretiosa cadit dejecta deorsum:
 Arripit hanc Vitium, falsos geminando cachiños.
 Abjectâ veteri, plenâ mucore, lacernâ,
 Mox totum corpus virtutis veste subornat.
 Ocyus ementitus honor migravit in ora,
 Teter & aspectus niveo confusus amictu,
 Fucatiq; novis & sic ornatibus artus
 Nobilius fulgent; vitium sub imagine pulchrum
 Virtutis, jamjam furtivum vendit honestum.
 Sic sub virtutum specie peccata frequenter
 Decipiunt; etiam vitium sub veste decoris
 Defraudat; serpens latitat maleficus in herba;
 Monstruosum blanda cubat & Virtutis in umbra
 Sæpe scelus; mentita dolos magè perdit Erinys.
 Splendida non ratò circumdant pallia crimen,
 Sed acuntq; magis mortales veste sub ista;
 Et patet haud omnes rerum discrimine duci.

O D E I.

*Vitium amictum pallio Virtutis val-
 de noxium esse.*

Grandis est error, pietatis aurum
 Fronte mercari, nec in ima sensum

Ferre, conspectas obiter nitentes
Solvete gemmas.

Mercium fibras nisi nundinator
Cautius lustret; Leporem misellus
Solvat in sacco, pretio dolere
Quæret amaro.

Nempè virtutis specie perire
Gaudet; externo nimium colori
Credidit quisquis: nec enim omne vero
Pingitur auro,

Inter expòstos etiam smaragdos
Esse fallaces poterunt: videmus
Vilius tingi Chymicâ frequenter
Arte metallum.

Ficta non raro capit ore Virtus,
Seq̄ cerussis recreat Megera:
Anguis occultè latet hic sub herba,
Spicula figet.

Rete securam perimit volucrem:
Tendit illustres ubi larva fucos;
Subdolos casses cave: nassa pisces
Quot rapit una!

Nè nimis pictâ capiâre formâ:
Sub rosis hic fœx humilis quiescit!
Sapè nix atrum tegit alba cenum.
Fronsq̄ paludem.

O quot externâ periêre fraude!
Quando virtutis specie refulsit
Crimen; in sertis scelus inquilinum
Ivit honesti.

IN CONTUMACIAM.

Quid hoc malorum? Gorgonis ergone
Gyrat capillos Acrifides feros?

Absconde crines heu medusæ;

I potius ruiture Perseû

Trux in Gelonos. Illicò tunc lapis
Phineûs rigebit; Maurus in horridum

Montem migrabit; caucasumq;

Surget Atlas super & Vesevum.

Tunc tunc minaci saxea fragmine

Moles, ruinam pendula de jugo

Suspendet; ibit tunc viator

Cautior, & tremebundus ora

Tollens in altum, sæpè gradum timens

Sistet, verendas suspiciens minas:

Abrupta quondam saxa spectans,

Illa brevi ruitura credit.

Erras Poësis. Non fremit amplius

Crinis Medusæ, nullaq; jam nocent

Serpentis instar torta colla

Gorgonei furiosa monstri.

Eheu fluenti Musa sed ingeme

Tristis capillo nunc animi malis;

Densata desse corda saxis;

Quæ Vitij retulére rupes.

Non sic rigebat Caucasus horridis

Perruptus antris; in media licèt

Bruma gelatus, non Olympus,

Durâq; progenies verustæ

Mentita Pyrrhæ. Nam quoties scelus
 Mentem subivit turpe proterviæ ;
 Jam jam tremendis dura faxis
 Plus scopulis riguere corda,
 Nec tunc medelam suscipiet citò ;
 Ipsi Galeno Janua clauditur ;
 Auditor est durus Magistro ,
 Deterius riget atq; Batto.

O D E 3.

NOSCE TE IPSUM.

Heus siste : passu nec tremulo super
 Conscende nubes , nec super æthera
 Attolle te ; sed jam stetisti
 Stelliferis rutilans in oris.
 O te beatum ! lambere cæteris
 Terram supinam sufficit : ast Dijs
 Salve precatus , nîl morando
 Per superas gradieris Arces ?
 Virtutis ipsâ pergere semitâ
 Sic ergò temnes ? Hæc humili pede
 Incedit & posthac supremæ
 Invehitur radiata sedi.
 Quorsum superbo tolleris impetu ?
 Pressurus acsi sidera poplite
 Assurgis. Heus fulgens Olympi
 Exsuperat tua crista culmen,
 Plus est. Recenses , quid Tethys egerit
 Immensa ponto ; quo ruet Æolus ;
 Pluto sub antris quid tremendis
 Increpet , ac rabies ferocis

Quos allatrabit pessima Cerberi.

In quos Erinnyes verberare sæviat

Scis; & quibus nunc instet atra

Turba flagris, Furiæq; cujus

Frangant lacertos. Et procul omnia

Futura nôris, quidq; Sybilla scit

Cumæa. Cælos incolénsq;

Astriferas properas per oras,

Lustrásq; Phœbum, fixáq; lumina

Fulsura nôsti cuncta parelia,

Cursúmq; cæli, siderúmq;

In digitis numeras recursum.

Noscisq; quæ sint juscula Cælitum,

Et quas opimas accipiant dapes;

Quis porrigat claris smaragdo

Ambrosiam Cyathis supernam.

Hæc cuncta cum sic noveris, Attice,

Te nescis. Ergo negligere inanias:

Te nosse discas. Ista doctam

Cognitio superat stagiram.

ET NOSCE TE IPSUM.

Anagramma. Penè totum scies.

Inclyta si mentem doctrinæ nomina mulcent,

Vel stimulis urget plurima Musa suis:

Impleat ut pectus largis sapientia gazis,

Et mens testetur nonnisi docta Sophum.

Non tibi Pieridum famosa volumina tantum

Volvantur, fufis sive Stagira libris.

Maxima doctrinæ semet cognoscere palma est:

Totum te nolcens, credito, penè scies.

NOSCE

*NOSCE TEMET IPSUM TOTUM.**Anagr. Sic motu tempus monet te.*

Nunquam fidereis excedunt curfibus astra,

Cuiq; suus motus, metacuiq; sua est.

Ipsa scopum quamvis errantia fidera tangunt;

Absq; errore suo tramite certa volant.

Tempora decernunt, & motu tempora signant,

Confusura solum sic nisi fixa polo.

Non extra propriam decet & discurrere sphaera,

Sic te sic motu tempus ubiq; monet.

Nam siue scire suu qui vult celsissima nosse,

Desipit: hic qui se noverit, ille sapit.

*LIMAX IN TESTA:**Lemma. Tecum habita*

Hac domus ac hospes fidi sunt semper amici:

Quo migrat iste, statim commigrat illa quoq;.

Ipse suas Dominus charas non deserit aedes;

Nec domus inclusum fida relinquit herum.

Ille quoq; suum tecum incolet, incola vivet:

Dum testam, vitam perdidit ille simul.

Vivere quisquis amat felix in tempore; discite

Intra te semper, discite latere domi.

Tecum habita, & nois, quam sit tibi curta supel-

Tutiùs exhibit, qui latitare potest. (lex.)

IN CONTUMACIAM.

Ad lapides Pyrrhae mox surrexisse Poësis

Finxerat humanum cur operosa genus?

O quoties vitij surgunt è semine rupes,

Dum super aglaurum pectora nostra rigent!

Flectere nam quamvis monitores illa laborent;

Dura magis proles Deucalionis erit. *Item*

I T E M.

Turba Gigantæis dum pugnat in æthera dextris
Saxa pro jaculis arma fuere viris.

Progenies necdum perijt deleta Typhæi;
Dum modò tam duro certat in astra sinu.

I N D U C T I O V.

Poëta senex instruit Drama ad mores probos,
quod contra Vitium prodit, & attollit
Virtutem.

Poëta. *Instruo theatrum, & quamvis Part. 1. Ind. 3. exhibuerim Dramatis naturam, divisionem seu species; h c pauca producenda judicavi, qua ibi desiderantur. Drama. Age priusquam prodeam, dispone scenas. Poëta. Verum antequam theatrum scandamus, sequentia pramittenda sunt:*

Drama est representatio historiarum, seu fabularum per introductas aut fictas personas.

Tam Tragicum quam Comicum dividitur in Actus, Partes, inductionem, Protasin & Apodosin. *Actus singulus dirimitur in scenas vel Inductiones; in quibus duæ seu plures personæ introducuntur loquentes aut agentes. Scena alia est muta, quæ solis gestibus absq; sermocinatione, aut etiam absque ullo gestu per immotas personas, affectum quempiam exprimentes, expeditur: alia non muta, in qua gestibus sermocinationes intermiscuntur. Actus concludi solent choris, quibus moralis aliqua doctri-*

doctrina decantatur. Choros aliquando excipiunt Interludia, eaq; jucunda, simul ac honesta, ad exhilarandum spectatorem: quæ tamen in rebus lugubribus & sacris intermittuntur.

Imparitas Actuum probatur, solentq; esse vel tres, vel quinque: plures enim molesti forent. Par ratio de scenis est, quas aliqui tot assignant, quot sunt Actus: quamvis etiam ad sex & septem ascendere possint.

Ante quemlibet Actum præsentari quandoque consueverunt scenæ mutæ illius Actûs, Personis instar statuarum prorsus immotis, ad competentem affectum exhibendum aptè dispositis, ita; ut nè oculus quidem moveatur. Deserviunt hujusmodi scenæ locò Periocharum, & si bene proponantur, non vulgarem habent delectationem.

DRAMA ETHICUM
CONTRA VITIUM
Virtutis pallio velatum.

PROLUSIO.

*Virtuti celo delapsa, vitiâq; triumphali plantâ calcanti, occurrit Tempus, & accinit
Pæana.*

Virtus. Telluris hospes axe descendo poli;
Ubi perennis diluit limen nitor,
Ignara tristis aura mœroris viger,
Svavi rigantur imbri Divorum sinus,
Et gratiarum nimbus æternùm pluit.

Ibi lacte rivi, melle dimanant agri;
 Plenis voluptas alveis semper fluit:
 Abs fine manat jubilum, plausus tonant,
 Illæque fulmen aliud ignorant plagæ.
 Non ruga fulcat ulla planitiem genæ;
 Æternitatis vita lætities habet;
 Juventa semper innocens illic viret.
 Ibi molestis roditur curis nihil;
 Extorre longâ strage nescitur scelus.
 Non dente carpit hora mordaci dies;
 Nubes nec astris vellus inducit suum:
 Divinus ast sol semper evibrat faces.
 Felicitates sacra cum plausu vehit
 Navis, recincta semper in portu rosis.
 Pax absq; bello, candidis vehitur rotis;
 Nec ullus unquam Martis aut umbræ metus;
 Et criniuntur inclytæ gemmis domus.
 Illinc in istas venio telluris plagas.
 Iram quòusque terra lassabis Dei?
Calcat Experta toties fulmen in pejus rues?
viria. At vos catenas spectra mœroris jugum
 Et merita mortem, gemite victricis pede
 Calcata, digna semper æternum malo.
 Jam sanctiores Incolæ Mundi date
 Pæana; date pæana mortales mihi.
Tempus. Vehenda solis essedo virtus ave,
 Palmis, trophæis, laureis clarum micans,
 Quæ jam domatâ dexteris refers styge.
 Cælis amica, dotis omnigenæ parens,
 Caputque Divis æmulum, Mundi jubar,

Titane majus lumen in terram vibras,
 Noctis Choraulis Cynthiæ, facibus poli,
 Fulges nitentis ædibus cæli magis.

Virtus. Agite tripudia, gemmeis nomen stylis,
 Sulcate nostrum. *Hora 1.* Vive cælorum decus.

Hora 2. Assurge victrix semper, & Vitiū preme!

Tempus. Pæana Comites, vota virtuti date,
 Palmasquè cælum ferte victrices super.

Tempus cum horis alternatim

Laureatis plena fertis
 Jubilis provecta virtus,
 Vineta palmis colla tende.

Iò triumphā!

Tænari consurge victrix
 Cladibus! quassa paludes,
 Quæ stygis vehunt carinas.

Iò triumphā!

Plus rubinis purpurata,
 Sardij crinita gemmis,
 Mille cincta margaritis,

Iò triumphā;

Tu per astra plus ephœbis
 Siderum ditata stellis,
 Per polares vecta sedes,

Iò triumphā!

Quâquè flectit sol quadrigam,
 Vertit & quò Luna cornu,
 Turba lucet quo ministra,

Iò triumphā!

Mollibus rotata gyris,

Svave circinata flabris,
 Et per auras ducta plaude,
 Iò triumphā!
 Imbre depluant decenti
 Gratia, saltentquē rugæ
 Montium, plaudantquē lymphæ;
 Insonet aura,
 Grandina nimbos rosarum;
 Liliorum sparge lanam
 Flora plenis huc quasillis;
 Dic iò Pæan!
 Huc nitentes provocate
 Uniones & corollas,
 Mille siderum Choraulæ;
 Dicite, Pæan!
 Aura fragret occupata
 Nubibus plusquam sabæis;
 Flet Favonius satelles;
 personet æther,
 Orbis incolæ triumphos,
 Æquoris tives triumphos,
 Consōna cælum triumphos:
 Dicite, Pæan!

P R O L O G U S

*Futuram rei seriem complectitur, & Auditori
 Offerit.*

Commune terris dabimus in scenam nefas,
 Mentita Vitij labra furtivum decus
 Taxando. *Velat prava signentur boni,*
Et turpitude sæpè fallaci capie

Formâ, nocentq; scelera sub fuce magis:
 Fraus hæc frequenter picta cum lucro redit.
 Exosa mundo Vitia sic etenim placent;
 Fucata quando pallium recti gerunt.
 Spectate, Vitium perdet hinc larvas brevi:
 Quod ubi severo tangimus meritum stylos,
 Elogia vestrae digna Virtuti damus.
 Adeste faciles; Actus hic vobis patet,
 Et in tributum scena cortinas levat.

ACTUS I. SCENA I.

*Vitium dato classico evocat suas cohortes contra
 Virtutem.*

Vitium. Huc me severus cæca ductum per vada
 Acherontis undis extulit nigris furor.
 Quid video? pulchri liberæ Orbis plagas.
 Titana squalens noster aspectus subit,
 Carbo genarum fulgur ad cæli tremit.
 Insueta quod non ora perstringit jubar?
 En blanda mundi candicat facies nive,
 Et culta formis mille laudandis nitet.
 O quæ venustas Orbis, & Charites humi?
 Hic pulchritudo lambit immensam juga,
 Decor decorem semper & comit novum;
 Hic absque nube mentis illucent faces.
 Fulgore quanto turba mortalis micat!
 Quam sustulit sublimè Virtutis nitor.
 Solùmne tristis ergo me squalor teget?
 Non patiar: etiam multa me stipat cohors.
 Adeste, adeste monstra Tanarij specûs.
Gula. Quis de cavernis evocat clamor stygis?
 Q *Vitium.*

Vitium. Huc huc sorores ferte deformes ave.
Invidia. Et te prehendo. *Avaritia.* sceleris ô
 salve Parens,

Fraudum Magistra: prome, quid placitum, jube.
Vitium. Hæc ergo nobis segnis occumbet dies?
Temnenda non est hora, dum tempus favet:
Momenta sapè terminum rebus ferunt:
Anni frequenter pendet in puncto labor.
Agite cohortes, classicum Martem ciet.

ACTUS I. SCENA II.

*Fraus animat Vitium ad rapienda Virtutis pal-
 lia, larvasq; Honestatis.*

Fraus. Quousq; tandem dormient altum doli,
 Et pigra vacabit addere insidias manus?

Adeste Vitia, tergite genarum luem.

Vitium. Pæana latret Orcus, & rabies fremat;

Rubigo lambat colla; funereum caput

Incingat angvis vellus, & necat comas:

Jam enim fatiscit terra sub monstris stygis.

Ultrice Virtus dexterâ nostrâ cadat.

Horrenda cæco provolet Legio specu.

Serpentiûmq; sæva concutiat jubar

Invidia; cingat turma concomitans latus.

Fraus. Frustra est, peris; si fuitiles jactes minas.

Exclusa mando Vitia sic lessum canant.

Ridendus absq; viribus jaceat furor.

Armis nihil si proficis quidnam minis?

Cui resistere nequis, illum ne incites.

Nè temne fortes; instat exitium grave.

Suspice timendos; facile dejectos prement.

Excelsa merue; nî miser perdi velis.

Potentiori nè obijce imprudens caput.

Robusta Virtus Ditis explodit minas.

Conflige fraude; quando Mars impar nequit:

Dum præstat hostis viribus, technis age.

Vitium. Sed mille Virtus facibus obtutum regit,

Quis fraudet illam? perspicax oculos habet,

Custode plures clara Junonis ferens.

Fraus. Effinge faciem sanctitatis, quâ cares.

Vitium. Cujus nec umbram refero, qui fingam
bonum?

Sulta nocere plurimum fraudes solent,

Sed sibi: dolosi prosperum sperent nihil.

Fraus. Animum pavore libera, remove metû.

Contagiosum cinge sapphiris caput,

Orna smaragdus; gemmeis largè jubam

Connecte filis; lividas pictis genas

Larvis adorna: ut placeat astutum decus.

Homines prætia frequenter externo dare

Solent decori: quid lateat intus, minùs

Curant; in hoc & sæpe virtutem locant.

Istius ergo rapere si vestem nequis

Totam, rape parùm: Larva carbonem tegat

Sævum genarum. Sic frequens jacta dolos:

Effinge voces; verba vix medijs labris

Mellita fundens eliqua tanquàm melos;

Fucata tenero dicta supplantans preme

Etiam palato; fige cum numero gradum;

Oculos decenter subdolos gyrans rotâ;

In mille fraudes, vocis ad tonitum caput

Dispone; nigras pinge cerusâ genas:

Binx vacare nesciant astu manus.

Ceu stentor esses, buccina quamvis tubis,

Hæc juxta amussim cuncta Virtutis regi.

Vitium. Bene est, abundè est. Vicinus. Fraudes
placent.

Tegere lacertos pallio recti juvat.

ACTUS I. SCENA II.

Virtutis Genio exhibet se Vitium, cujus ille hor-
vorem detestatus abit, fulmina ab alto vibraturus:

Sed Vitium raptim ejus pallium capit, dum ro-
bam prehendere nequit Virtutem.

Genius Virtutis. O quæ palude Ditis effusâ lues
Inundat Orbem, & nocte denigrat diem!

Quis ater umbras squalor ejecit specu?

Lucis serenam sepiâ maculat faciem

Caligo, tristi cinctâ mucorem peplo,

Immanè fumat aura, fluctus & rotat;

Qualis in averni navigat fœtor rate.

Vitium. O Dive salve. *Gen. Virt.* Terror actu-
rum fuge.

Vitium. Admitte Genij, Dive cultorem tui.

Gen. Virt. Infame spectrum! tunc cultor? quin
fugis.

Vitium. Quorsum? nisi tuum pervolem in cul-
tum. *Gen. Virt.* Meum?

Vitium. Tuum. *Gen. Virt.* Quid Erebi germen?
In barathrum fuge.

Ergone mei te jamq; cultorem facis?

Apage, ruinas in tot insanis meas.

Vitium. Nè Dive cultum vel voluntatem minax
Contemne; nomen dulce clementis cole.

Jugiter habenas terra mansuetas amat,

Gen. Virt. In vitia pectus ferreum cæli volunt.

I pestis: à te præter opprobrium nihil

Restat, quod optem. *Vitium* Debitas laudes canã

Gen. Virt. Quid oblatrabis? *Vitium.* Me tuo ve-
sti peplo.

Gen. Virt. Mortale, bellua turpis, ut perdas
Genus?

Confinia bonum nulla cum Vitijs habet.

Vitium. Quid anxiaris? larva non rarò placet.

Gen. virt. Et sic supremum Vitia non cautis no-
cent.

Dolosa subito nassa conspectum fuge.

Per mille clades ibo, per strages ferar

Tuas, coronam Victor & sertum tenens.

Adeste superi, vitia pellantur loco.

Vitium. Adeste sociæ. *Gula* Rete tendatur procul

Gen. Virt. Funesta noctis monstra fulminibus
cadent.

Vitium. Huc huc silentis vulgus acceleret stygis:

Virtutis alacres diripite sociæ togam.

Invidia. Fugientis ampla spolia probitatis tuli.

Io! triumphos reboet inferni plaga;

Concussa tristes plaudat exultim jubas,

Quàm bella vestis! *Vitium.* Fraudibus pateat locus.

ACTUS I. SCENA IV.

Fraus adornat *Vitium* pallio *Virtutis*, & comit.

Fraus. Bene est, adeste Vitia. direpta est çhlamys

Oris fluentem larva squalorem tegat;
 Rotet severas artifex unguis iūbas;
 Fuligine nigros nivea Virtutis cyclas
 Ornet lacertos, blanda per corpus fluat;
 Referat honesti nomen inscriptum sibi,
 Et quidquid omnes sive Virtutes habent.

Vitium. O me decorum! Gratias mecum gero.

Gula. Fluxere Charites in tuas cunctæ genas.

Avaritia. Pomū mereris Paridis, & formæ jubar.

Invidia. Jam pulchritudo det tibi victas manus.

Vitium. Pluto nec ater pignus agnoscet suum;

Stygis inquilinum me neget custos trifaux.

Quid? Nox mihi parens me suam sobolem putet?

Plus sole niteo; lacteâ melius viâ

Candescos; vultum Cynthia nec auget parem.

In me migrârunt æmulæ stellis faces.

Sic sic venusta pando, sic flecto labra;

Sic lambo summis mollè vix plantis humum;

Sic fraudulentis cuncta libertas patet

Oculis; lepores oris ac frontis vibro,

Malas dolosâ purpurâ tinctas gerens.

Sic circulares gyro cervicis jocos,

Et verba tereti spiro confingens labro.

Refero decores, Gratias omnes fero.

Gula. Jucunda sanè forma! *Vitium.* Lateamus

parum.

ACTUS I. SCENA V.

Genio Humano occurrit *Vitium* adornatum, &

seducit incautum.

Gen. Hum. In fræna quisquis indolem cogis meâ;

Quis-

Quisquis & honesti tramitem monstras comes;
 Rector decoræ quiq; Virtuti præes;
 Descende custos, ductor ingenij polo.
 Intima venustum nostra Justitiæ fibra
 Amer. decorâ, quâ ferar, doceas, viâ!
 Stabo minister, Cælites, vobis cliens
 Totus litabo, Numen æternum colens:
 Docete, Virtus quâ regat felix iter:
 Prospera volabit cultibus vestris ratis.
 Inflata vela, semper & Zephyros date;
 Festiva vobis ferta sub portu cadent.
 Celeusmati Pæana conjunctum canam;
 Amplas litabo victimas; Divis pium
 Vobis tributum fervidâ ponam manu.

Vitium. An me requiris? *Gen. Hum.* Et quid es?

Vitium. species boni.

Gen. Hum. Bonum sed ipsum cupio. *Vitium.* sat
species habet.

Gen. Hum. At plus honestas ipsa. *Vitium.* vir-
tutis satis

Permulcet umbra. Tectus hâc felix jacet.

Gen. Hum. *Virtutis umbris gratius fulget jubar.*

Vitium. Hoc est Deorum; lucis hi fontes habent.

En, me quis ambit fulgor, & quantum decus,
Virtus, honestas, forma par cæli plagis.

Gen. Hum. Incurre dextras, me tui nutus regēt.
Imperia felix quisquis hæc unquam tulit!

Servire magna portio Regni bonis.

Ergo Anime lætos duc dies: tuta est salus.

Vitium. Pæana Comites euge deformes date:

351 Pars 4. Ind. 5. senectus Poëtica.
Eia triumphos spectra funestum sonent.

C H O R U S.

Canit Viciū specia Virtutis amictū valdè decipere.

Procumbe cæsa Fraudi
Victima, jam peristi;
Decus latere tantum.
Quisquis in ore credis.
Ex fronte nundinaris
Si probitatis aurum;
Fraudatus heu! dolosâ
Decipulâ jacebis.
Non semper omne gemmam
Quod nitet esse, nôris.
Fucata sæpè Virtus
Mille tetendit astus:
Cerussa frontis atras
Sæpe tegit Megætas:
Hic angvis est sub herba,
Spicula dira figet.
Sed heu! sub hoc venena
Tegmine sæva perdunt,
Incauta totq; larvis.
His capitur voluctris.
Illustris ora fucus
Velat & intus Hydras;
Ornata veste recti
Dum vitium subintrat.
Nix claudit alba cænam,
Fronde lacus teguntur:

Defor-

Deforme sed nec istis
Ingenium peribit.

INTERLUDIUM Fraudes venales.
ACTUS II. SCENA I.

*Genius Humanus Larvâ Honesti deceptus, à se
repellit censorium Virtutis Genium.*

*Genius Humanus. Anime faventeste decet Ze-
phyros sequi.*

Quidquid agis, inter ista si numeres, licet:

Pectus replèsti dotibus; paveas nihil;

Oculatus Argus cum tibi semper vigil

Spectes beata. Prosperam calcas viam,

Felicitatis certa quæ monstrat juga,

Mens tibi serena; gemma Virtutis sinum

Illustrat; almâ candidas totus nive.

Tu tibi tribunal, arbitrum nullum velis.

Quivis penates optimè nescit suos.

*Gen. Virt. Nè crede: proprium saepe pessumdas
nimis*

Amor; Catones respuit, plaudit sibi,

Et blandiori corda demulcens flabro

Seducit. O quot perdidit! prudens cave:

Quisquis perire vult, nimis fidat sibi.

Tantummodò sibi credere, est velle opprimi.

Dementat animos proprius philetis amor.

Versutus ipse, cecus, & quando minus

Timebis, ejus perdet in cautum lepor.

Gen Hum. Nullus benigno suspiciz vultu malum.

Gen. Virt. Persapè proprius ex malo rectum facit

Amor, venena cordis inficiens fibras,

Gen. Hum. Non est timendum, quando me Virtus fovet.

Gen. Virt. Virtus pavoris ficta permultum gerit.

Gen. Hum. Sed innocentis sorte Virtutis probor
Securus; ejus calculus tutum facit.

Gen. Virt. Sincera Virtus fraude vel minimâ
caret:

Mens aqua nescit occulere fibris dolos.

Edicta factis, corda conformat labris.

Larvata sed te sæpius capiunt bona.

Externa multis toxicum species fuit.

Inspice finum: fulget æquali face,

Applaudes; contra, noxium colubrum time.

Dirum sub herba spiculum serpens vibrat.

Gen. Hum. Apage, quid anxiaris, ingratum canis

Gen. Virt. Jamjam ruina proximus stabit miser;

Quicumq; fugiet monita, temnens ducem:

Perire velle est, nolle censorem pati.

Gen. Hum. I, ferre talem nolo nec possum quidem.

ACTUS II. SCENA II.

Genius Humanus necdum se deceptum agnoscens,

dum Vitia execratur; ipse larvatus à Satyra ar-

roditur, cui frustra conatur excutere dentes.

Gen. Hum. O Vitia, terræ monstra, Virtutis neces!

Horrenda vestris spectra mortales, ruant

Prostrata telis; agite, perdantur simul.

Tristi sonate clasticum semper tubâ:

Venena mundi ferreâ occumbant manu.

Satyra. Et tu quousq; subdolam larvam feres?

O te venenum dulce, dum lactas malum!

Illustre fucis quamdiu labrum teges?
 His visne blandis, ergo figmentis capi?
 Adverte falsum, quod nimis jactas decus.
 Ergòne perire fraudibus tantum placet,
 Cupidâque verum nec rapis dextra bonum?
 Manúsne superûm vindices in te miser
 Coges? ferétne Numen hanc larvam diu?
 Quid volvis animo? quid sapi? lustra sinum.
Gen. Hum. Tace: feroci dente corrodes caput;
 Apage, sagittas conde feralis labri.

Satyræ. Ferale vitijs, sed jubar recti colit.
 Non rodo dotes, mille quas Numen dedit;
 Nec innocentes carpo sinè fucis fibras:
 Vitiata telis corda transfigo meis.

Virtutis auro fulgidus nunquam nitet;
Quicumq; plumbum sceleris in fibris alit.
 Peccata quamvis gemmeis ornes stylis;
 Licèt pyropis ambias; caris licèt
 Cingas smaragdus, & diu, noctu studens
 Comas; licèt si candido pingas frequens
 Colore; jungas lacteis minium genis;
 Fingas, refingas more virtutis labrum.
 Semper manebunt atra, nec genio cadent.
Nam pulchra nunquam Vitia spectabit solum:
 Si credis esse! tibimet interitum paras.

Quicumq; querit nectâr hâc specie boni;
Dulci venenum melle confusum bibet.

Gen. Hum. I spina mentis, dente mordaci rabis,
 Excussus ille cautiùs doceat loqui.

Satyræ. Natura dentes in vitia nobis dedit;

Illos

255 Pars 4. Ina. 5. senectus Poëtica
Illos medelæ servo, nec vulnus volunt.
Stridere contra Vitia, nos omnes decet.

ACTVS II. SCENA III.

Satyra è Spelæo, & Philosophia è subsellio perstrin-
gunt Genium Vitio indormientem, seu fulcientem,
brachio caput supra Vitij humeros.

Satyra. O quanta species oris & mentis jubar
Cinxêre Genium! sed etiam larvas refert;
Infaustus illis omne depravat decus.

Ni tota niteat, esse jam Virtus nequit.

Quodcumq; navus insicit cordis, malum est.

Constare causis integris volant bona.

Eheu! fideles nœnias mecum date:

En Genius inter Vitia miserandum jacet,

Stertitquè. sic non pellitur pravum malo,

Sed crescit, atq; consequi pejus solet.

Cœpère si quem Vitia, defraudant quosq;.

Etiam virentes integunt rami lutum,

Gemmeaq; maculas corporis velat cyclas.

O quanta sceleri fraus inest, quantum nocet!

Titulata sæpè decora non paucis necem,

Tulère gravia pluribus vitæ mala.

Tunc tunc Erinny's squalidas pectens jubas

Plaudit; tremendum viperis cinctus boat

Pæana spectris Orcus, & vitium sonat

Crudam triumphos; Livor horrendum fremit;

Gaudens remugit Ira lethali tubâ;

Immurmurantes insonant Erebi greges.

Quoties superba vestibus recti tument

Peccata; tristem jam dies luget diem.

Velatur imò lucidum Phœbi jubar,
 Pullo dolores & peplo prodit suos.
Sed non perennat, fraudibus quidquid stetit:
Aeternitatem vera nam Virtus habet.

Exacue dentes Cynica, & in Vitium vibra.
Philosophia. Nescit jacere sordido Virtus situ;
 Nec fraudulentis integit limbis comas;
 Nullum superbi scit pati sceleris jugum.
 Sed quid decoris vendicant fraudes locum?
 Fucata species hæc ut incautos necet?

Satyra. Quò suaviora philtrea, tantò plus premunt
Dulcedo sceleris pharmacum renuit pati.
Cerussa vultum quò magis pingit, nocet.

Philosophia. Ite vitiosæ tabulæ mendax honor.
 Primæva redeunt, larva non stabit diu.

Satyra. Huc sancta prodi Veritas, mentis nitor,
 Virtutis auctrix, & parens veri boni.

ACTUS II. SCENA IV.

Veritas Genio adhuc larvato pandere nititur
fraudes Vitij: sed repellitur, Virtute gemente.

Veritas. Bullata, Vitium, decora quid vultu geris?
 Abijce dolosum, pone gemmatum peplum;
 Depone Larvam. Frontis horrorem teges?
 Ultrix malignos semper in technas ferar;
 Sincera præter, quid alia placeant bona?
 In colla sceleris vindices stringam manus.
 Ex fronte fucos tolle mendaces nefas:
 Non est perenne, quod refers oris jubar.
 Ne fraude tingas pectus, ut celes malum:
 Per se mephitin turpis exhalat lues.

Virtutis hostis pone velamen boni;
 Et te Megæraë tristis horrebit juba.
 Repones furtum, vestis hæc te non decet:
 Tenebrio lucem cerne: quid solem fugis?
 Caligo Vitijs ergò tantoperè placet?
Sincera Virtus lucis exambit jubar.

Genius. Molesta quid sic in boni speciem tonas?
 Animus per amplam noster exoptat viam;
 Nec in catastas natus, includi cupit;
 Nunquam catenæ nexibus stringi potest.
 Hoc ipsa mentis Diva libertas jubet.
 Austera Pietas anne durabit diu?

*Longæva non sunt, quæ truces cogunt minas;
 Violenta rapido sæpè tolluntur pede.*

Humana renuit indoles durum pati.
 Nunquam perennat, si gravis Virtus fuit.
Veritas. Semper perennat, nec gravis Justo fuit.
Genius. Ad vota mentis illa laxari solet.

Veritas. Sed in ruinam, nomen & perdit suum.
 Quisquis recusat ejus ad leges regi,
 Peribit. *Etiã ducibus & fortes egent.*

Genius. Appage, retundat dentium ipinas lapis;
 Fer ipsa morsus, acrè quos figis mihi.

Virtus. Infaustus heu! qui raperis, ô cohibe truces
 Mentis furores; perdoma cordis focum;
 Compesce pectus; impetus animi preme:
 Quando Magistrum respues, miserè cades.

ACTUS II. SCENA V.

Fraus plaudit, & accinit ob repulsam verita-
tem-

rem; & dum illam, Fraudem nimirum, libentius sequitur Genius, incautus incidit in periculosos laqueos, quos vitium extendit.

Fraus. Iò! triumphos canite Tænarij specus:
Boëntque grandi Spectra mugitu stygis.

INcolæ cœcæ paludis
Colla subligant cupressis;
Se furor circumdat alnis,
Mugit & oreus.
Fronde Cedri diffluentes
Ira colligit lacertos
Induit rhamnos Erinnyis,
Personat antrum.
Increpant styges triumphos,
Cerberus latrat triumphos,
Insonat terror triumphos,
Frausque triumphat.
Fistilis Charon cupressis
Squalidam cingit carinam,
Et rates carbone tergit,
Murmura currunt.
Evomunt manes trophæa,
Et canunt pæana larvæ,
Assonat, recurrit Echo:
Spectra triumphant.
Fraus doloto vicjit ore,
Vicjit & sinceritatem,
Pallijs amicta pulchris
Blandula vicjit.

259 Pars 4. ind. 5. *senectus Poëtica*
Genius Hum. Age, lætiora nænijs spretis sequar.
O quot lepores, gratias quantas refers!
Jam veritatis asperas nimum scholas
Quid anxius amem? nolo tam rigidam Ducem.
Fraus. Bene est. Magistram sibi, gravem quid-
nam ferat?

Si placeo; medium firmiter nunquam tene
Duo inter extrema: quis enim semper potest
Durare? Paucorum, insequi plures velis.
Gen Hum. Et hoc beatum. Quâ viâ duces? sequar
Fraudem insecutus, Ergo fugies? subsiste, sta,
incidit in casses. firma gradum.
Perij Volueris, Fraudis in laqueos rui!
Adeste superi, porgite jacenti manum.
Vitium. Addisce nostra ferre juga, vincetus jace.

C H O R U S

Nullum ficta Virruti successum pollicetur.

INteris, nullam meritura laudem,
Quæ geris fucos, probitas in ore:
Occidis quondam miseranda toti
Fabula mundo.

Cùm Themis sacrâ trutinat bilance
Fraudis integmen, rapit inquilino
Crimini larvam, jubet ac Honesti
Ponere vestem.

Tunc tegi cœnum nivibus revelat,
Intus obscurum latitare spectrum,
Et lupos mitis nitido sub agni
Vellere prodit.

Pone jam fraudes Vitium ministras
Nulla sub larvis pietas perennat:
Veritas certam retinere Lænam
Sola valebit.

Cordis immanes aperi recessus;
Evomet tristes animus mephites
Turpis erumpet simulatus astra
Fucus in auras.

Verme manantes Vitium revelet
Pectoris fibras; maleferiata
Monstra prodibunt; furiosus angvř
Spicula mittet.

Ipsæ fœtebit sinus instar antri;
Quale Plutonis specubus Megæram
Clausit, & cæco saniem sub Orco
Spectra resorbent.

Pone mendaci nocitura fucos
Larva Virtutis veneranda peplum:
Nec diu plaudes. Itâ ficta virtus
Nulla perennat.

INTERLUDIUM.

Astus redit in Authorem.

ACTVS III. SCENA I.

Genius Virtutis inuēctus in Velamen Vitij; illud à Genio Humano remouet; eum à fraudulentis laqueis expedit, speculi prius indicio ostensâ turpitudine mali, speciem mentitam induci.

*Genius Virtutis, Dolosa tandem ponet in-
tegmen boni*

Facies, remotis fraudibus pandens labrum.
Et Vitia pietas quamdiu larvas ferent?

Jam provocâstis scelere Divorum minas.

Sint sera quamvis tela, qua spargit Tonans;

Ast tarditatem serium posthac satis

Fulmen rependit; stat vigil semper manus

In nos polorum; cuncta scrutatur Themis.

Effusa quondam grando telorum cadet,

Et vindicem cruore potabit gregem.

Depone Larvam, turpe quam Vitium geris:

Purpura thronusq; simiam nunquam decent,

Multò minùs te pulchra Virtutis toga.

Et flende lachrymis Anime, latitantes dolos

Hoc teste speculo cerne; nec jacta gēas. (nimis.

Genius Hum. Quid video? decepere me Fraudes

Proh terreor! quēis obtegor larvis, miser!

Effluite fuci, subdolos fugiat decor.

Gen Virt. Primæva redeat forma, mentis & nitor.

Depone casses; non ferēs ultra jugum:

Nos sancta cordis namq; libertas decet;

Quæ vinculari nexibus refugit mali.

I, sequere; Vitium fraudibus nudum vide.

ACTUS III. SCENA II.

Genij Virtutis & Humanus animant magis Veritatem & Satyram contra larvatum Vitium.

Gen. Virt. Adeste mecum; concidat telis scelus.

Gen. Hum. Ciete bella, classicum litui sonent;

Vitijq; clades & neces, Divi, date. (cadet.

Veritas. Adium. Satyra. Severas in vepres Vitium

Gen. Virt. Agite, sonate bella. Gen. Hum. Jam

Fraudes ruant.

Veritas

Veritas. Et vermis ille, qui fibras rodit sinûs,
Terribilis instet impiger Liſtor mali;
Imùm cruento dente dilaniet dolos.

Satyra. Nîl hîc morandum, restat infirmus labor
Tollendus ori fucus, & superest nihil.

ACTUS III. SCENA III.

Vitium dum se jaçtat, aggrediuntur Veritas & Satyra, detrahuntq; larvã & palliũ emittitã Virtutis.

Vitium. Devictus Orbis ferta suspendat mihi.

Vici, jacebat sæpè sinceræ parens
Virtutis atro culta nec quidquam situ.

Io triumphos subditæ reboent plagæ.

Sed veritas, quid fraudis aspectum subis?

Veritas. Egone fugere discã? fuge dolosũ caput;
Simulata remove vela: non jaçtas tua.

Vitium. O misera! Honestatis quis auferet jubar?

Veritas. Ego. Quid atrum sic regi spectrum ferã?

Vitium. Fuge. *Veritas.* Prior æquitate te fugiam
probrum?

Satyra. Fugere nefas est; stare me ratio jubet.

Vitium. Vibrare dentes invidus tanquam canis,
Causa nequit æqua, sancta vel dici bona.

Satyra. In scelera, fraudes, ut fremã, seper decet.

Veritas. Infame lucis non teges radijs caput,

Diventilatam fraudibus, plenum dolis;

Lenopietatis prædo sinceri boni,

Bullate raptor, larva crudelis fuge. (bonum.)

Vitium. Imò fuge, neq; corrode, quod nescis

Veritas. Ignoro fictum & perfidum, verum scio;

Sed te scelestum, merge lethalem facem;

Depone larvas, pone virtutis decus. (do!

Vitium. Huc huc cohortes; urget hostis jam occi-

Abijt amictus frontis & fulgor genæ!

Veritas. Jamjam decorem sustuli Vitio, perit.

Satyra. Pœna cælis millies Orbis sonet.

Vitium. Quis me cavernis occulet nigris humis?

Me terret ipse turpis aspectus genæ.

ACTUS III. SCENA IV.

Genius Humanus ridet, & sannis persequitur Vitium, larvâ honestatis spoliatum.

Gen. Hum. Solis nitentem larva jam lucem subi;

Incurte vultus; omnibus prodi jocus,

Justusq; mundi risus, ast squalens malum.

Informe spectrum, quàm ore jacularis gravem

Laxo mephitin, & labris saniem spuis.

Quorsum migravit ille cincinnus pili?

Ceu viperarum tristè gyrantur comæ.

Ubi sunt decores? interi mundi lues?

Impunè petulans opprobria centum subi;

Auge cachinnos calva sinè fuce gena.

Vitium. Me ter quaterque millies miserum caput!

Squalens in umbror, pectus incultum jacet.

O sœva, quæ me pœna funestum trahit!

Gen. Hum. Quorsum lepores, quò labri fugit

lepor?

Ut ecce pallet oris exangvis color;

Immanè pellis corpore exsucto riget;

Tempora cavernis bina merguntur suis;

Oculi lacunis prorsus absorpti latent.

Sternite scelestum, cingite catenis pecus.

ACTUS

ACTUS III. SCENA V.

Geni9 Virtutis victore pede calcat Vitiũ, & penitus conculcat.

Gen. Virt. Virtutis hostis impiæ proles stygis
Succumbe ; tolera, quo premit victor pede.

Perferre disce meum licet nolens jugum ;

Devicta tandem pestis ad plantas jace ;

Fer vincla , præcep̄s exilia spectrum subi.

Vitium. Intereo , funere victima cruento cado.

Gen. Virt. Immane clades inter atroces rue,

Occumbe monstrum , nec plagis terræ noce.

Palmásq; Virtus jaçtet æternum suas.

Dicite triumphos, Cælites plausum date :

Pæana Gentes canite Virtutis faci.

C H O R U S.

Accinit Victorioſa Virtuti.

Primus. Alma Virtutis modulare ferta,

Diya victricis cane Musa lauros ;

Mille palmares numera triumphos,

Parta trophæa.

Frontis augustam cane terra lucem ;

Æmulo cælis pietatis ori

Plaude ; dum turpes Vitiij phalanges

Agmine stravit.

En , jacet nexis domitum catenis

Impium ; Ditis trepidant cavernæ ;

Fræna Plutonistumidoꝝ locantur

Ferrea collo.

Subdoli fraudum pereunt lepores ;

Clade sub dira titubat Megæra,

Incubans stragi; fugienda terras
Lambit Erinny.

Secundus. Laureata tende Virtus
Mille fertis plena colla,
Plaude victrix, & triumphas,
Cincta palmis, vinceta lauris, mille fulta floribus!
Vive, surge, per trophæa
Ambula victoriosa,
Altior tellure scande,
Te per auras, te per astra vinceta laudent funera
Turba cæli te ministra.
Te Poli laudent choraulæ;
Et tuos humus triumphos
Jaçter; Orcus contremâtq; , te sonentq; sidera.
Tertius. Victrix jam pietas stet super æthera
Exornet spolijs inclyta dexterâs;
Insistat domitrix crimina proterens,
Conculcet stygiam sancta potentiam;
Innectat nitido tempora lilio;
Incingat rubeas & manibus rosas,
In plausus abeat; Vivat io potens.

INTERLUDIUM.

EPILOGUS

Detraçta Vitio pulchra jam species jacet;
Turpes reliquit perditum technas caput,
Et nostra vestris fluxit ad portum ratis
Favonijs. Jam setta jam puppi damus;
Caninus celestina: gratijs vobis quôq;
Litamus. Inter fausta pro votis fluant,
Quæcûnq; vultis, cuncta pro nutu precor.

CHORUS

CHORUS Post Partem IV.

VITÆ POETICÆ.

*Celebrat pietatem, & virtutes Heroicas Magna-
rum & Nobilium Regni Hungaria.*

Auguste Princeps, Gloria Cæsarum,
Tui sonamus Pannonis inclytos
Fortesq; Cives: ò canenti
Magne fave LEOPOLDE vati.

Tuiq; dicent barbita fulgidos,
JOSEPHE nostri Delicium Throni,
Regni Curules, Nobilesq;
Tot Proceres, Patriæ columnas,

Heroes amplis ergò sat Hungaros
Camœna metris prœndere cogites?
In gloriæ tot qui theatro

Pannonico retulère palmas.

Quæ docta grandi Musa volumine
Per se canoras dicet adoreas?

Et pace, bello parta quis sat
Magnificè recinat trophæa?

Præclara tantæ lumina Patriæ

Nunquàm sonabunt barbita congruè:

Nam pro Deo, Pro Rege, Regno

Inq; toga, inq; sago celebres

Fulsère Cives Scipiades super,

Super Camillos: qui decus elogi

Actus tot inter bellicosos

Sanguineis meruère rivis.

Quæ liberales pleetra canent manus?

Augusta vestro templa quot Hungarus

Miratur Orbis structa sumptu,
Cælitibus positâsq; sedes.

In Numen hæc hæc est reverentia

O vestra, fervens ac amor in Dei

Matrem: sacratæ quot Patronis

Hungariæ famulantur aræ!

Felix ab ipso gloria Numine

Sic cœpit Hunnis, Munificentiæ

Æterna transcribens in omne

Largisonè monumenta sæclum.

Pulchro & litâstis sanguine Numini

Frequenter; ac spes stemmatis hosticos

Inter furores gloriosâ

Apetijt cecidisse morte

Inter feroces Odrysij minas,

Fremente Turcâ, fortior extitit

Virtus, velut quercus ruentis

Nec Boreæ tremefacta flatu.

Quùm non saginent mollia gloriam,

Nec surgat illis amula sideri:

Est asperis asveta pasci,

Blanditias refugit volupta.

Non vilitates ingenij cupit,

Ejus nec optat strenua calculum

Virtus: in altum qua per atras

Celsius egreditur procellas.

Tellure fortis serpere nescius,

Non querit inter dulcia somnium:

Pulvinar ipsi saxa, cassis,

Sanguineum regimenq; scutum.

Lorica rectorum est, brachia fulciens,

Signa-

Signata telis, ensibus & globis ;
Fumans recenter quam cicatrix
Purpureâ madefecit undâ,
Excussus inter somnia diffugit
Somnus ; severùm classica mugiunt ;
Pugnam boant ad tela, ad arma ;
Vulneribus patet iëta porta.
Tunc tunc Enyo verberare perfurit
Inter phalangas ; Mars furiosior
Impellit, urget, totus ardet,
Atque rotat temulentus arma.
Velut jubarum Marmaricus rotas
Pardus rejecit, qui necis Africas
Contemptor oras concitatus
Pervolitans rabiendo terret.
In nos tremendum sic Asiæ Lupus
Quàm sæpè robur perfidus attulit,
Auri voraturusq; pomum
Præcipiti rugijt furore.
Heros sed ingensût pugil excipit
Redditq; vulnus linquere nescius
Spartam, nisi dextris rotatam
Circumagat generosus hastam ;
Et tunc cohortes territet hostium :
Qualis tonantes percipiet polos
Turbo, vel Alcides minacem
Invidiæ tremefecit ensem.
Sic sic stetitis Pannoniæ bases ;
Quam vis procellis vectus aheneis
Mars Turcicus frendens nataret,

Belligeris tumefactus undis.
 Adversa Thraci pectora Marspiter
 Tunc vester ardens opposuit sua:
 Et vidimus sylvas agrosq;
 Bistonio maduiffe tabo.
 Sic vestra semper gloria fulgurat,
 Volatq; pennis laudis & elogi
 Provecta, famæ per quadrigas
 Magnificos equitando passus.
Spectata fortes laus vehit altior;
Qua parta magni Paceq; Marteq;
Splendoris Heroum perennè
Nominibus famulata totum
Percurrit orbem ducta jugalibus.
Virtute cunctos hac rapit in dolos,
Cui carbasis fortuna supplex
Velificat speciosa plenis.
 Utroq; magni, consilij pij
 Justiq; statis seu vocat ægidem
 Bellona; tunc est vestra virtus
 Odrysij metuenda collis.
 Vos vos vocaret Delos Apollines,
 Et Leda fortes candida Castores,
 Tethysq; Achilles, tot videndo
 Consilij manibusq; grandes.
 Exempla clari tot fuerant Avi,
 Magni Parentes, ac Atavum jubar:
 Vos linquitis tardo Nepoti
 Grandiloquis documenta factis.
Æterna pulchris qui sua nomina
Ad tarda factis sacra perenniter

Scripsere, ponunt gloriosa
Perpetua monumenta fama.

Alma Character splendet aureus
Virtutis in fastis adamantinis;

Et Filijs lucens relinquit
Magnanimi specimen Parentis.

Quamcumq; veri cos acuit boni
Pennam, serena non nisi gloria

Ad posteros fulgur iubarq;
Clarisonis inarabit actis.

Hec hęc vetusta non caries vorat,

Ærugo rodit nullaq; temporum:

Sed scripta sunt Æternitati,
Jugiter ut stimulent Nepotes.

Feliciorem nec tenet Indoles

Præcelsa sortem; quam radiantibus

Exempla gestis infutura
Egregiè posuisse sacra.

Fulsere semper nomina clariùs

Signata rebus, quæq; faces Domûs

Illustris, & ceris corusco
Irradiant anima nitore.

INTERLUDIUM post Partem IV.

Senectus ethicum fabularum sensum ad mores
& eruditionem exprimit.

Poësis. Age in tribunali senectus æquissimaz
diindica fabularum commenta, & rejectâ nonni-
hil fictionis cortinâ, multiplicem ostende eruditi-
onem, quam Vetustas intexit. Senectus. Subfa-
bularum integumentis occultatam fuisse ab An-
tiq. is

riquis eum naturalem, tum moralem doctrinam, extra dubium est. Exposuere hoc ipsum suis scriptis. & recentius Calepinus in Onomastico Nominum propriorum, Ravisius Textor, Jacobus Masenius à Societate Jesu, alijq; Mythologi in lucem prodixerunt; ex quibus pauca, quasi pugno compacta in sequentes pagellas compingemus, lucem alijs quoq; datura.

Achelous, *Protheus* & alij, se in varias mutantes formas, significant homines fraudulentos & inconstantes: vel per eos Viri quoque fortes intelligi possunt, qui ad omnem fortunam se nôrunt accommodare

Esculapius sumitur pro aère temperato, quē sol causat; undè pro filio solis & Deo Medicinæ apud superstitionem Antiquitatem celebrabatur.

Amphion quod se Apollini prætulit, ab hoc occisus est, quia nulla arrogantia Deo placet. Quidquid habemus à Deo optimo accepimus.

Argus centoculus indicat hominem Præsidem & circumspectum.

Adulator nocens per Cerberum intelligebatur, quem fingebat Poësis blandum intrantibus & sævum exeuntibus Inferno.

Amicitia ficta per Atreum & Thyestem Fratres; quorum ille huic sub specie dilectionis in convivio filium proprium apposuit manducandum.

Anima à Diabolo liberata exprimebatur per *Andromedam*, quam *Perseus* à *Ceto* vindicavit.

Atalanta significat voluptatem, quam homines, uti *Hippomenes*, ingentibus sumptibus & periculis quærunt; & dum illam obtinent, Dei cultum negligunt, & quasi in belluas, uti *Atalanta* & *Hippomenes* in *Leones*, convertuntur.

Atreus *Thyesti* dum apposuisset filium in convivio, fingunt Poëtæ solem fuisse obscuratum ad facinoris impietatem. quia *Atreus* inventor fuit observationis *Eclipsium*.

Atlas fingitur cælum humeris sustentâsse, & *Hercules* succollator, quia uterque eximij fuere *Astronomi*, virique in sæculo illo sapientes.

Acteonem in cervum conversum, & à proprijs canibus dilaceratum, fingunt Poëtæ, idq; propter curiositatem & incontinentiam oculorum. quia multis ingenti dâno esse solêt, uti *Tantalus*, *Tiresiæ*, &c.

Bacchus fingitur Deus vini, quia subjugatâ Indiâ, primus inde vites in Græciam invexit.

Hebe sumitur apud Poëtâs pro Dea Juventutis, quia *Beatorum* felicitas immortalis est.

Captivitas animæ per *Andromedam* exprimitur.

Campos Elysios fingebat Poësis; ut homines animarentur ad bonum per futura post vitam gaudia.

Centaurs significabant homines impios, ad scelera quævis prolapsos.

Ceres sumitur pro diligentia & labore mortalium; quibus victum comparamus. *Cerbe-*

Cerberus est avaritia & cupiditas opum, quæ ijs cumulatis lætatur, ablatis tristatur. Hinc intrantibus blandus, exeuntibus asper fingebatur, & quidem cum pluribus capitibus: quòd ex Avaritia plura nascuntur vitia.

Chimera significat iram omnium monstrorum nocentissimum.

Circe sumitur pro saga & libidine, quia hæc mutat homines in varias quasi formas, præter Ulyssen: cum sapientes illi resistent.

Cupido cæcus, pharetratus & turpis est animus libidine infectus, qui quodammodo cæcus velut sagitta in malum provolat.

Cyclopes accipiuntur pro hominibus malis, quorum ministerio utitur Deus ad probandos bonos; eorumque Dux Polyphemus monoculus est homo, qui unum non nisi oculum terrenum habet; cælum autem non respicit.

Deucalion cum Pyrrha in diluvio servatus accipitur pro homine pio, quem Deus ab imminentibus plagis conservat. Quòd autem fingant Poëtæ ex projectis à Deucalione & Pyrrha lapidibus surrexisse denuò mares & fœmellas, sumi potest pro induratis hominibus, qui surrexerunt & mundum infecerunt.

Endymion in Latmo monte multis annis obdormiens, & à Luna adamatus dicitur; quòd cursum Lunæ observaverit, & docuerit.

Eumenides sumuntur pro stimulis conscientiæ & tortoribus animarum. Dicuntur etiam Furia

Furiæ. Finguntur à Nocte uno partu omnes tres editæ. Sunt tres inordinati affectus: Ira, cupiditas, libido, & ex tenebris obcæcati animi prodeunt.

Fauni finguntur & *sylvani*: ut sciamus Deum ubique præsentem esse, etiam in latebris occultissimis.

Flumina & monstra inferni pro vitijs & pœnis sumi possunt.

Fortuna pingitur cœca, & rotæ insistere quia prosperitates hujus mundi obcæcant & instabiles sunt.

Ganymedes significat hominem sapientem & pium ad Deum rapi.

Gigantes docent, nè quis suæ confidat fortitudini, & rebellis contra Deum insurgat.

Gorgones sunt monstra voluptatis, à quibus se nullus facile expedit, nisi ductu rectæ rationis Divinum auxilium sequatur.

Gratiæ finguntur filia solis, quia debent esse illustres & fertiles. Vocantur etiam *Charites*, & recensentur tres non velatæ. quia amicitia non debet esse fucata. Sunt tres, quia una dat, altera accipit, tertia reddit beneficium. Sunt *Juvenes*, quia memoria beneficij non debet senescere sed virere. Sunt *ridentes*, quia hilariter est benefaciendum. Cùm duæ nos aspiciunt, tertia pingitur averfa. quia pro uno beneficio duplex gratia debetur. Dicuntur *mundæ* & *loia*. quia beneficia debent esse pura & sinè fucō.

Pingun-

Pinguntur connexæ. quia gratiæ insolubiles esse debent.

Harpyia significant avaritiam. Hinc Phineus dicitur oculis captus, cui Harpyiæ surripiebant epulas, quia non videbat hominem debere esse paucis contentum.

Hebe pro Dea Juventutis habebatur, eratq; soror Martis quia Juventus maximè in arma incitatur. Dicebatur filia Junonis seu Opulentia, quia opes belli causa esse solent. Fingebatur à poculis Jovis remota, quia gratia Principum non semper perennat.

Hercules significat fortitudinem contra monstra, Hæreses, Hydras & Vitia peccatâq;

Jo in vaccam mutata est impura anima in bestiam transiens.

Judices inferni fingebantur severissimi. Quia nulla corruptio removebit postea Judicem à sententia.

Juno erat Dea opum, quia has multi colunt. Dicitur etiam invidia, quia opulenti si sint superbi, pares nolunt pati.

Jupiter expulso Patre Saturno vindicavit sibi imperium, quia libido dominandi nulli parcat. Fingitur in varia animalia mutatus, quia libido transmutat hominem quodammodo in brutum & ad turpissima deijcit scelera.

Ixio dicitur rotæ alligatus perpetuo torqueri. Quia sceleratorum pœnæ termino carent. sic Tantalus, Sisyphus, Tityus &c. plectuntur.

Labor heroicus exprimitur per *Herculem*, *The-seum*, *Jasonem*, &c.

Latona sumitur pro terra, cui obstitit *Juno* seu aër, nè pareret *Apollinem* vel *solem*, & *Dianam* aut *Lunam*. Sed sol altiùs ascendens dissipavit vapores aëris pestiferos, fructusq; produxit. Undè fingitur *Apollo* serpentem sagittis vel radijs confodisse.

Lethe fluvius in campis *Elysijs* inducebat oblivionem præteritorum, quia in cælo tristitia in gaudium mutata, non erunt timenda.

Luna dicebatur filia solis, quia ab hoc lumen mutuatur

Magnarum rerum tardus est eventus, celeritium: sic *Hercules* post novem menses natus fuit, *Eurystheus* post sex.

Mars natus est ex *Junone* seu *Opulentia*, quia opes causant contentiones. Nutritus est à *Thereo* apud barbaras nationes, quia barbarum est armis dimicare, quando legibus potest. *Theræus* sumitur pro feritate.

Medea significat animam, propter sua scelera miseram.

Medusa ex pulcherrima facta est turpissima ob Dei neglectum, quia superbia hominem maximè deformat peccatis.

Mercurius est vis Divina seu instinctus irrementes hominum. Undè pro nuncio Deorum, & Deo *Eloquentiæ* habebatur.

Mulier bonorum plena erat *Pandora*.

Musa dicuntur filiae Memoriae, quia ubi haec deest, illae non prodeunt.

Nativitas portentosa Palladis ex cerebro Jovis, & Bacchi ex femore, quia sapientia in cerebro sedem habet & mente.

Neptunus sumebatur pro aqua, & à Jove pulsus ex caelo quia aqua significat inconstantiam, & pluvia ex aëre cadit.

Nereus in omnes formas mutatus significat hominem probum, omnibus excultum moribus bonis, & ad universos fortunae eventus paratum.

Niobe significat jaectantiam punitam & arrogantiam; uti etiam contigit Marsiae, Arachnae, Thamyrae.

Occultum adeò nihil, quod non reveletur, uti aures asininae Midæ.

Orestes perpetuò à furijs agitated sumitur pro recordatione scelerum, quia haec continuò torquet animum.

Orpheus lyrâ ad saltum alliciens bruta & saxa, significat principem sapientem & mansuetum, quia talis etiam barbaros & saxeos animos ad virtutis obsequium trahit.

Pallas ex cerebro Jovis nata sumitur pro sapientia, seu partu intellectus. Poetae fingunt, per eam fuisse profligatos Gigantes, quia justus hominis sapientia superat omnem prudentiam superbiorum.

Parca vel *Fata* sumuntur pro Divina Providentia, quia haec gubernat omnia.

Paris spernens sapientiam propter libidinem induxit exitium Trojanis, quia libido perdit homines & sapientiam veram negligit.

Pasiphaë significat animam adulteram à re-
cta ratione, quæ immania parit monstra, scilicet peccata.

Penates & *Lares* erant custodes & præfides domorum, quia Deus ubique custodit diligentes se.

Penelope significat muliebrem virtutem ac constantiam.

Phaëthon solis equos temerè regens & delapsus, uti & *Icarus* sunt arrogantes & temerarij quia non modo sibi, verum etiam, alijs nocent. Suis quisq; contentus vivere debet, quæ à Deo accepit.

Pluto ponitur pro Deo terræ opumquè, quia ex terra eruitur aurum, & ejus abusus ducit ad interitum. Undè ille pro Deo Inferni sumebatur.

Plutus Poëtis erat Deus divitiarum, & quidem cæcus, filiusq; *Veneris*. Quia opes ex ubertate possessæ, malèq; impensæ, excæcant possessorem, & ad Vitia protrahunt.

Prometheus fraudulentè fingitur ignem ex cælo sustulisse. quia fraudulentè luce Virtutis volunt tegere vitia.

Redemptio Generis humani significata fuit per *Homeri* catenam; quando finxit omnes *Jovem* in terram detrahère conatos, ab ipso in cælum attractos fuisse.

Saturnus fuit sapientissimus Princeps, & fin-

gunt Poëtae sub eo aurea fluxisse saecula, quia omnes felicitates excipit vera sapientia. A Regno fuit pulsus per Jovem filium, quia nullae opes sunt absque periculo, sumitur pro tempore, & fingitur devorasse filios. quia tempus omnia consumit, praeter Virtutem.

Scylla & Charybdis pericula marina ex adverso sibi opposita, per medium nonnisi transeuntibus navibus, significant Virtutem esse in medio duorum extremorum malorum.

Sibyllae significabant foeminas sapientes, fueruntque Cumana seu Amalthea atque Deiphobe, Tyburtina vel Albunea, Marpesia, Heropile, Sabbe, Demo, Phrygo, Phaennis, Carmenta, Mante, Pythia, Phamonoë.

Silenus Magister Bacchi pingitur ventriculosus & titubans, quia ebrietas & voluptas deturpant hominem, viribusque destitutum & inutilem reddunt.

Sirenes sunt illices voluptatis; blandè canunt, & demùm interficiunt animam.

Sol seu Phœbus sumitur pro Inventore Medicæ artis, quia influit in herbas, expurgat aërem radijs, & reliqua sanitati corporum conducibilia producit.

Somnus fingitur frater Mortis, quia dormiens ab actionibus quiescit.

Temeritas punita exprimitur per Phaëthonem, Icarum & Bellerophonem.

Terror inanis exprimitur ruditu Asini, quo tremefacti Gigantes fuerant, qui superos non timuerant. Quia Deus superbos etiam per vilissimas res terret.

Theseus laboriosi hominis specimen est; qui virtute & sapientiâ omnia superat.

Tritones seu Dij marini fingebantur, quia nullus est locus, ubi Deus non regnet.

Vasfrities succumbit Virtuti, uti Achelous Herculi.

Variabiles Nereus, Protheus, Vertumnus, Metra, Glaucus & Achelous, quia homines multis objecti sumus mutationibus.

Vates vera, sed cui non creditur, Cassandra.

Venus sumitur pro delicato aëris temperamento; undè delicia.

Vindicta in Authorem redit; sic Ino cum Melicerta mergitur post Hellen.

Vitia septem capitalia exprimuntur per septem capita Hydræ.

Ulysses est imago humanæ perturbationis, & utriusq; fortunæ.

Voluptas retardat cursum Virtutis, uti poma aurea Hippomenis projecta Atalantæ.

Vulcanus natus ex Janone vel aëre, & à Tethyde vel Nymphis marinis educatus fingitur. quia extenuatus aër transfit in ignem, & ex vaporibus illis permixtis fiunt fulmina. Undè pro fabro fulminum habebatur. Fingitur ligasse Martem, ipse claudus celerem, & invalidus belli

Ducem, quia nullæ vires possunt hominem impium à vindicta Divina eximere.

P A R S V.

Mors, Funera, Epitaphia.

I N D U C T I O I.

Poëta ad funus invitatus discit à tristi Musa Nænas, Lessos, & Epicedia.

Poëta. *Actum est, viximus! Parentandum est, Epinicia in Epicedia, plausus in Nænas, gaudia in luctus convertantur. Ad lessum creberrimi impellunt singultus, invitant funera, exequia ac calva mortuales; quibus elegiacas persolvam inferias, & ita meam olim imaginem hoc obsequij dolorosi cultu venerer. Ingeminabo luctus, & incultam byram in mæstos expediam planctus.*

Ite mei tristes Elegi, mihi Nænia semper
Insonet, ac cineres carmina nostra colant.

Questibus & questus, lachrimis suspiria jungam;
Sors erit hoc nunquam deficiente mori.

Ite meæ lachrymæ, fidæ mœroris alumnae,
Et fluat ex oculis fons ubicunq; meis.

Itemeæ lachrymæ, currentibus ite fluentis,
Et sulcate meas vomere mollè genas.

Ite meæ lachrymæ, quasi flumina tundite fluctus,
Nautaq; tutus iter per mea stagna secet.

Pierides mecum lugubrem dicite Iessum ;
Ad cineres summum congeminate vale.

Musa. *Subsiste nonnihil Poëta, & priusquam
in luctus expediaris, edisce flere. Effrenem alias
dolorem expectorare lamenta docebo*

In primis potest Poëta statim in luctus prorumpere ac lamentationes : vel testetur, tantum suum esse dolorem ; ut eum silendo potius , quã insonando promere, defunctoq; extremum officium præstare malit : quòd ejus verba à fletu præripiantur. Hinc alloquatur defunctum, ejusquò virtutes & acta concinat, doloremque exaggeret, quo omnes afficiuntur ex ejus obitu. Potest etiam præmitti discursus de incertitudine horæ mortis, de vitæ brevitate, de instabilitate fortunæ, de magnitudine doloris concepti ex obitu Patroni: sive optet Poëta lætiores sibi occasionem, in quam pleetra stringere valeret, & enumeret felicitates, in quarum proventu desideraret cantare. Aut etiam describi potest mortis potentia, necessitas, varietas, produci luctus & dolor omnium exaggerari &c. Secundo laudatur defunctus à nobilitate prosapiæ, à gloria, factis, meritis in Ecclesiam, Patriam & Principem, à vita ad encomium transacta. Introduci possunt omnes ij, de quibus bene fuit meritus, eorumq; dolor. Exhibeantur Regiones, Urbes, Castra, status subsellia principum &c. quæ laudent, & exoptent defunctum, recensitis ejus gestis, fortitudine, liberalitate, &c. Demùm Poëta totus effundatur in lamentationes ; exaggeret

geret dolorem conceptum propter amissionem tanti viri, vel in meliorem transcripti felicitatem, æternum perennaturis ejus Virtutibus. Poterit etiam eidem per anagrammata, artificia Poetica, & elogia parentare.

Cæterum in Epicediis maximè dominantur affectus amoris, doloris, commiserationis, &c. Figuræ exclamationis, epiphonematum, Apostrophe, & quæ faciunt ad mœrorem. In Poëmate fit propositio juxta animi dolentis impulsu, quòd cantabitur mors viri illustris, & dolor communis producet. Invocatio ad Deum dirigatur, ut tanti viri merita cumulet præmijs, & adsit canenti. Narratio tota sit pathetica, frequentibus excursionibus, descriptionibus, & laudibus adaucta.

Si per prosopopœiam placuerit introducere defunctum; sit illa tota eruditionibus, documentis moralibus & consolationibus instructa. Demùm exhibeatur defunctus gratias agere & valedicere.

INDUCTIO II.

Poësis porrigit eruditam supellecilem funebrem, ad mores compositam.

Poësis. *Incultus aliàs dolor, hic admittat cultam supellecilem, tibi destinatam, ô poëta: ut lyram lugubrem exornes, sed ad planctum.* Poëta. *Multiplaci cum aliàs eruditione hanc vitam compleve-*

pleverim, sinè ea non decet sub vitæ finem esse; quæ
nimirum ad mores est & documentum. Poësis.
Sunto tibi.

Nemo unquam mortalium ad sepulchrum er-
rayit. *Sen.*

Non est res magna vivere; magna est hone-
ste mori. *Idem.*

Mors est medicus malorum. *Æschin.*
Undiq; eadem via ad sepulchrum. *Diog:*

Justus mortem cavet, non pavet. *S. Bern.*
Vita est tragœdia, cujus epilogus mors.

Pavido fortiquè cadendum est. *Lucanus.*
Felicis sequeris mors, miseros fugis. *Sen.*

Illi mors gravis incubat, qui notus nimis
omnibus, ignotus moritur sibi. *Sen.*

Non est, crede mihi, sapientis dicere, vivam:
Sera nimis vita est craftina, vive hodie. *Mart.*

Scilicet omne sacrum mors importuna profanat;
Omnibus obscuras injicit illa manus. *Ovid.*

Tendimus huc omnes, metam properamus ad
unam;

Omnia sub leges mors vocat atra suas. *Idem.*
Pallida mors æquo pulsat pede pauperum ta-
bernas Regumque tures. *Horat.*

Certo veniunt ordine Parcæ. Nulli jussu ces-
sare licet, nulli scriptum proferre diem. Reci-
pit populos urna citatos. *Sen.*

Mille modis Lethi miseros mors una fatigat.
Statius.

Ortum quidquid habet finem timet; ibimus
omnes,

Ibinus immensis urnam quatit Æacus umbris.
Stat.

Mortem optare malum, timere pejús. *Sen.*

Contempsit mori, qui non concupiscit. *Idem.*

Nonne mori satius, vitæ quàm ferre pudorem.

Claud.

Mors hominum felix, quæ se nec dulcibus
annis.

Inferit, & mœstis sæpè vocata venit.

Heu, heu! quàm surdâ miseros avertitur aure,

Et stentes oculos claudere sæva negat. *Boëtig.*

Omniem crede diem tibi diluxisse supremum.

Grata superveniet, quæ non sperabitur hora.

Horat.

Qui per virtutem peritat, non interit. *Plant.*

Ut tibi mors felix contingat, vivere discere:

Ut felix possis vivere, discere mori.

Seu mortis veniat, seu nondum venerit hora:

Culpa est velle mori, culpâq; nolle mori.

Clemens Alexandrius hominem citharam
esse dixit; quòd habeat varias miserias, uti illa
chordas. Unica deficiat, deficit omne melos.

Anaxagoras cum audisset in se latam mortis
sententiam: Ô inquit, jam olim hanc in me na-
tura tulit, & in illos.

Diogenes rogatus, an mala sit mors, respon-
dit, non: quia malum præsens sentitur, non au-
tem mors; cum sensibus privet.

Musonius interrogatus, quis optimè moria-
tura; qui, inquit, mortem sibi putat instare.

Bojo.

Bojocalus dicere solebat : deesse nobis potest terra, in qua vivamus ; non autem, in qua moriamur.

Messodanus senex ad crastinum convivium vocatus, respondit : cur me in crastinum vocas, quia multis annis crastinum non habui.

Epaminondas vocavit mortem otium virorū fortium, & laborem improborum.

Gorgias Leontinus senex rogatus, an libenter moreretur : Ex putri, inquit, domuncula nō invitus discedo. *Lico.*

Severus Imp. loculum sibi in vivis factum sic alloquebatur : O locule, virum capies, quem orbis non capit. *Xiphil.*

Accensam lucernam nemo molestè fert, extinctam omnes : ita vivere multis jucundum, mori inamabile.

Ut folia nascuntur, & cadunt, sic homines. *Lipsius.*

Ut lignum uri natum est, sic homines mori. *Idem.*

Nabathæi Reges loco signaculi gestabant mortem præ pectore, cum inscriptione : Mater bonorum, noverca malorum. *Reimer.*

Candela ardens cum lemmate : Inserviendo consumor.

In sepulchris senum solebat esse inscriptio : Ego mortuus est. In tumulis verò juvenum cum interrogationis signo : Et mortuus est ?

Pictus sol occidens cum inscriptione: sol cognovit occasum suum. Subtus calvaria: si cognovisses & tu!

Solare horologium cum lemmate: Una harū veniet, quæ tibi dicet, abi. vel Tempora metimur sonitu, undâ, pulvere & umbrâ.

Nam sonus & lachrymæ, pulvis & umbra sumus.

Alexandri M. tumulo insculptæ fuerunt Asia & Africa, catenis ligatæ, cum lem: Victoria Alexandri.

In Ferdinandi Imp. funere pictæ fuerant coronæ variæ, cum lem: Manet ultima cælo.

Item mors depingens imaginem Cæsaris interrogata per inscriptionem; cuius est hæc imago? Respondet: Cæsaris.

Phoenix in flammis cum lem: Perit, ne pereat.

Bulla in mari cum lem: Et brevis & levis est. Carolus V. Imp. sibi vivo parentavit, & loculum secum vexit.

Romani ponebant statuam Libitinæ in medio foro: ut omnes essent memores mortis. *Rosin.*

Est commune mori, mors nulli parcit honoris; Debilis & fortis veniunt ad funera mortis.

I N D U C T I O III.

Poësis sacra Alumnū suū ad Crucem Christi deducit: ubi is creberrimis concussus

tussus singultibus, nanius congeminat, plangit & feliciter emoritur.

Poësis. *Expedi nunc ergo te in luctus, & tristissimam sub Cruce Salvatoris pulsa lyram, sed sacram. Poëta. In lamenta & nanius mastissima nostra diffluet Musa, & frena laxabit dolori. Ad Te ô Sanctissima Vita Nostra, Jesu Christe, hic expediëtur singultus & lachrima Mortalium; quicum per scelus nostrum Te Cruci affixerimus; ibi pendentem quasituri, ab Amore Tuo trahemur, sacrâ metamorphosi in melius mutandi, Tibiq; uniendi.*

Sacra Metamorphosis ad Crucem Christi, Amoris terreni in Divinum.

Mundus. **I**o secundis ite Cosmophili notis;
 Agite fodales, quamdiu vestris favet
 Velis Favoni: memet ad votum duce
 Felix secabit cuncta percurrens ratis
 Redimita flore. Vincita sexcentis caput
 Ibit corollis turba nautarum, canens
 Celeusma lembis. Ite lætitijs, io!
 Complete pectus, quos meus ducit favor.
 Felicitatis culmen est mundum sequi.
Cosmophilus. Etesiarum, Dive, permulce flabris
 Cymbas: fugetur turba mœroris procul.
Cosm. 2. Absit inimicum luctuum nobis genus;
 Ast vos faventi dextera Mundo date.
Cosm. 3. Tuum Satelles fidus accingam latus,
 Tibiq; nostræ vela committam ratis:

Quòcùnq; placeat, sponte volitantem move.

Cosm. 4. Nec alia lembos auspicia ducent meos;

Quàm quæ secundis dirigit Mundus notis.

Mundus. Mundo beatus, qui vias nostras terit.

In me placere quid ergo non debet solo?

Videte speciem; corporis quantum decus!

In me benigna contulit Parens opes

Natura cunctas, quæ suis gazis locat,

Ac ferre corpus potuit, & jam jam gero.

Caput mihi non una munivit Charis,

Illustre fulgens; incolam nobis dedit

Animum, scientem sive delicij bonum.

Non hunc doloris nube contexit timor,

Futura metuens; quando præsentem magis

Res me serenant. *Nescit intertūm vigor*

Mentis vereri. Dubia quid tandem miser

Ultrò timerem? certa sub cælo placent.

Spectate, variam cogō per formam occiput;

Quales Apollo, gesto, jactavit comas.

Aperta semper auris ad gratum patet.

Quid? ora mille tincta cerussis nitent;

Instar tabellæ plana spatiat mihi

Frons, & genarum purpuram candens ebur

Distingvit; aurum & sardonix ornant grave

Collum. Futura sperne, præsentem cupis

Gaudere quisquis: Mundus hanc summum colit

Beatitatem; quâ nihil majus putat.

Cosm. 1. Hoc nectar illud blandius multum sapit.

Cosm. 2. Futura quid enim lancinent curis sinu?

Cosm. 3. Felix! favores quisquis excepit soli.

Cosm. 4. procul Catones, ite mordaces procul:
Mundo frui, cultoribus terræ placet.

Mundus. Hoc est beatum, grandis & culmè boni
Nôsse quod habes; nec anxio multum sinu
Ventura velle. *Dubia neclentem moras*

*Fallunt frequenter. Certa pro incertis dare,
Stultitia; spernere, & neges majus malum?*

Amor Divinus. Quid fingis effrons, turpe fu-
nestum caput?

Apage dolosum, perfidum, fallax bonum.

Ast vos severis nexibus Mundi diu

Solvam ligatos; pulchrius vobis iter

Monstrabo; summis certa depromam polis

Gaudia; ministrum Numinis sanctum dabo;

Dabo suâve mentis illicium piæ:

Nempè innocentem prodigus amorem Dei

Præstabo; totas ille complebit fibras.

Cosm. 1. Promittis aurea, plumbeum nobis onus

Forsan daturus. Asperum valdè foves

Pati: quid illud triste? quo fulcis latus.

*Amor Divinus: Superùm Nepenthe cuncta mære-
ris mala.*

Expellit; & quid? lætius credas nihil.

Cosm. 2. Quid hoc? doloris ergo naturam tua

In jussa flectes? triste num lætum putem?

*Amor Div: Quicumq; nostrâ saucius flevit manu,
Jucundiori nullibi risit labro.*

Cosm. 3. Sed heu! leverus risus, ubi pulsat nimis

Materia fletûs, mille quæ planctus ciet.

Linquenda cuncta chara; tam grandes humi

Qui sunt, honores ergo spernendi simul?

Amor Divinus. Nil tollo; plura largior præbet
manus.

Cosm. 4. Sed Mundus ingens est bonum, quid.
nam deest? (rebus facit.

Amor Divinus. Omnia, quia Deus; qui pretia.

Quemcunq; copia dives alluciet boni;

Illâ carebit, qui bonis Christi caret.

Cosmophili. Ostende Ductor, pande tã largas opes

Amor Divinus. In cruce sacratas Christus exten-
dit manus:

Hoc hoc bonorum culmen, & felix cape
Mortale tibi Genus, hîc in amplexus rue:

Summum prehendes hominis ac verum bonum.

Illius amore faucios prændo sinus;

Quidquid caduci Mundus obtrusit, procul

Ab sit: Theophili jam vale mundo date.

Hic spes locate sub bona christi Cruce,

Hic sit petita vestra tot votis quies:

Hic nam jacere blandius veniet nihil.

Theophilus 1. Delicij culmen, cordis spes unica
salve,

Gloria summa poli, gratia summa soli.

Sponse, mihi posthac Animam populabere totã;

Illâ Tibi vivens pervia semper erit.

Christe Tibi vitæ tantum spiracula ducam;

Prima Tuo fuerit fors in amore mori.

Summa voluptas mihi crux est, & gloria Christus,

Gaudeo delicias hîc posuisse meas.

Sic in amore Dei moriar; langvete lacerti:

Mors hæc vita mihi, cætera vita mori est.

Theoph. 2. Nocte diéq; cruci vigilans adstabo
minister.

Hoc juvet obsequio promeruisse Deum.

Succollator ero : nostris impone lacertis

Pondera , dulcis Amor. Crux erit ala mihi.

Hæc ibo terrena super, super astra volabo.

Felix ! quem talis penna beata vehit.

Theoph. 3. Divide sponse tuum mecum dilectæ
dolorem ,

Sors erit hoc nunquam deficiente premi:

In me tolle flagrum , totas confige medullas ;

Vulnera non renuo faustus amore tui.

Immoriarq; lubens posthæc in amore Tonantis:

Felix ! qui tali morte perire potest.

Theoph. 4. Ergone, sponse, meî Te totum per-
dis amore ?

De Te, qui poteram promeruisse nihil.

Hæc pender Divum laniatum vulnere corpus,

Horrida destruxit carnificina genas.

Ipse tuî posthac laniabor amore libenter.

Parce, meo cordi spicula fixit amor.

Omnes. Valet jam deliciæ , quidquid & habet
Orbis,

Et vanitatum Charites , lætitiâq; Mundi. }

Ave Crucis delictum, te duce placet ire :

Per atra duc, seu nitida, auspicia sequemur.

*Poëta sub Cruce Domini Naniæ ex-
pectans emoritur,*

TRistia quæ feriunt oculos spectacula noctis ?
 Quò feror ? obscurum planta recusat iter .
 Ergòne disruptis cadit ergone Phœbus habenis ?
 Dum modò vix medium transiit axis iter .
 Ergòne Cimmeriæ confundent omnia noctes ,
 Et posthac vestis conteget atra jubar ?
 Jam video , sponsi merguntur lumina morte ;
 Extremùmq; oculos claudit amore mei .
Huc Anima internos vultus , intentâq; flecte
 Ora ; venustatis suspice quis sit honos .
 In tristi vitam specta nunc mortè natantem ;
 In cruce delictum cerne obijisse tuum .
 Sangvineis plora lachrymis , te complue nimbis
 His mersisse genas fors tibi dulcis erit .
 Projice de niveo famosa coralia ; collo ,
 Lugubri posthac indue cuncta peplo .
 Tunc iterum fletus mœroris sparge ministros ,
 Atq; sequi lessos sit tibi svave meos .
 I dolor , i planctus ; modò pectus nænia tunde :
 Sponsus , vita , salus , jam cadit orbis Amor .
 I dolor , i planctus , lachrymarum currite fontes ;
 Mœsta meos semper concute Mula sinus .
 Merge faces Titan , tua cornua Cynthia merge ;
 Stertite pullati Lumina tecta poli .
 Mecum flete faces cælestes , flete choraulæ ,
 Conde diemq; dies ; sol quia sanctus obit .
 Delictum Mundi moritur ; blandissima cæli
 Fax subjicit tenebras , flete , dolete poli .
 Item mihi tristes elegi , mœroris ephœbi ;
 Ex vultu risus expedijsse decet .

Excute singultus animo dolor, evome luctus,
Planctibus & planctus nocte dieq; fove.
Fundite non stillas oculi, sed fundite rivos;
Lumina pro guttis flumina larga pluant.
Ite meæ lachrymæ, natæ comitesq; doloris;
Diffue mæroris turba ministra genis.
Vomeribus lachrymæ liquidis sulcate genarum
Planitiem, rugas findite mille labro.
Ite meæ lachrymæ, tempestas grata dolori;
Mergite continuis mergite pectus aquis.
Ut flumen, vastæ pelagi velut ite procellæ;
In vobis nautæ tata carina fluat.
Grandine mæstitiæ langventem complue vultū,
O dolor exhausti pectoris ima quate.
O Acis! o Cyane! quorum de corpore flumen;
Ex luctu fluctus ficta Poësis habet:
Vos ego non viles etiam liquefactus in undas,
In pelagus, vincam: me minus esto mare.
Semper inundabor currentibus ore fluentis,
Eq; genis fluvius defluet, eq; sinu.
O pius & rivus torrens in flumen abibo;
O Tethys, & vastum te superabo mare!
Et sic irriguus siccas effundar in oras;
Langveat ut Lybiæ nullaq; arena siti.
Terra meas grandi lachrymas forbebit hiatu;
Inq; meis undis naufragus esse volo.
Nam Te delictum qui sicco lumine spectem?
In cruce dum video spes obijisse meas.
Cælestes Animæ lugubri verrite peplo
Jam mecum terras; nænia mæsta strepat.

Adq; crucem lessos rauco simul ore sonate;
 Summum Dilecto congeminate vale.
 Apposuisse Cruci liceat mea pectora Christi,
 Cum gemitu reliquos claudere, sponse, dies.
 Hic ego defraudans genium pigrosq; sopores,
 Pervigil ad lignum nocte dieque forem.
 Non mihi suggereret fallax ibi sōnia Morpheus:
 Sed mea de Jesu somnia pulchra forent.
 Hic liceat tractare manus, & ungere colla;
 Hoc iuuet obsequio promeruisse Deum.
 Immoriar totus posthac in amore Tonantis.
 Felix! si talis mors subeunda mihi.
 Ille ego Te Divolaniatum corpore Lictor
 Affixi ligno. Dilue, sponse, scelus.
 Hinc procul ex animo fumosa superbia cesset:
 In vili sponsus vult obijisse cruce.
 Nullus avaritiæ cordis solatia credat:
 Omnia nam secum de cruce donat Amor.
 Invidiæ nullum stimuli crudelè lacescant:
 Ad mortem Christus diligit usq; suos.
 I gula, monstrosum fuge spectrū, guttura stringe
 Fons vitæ nostri Christus amore sitit.
 Merge tuas furiosa faces, procul ira recede:
 Grata meo sponso Gens inimica fuit.
 Innocuis pectus transfige cupido sagittis:
 Cum Divinus amor spicula fronte gerat.
 Quid torpore jacens quid stertit acedia cordis?
 Dum celer in mortem de Cruce currit Amor.
 His ego substituam Virtutum mille cohortes:
 Cum sponso ad funus sic properare lubet.

Ante meum ploranda mihi cano carmina funus,
 Cūmq; meo moriar totus Amore libens.
 Dum loquor, heu nimio jamjam tabesco dolore
 Et liquefacta sinūs tota medulla fuit.
 Lingvāq; præ gemitu planctūq; rigata fatiscit,
 Ingeminat summum mœsta camæna vale.
 Emoriar, jam vita cadit, jam cuncta valet:
 Hæc mihi mors vitam conferet: emorior.
 O mors, fors, certè fuerit fors prima salutis;
 Quisquis amore Dei saucius emoritur.

E C H O.

*Scissis in Christi Domini morte petris repercussa,
 & piam Animam in luctus invitans.*

Anima. Ergone diffiliunt grandævi fragmina
 saxi?

Dum Crucis in labaro mortuus hæret Amor.
 Ite sinus lachrymis. *Echo.* imis, A. & pectoris,
 E. oris,

A. Ite fluenta, meum nænia tunde labrum.
 Pandite singultus, E. vultus, A. suspiria fundã,
 E. Undam; A. tunc undas exsuperabo maris.
 Lumina, E. bina, A fluent lachrymis non lumi-
 na tantum;

Delicium flebunt ònia quando meū. (cellas,
 In lachrymisq; natabo, E. dabo A. dabo mille pro-
 E. Cellas. A. Hæc cordis limina merget aqua.
 Ex oculis fundantur aquæ. E. quæ? A. cordis
 alumnæ,

Quas dolor in fibris semper amantis habet.

Infesto, E. mœsto, A. plangam mea, gaudia vultu;
 Mundanum, E. vanū, A. nœnia sperne metrū.
 Semper eat planctus, E. sanctus; A. mea pe-
 ctora plangant,

E. Angant. A. O. felix hic nimis angor erit!
 O solymæ mecū natæ, E. date, A. Lumina flucto
 E. Luctus, A. dent; mergi fors erit una mihi.
 Delicium Genæris nostri spectate Choraulæ,
 E. Aulæ; A. Cælestis cernat id Aula mori.
 Dum mortale Genus quærit, E. perit; A. actus
 amoris

Qui gaudet stimulis interiisse mei.
 Ut Iponus raperet, E. caperet, A. qui venerat,
 omnes;

Hic in morte natans insuper hamat, E. amat.
 A. Grandis amor, cæco post mortem lumine
 quærit;

Tum post tensa mihi retia vadit, E. adit.
 A. Totus amore meū discrimina, E. crimina, A.
 portat:

Nempe scelus causa est, E. ausa, A. fuisse necis.
 Hunc ego transfixi, E. fixi A. te mille sagittis;

Proh pudeat! fueram sæva machæra, E. fera.
 A. O fera, E. vera, A. tuæ mortis certissima causa
 E. Ausa, A. meum vitijs lædere sæpe Deum.

O delinquenti, E. flenti, A. noningere pœnas:
 Flebo, rigabo genas, flebo, rigabo, E. dabo.
 A. Accipe me totam, E. lotam; A. delicta lavabo,

Quando meis lachrymis, sanguine quando tuo
 Candidior nivibus yi stabo doloris?, E. oloris,
 A. In.

A. Instar oloris ero. Dilue Christe scelus.
Pervigil hîc stabo semper suspiria ducens.
Sponse mihi mors, E. fors, A. mors erit ista
lucrum,
Gaudia nulla sciam, nisi quæ crux præbet amanti
E. Danti: A. Do cor, est victima grata? E. rata.
A. Excipient animi donû nisi prospera; E. spera:
A. Nec me decipiet spes mea firma nimis.
Ast Tu delictum jam nostras influe dextras:
Salve. E. væ! A. Ergò minax siccinè stabis?
E. abis.

A. Non abeo, blando sed nectam basia colio.
Vultus ave. E. væ! A. quid basia nostra fugis?
Jam scio, sponse, vale vis Mundo dicere sponsâ.
Hoc vocale? E. vale. A. munde dolose vale.
Et mihi dico vale, Tibi posthac vivere Christe
Percupio; cordis Tu mea spes fave. E. ave.

INDUCTIO IV.

Poësis devoto suo Alumno Epitha-
phium constructura, eius prius methodum
docet.

Poësis. *Non decet silentio præterire laureato-
rum Caput manes, quorum cum lyra etiam post
fata resonent. in tumulis pariter jacentes canendi
sunt. Audivimus hætenus Poëtam nostrum chor-
das pulsantem: sed iam suspendit citharam, &
obijt in Domino. Ultimum persolvamus obsequi-
um. eumq; per sepulchralem inscriptionem futu-*

ris saculis transcribamus. Post funera enim recordatio eorum chara esse debet; quos artis amœnitas & virtutis pulchritudo nobis in vita fecere acceptos.

Epitaphium est inscriptio facta lapidi sepulchrali vel asseri, in laudem aut vituperium defuncti.

Illud autem vel est serium & ad instructionem, morali quâpiam doctrinâ imbutum; vel jocosum, aut curiosum, imò & ænigmaticum. Absolvitur æq; solutâ oratione, atq; ligatâ, de qua nos hic tractamus.

Complectitur Nomen, Genus, Familiam & gesta defuncti, genus mortis, & quidem quàm brevissimè. Præmitti solent hæc verba Deo Optimo Maximo, aut D. O. M. seu Æternitati. Infimo loco ponitur quandôq; is, qui defuncto posuit Epitaphium.

Simpliciter narratur, quis & qualis sit sepultus, adjectâ tamen morali quâpiam doctrinâ: aut mortuus inducitur per prosopopœjam, alloquiturq; Viatorem vel Lectorem: sive ipsum marmor recenset eum, què tegit: seu instrumenta vel insignia describunt defunctum, & Lectorem instruunt.

Epithaphia Chronostichis, Anagrammatibus, Emblematicis, alijsque artificijs ac Dialogis absolvuntur. Veteres appendebant insignia, Galeas & enses militibus, fulmina Oratoribus, Cygnos & lauros Poetis &c. Quæ cum etiam
modò

modò fieri soleant; tamen per symbola, stemmata & similia melius expediuntur.

Epitaphia gaudent acutâ brevitate, & brevi cultu; & requirunt maximè morales sententias & argutias.

Hic deservire possunt Eruditiones, quas Inductione II. hujus Partis produximus, &c.

Longævum aliquid in hac machina est, perenne nihil. *Lipsius.*

Non rectè præsentem diem transigis nisi statuas ultimam esse. *Id.*

Mors Generi humano non tam supplicium est, quàm tributum. *Id.*

Mors intermittit vitam, non rapit: venit iterum, qui nos in lucem reponat, dies. *Id.*

Mortem timeat, qui non sperat vivere post mortem. *Id.*

Ipsium nasci est partus in mortem. *Id.*

Eripere vitam nemo non homini potest,

At nemo mortem: mille ad hanc aditus patient. *Sen.*

Pinus & cupressus sunt symbola mortis, item clepsydra, horologium, &c.

Mors describens horologium cum lemmate: Mors ultima linea rerum.

I N D U C T I O V.

Poësis Epitaphia varia ponit.

Poësis. Legite futura secula in subjectis inscriptionibus seriem Antecessorum, sive ad laudem

sive ad vituperium eorum; quos illustris vita encomiis, vel obscuri mores detestatione, aut lepidi actus risu dignos effecerunt. Paucarecensebimus.

EPITAPHIA SERIA.

LUCII PAPÆ.

Luca dedit lucem tibi Luci, Pontificatum
Ostia, Papatum Roma, Verona mori.
Imò Verona dedit verum tibi vivere, Roma
Exitium, curas Ostia, Luca mori.

DIDACI SAAVEDRÆ.

Quò concitato proruis impetu
Præpes Viator? mortis imaginem
Rimare vivam, cerne bustum! ad
Exuvias oculum reflecte.
En picta prostat compar aranea,
Subacta Letho vita vel innocens;
Nec Mars, nec ars hunc liberavit,
Imperio Libitinæ ademptum.
Nil jura plebi profuerit vagæ
Dixisse Regum? siccine gloria
Te vermis arrodet sepultam?
Et putridum teget urna honorem?
Quid ergo Princeps Aula favoribus
Suffulta spondes amplius? en ruis,
Et te casæ instar rusticanae
Mors humili tumulabit antro.

OVIDII.

Hic situs est vates, quem Divi Cæsaris ira

Augusti

Augusti Latîâ cedere iussit humo.

Sæpè miser voluit patrijs occumbere terris :
Sed frustrâ, hunc illi fata dedere locum.

VIRGILII.

Pastor, arator, eqves, pavi, colui, superavi,
Capras, rura, hostes, fronde, ligone, manu.
De capris pastis, de rure lato, hoste subactò,
Nec lac, nec segetes, nulla trophæa tuli.

SENECÆ.

Cura, labor, meritû, sumpti pro munere hõores
Ite ; alias posthac sollicitate manus.
Me procul à vobis Deus evocat, ilicet astris,
Rebus terrenis ; hospita terra vale.
Corpus avara tamen solemnibus accipe saxis :
Nunc animum cælo reddimus, ossa tibi.

LICINI.

Marmoreo Licinus tumulo jacet, at Cato parvo,
Pompeius nullo: fallimur esse Deos.

Angeli Politiani.

Politianus in hoc tumulo jacet Angelus, unum
Qui caput, & lingvas, res nova tres habuit.

Duorum puerorum, Matris & Patris.

Infans in cunis, puer alter, sponsa, maritus,
Cultello, flammis, fune, ligone cadunt.

T. Lupati Paduani.

Id quod es; ante fui: quid sim post fata requiris?
Quod sũ, quidquid id est, tu quoq; lectõr eris.
Ignea pars cælo, cæsæ pars ossea rupi,
Lectõri cessit nomen inane Lupi.

Similsi Prefecti Militiæ Adriani Imp.

Similis hæc jacet,

Cujus ætas multorum quidem annorum fuit,
Septem tamen duntaxat vixit;

Quibus vixit sibi:

*Statuasalis Uxoris Loth.*Quod spectas oculis, Viator, hoc est
Sepulchrum, nec habet suum cadaver:Quod spectas oculis Viator, hoc est
Cadaver, nec habet suum sepulchrum:

Sepulchrum tamen est, & est cadaver.

Epitaphium enigmaticum.

Ego sum omne, quod fuit, est & erit;

Meum peplum nullus adhuc mortalium evolvit:

Quem peperit fructum, sol est.

EPITAPHIA JOCOSA.

Vespia Litigiosa.

Tres habuit Furias quondam; sed Vespia manes

Ut petijt, Furias quattuor orems habet.

Mercatoris debitoris.

Mercator jacet hæc: cujus mihi dicere longum

Nomen; nam moriens nomina mille habuit.

Joannis Fossæ.

Hæc sunt in fossa Fossæ mirabilis ossa:

Qui sibi condendo versus cere comminuit brū.

Joannis Vituli.

O Pater omnipotens Vituli miserere Joannis;

Quem mors præveniens non sinit esse bove.

Marii & Uxoris.

Heus Viator, miraculum!

Hæc vir & uxor non litigant.

CHO-

CHORUS post Partem V.
Vitæ Poëticæ

Virtutem canit immortalem ; quamvis eam
Invidia impetat.

Missa cælis quando Virtus, plena Divum gratijs
Remiges vibravit alas, pressit æquor aëris,
Innocentes circinavit mille gyris turbines,
Lucidis accincta stellis sole fulsit clarior.
Limen Orbis vix subivit plena pulchritudine,
Inclytis illapsa fixit mentibus subsellia.
Tunc Olympo largiora provocavit munera ;
Ac honores liberali fudit Orbis dexterâ,
Illa laudis innocenti tunc petita grandine,
Mollibus subvecta flabris gloriæ per Æthera,
Diva mentium Magistra, dignitatis artifex,
Clara fortium satelles mille serpta protulit.
Prodiit crinita geminis circulata floribus,
Plus nitens sed illa gemmis, floribus suavior,
Frondebis decora palmæ, cinctâ stellis tempora,
Tota pulchra, tota fulgens, tota cælis æmula.
Quam nec elegans cælorum largitas depinxerit,
Dum coronis illigata splendet oris lumine,
Insidens refertq; dignas effedis adoreas,
Fortibus donans trophæa conferensq; gloriam.
Tota laudum plena dote fulget ad miraculum,
Pulchritudinis magistra, gemma dives mentium,
Nescit ulla tela mortis, cui viget perennitas ;
Civis est æternitatis, & perire nescia.
Non tulit styx atra toto lancinata pectore,

Invidas

Invidas specu cohortes evomens in aëra.
 Tunc Furor plumavit alis triste Ditis missile,
 Prædo laudis, ac honoris latro sparsit fulmina;
 Ad latus Virtutis hæsit pertinax cor invidum.
 Tela crispat, ac furore Ditis antra concutit;
 Tunc in arma cogit orcum, sæva cogit agmina;
 Infremit, salum solumq; concitans in turbines.
 Spectra Dite, sæva terris, mōstra lymphis evocat.
 Lancinans Heroicarum dicta, facta mentium.
 Trux Enyo jactat arma, tum capillum Gorgones;
 Æoli severa raucis turba buccis insonat;
 Dite cum refusa tetrum mōstra fulmen increpāt:
 Tunc Duces tellure jactant, atq; jactant æquore;
 Inclytas virtute mentes in duella provocant.
 Diva Virtus sed triumphat spectra Ditis invida,
 Et perennans fert trophæa, laudis ac adoreas.

INTERLUDIUM,

Poësis fabulosas metamorphoses, in moralem
 detorquens sensum, alphabeticè producit.

Poësis. Mortem aliam corporibus, aliam ani-
 mis inferri, cum omnes semper sapientes docuere-
 rum inferius aspice. Sed uti animus præcellit cor-
 pus: ita illius interitus, qui moralis est, hujus
 mortem, qua est separatio anima à corpore, super-
 rat, atq; deterior evadit. Moriuntur enim ani-
 mi, quando Virtutis excidunt vitâ, vitiorum
 peste sublati, aut spiritu fama exanimati. Hos
 olim Poëta per effictas significârunt metamorpho-
 ses: cum alios in bruta & saxa transformatos
 fabulat

fabulati fuerunt; quos nimirum libido & durities in brutales affectus, & quodammodo marmora perduxerunt. Sed est etiam aliorum mutatio in stellas, flores ac similes res: ut doceamur, virorum illustrium facinora ceu stellas Posteritati pralucere & florere in documentum & imitationem. Caterum lumen non mediocre accendit Interludium post Partem IV. juxta quod, & Inductionem 4. Partis I. ethicè explicari possunt fictiones, quas erudita Verustas sapientum disputationi exposuit.

METAMORPHOSES FABULOSÆ
OVIDIANÆ.

In Apros finguntur mutati socij Ulyssis à Circe.

In Araneam Arachne à Pallade, quod huic se prætulit in lanificio.

In Arböres & Arundines, Daphne in laurum, syrinx in arundinem, Baucis in tiliam, Philemon in quercum, Heliades sorores Phaëthontis in populos, Atyis in pinum, Appulus in oleastrum.

In Arietem Neptunus.

In Aves, Cygnus in cygnum, Coronis in cornicem, Apollo ob metum Typhœi in corvum, Nyctimene in noctuam, semiramis in columbã, Mineïdes & Alcithoë in vespertiliones, Pierides à Musis superatæ in picas, Ardea Civitas Turni combusta in ardeam, Pygas à Junone in gruem, Antigones à Junone in Ciconiam, Jupiter

piter in Aquilam propter Asteriem, in Cygnum ob Ledam, Gerama Pygmæa in gruem, Tereus in upupam, Progne in hirundinem, Philomela in lusciniam, Itys in Phasianum, Cerambus in scarabeum, Arne in monedulam, scylla in alaudam, Nisus in nisum, Corvus albus ob garrulitatem in nigrum, Perdix & Tactis in perdices, Meleagri sorores in meleagrides, Dædalion in accipitrem, Æfacus in mergum, Diomedes cum socijs in aves diomedæas.

In Amnes, Cyane Nympha in stagnum, & Hyries, Acys in flavium, &c. Vide stagna, fontes, fluvios.

In Boves Neptunus propter Arnem, Achelous pugnans cum Hercule, Jupiter rapturus Europam, cujus navis pro insigni habuit Taurum.

In Canes Hecuba, Mera.

In Cervos Actæon, Iphigenia, Thyoneus,

In Delphinos Tyrrheni vectores Bacchi, scylla, Neptunus.

In Equos, Neptunus ob Cererem, Ocyroë seu Evippe.

In Felem Diana.

In Feras, Satellites Pici à Circe, Menophron, Armamenta navis Bacchi, socij Ulyssis.

In Fluvios & Fontes Acys, Cyane, Helicon ex ungula Pegasi.

In Flores & Herbas Crocus, Smilax, Hyacinthus, Narcissus, Adonis, Cyanus, Heliotropium, Mellilothon, Amaracus, Amaranthus.

In Formas

In Formas varias Protheus, Vertumnus, Metra, Achelous, Tethys, Periclymenes, Triopœja.

In Fistulas Syrinx, Nympha.

In Homines, Lapidés Deucalionis & Pyrrhæ, dentes Draconis à Cadmo seminati, formicæ Ægypti in Myrmidones, Gigantum cruor.

In Herbas Clytie Nympha, Cissus in hederam, Minthe in mentam,

In Ignem Jupiter ob Ægniam, Typhœus fingitur sub Ætna sepultus spuere ignem.

In Insulas Perimeles, Najades in Echinadas.

In Juvones Hesiodus, Æson, Nutrices Bacchi à Meda, Joalus.

In Leones Apollo, Hyppomenes, Atalanta.

In Lupos Lycaon Rex Arcadiæ & ejus filij.

In Mustellam Galanthis à Junone.

In Nymphas classis Æneæ.

In Pisces Babylonia, Nays Nympha, Cephæus in Phocam, Dercetis.

In Ranas Lycij Rustici à Jove ob Latonam ludibrio habitam.

In Rorem Lachrymæ Auroræ, mortem filij Memnonis deplorantis.

In Satyrum Jupiter.

In Stellis, Æta Julij Cæsaris in cometam, & universas constellationes ab hominibus & brutis effingunt poëtæ.

In Stagna Cyane, Nymphe, Patria Baucidis & Philomenis.

In Serpentes Erychtonius, Medusæ crines,
Stellio puer, Lynceus, Æsculapius, Ephyre.

In Saxa, Montes & Lapidex Battus, Lethæa,
Aglauros, Celmus, Rhodope, Biblis, Niobe
in filicem, &c.

In Simias Cereopes populi.

In scopulos Talchynæ, Scirones, Lichas fa-
mulus Herculis, Scylla, Charybdis, Bura
Urbs.

In Tauros Jupiter, Achelous.

In Vaccas Ino, Cerastra, Præetides.

In Vespertiliones Mineides.

In Ursam Calisto filia Lycaonis.

In Verulas Semele & Ilithyia.

In Venenum cruor Nessi ab Hercule inter-
fecti.

In Viros Iphis & Cæneus.

EPILOGUS.

HUcúsq; productam posuimus Vitam Po-
ëticam, in funeribus quoque & tumu-
lis resonantem. Vita hominis Drama
est continuum: decuerat ergo humanam Poë-
sim inter scenas exhibere. Egit illa, & im-
positas præsentavit personas, quamvis quidem
fortè non ad plausum; utilitatis tamen commu-
nis desiderio ad subsidia Juventutis, id etiam
satagens: ut ex profanis figmentis & fab ulosa

metamorphosi moralia & pia documenta eliceret. daretq;. Plures Artium doctrinâ seu manu-
 ductione prodesse student, & fortassis profunt;
 quàm placeant. Verùm esto solatium, nos De-
 um laudare, & proximis, Juventuti præsertim,
 servire hoc Actu voluisse ac studuisse. Sed quia
 ad tumulos jam sumus delapsi, Philo-Poëtæ,
 quiescendum est. Vires tamen intendamus per
 internas & externas laudes Divinas, quas no-
 stra Poësis, ubique quærens Dei laudem, cul-
 turâmq; bonorum morum, & ex ipsis vanis
 fabulis Ethicam Doctrinam extrahens, in no-
 bis animare conatur; ut excitemur vivacibus
 semper animis ad cantandum & amandum sum-
 mum nostrum bonum, Deum nimirum; quî
 omnium nostrum optatissima est quies,
 unica requies, & ultimus uni-
 versæ creaturæ.

F I N I S.

Ad Majorem Dei Gloriam.

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
BY NATHANIEL BENTLEY
VOLUME I
PUBLISHED BY
WELLES AND GARDNER
1822

BOSTON

WELLES AND GARDNER

Errata sic corrigere.

Fol.	Lin.	Menda	sic	emenda.
7.	20. & 25.	Eccloga.		Ecloga.
8.	1.	& Epopœia.		est Epopœia.
ibid.	28.	diffundemus.	- -	diffundemus.
16.	sub finem.	aperis.	- -	apertis
17.	1.	accomoda	- -	accommoda.
20.	circa finem.	sua neçit.	- -	subneçit.
22.	19.	Coridon.	- -	Corydon.
ibid.	21.	Rex regat.	- -	Rex regnat.
26.	9.	ferus thraX.	- -	ferVs ThraX.
ibid.	10.	Sparris.	- -	Spartis.
32.	16.	Chelim	- -	Chelym.
34.	in fine.	Culu	- -	cultu.
39.	17.	pravit	- -	pravit.
40.	14.	Rozata.	- -	Rorate.
ibid.	21.	Cunthius.	- -	Cynthius.
ibid.	sub finem.	vincite	- -	vincite.
43.	2.	fabamœna.		fabamœa.
48.	circa finem.	cndido.		candidos.
50	4.	descriptio.	- -	descriptioe
ibid.	circa finem	Ægyptijs	- -	Ægyptijs.
55.	13.	summit.	- -	sumit.
56.	6.	voluit.	- -	valuit.
56.	21.	secretum	- -	secretum.
60.	9.	Jo novennum.		Jo novenum.
ibid.	20.	novenna.	- -	novena.
61.	5.	Georgi.	- -	Georgi.
65.	9.	esse placet.	- -	isse placet.
ibid.	18.	terna datur.	- -	terna datur.
75.	20.	Olimpo.	- -	Olympo.
76.	22.	Tu Chely.	- -	Tu Chely es.
ibid.	in fine	inartata.	- -	inarata.
90.	7.	Fater Patris.	- -	Frater Patris.
95.	9.	Themistocles.	- -	Themistocles.
97.	5.	Niayys.	- -	Ninyas.
109.	19.	neçuit.	- -	nocuit.
ibid.	in fine.	conpluit.	- -	compluit.
119.	in medio	acristhicè.	- -	acrosthicè.
120.	sub finem	gustat amorem.		gestat amorem.
122.		Acrostichum <i>Ipsi tres Charites &c.</i> ponendum erat decussatim ut in adjecta charta.		
ibid.	circa finem.	alegorijs.		allegorijs.
123.	19.	Quadrupede.		Quadrupedem.
ibid.		VIVENSE.		VIVENTIS.

Fol. Lin. Menda sic Emenda.

124.	3.	surges.	furgens.
ibid.	13.	retinetur.	retinentur.
ibidem.	circa finem.	vaticina.	vaticinia.
126.	6.	Strigoniensem.	Strigoniensem.
ibid.	23.	suma.	summa.
131.	7.	miha.	mihī.
ibid.	18.	depris.	dempris.
136.	18.	vi:ia.	vitia.
137.	circa finem	Apelatur.	Apellatur.
139.	circa medium.	tumulatus homo.	tumulatus homo.
ibid.	in fine	Grammatici.	Grammatici.
142.	11.	tuu nihil est.	tuum nihil est.
147.	6.	Quem nimis.	Quam nimis.
ibid.		Cor nisi cura est.	Cor nisi cura nihil.
ibid.	v - - -	Ethicum de Morte.	Ethicum de Marte.
150.	- 9. - - -	vitet. - - -	vitent.
ibid.	circa finem.	que cernis - -	quem cernis.
154.	circa finem.	quator - - -	quatuor.
156.		Alcaicus Scaxon	v- v- vv -v

Lege v-|v-|-|vv|-v

157. Alcmانيus trochaicus hypercatalecticus.

-v|-vv|-|-v|-v|-v

Lege -v|-vv|-|-v|-vv|-v

160. circa finem. saphicum. sapphicum.

161 lin. 1. - - saphicus, sapphicus.

ibid. stesichorus heptameter,

-vv|-vv|-vv|-vv|-v

Lege. -v|-v|-vv|-vv|-vv|-v

167. - 21. - - In hujus Divi, supplex in hujus.

171. - 22. - - hos melles, - - - hos molles.

176. - 1. - - plummatasq; - plumatasq;

177. - 2. - - Aucupis aut secta. Aucupis aut secta.

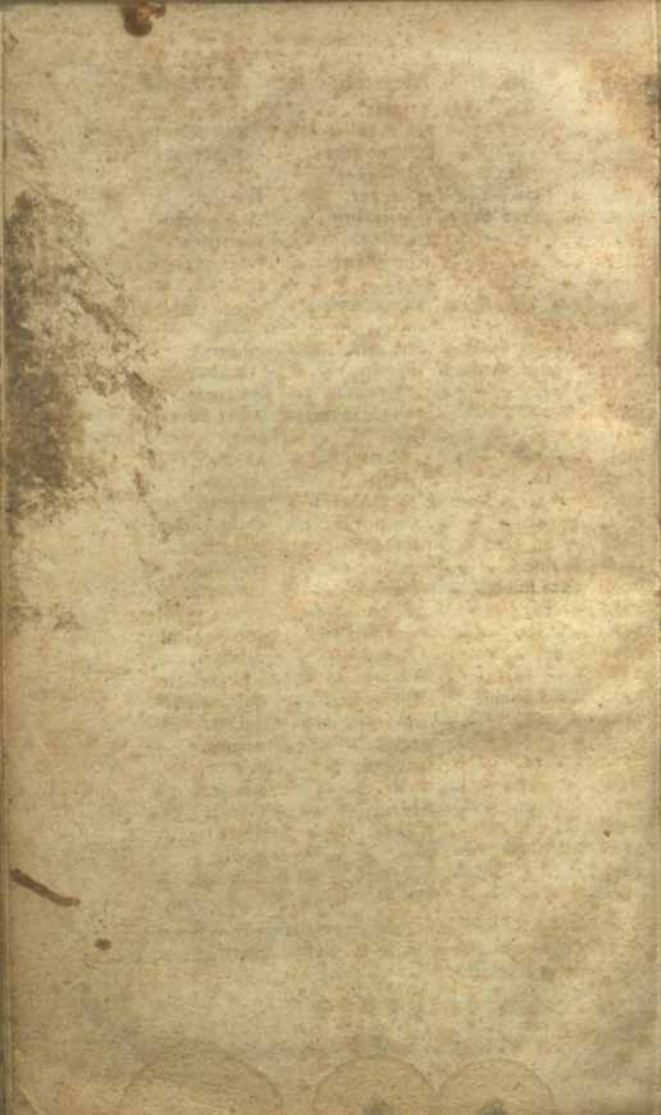
ibid. - 10. - - suspitiosus, - - suspiciosus.

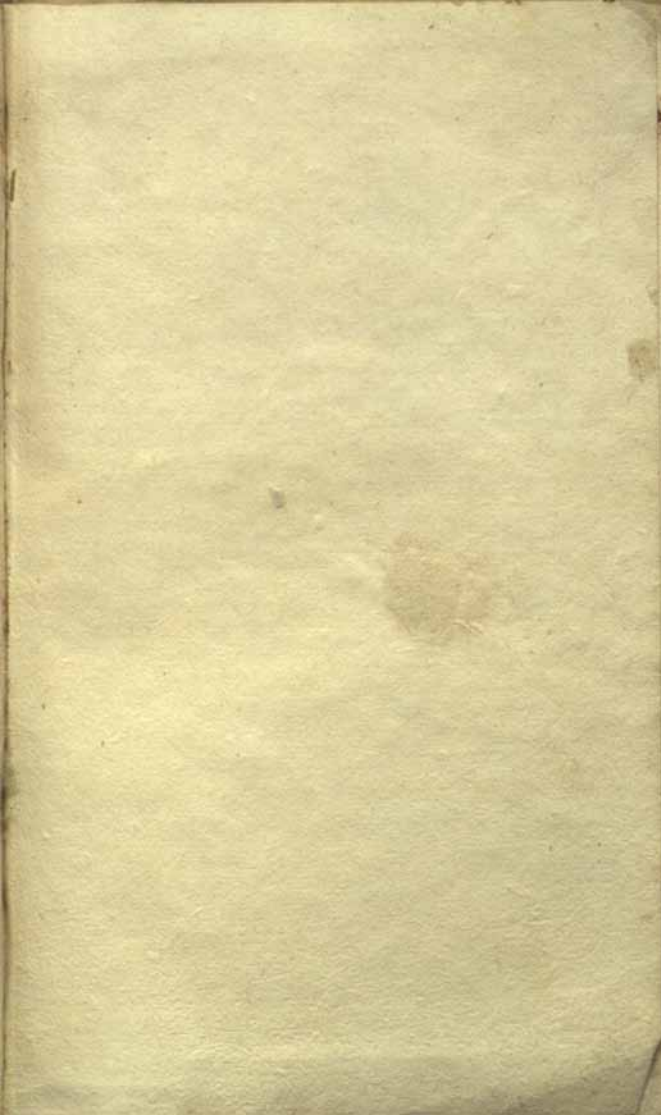
181. - 11. - - Pes rubet, - - pes ruber.

Fol.	lin.	Menda.	sic	Emenda
ibid.	- - 12.	- - Omnia.	- - -	Omina.
183.	- - 9.	- - Pax dormire jubet.	- - -	Nox dormire jubet.
188.	- - 11.	- - Quid pastores.	- - -	Quidq; pastores.
200.	- - circa finem.	Meliora tela.	- - -	Molliora tela.
206.	- - circa medium.	seper	- - -	semper.
209.	- - circa finem.	inferente.	- - -	Inferentem.
212.	- - 18.	- - tiniente.	- - -	tinniente
216.	- - 19.	- - Non quamvis.	- - -	Nam quamvis.
217.	- - 2.	- - gemis.	- - -	gemmis.
ibid.	- - circa finem	aureus aris.	- - -	aureus oris.
218.	- - 3.	- - - cucta.	- - -	cuncta.
221.	- - circa finem	fert aris.	- - -	fert oris.
222.	- - circa medium.	è turba.	- - -	è tumba.
223.	21.	- - - spes vocat.	- - -	styx vocat.
ibid.	- - 26.	- - - Viget adversas.	- - -	Urget adversas.
231.	- - 8.	- - - sut.	- - -	sunt.
ibid.	- - 14.	- - - alunæ.	- - -	alumnæ.
ibid.	16.	- - - vultu.	- - -	vultum.
ibid.	- - 2.	- - - memphiti	- - -	mepthiti.
ibid.	- - 4.	- - - Comotis.	- - -	Commotis.
ibid.	- - 23.	- - - splodens.	- - -	splendens.
ibid.	- - in fine.	- - - gemis.	- - -	gemmmis.
236.	- - circa finem.	- - Immensa.	- - -	Immersa.
238.	- - 19.	- - - tecum incolet.	- - -	tectum incolet.
246.	- - 10.	- - - qui fingam.	- - -	qui fingam.
249.	9.	- - - Pomu.	- - -	pomum.
273.	- - 12.	- - - fulget.	- - -	si fulget.
277.	- - circa finem.	qui raperis.	- - -	quò raperis;
279.	- - 18.	- - - Interius.	- - -	Interis.
280.	- - 11.	- - - angui.	- - -	anguis.
282.	- - 12.	- - - subditce.	- - -	subditæ.
ibid.	- - 23.	- - - seper.	- - -	semper.
287.	- - 14.	- - - Apetijt.	- - -	Appetijt.
ibid.	- - 21.	- - - Asucta.	- - -	assucta.
289.	- - sub finem.	- - - sinu.	- - -	sinum.
295.	- - 9.	- - - & ungere.	- - -	hìc ungere.
310.	- - 3.	- - - fortalis.	- - -	fortassis.

Benevolus Lector, cum propter abbreviationem varijs in locis non appareant literæ n. & m. velit eas substituere, aliolq; typi errores emendare.

Ferdinandus Arch.

